



ROZDÁVAT
SLOVO

Eubomír STANČEK

LUBOMÍR STANČEK - Rozdávat' slovo

Ľubomír S T A N Č E K

Rozdávat' slovo

Vydala
Nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka
Spišská Kapitula – Spišské Podhradie

2007

NIHIL OBSTAT

Spišská Kapitula 20.1. 2007
ThDr. Štefan Vitko, PhD.

IMPRIMI POTES

Bratislava 25.1. 2007
Č.4 /2007
ThDr. Stanislav Zonták, PhD.
provinciálny superior

IMPRIMATUR

Spišská Kapitula 30.1. 2007
Č.14. /2007
Mons. prof. ThDr. František Tondra
sídlný biskup spišský

© P. doc. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD., CM
Jazyková úprava: Mgr. Oľga Drobná

ISBN 80-89170-21-8
EAN 9788089170210

OBSAH

Prvá adventná nedeľa A	Mt 24,37 – 44
Postoj nádeje a dôvery	
Druhá adventná nedeľa „A“	Mt 11,1 – 12
Advent opak pýchy	
Tretia adventná nedeľa „A“	Mt 11,2 – 11
Advent čas prípravy na sviatky	
Nepoškvrnené Počatie Panny Márie	Lk 1,26 – 38
Panna Mária je nám inšpiráciou	
Štvrtá adventná nedeľa „A“	Mt 1,18 – 24
Jozef vzor dôvery	
Narodenie Pána: omša v noci A	Lk 2,1, -14
Ježiš dieťa radosti	
Narodenie Pána: omša vo dne A	Jn 1,1 – 18
Vykročiť za Kristom	
Nedeľa Svätej rodiny „A“	Mt 2,13 – 15.19 – 23
Vezmi a chod'	
Slávnosť Bohorodičky Panny Márie	Lk 2,16 –21
Panna Mária	
Zjavenie Pána A	Mt 2,1 – 12
Vykročiť za Kristom	
Krst Pána Ježiša v roku A	Mt 3,13 – 17
Žiť v prítomnosti Krista	
Druhá nedeľa v roku A	Jn 1,29 – 34
Cesta svätosti	
Tretia nedeľa v roku A	Mt 4,12 - 23
Zmeňte zmýšľanie	
Štvrtá nedeľa v roku „A“	Mt 5,1 – 12
Pravá chudoba	
Piata nedeľa v roku „A“	Mt 5,13 – 16
Modlitba, základ duchovného života	
Šiesta nedeľa v roku „A“	Mt 5,17 – 37
Malý a predsa veľký	
Siedma nedeľa v roku „A“	Mt 5,38 – 44
Naučiť sa meniť nepriateľov na priateľov	
Prvá pôstna nedeľa v roku A	Mt 4,1 - 11
Púšť	
Druhá pôstna nedeľa v roku A	Mt 17,1 – 9
Nebojte sa spoliehať a prijať Krista	
Tretia pôstna nedeľa v roku A	Jn 4,5 – 42
Voda, čo ma drží nad vodou	
Sv. Jozefa, ženícha Panny Márie	Lk ,41 – 51a
Blažený otec	

Štvrtá pôstna nedeľa v roku A Svetlo nášho života	Jn 9,1,6 – 9,13 – 17.34 – 38
Piata pôstna nedeľa v roku „A“ Život viery	Jn 11,1 – 44
Kvetná nedeľa „A“ Pašie Ježišova (Božia) a naša (ľudská) pravda	Mt 26,14 – 27,54
Zelený štvrtok Hodnota Zeleného štvrtka	Jn 13,1 – 15
Biela Sobota Povolání k novému životu	Jn 28,1 – 10
Veľkonočná nedeľa Význam zmŕtvychvstania	Jn 20,1 – 9
Veľkonočný pondelok Ježišovo zmŕtvychvstanie a strach	Mt 28,8 – 15
Druhá veľkonočná nedeľa „A“ Milosrdenstvo	Jn 20,19 – 31
Tretia veľkonočná nedeľa v roku „A“ Spoznať Krista znamená nájsť pravdu	Lk 24,13 – 35
Štvrtá veľkonočná nedeľa v roku „A“ Ježišov hlas	Jn 10,1 – 10
Piata veľkonočná nedeľa „A“ Poznať Boha	Jn 14,1 – 12
Šiesta veľkonočná nedeľa v roku „A“ Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania	Jn 14,15 – 21
Siedma veľkonočná nedeľa v roku „A“ Modlitba a jednota	Jn 17,1 – 11 a
Nanebovstúpenie Pána v roku „A“ Nanebovstúpenie	Mt 28,16 – 20
Turíce Duch Svätý – neznámy Boh	Jn 20,19 – 23
Najsvätejšieho Tela a Krvi Krista Význam Tela a Krvi	Jn 6,51 – 58
Najsvätejšia Trojica Najsvätejšia Trojica	Jn 3,16 – 18
Osma nedeľa v roku „A“ Komu slúžim?	Mt 6,24 – 34
Deviata nedeľa v roku „A“ Stavba s pevným základom	Mt 7,21 – 27
Desiata nedeľa v roku „A“ Každý človek je Božím dieťaťom, a preto je pre mňa darom	Mt 9,8 – 13
Jedenásta nedeľa v roku „A“ Žatva	Mt 9,36 – 10,8
Dvanásta nedeľa v roku „A“ Nebojte sa vy ste cennejší	Mt 10,26 – 33
Trinásta nedeľa v roku „A“ Boh k nám neustále hovorí	Mt 10,37 – 42

Štrnásť nedeľa v roku „A“	Mt 11, 25 – 30
Múdrosť je spojená s pokorou a jednoduchosťou	
Slávnosť na sviatok Petra a Pavla apoštolov	Mt 16,13 – 19
Byť apoštolom	
Na sviatok Cyrila a Metoda slovanských Vierožvestov	Mt 28,16 – 20
Svedkovia viery	
Pätnásť nedeľa v roku „A“	Mt 13,1 – 23
Prácou na pôde nášho srdca prísť k požívaniu ovocia večnosti	
Šestnásť nedeľa v roku „A“	Mt 13,24 – 43
Boh je jediný kráľ nášho života	
Sedemnáť nedeľa „A“	Mt 13,44 – 52
Ako chcem získať Nebeské kráľovstvo?	
Osemnásť nedeľa v roku „A“	Mt 14,13 – 21
Slovo ako chlieb života	
Deväťnásť nedeľa v roku „A“	Mt 14,22 – 33
Vystúp a podí!	
Povýšenie svätého kríža	Jn 3,13 – 17
Kríž – znamenie lásky	
Dvadsať nedeľa v roku „A“	Mt 15,21 – 28
Keď sa zdá, že Boh mlčí	
Dvadsať prvá nedeľa v roku „A“	Mt 16,13 – 20
Svedectvo života	
Dvadsať druhá nedeľa v roku „A“	Mt 16,21 – 27
Škola si vyžaduje prácu na sebe	
Nanebovstúpenie Panny Márie	Lk 1,39 – 57
Spojenie Márie s Ježišom	
Dvadsať tretia nedeľa v roku „A“	Mt 18,15 – 20
Napomínanie	
Dvadsať štvrtá nedeľa v roku „A“	Mt 18,21 – 35
Odpúšťať	
Dvadsať piata nedeľa v roku „A“	Mt 20,1 – 16
Neodsudzujme hriešnikov	
Dvadsať šiesta nedeľa v roku „A“	Mt 21,28 – 32
Kto stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol	
Dvadsať siedma nedeľa v roku „A“	Mt 21,33 – 43
Rozhodnutie	
Dvadsať ôsma nedeľa v roku „A“	Mt 22,1 – 14
Pozvanie	
Dvadsať deviata nedeľa v roku „A“	Mt 22,15 – 21
Rubín človeka, láska Boha	
Tridsať nedeľa v roku „A“	Mt 22,34 – 40
Milovať Boha a blížneho ako seba	
Slávnosť Všetkých svätých	Mt 5,1 – 12 a
Aj v dnešnej dobe sa dá byť svätým	
Slávnosť Všetkých svätých	Mt 5,1 – 12 a
Nasledovať Krista	

Slávnosť zomrelých	Jn 14,1 – 6
Kaucia z dušičky	
Tridsiata prvá nedeľa v roku „A“	Mt 23,1 – 12
Len jeden je váš Otec, ten nebeský	
Tridsiata druhá nedeľa v roku „A“	Mt 25,1 – 13
O pripravenosti	
Tridsiata tretia nedeľa v roku „A“	Mt 25,14 – 30
Vernosť	
Krista Kráľa „A“	Mt 25,31 – 46
Ježiš v našom blíznom	

Postoj nádeje a dôvery

Vstúpme s nádejou a dôverou do nového cirkevného roka.¹

Prajem Vám všetkým požehnaný nový rok. Myslíte si, že som stratil pojem o čase alebo mám na fare zle otočený kalendár? Nie. Hoci je ešte len začiatok decembra a pred nami sú tie najkrajšie sviatky, predsa už prežívame niečo nové. Dnes totiž začína nový liturgický rok, ktorý nás bude sprevádzať Ježišovým životom, jeho verejným pôsobením, smrťou i zmŕtvychvstaním. Nový rok zvyčajne začíname ohňostrojom, oslavami, želaniami a príhovormi. Liturgia však nepotrebuje vonkajšiu senzáciu, ale na začiatku nám predkladá čas prípravy, ktorým je Advent.

Bratia a sestry, milé deti. **„Bud'te pripravení, lebo Syn človeka príde v hodinu, o ktorej neviete“** (Mt 24,44). Tieto Ježišove slová, ktoré adresoval svojim učeníkom, tvoria akoby jeho novoročné pranie. Dnes ich ústami kňaza opakuje aj nám, aby sme nezostali zaskočení a prekvapení, keď príde.

Ak mám niekoľkými slovami vystihnúť podstatu toho, čo sme pred chvíľou počuli v Božom slove, tak je to bdenie, pripravenosť a pohotovosť. To sú slová, ktoré dokonale vyjadrujú situáciu opísanú v dnešných čítaniach. Už starí Izraeliti poznačení vojenským spôsobom života, ale aj kultovými praktikami, poznali delenie noci na tri fázy. Išlo o bdenie. Ježiš určite nechcel, aby sme sa v noci striedali na stráži a čakali príchod Božieho kráľovstva. Keď hovorí: **„Bdejte, lebo neviete, v ktorý deň príde Pán“** (Mt 24,42), poukazuje na pripravenosť a postoj srdca.

Čas Adventu, do ktorého sme dnes vstúpili, je pre nás časom milosti. Máme príležitosť pripraviť svoje srdcia na príchod Krista. Človek len nerád na niečo čaká. Zvlášť vtedy, keď to vyžaduje námahu. Aby si to uľahčil aj s príchodom konca sveta, začal určovať presné dátumy kedy sa to stane. A tak môžeme okolo seba vidieť ľudí, ktorí sa zháňajú za týmito častokrát primitívnymi tvrdeniami a majú strach. Boja sa, že ich život už skončí a nevidia nijakú nádej do budúcnosti. Zabúdajú, že koniec sveta pre nich nastane v okamihu ich smrti. Aký postoj máme zaujať my kresťania? Má to byť postoj nádeje a dôvery. K takémuto postoju nás vyzýva a j dnešná bohoslužba slova.

¹ Porov.: BREZÁNI, T.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003

V prvom čítaní prorok Izaiáš vystupuje ako ten, ktorý vidí až dovnútra vecí i Božieho plánu a pozná aj to, čo ešte neexistuje. Vo svojom videní takto opisuje Božiu prítomnosť:

„Vrch s Pánovým domom bude stáť pevne na temene hôr a bude vyčnievať nad pahorky. A budú k nemu prúdiť všetky národy“ (Iz 2,2). Vieme, že prúd rieky ide zvyčajne zhora nadol. V tomto prípade však prítlačivosť Božej pravdy spôsobí, že k nemu budú prúdiť všetky národy aj napriek námahám a ťažkostiam.² Vplyv Božieho Baránka na ľudstvo bude taký veľký, že si zo svojich mečov ukujú radlice a zo svojich kopijí kosáky (porov Iz 2,4).

V Evanjeliu Ježiš opísal ľudstvo za čias Noema. Ako vraví kniha Genezis, Noe bol najspravodlivejší a najbezúhonnejší muž medzi svojimi súčasníkmi a viedol bohumilý život (porov Gn 6,9). Jemu Boh zveril úlohu postaviť koráb, aby nezahynul vo vodách potopy. Jeho súčasníci viedli na prvý pohľad úplne normálny život. Jedli a pili, ženili sa a vydávali (porov Mt 27,38). Avšak preto, že nevideli svoju skazenosť, zahynuli vo vodách potopy. Obe tieto čítania akoby spájal jeden most. Je to námaha. Veď postaviť koráb určite nebolo nijakou maličkosťou, ak si k tomu ešte predstavíme posmech susedov a priateľov, ktoré musel Noe znášať. No vďaka svojmu postoju poslušnosti a nádeje voči Bohu, zachránil si holý život. Dnes nás Kristus vyzýva, aby sme urobili všetko pre záchranu, lepšie povedané pre získanie večného života.

Možno sa dnes pýtate, ako pri tom postupovať. Nájsť však vyčerpávajúcu odpoveď sa nám zrejme nepodarí. Pomôžme si preto prirovnaním z konkrétného života. Ak chce byť študent úspešný pri skúškach, ak chce športovec dosiahnuť nejaký úspech, alebo ak chce hudobník či básnik zložiť nejakú skladbu alebo báseň, potrebuje na to čas a trpezlivosť. Tak je to aj v našom duchovnom živote. Všetko hodnotné a vzácne vyžaduje čas. Nie nadarmo sa vraví, že čas je najlepší lekár. Až po čase si totiž uvedomíme, čo má pre nás skutočný význam. S odstupom času neraz prichádzame na to, že aj ťažkosti a skúšky, ktoré nás dennodenne stretávajú, boli na niečo dobré. Tak je to aj s našimi slabosťami, ktoré každý jeden z nás na sebe pociťujeme. Ak sa cítime slabí a neschopní konať dobro, budme si istí, že Boh je vtedy pri nás omnoho bližšie, ako sa nám zdá.

Túto pravdu nám potvrdzuje aj život istého starca. Snívalo sa mu, že sa prechádza s Ježišom po pláži. Na nebi sa objavovali udalosti z jeho života a na piesku stopy nôh. Starec si všimol, že to neboli vždy stopy dvoch ľudí. V čase skúšok a ťažkostí, v období vnútorného nepokoja, ba až zúfalstva, bolo v piesku vidieť len jeden pár stôp. A tak sa starec obrátil s výčitkou na Ježiša a pýtal sa, ako je možné, že ho nechal

² Lectio Divina 1, s. 27 – 28.

samého, hoci mu prisľúbil, že ho nikdy neopustí. Mal byť predsa blízko neho na všetkých jeho životných cestách. A ako reagoval Ježiš? S láskou sa prihovoral starcovi a vysvetlil mu, že vtedy, keď mu bolo najťažšie, keď bolo vidieť na piesku len jeden pár stôp, vtedy ho on niesol na svojich pleciach.

Advent je časom prípravy na stretnutie s Pánom. Nemusíme však čakať až na koniec nášho života a na stretnutie s ním v nebeskej sláve. S Bohom, ktorý sa k nám priblížil až tak, že prijal na seba našu ľudskú prirodzenosť, aby nás pozdvihol zo stavu hriechu, sa môžeme stretnúť aj v tomto svete. Krása stvorených vecí, ktoré sú okolo nás, aj ľudský život, ktorý je obdarený slobodou a rozumom, upriamujú našu pozornosť na Stvoriteľa.

Cirkev nám predkladá sviatosti, ktoré sú viditeľnými znakmi Božej dobroty a lásky. A tak sa v tomto čase prípravy môžeme bližšie stretnúť s Kristom, ktorý na nás čaká aj vo sviatosti zmierenia. V nej nám odpúšťa naše hriechy a vracia nám slobodu Božích detí. Ak rozmýšľame, čím obdarovať našich blízkych, nezabúdajme, že najkrajším darom je čisté srdce. Využime čas, ktorý je pred nami a otvorme dokorán svoje srdce pre pôsobenie jeho milosti.

Pane, Ty si bohatý na milosrdenstvo. Daj nám zakúsiť radosť z tvojho odpustenia, aby sme sa tak dobre pripravili na slávnosť tvojho narodenia i na tvoj príchod v sláve. Nech celý liturgický rok, ktorý dnes začíname, prežijeme v tvojej milosti a láske.

Amen.

Druhá adventná nedeľa "A"

Mt 11,1-12

Advent opak pýchy

Poukázať na potrebu pokory a pokánia v živote kresťana.³

Ako už iste sami viete, som ten najlepší teológ, akého poznáte. Som tak zbehlý v teológii, že už nemôže byť nikto lepší, ako som ja. Ba som až taký dobrý, že sa už ani nemám čo naučiť. Tak takto to asi vyzerá, drahí bratia a sestry, keď je niekto veľmi pyšný a chýba mu pokora.

³ Porov.: DULÁK, S.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

Dnes sme v evanjeliu počuli o Jánovi, ktorý vystúpil v Júdskej púšti a hlásal: „**Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo**“ (Mt. 3,1-2).

Vo všetkých krajinách je zvykom, že keď chce najvyšší predstaviteľ vlády navštíviť vládu inej krajiny, pošle vyslancov „pred svojou tvárou“. Aj Ján Krstiteľ bol poslaný, aby pripravil cestu Kristovi a vyhlásil podmienky jeho vlády. Jánov odev pripomína Eliáša, ktorého duch má charakterizovať Kristovho predchodcu. Keďže hlásal umŕtvovanie, aj sám sa umŕtvoval. Ak má pripraviť ľudí na Kristov príchod, musí v nich vyvolať kajúcnosť a vedomie hriechnosti. Ján je veľkým askétom, ktorého ženie hlboké presvedčenie o hriechu pôsobiacom vo svete. Jadrom jeho posolstva pre vojakov, verejných činiteľov, roľníkov a ostatných, ktorí ho počúvali, bola výzva: „Robte pokánie!“ Prvé varovanie Nového zákona vyzýva všetkých ľudí, aby sa zmenili. Saduceji musia odložiť svoju svetáckosť, farizeji svoje pokrytectvo a domnelú spravodlivosť; všetci, ktorí chcú prísť ku Kristovi, musia robiť pokánie. V krajine, ktorá bola pod rímskym jarmom, by bol Ján ľahšie dosiahol popularitu, keby sľúbil, že ten, ktorý príde, že ten, ktorého príchod ohlasuje, bude politickým osloboditeľom. To by bol však ľudský spôsob. No Ján namiesto volania do zbrane, vyzýva k zadost'učineniu za naše hriechy. Vyzýva, aby sme sa kajali, lebo Boh chce prísť medzi nás, do nášho srdca.

Táto Jánova výzva bola síce vyjadrená už pred dvadsiatimi storočiami, ale aj napriek času nestratila na svojej vážnosti. Aj dnes je stále aktuálna a možno ešte aktuálnejšia ako vtedy, pretože Ján ohlasoval Boha, ktorý ešte len mal prísť, ktorý ešte len mal vstúpiť do ľudských srdiec a zmeniť im ich. No dnes je Náš Pán už medzi nami, chce vojsť do nášho srdca, no cesta k nemu je pre Neho veľakrát veľmi hrboľatá, kamenistá a mnohokrát zarastená rôznym bodľáčim nášho hriechu. Toto bodľáče bujnie a vzmáha sa o to viac, o čo menej dbáme na výzvu predchodcu nášho Pána. Častokrát si uvažujúci kresťan povie: „A čo, mám byť azda ako Ján? Mám sa obliecť do ťavej kože a jesť kobyľky? To je už dnes nemoderné, iba by som bol susedom na smiech. A ani sa to nedá v našich podmienkach uskutočniť, veď aj tých kobyľiek nie je toľko, aby som sa nimi uživil.“

Takto uvažujúcemu človeku naozaj musíme pripustiť pravdu uvažovania, no zároveň musíme podotknúť, že vôbec nepochopil zmysel toho, čo žil a ohlasoval Ján. Pretože Boh od nás nechce, aby sme sa obliekli do vrecoviny a posypali sa popolom, tak ako to robili aj farizeji, ktorých Ježiš nazýva obielenými hrobmi. Oni síce dodržiavali všetko to, čo im zákon prikazoval, ale ich vnútro bolo vždy plné zloby, zákernosti a podlosti. Boh z nás totižto nechce mať schizofrenikov, ľudí, ktorí sa neriadia podľa svojho vnútra. On od nás

nežiada, aby sme sa preňho vnútorne rozvrátili a telesne zničili, ale chce, aby sme si výzvu pokánia vložili do nášho srdca. Pretože pokánie, ktoré vychádza zo srdca človeka, vychádza z duše a prejavuje sa v tele navonok. Takéto pokánie potom nielenže nie je na ťarchu človeku, ale postupne konané z lásky k Pánovi, vyrovnáva a čistí pred ním cestu do srdca. Je takým dobrým cestárom, ktorý zalepí každú dieru, urovná každý, aj ten najmenší hrbolček, čím pripraví cestu na to, aby sa mohla používať. A pokiaľ je svedomitý a svoju prácu vykoná poctivo, môžeme ju využívať dlho a bezpečne. Ale len dovtedy, pokiaľ ju budeme udržiavať v dobrom stave. Akonáhle sa po každej zime prestane čistiť, dlho nevydrží.

Pokúsme sa preto, aj keď je to niekedy veľmi ťažké, udržať si každý túto cestu v dobrom stave a nebojme sa prosiť o podporu aj Pána. On nás miluje a chce nám pomôcť, chce k nám osobne prísť, no keď ho budeme odmietat', nemôže pre nás nič urobiť. Veď si len predstavme: Mali by sme tu medzi nami veľmi vznešeného a bohatého človeka, ktorý by nám chcel dať všetko, po čom túžime. Jedinou podmienkou, by bolo to, aby sme prišli k nemu a poprosili ho. My však vo svojej pýche a nadutosti nielenže nevyužijeme túto možnosť, ale začneme reptat' proti tomuto človeku: Čo si on o sebe myslí, my ho máme prosiť, my máme prísť k nemu a žiadať ho? Veď keď má toľko bohatstva, je jeho povinnosťou, aby sa podelil, aby aj nám z toho niečo dal! Nakoniec sami seba presvedčíme, že to nie my, ale on má zásluhu na tom, že sme k nemu neprišli. A znova sme tam, kde sme boli na začiatku. Pre svoju pýchu a nedostatok pokory sme sa nepohli z miesta. Nielenže sme odmietli dar, ktorý sa nám ponúkal, ale očiernili sme aj darcu, ktorý nám chcel dať všetko, no my sme neprijali nič. Chcel nás urobiť šťastnými, no my sme pre ten najhlúpejší dôvod – pre našu pýchu, šťastie odmietli.

Preto drahí bratia a sestry, pokúsme sa premáhať jeden z najhlúpejších hriechov človeka – pýchu a budovať pokoru, čnosť, ktorú už pred dvetisíc rokmi ohlasoval Ján, a ktorá ani teraz nestratila na svojej váhe. Veď iste mi dáte všetci za pravdu, že aj moje kázne, keby som ich nevravel so štipkou pokory, nedali by sa počúvať. Skúsme teda s pokorou predstúpiť pred Pána a prosiť ho o to, čo potrebujeme, veď On nám iste dá všetko to, po čom túžime a čo potrebujeme k spáse našich duší.

Amen.

Advent čas prípravy na sviatky

Príprava si vyžaduje venovať pozornosť aj duši.⁴

Verím, že niekto z vás bude taký dobrý a zatvorí tie dvere vzadu, aby sme nevykurovali aj Božiu prírodu. Srdečná vďaka. Keď som teraz povedal, že verím, vôbec som neveril, ale bol som si istý, lebo som to považoval za samozrejmosť, že dvere sa zatvárajú. Nevyzerá to tak aj s našou vierou? Veríme a nevieme prečo, nevieme v čo veríme a možno nevieme ani čo znamená veriť, lebo my len po niečom túžime a za to skrývame našu vieru.

Minulú nedeľu sme počuli ako Ján Krstiteľ ohlasoval Božie Kráľovstvo, ako napomínal všetkých, s ktorým prišiel do styku, aby robili pokánie. Naproti tomu dnes počujeme, že Ján je uväznený v žalári. Ján je netrpezlivý, a preto posielal za Kristom svojich učeníkov, aby zistili, či už prišiel Vyvolený, za ktorého bojoval a šiel do žalára. „***Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného***“ (Mt 11,3).

Čo mieni Ján otázkou? Či azda začal pochybovať o Bohu? Ak je skutočne pravda, čo Majster o sebe povedal, že prišiel oznámiť uväznený, že budú voľní a slobodní, ak je to naozaj tak, prečo potom Pán nevyslobodí svojho služobníka, ktorý už dlho trpí vo väzení? Pozrime sa do Starého zákona. Eliáš, keď vtedy utiekol pred ukrutnou kráľovnou Jezabel a skryl sa v jaskyni na vrchu Horeb, pýtal sa takmer rovnako: „Si to ty Jehova, ktorý má prísť?“ Aj Mojžiš raz ukázal svoju hlbokú nevôľu. Jób ukázal celé svoje zúfalstvo, keď preklial deň svojho narodenia. Jeremiáš sa chveje pri veľkom zemetrasení, lebo cíti strašnú Božiu prítomnosť. Vo všetkých týchto prípadoch nesmie byť ani reči o pochybnostiach o Božej existencii. Títo muži Starej zmluvy sa rozprávajú so svojím Bohom, pretože je pre nich živým osobným Bohom a oni stoja k Nemu v živom vzťahu. Sú príliš verní, aby mohli odpadnúť od Boha, sú však veľmi ošetrovaní Jeho – pre nich nepochopiteľným konaním. Pretože sa vo svojej vrcholnej biede neobrátili na nejakého človeka, ale na svojho Boha, nebol tento ich postoj ani pádom, ani aktom nevery alebo zúfalstva, ale urobili iba to, čo urobiť mohli. Vo svojich veľkých pokušeniach sa neobrátili bojzливо k svetu, ale hovorili o nich so svojím Bohom. Dočkali sa. Dostalo sa im útechy a boli zachránení. Takisto je to aj s Jánom. Keby bol nevôľu, ktorú cítil voči Ježišovmu spôsobu účinkovania,

⁴ Porov.: FIDERMAK, A.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

prechovával vo svojom srdci ako hnev, bol by ho mohol tento hnev priviesť k pádu. On sa však otvoril. Pred všetkými ľuďmi kedysi o ňom svedčil, preto musí zostať jasný aj jeho vzťah k nemu. Nebojácne sa teda pred všetkými pýta: **„Ty si ten, ktorý má prísť, alebo máme čakať iného.“**⁵

Milovaní, čakáme azda aj my niekoho iného? Trpíme a nesieme každý deň kríž a prečo by sme mali, veď náš blížny ho nenesie? Nesie ho aj on, len my to nevidíme, lebo on ho nesie s láskou a pokorou. My sa skôr podobáme neveriacemu Tomášovi, neuverím, pokiaľ neuvidím. Aj my prežívame niekedy také situácie, keď si nič nebudeme vedieť vysvetliť, keď nám zastane rozum, keď už nič nebudeme chápať a problém nebudeme schopní zvládať. A keď budeme prosiť o vysvetlenie, tak nedostaneme žiadnu odpoveď, nepríde žiadne riešenie, ale všetko zostane nepohnuté ako doposiaľ. No aj v takých situáciách musíme mať pevnú vieru a dôverovať Pánovi. Musíme objaviť, že viera je cennejšia ako blahobyť, cennejšia ako naše pozemské šťastia a radovánky. Eliáš, Mojžiš, Jób a v neposlednom rade aj Ján, sú pevní vo svojej viere aj za cenu straty uznania v škole, v práci, medzi kamarátmi. Sú verní, aj keď všetci ostatní nadávajú a ohovárajú, aj keď všetci sa vysmievajú a ponížujú spolužiaka či kolegu, aj keď ostatní si takpovediac nenávratne požičiavajú z práce rôzne užitočné veci, ktoré sa im doma nevyhnutne zídu. Veď, nerobia nič zlé. Áno, musíme si priznať, že sa v nás postupne vytrácajú silné postavy Eliáša, Mojžiša, Jána. Veď prečo nie, máme sa lepšie, každý nás má rád, darí sa nám. Napohľad nám nič nechýba. Strácame však to najdôležitejšie. Strácame to, o čo sme tak pevne bojovali, to, čo nás naplňalo. Prišla však kríza a my padáme a uberáme sa kratšou cestou.

Jedno slovenské príslovie hovorí: „Všetko zlé je na niečo dobré.“ Nebojme sa problémov a ťažkostí, ktoré na nás vždy číhajú. Neprepadnime zúfalstvu a beznádeji. Naše problémy, ak ich vieme správne riešiť, nás len sceľujú v dobrom a posúvajú ďalej dopredu k Bohu, keďže nám otvárajú širší pohľad na ceste za Pravdou. Keby nám išlo všetko hladko ako po masle, zabudli by sme na Boha, na zdroj našej radosti a úspechov. V takýchto ťažkostiach, ktoré často prežívame, staviame sa zoči-voči problému a práve vtedy si veľmi dobre uvedomíme, že Božiu pomoc sme doposiaľ brali ako samozrejmosť. Minule mi spomínal môj veľmi dobrý kamarát, že bol na jednej prednáške, kde sa zišli vedci z fyziky a astronómie. Veľkou zaujímavosťou pre neho, a teraz už aj pre mňa bolo, keď vedci skoro jednotne súhlasili s tým, že dnešní ľudia berú všetko ako samozrejmosť. Berú ako samozrejmosť vychádzanie slnka, alebo

⁵ Porov.: Reinecker, F.: Wupertálska študijná biblia *Evanjelium podľa Matúša*. Bratislava:Creativpres, 1992, s. 166.

striedanie ročných období a mnohé iné veci a udalosti. A keď sa náhodou niečo nestane, pre nás samozrejmé, až vtedy to považujeme za niečo výnimočné. Je to veľká pravda a o to väčšia, že to hovoria práve ľudia, u ktorých sa mnoho vecí zakladá nielen „na slepom prijímaní vierou“, ale aj na rozumovom poznaní. Oni skôr zapájajú vieru práve do takých samozrejmych vecí, akými sú východ slnka či striedanie ročných období. Veria, že slnko vyjde aj zajtra, lebo veria, že Boh je a že je aj dobrotivý a dopraje nám radosť svetla a tepla. Práve pre takú vieru vychádza slnko, lebo dostáva príkaz od týchto ľudí, aby vyšlo, ako dostala príkaz aj moruša, aby sa presadila.

Boh nás niekedy nechá len tak dlho stáť samých a skúša našu vieru. Nie je problém uveriť tomu kto vidí, problém je vidieť tomu kto neverí, kto nepocituje priamo Božiu ruku. Ježiš tiež veľmi často pripomínal svojim učeníkom, že keby mali vieru ako horčičné zrnko a povedali moruši, aby sa presadila do mora, urobila by tak. O tom je práve viera, uvedomiť si, že nám nikto nepomáha v našich problémoch, že nám nik neodpovedá, že sme jednoducho sami, ale predsa s Bohom a Boh s nami.

Usilujme sa preto aj my mať vždy pevnú vieru. Ved' ako môžeme čakať pomoc od niekoho, od koho ju prijať nechceme. Lebo viera je prijatie – prijatie Boha do srdca. Prosme aj pri tejto svätej omši o dar ozajstnej viery.

Amen.

Nepoškvrnené Počatie Panny Márie

Lk 1,26-38

*Panna Mária je nám inšpiráciou
Spolupracovanie s milosťou.⁶*

Sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie veľmi vhodne zapadá do obdobia adventu, keď sa všetci chystáme na príchod Božieho Syna na našu zem, do nás samých a do našich srdc. Oslavujeme dnes tú, čo bola zvláštnou milosťou uchránená od hriechu, ktorú si Boh vyvolil a pripravil, aby sa stala Matkou Ježiša.

Všetci sa vieme vžiť do situácie, keď očakávame nejakého priateľa. Sme vtedy poväčšine netrpezliví, zháňame to či ono, vynakladáme veľké úsilie na to,

⁶ Porov.: KOKORUŠA, V.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

aby nič nechýbalo. Skúsme si teraz, keď očakávame príchod nášho Pána, položiť otázku: Čo sme zanedbali a čo ešte potrebujeme, aby sme mohli plnohodnotne prijať Ježiša do našich srdiec, do nášho vnútra?

Ako odpoveď nám môže poslúžiť aj dnešné evanjelium. Boh sám pripravuje Pannu Máriu obdarovaním milosťou, aby sa mohla stať Matkou Božieho Syna. Evanjelista Lukáš nám to zachytil slovami anjela, ktorý Márii zvestoval: „**Zdravas, „milosti plná, Pán s Tebou.**“ A ďalej: „**Mária, našla si milosť u Boha**“ (Lk 1,28.30).

Viacerí z nás si už položili otázku a zamýšľali sa nad tým, prečo Ježiš Kristus musel prísť na tento svet a prečo práve takýmto spôsobom. Z prvých stránok Svätého písma Starého zákona vieme, že Boh stvoril človeka. Jeho telo vytvoril z hmoty zeme a vdýchol mu nesmrteľnú dušu. Človekovi stvoreného na Boží obraz dal schopnosť rozumu a slobodnej vôle, aby Ho mohol poznať, milovať Ho a plniť jeho vôľu. Túto prirodzenú blaženosť prvých prarodičov pozdvihol a povýšil tým, že im daroval aj nadprirodzený dar, dar milosti posväcujúcej. Po prvom hriechu však stratili tento vzácny dar, a to nielen pre seba, ale i pre svojich potomkov. Človek nebol sám schopný odčiniť žiadnou cenou dedičný hriech a jeho následky. Zasiahol tu Boh a poslal nám na svet svojho Syna, aby nás vykúpil. Akým spôsobom, to nám podalo dnešné evanjelium. Na tomto je postavená celá náuka o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie.

V roku 1854 Cirkev slávnostne vyhlásila ako článok viery dogmu, že: „Blahoslavená Panna Mária od prvého okamihu svojho počatia bola zvláštnou výsadou všemohúceho Boha, a pre zásluhy Ježiša Krista uchránená od každej poškvرنy hriechu.“ Pretože Vykupiteľ Ježiš Kristus je svätý Boží Syn, žiadalo sa, aby aj jeho matka bola svätá. Boh ju obdaril tou milosťou, že v okamihu počatia bola uchránená od dedičného hriechu i od každej náklonnosti konať zlo. Obdarená milosťou je pripravená na veľmi vznešenú úlohu. Skrze jej súhlas sa započína vyslobodenie sveta z hriechu a porážka nepriateľa ľudstva, ktoré bolo prisľúbené už prvým rodičom, ako sme to čítali dnes v prvom čítaní o boji potomstva Evinho s potomstvom hada.

Dnes máme pred očami Máriu ako nepoškvrnenú. Je iste pekné, že Boh práve ju takto vyznačil. Hľadáme na ňu ako na ideál bezhriešnosti, čistoty a krásy. Žila uprostred sveta a utrpenie tohto sveta sa jej dotýkalo, ale zloba sveta a hriechu nie. Možno o nej povedať, že je našou sestrou v utrpení, nie však v hriechu. Keď dnes oslavujeme toto tajomstvo spásy, nemali by sme ho prijímať s akýmsi osobným sklamaním, že ona to mala ľahšie. Je pravdou, že

Boh si ju povýšil a vyzdvihol do nesmiernej výšky. Ona však nie je ďaleko od nás, lebo všetky bohatstvá, ktoré vlastní matka, dostávajú aj jej deti. Boh myslel aj na nás. Mária je síce plná milosti, my však cez krst a iné sviatosti dostávame dostatok milosti na to, aby sme sa raz mohli natrvalo stať Božími synmi a dcérami.

Dnešné Božie Slovo by sme mohli nazvať aj evanjeliom milosti. Ako keby nám chcelo povedať, že aj v nás je milosť, aby sme dosiahli spásu. Boh si nevyberá osoby, ktorým milosť udeľuje podľa kritérií dnešnej doby. Nám možno imponuje krása, moc, bohatstvo, vplyv, Jemu však srdce, v ňom vidí pravý obraz o nás samých.

Pre každého z nás je tu ponuka milosti už od samého začiatku nášho jestvovania. Zo strany Boha je o nás vždy záujem, má vždy starosť o našu spásu. Nezáujem môže byť len z našej strany. Niekedy si to predstavujeme veľmi ľahko. Chceme mať mnoho lásky, šťastia, pokoja, ale bez nášho pričinenia. Zabúdame, že tieto hodnoty musíme predovšetkým naším úsilím vytvárať my. Boh má akoby vystretú ruku smerom k nám, aby pomohol. Zasieva do nás akoby semená a tými sú milosti. Ony v nás pôsobia, aby sme túžili dosiahnuť pravé hodnoty a mali na to dostatok potrebných síl. Je to pomoc pre ľudí, aby odpovedali na ponuku stať sa Božími deťmi, jeho adoptovanými synmi. Máme slobodu prijať, ale i odmietnuť milosti, žiť či nežiť z božích darov, alebo byť sprevádzaný milosťou v našom úsilí o spásu.

Mária ovplyvňovaná milosťou bola ochotná povedať Bohu svoje Áno. Aj od nás sa vyžaduje, aby sme dali svoj súhlas Bohu. Nechajme na seba vplývať milosť a spolupracujme s ňou, aby nás urobila schopnými žiť s Bohom a konať z lásky k nemu. Odstráňme zo srdca to, čo ju v nás uháša. Dajme v srdci priestor pre Božie konanie a vtedy zvíťazí milosť. Buďme pre milosť otvorený tak ako Mária. Ona dostala tú milosť, že sa mohla narodiť bez dedičného hriechu. Boh ju stále viedol a to tým, že ju naplnil milosťou, s ktorou ona denne žila, a tak sa mohla stať matkou Ježiša, Božieho Syna. Napodobňujme Pannu Máriu vo vernosti i oddaníu sa tomuto daru, ktorý si nemôžeme zaslúžiť. Je to vždy dar, ktorý v nás má pôsobiť a priniesť ovocie v každodennom živote.

Ako Boh uchránil Máriu od poškrvny hriechu svojou milosťou, i nám dáva a ponúka milosti, aby sme Ježiša prijali do svojho vnútra. Nie sme odkázaní len na vlastné sily. Boh aj nám ponúka ľahšiu cestu, cestu milosti. Preto tešme sa a radujme sa, že máme nepoškvrnenú Matku. Prosme Máriu, ktorá je bohatá na božie dary, aby nám vyprosila hojné milosti a čistotu srdca, aby sme mohli spolu s ňou vždy povedať Áno Ježišovi, ktorý chce prísť predovšetkým teraz do našich srdc. Amen.

Jozef vzor dôvery

Príprava na Vianoce si zaslúži prehodnotiť vzťah dôvery v Boha .⁷

Určite všetci cítite ako blízko sú Vianoce. Aj dnešné evanjelium nám hovorí o blízkosti tohto času. Ale ponúka nám ešte niečo. Ponúka nám obraz dôvery, dôvery Bohu.

„Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu za svoju manželku. Keď sa prebudil, urobil ako mu prikázal Pánov anjel a prijal Máriu za svoju manželku“ (Mt 1,20-24).

Zasnúbenie u Židov bolo už pravým manželstvom, ale bývať spolu začali snúbenci až po roku, keď si muž slávnostne doviedol ženu do domu. A tu nám Jozef preukazuje dôveru v Boha, svoju dôveru Bohu. Pretože aj keď možno spočiatku so strachom, ale predsa zmenil svoje rozhodnutie prepustiť Máriu a prijíma ju za svoju manželku. I napriek všetkým zákonom, ktoré v židovstve nariaďovali ženu, ktorá bola zasnúbená a počas tohto zasnúbenia otehotnela ukameňovať, bol to totiž prejav nevery. Jozef sa teda nachádza v nezávidenia hodnej situácii. Je si vedomý, že on nie je otcom dieťaťa, ktoré čaká jeho snúbenica. No prepustiť ju verejne, znamenalo by vystaviť ju potupe i trestu zároveň. Preto sa pohráva aj s myšlienkou prepustiť ju nie úradne, ale potajomky, aby si mohla vziať muža, ktorý je otcom dieťaťa. A aby tak uchránil seba aj ju. Bol presvedčený o jej nevine, ale nevedel pochopiť toto tajomstvo. Jozefova spravodlivosť, ktorou bol známy, ešte viac komplikovala jeho úvahy. Do tohto jeho trápenia a premýšľania zasahuje Boh, posielá anjela, ktorý Jozefa uisťuje o Máriinej nevine. Pretože život, ktorý sa v nej počal je z Ducha Svätého. A práve toto je miesto preukázania sa Jozefovej dôvery Bohu, keď prijíma Máriu za svoju manželku.

A ako je to s našou dôverou Bohu? Dôverujeme vôbec niekomu? My ľudia vôbec akosi málo dôverujeme. Často to medzi nami vyzerá, ako keby sme žili každý sám pre seba. Nedôverujú si kolegovia v práci, kamaráti, manželia navzájom, deti rodičom, rodičia deťom, nadriadený podriadeným a naopak. Hľadáme niečo, či niekoho, niekde hrozne ďaleko a pritom si nevšímame ľudí okolo nás. Čo je ešte horšie, my si už nevšímame ani Boha, ktorý nás volá

⁷ Porov.: HOVOŘÁK, P.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

i v tento prípravný čas pred narodením svojho Syna. Aby sme si upratali svoje vnútro. Nebojme sa tak ako Jozef, ktorý v nádeji proti nádeji uveril a dôveroval Bohu. Keď som premýšľal nad týmito slovami, dozvedel som sa o rodičoch, ktorí v jednom okamihu stratili kvôli nezodpovednosti vodiča jedno dieťa a druhé ešte stále bojuje o svoj život spolu s lekármi. Aké by to asi bolo, keby oni nemali dôveru v lekárov, že robia všetko, čo je v ich silách, ba ešte oveľa viac. Keby nemali dôveru v Boha? Nájdime si čas i priestor pre Boha, pre našich blízkych, napravme vzťahy, ktoré nie sú také, aké by mali byť. Máme predsa možnosť prísť k sŕdcu zmierenia. Aj to je priestor na prejavenie našej dôvery Bohu a je to oveľa jednoduchšie, ako to bolo pre sv. Jozefa pred 2000 rokmi. Popremýšľajme ako je to s našim známym, na ktorého sa hneváme, lebo sme mu dôverovali a on nás sklamal. Nedodrжал slovo, neprišiel, neurobil, čo sľúbil. My sme mu prestali veriť aj napriek jeho vysvetleniu. Deti popremýšľajme nad našimi kamarátmi. Aby blížiaci sa čas Vianoc nepriniesol len veľa darčiekov, síce pekných, ale prázdnych. Aby tieto sviatky, ktoré nám už klopú na dvere, boli plné lásky a pokoja tak, ako v nasledujúcom príbehu.

Počas druhej svetovej vojny sa hlboko vo francúzskom vnútrozemí stratili dvaja nemeckí vojaci. Unavení a vyčerpaní pochodom, rozhodol sa jeden z nich zaklopať na dvere domu, ku ktorému prišli. Nemali čo stratiť a navyše boli Vianoce. Mysliac si teda, že ich prijmú, prišli k dverám a zaklopali. Otvorila im žena, sprvu so strachom, no neskôr s ľútosťou nad ich stavom ich vpustila dnu. Odložili si veci pri dverách a prijali pozvanie k štedrovečernému stolu. Počas večere sa ozval buchot na dvere. Žena išla otvoriť a videla stáť pred dvermi dvoch francúzskych vojakov, jeden z nich bol ranený. Zobrala ich dnu. Keď muži zbadali nemecké uniformy, boli pripravení na boj. Ona im však povedala, že môžu zostať, prisadnúť si k stolu a že ošetrí aj raneného, ale aby svoje zbrane nechali vo verande. Veď sú predsa Vianoce. Vtedy sa v tvrdých mužoch niečo zlomilo a pristali na jej návrh. Ráno potom odišli každý svojou cestou.

Neviem či tento príbeh je skutočný, alebo či je to len legenda, ale ak aj áno, na každej legende je niečo pravdivé. Ako by asi bol vyzeral Štedrý večer v tomto dome, keby neboli dôverovali aspoň trochu jeden druhému? A ako je to s nami drahí bratia a sestry? Dôverujeme aspoň trochu Bohu, ktorý už onedlho príde k nám v podobe malého Ježiša? Ak nie, aspoň to skúsme. Možno k nám hovorí práve v tom človeku, ktorému my už neveríme a on sa chce s nami udobriť, napraviť svoju chybu. Preukážme Bohu svoju dôveru tak, ako mu ju preukázal sv. Jozef a On nás neklame.

Poprosme i pri tejto sv. omši za seba, našich blízkych, aby sme vedeli vždy dôverovať. V týchto dňoch budeme mať možnosť preukázať dôveru Bohu aj vo sv. spovedi. Nebojme sa, skúsme to a určite budú mať tohtoročné Vianoce tú správnu podobu. Amen.

Narodenie Pána: omša v noci A

Lk 2,1-14

Ježiš dieťa radosti
Povzbudiť ľudí k prijímaniu detí⁸

Určite ste napísali a dostali veľa vianočných pozdravov so želaním radostných sviatkov. Aby však naša radosť bola úplná, premýšľajme nad pravým dôvodom tejto radosti.

V túto presvätú noc sme sa tu v chráme zišli, aby sme oslávili narodenie Ježiša Krista. Boh poslal anjelov, aby nielen pastierom, ale aj nám všetkým, ktorí sme tu v chráme, ale aj mimo neho, ohlásili radostnú zvesť, ktorú sme počuli vo svätom Evanjeliu: „**Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ Kristus Pán**“ (Lk 2,11).

Vypočuli sme si o súpise ľudu, ktorý dal vykonať cisár Augustus po celom svete. Celý svet znamenal Rímsku ríšu. Sv. Lukáš dáva do súvisu udalosť v Betleheme so svetovými dejinami. Augustus bol cisárom nad mohutnou Rímskou ríšou. Dokumenty z tej doby hovoria o ňom, že dal novú podobu sveta. Súpis obyvateľstva ríše bol podujatím vrchnosti, ktorá ním sledovala konkrétne a praktické ciele. Išlo o súpis občanov, o zaznačenie mena, veku, stavu, mena manželky a detí, nehnuteľného majetku a všetkých príjmov. Toto všetko sa zaznačovalo v úradnom registri a vyrubovali sa dane. Vybral sa aj Jozef z Galilejského Nazareta. Betlehem je mesto vzdialené od Nazaretu asi päť dní cesty. Samozrejme, vtedy sa chodilo pešo alebo na zvieratách, čo nebola najrýchlejšia a najpohodlnejšia cesta. Vtedajší Betlehem bol chudobnou osadou, no bolo slávne ako Dávidovo rodné mesto. Sem prišiel kedysi Samuel z Božieho poverenia hľadať budúceho kráľa Dávida.

V tomto meste porodila Mária svojho prvorodeného syna. Jednoducho a čisto zaznamenáva Lukáš udalosť, ktorá zmenila tok dejín narodenia Záchrancu sveta. Prvorodeného. Evanjelista používa tento výraz o Ježišovi, pretože pred zákonom mal povinnosti a práva prvorodeného. Pre tohto prvorodeného nemali nikde miesto. Neskôr o tom píše aj apoštol Ján: „**Do svojho prišiel a vlastní ho neprijali**“ (Jn 1,11). V tichu, v chudobe, celkom nenápadne prichádza na svet dieťa Ježiš. Dokonca nebolo ani toľko miesta na svete, musela ho uložiť do jasiel. Pre slovo „jasle“ máme dva významy. Prvý význam značí jasle ako opatrovňu pre deti do troch rokov. No druhý význam,

⁸ Porov.: KRAJČ, P.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

ktorý je pôvodný, značí jasle ako krmidlo pre statok v podobe rebriny alebo žľabu. Mali by sme čítať: uložila ho do rebriny, uložila ho do žľabu na seno. Predstavme si to. Nie je to otrasné? Zrieknuť sa najzákladnejších potrieb pre narodenie dieťaťa. Porovnajme to s našim narodením, keď deti v našich časoch prichádzajú na tento svet v teple a čistote. Jasľami, rebrinou a žľabom na kŕmenie statku prijíma vyvolený národ Spasiteľa predpovedaného a očakávaného poldruha tisícročia a na konci jeho pozemského života sa bude lúčiť s ním na kríži.

Pozeráme sa na dieťa ležiace v jasličkách. Ježiš sa narodil chudobný, od ľudí odstrčený v studenej maštali, a predsa sa okolo neho zišla radosť, ktorá sa rozlieva po celej zemi a dodnes naplňuje naše srdcia. Naplňuje srdcia tých, ktorí sa otvárajú láske a rozdávať dobrotu. Srdcia tých, ktorí prijali betlehemské dieťa s radosťou.

Pozrime sa na dnešnú dobu, keď sa má narodiť dieťa, v niektorých rodinách majú strach. Strach z toho, lebo nemajú deti rady. Dnešný hedonistický človek vyrába lietadlá, autá, stará sa o luxusné bývanie, ale o deti záujem nemá. Pozrime sa na turistov, ktorí prichádzajú k nám z iných krajín. Luxusné autá s manželskými párami a namiesto detí sa na sedadlách vozia psy alebo iné zvieratá. Čo je horšie, netreba sa pozeráť len po ľuďoch zo západu. Pozrime sa do našich rodín ako to vyzerá. Ak sa spýtame mladých ľudí, kde je problém, že rodina pozostáva len z manželov bez detí, alebo prinajlepšom majú len jedno dieťa, dostávame rozličné odpovede: nemáme peniaze, nemáme kde bývať a veľa podobných odpovedí. A pritom v obývačke stojí televízor za pár desiatok tisíc a v garáži auto za pár stotisíc, len na dieťa akosi prostriedky nezostávajú. My potom môžeme rozmýšľať, prečo sa zo sveta stráca radosť, úprimná detská radosť, radosť z detí. Veď my si ju nemáme ani z koho brať. Zabúdame byť deťmi, Božími deťmi. Zabúdame na slová: Ak nebudete ako deti.

Čo znamená byť dieťaťom? Znamená to vrátiť sa do nevinnosti krstu, keď krstná voda obmyla našu dušu, aby v nej mal miesto sám Boh. Byť dieťaťom - znamená byť malým a slabým, aby sme dovolili a prosili Boha o pomoc. Hoci už nie sme malí telom, budme úprimní, pokorní a verme nebeskému Otcovi ako verí dieťa svojmu otcovi a matke. Len ako deti, maličkí a pokorní, porozumieme tajomstvu Božieho kráľovstva a tajomstvu Vianoc. Takýto môžeme byť a takto môžeme odhaľovať tajomstvo len ak sa zbavíme pýchy.

Pyšný človek nič nevidí, nič nechápe, potešenie hľadá len v hmote, hriešnych radovánkach a duša mu plače. Keď nechce oslavovať Boha, jeho príbuzné vzťahy sa narušujú, vytráca sa úcta detí k rodičom a láska rodičov k deťom. Život ešte nenarodených detí prestáva byť najvyššou hodnotou, čistotu mnohí pokladajú za zvláštnosť, manželskú vernosť za prežitok a neveru za

normálny jav doby. Ľudia kráčajú v tme a potrebujú svetlo života. Svetlo prišlo na svet v túto noc. Ako ho prijímame my?

Niekde som čítal príbeh o kráľovi, ktorý bol veľmi silný, mal veľké územia. Staral sa o svojich poddaných s láskou, akou sa stará dobrý otec o svoje deti. Chcel im len to najlepšie, ale oni ho nemali aj tak radi. Vyčítali mu, že nie je ako oni, že sa neoblieka, nestravuje a nebýva v takých príbytkoch ako oni. Kráľ sa rozhodol, že sa im pripodobní a začal žiť životom ako jeho poddaní. Žil takýmto životom pár mesiacov. Opýtal sa poddaných, ako to vnímajú. Nepáčilo sa im ani toto. Nevyhovelo im, aj keď robil všetko, aby sa im pripodobnil.

Pozrime sa, čo sa deje v dnešnú noc v betlehemskej maštali. Ani Boh nezostal hore nad nami, aby nás riadil z vysoka, lež zostúpil medzi nás, postavil sa vedľa nás, zapojil sa do našich životných ťažkostí, je s každým z nás, aby nám pomáhal správne žiť, chápať zmysel a cieľ života. Ježiš prichádza na tento svet ako človek a pripodobňuje sa nám vo všetkom okrem hriechu. Je ako kráľ z príbehu. Teraz sa pozrime na seba, ako ho prijímame my po dvoch tisícročiach. Pozrime sa, či nie sme náhodou takí istí ako ľudia z príbehu, ktorí chceli mať kráľa medzi sebou, ale keď prišiel, aj tak ho neprijali?

Milovaní, otvorme dnes - na Vianoce - svoju myseľ a svoje srdce, aby sme prijali nášho Nebeského Otca, ktorý prišiel medzi nás v malom dieťati Ježišovi Kristovi, narodenom z Panny Márie. Víťajme Ježiša, tešme sa a spievajme mu, aby sme opravdivou vierou našli radosť a šťastie tu na zemi a večnú blaženosť v nebi.

Amen.

Narodenie Pána: omša vo dne A

Jn 1,1-18

Vykročiť za Kristom
Prijať Krista za sprievodcu životom.⁹

Máte radi vianočné sviatky? Asi môžem odpovedať za všetkých a povedať áno. Každý z nás sa teší na tie chvíle pohody a klľudu. Na ozdoby,

⁹ Porov.: KRUŠINSKÝ, F.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

darčeky, stromček a kopec svetla. Aj pred chvíľkou sme počúvali Jánovo evanjelium, v ktorom sa tiež hovorí o svetle.

Túto časť Jánovho evanjelia môžeme kľudne nazvať prológom. Ňou začína celé Jánovo evanjelium. V tomto evanjeliu je mnoho obrazov. Jeden z nich nám predstavuje Ježiša Krista ako svetlo. **„V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. A svetlo vo tmách svieti, a tmy ho neprijali“** (Jn 1,4-5).

Svätý Ján, ktorý sa z galilejského rybára vypracoval na neobyčajne hlbavého mystika a spisovateľa, hovorí v tomto úryvku evanjelia o Ježišovi ako o pravom svetle. Toto svetlo prišlo na tento svet a svieti v tme. Svieti v tme hriechu. Nie je to obyčajné svetlo. Nik by si nemal myslieť, že Ján má na mysli naše materiálne, bežné svetlo, ktoré vnímame svojím zrakom. Je to Božie svetlo, ktoré je určené pre každého jedného človeka, ktorý ho prijme. Je to svetlo, ktoré je čisté a táto čistota predstavuje pravdu, krásu a čistú lásku. Veď Boh sám je čistá pravda, čistá krása i čistá láska, ktorá žiari bez najmenšieho tieňa. Už od počiatku je svetlo zdrojom života. Bez svetla nič nerastie, bez svetla niet života. Svetlo je pre každé stvorenie nesmierne dôležité. A čo znamená Božie svetlo pre človeka? Ono osvecuje temnotu, ale nie tú temnotu, pred ktorou majú strach malé deti, ale temnotu, pred ktorou sa majú mať na pozore všetci ľudia. Je to temnota hriechu. Ak by neprišlo toto svetlo, človek by podľahol moci temnoty. Ale prišlo na tento svet pravé svetlo, ktorým je Boží Syn. On jediný, vedomý si svojej bezhriechnosti, mohol o sebe povedať: „Ja som svetlo sveta“. Toto je to pravé svetlo, ktoré ani tma nemôže premôcť. Je silnejšie ako všetky ostatné svetlá, ale je aj dosť jemné, aby ho mohol každý človek vnímať.

Prežívame obdobie pokoja, radosti a šťastia, ktoré zavládlo v našich rodinách. Bolo to príprav, nakupovania a zháňania darčiekov! Potom sa všetci poschádzali okolo vianočného stromčeka a zasadli k štedrovečernému stolu. Dnes ste prišli aj do Božieho chrámu na vianočnú slávnosť. Oslavujeme najslávnostnejšie narodeniny na celej zemi. Ak má narodeniny niekto z vás, vedia o tom vaši priatelia, vaša rodina a ešte zopár ľudí. Dnes má však narodeniny Boží Syn – Ježiš Kristus. O týchto narodeninách vie celý svet. Je zvykom, ak má niekto narodeniny, donesieme mu darček.

Raz som videl jednu rozprávku, ktorá bola o škriatkovi (menom Bilbo), ktorý všetkých škriatkov, čo prišli na jeho narodeninovú oslavu, obdaroval nejakým pekným darčekom. A tak je to aj dnes. Prišli ste osláviť narodeniny toho, ktorý dáva ten najvzácnejší dar. Tento dar definoval Giovanni Albanese takto: „Vieš, kto napísal najkrajší román o láske? Nehľadaj ho v literatúre, nehľadaj ho v životopisoch lacných hrdinov, ani v súkromnej korešpondencii.

Najkrajší román o láske napísal Boh.¹⁰ Áno, je to sám Boh, ktorý nám všetkým dáva ten najvzácnejší dar. A týmto darom je jeho vlastný Syn Ježiš Kristus. Rodičia vedia najlepšie povedať, aké pocity prežívajú, keď im ich dieťa opúšťa domov a odchádza či už na vysokú školu alebo na základnú vojenskú službu. Vždy sú srdcia matiek plné obáv a bolesti z toho, čo bude s jej dieťaťom. A každý rodič je nesmierne šťastný, keď sa mu jeho dieťa vracia domov zdravé a v poriadku. Ale Boh svojho Syna daroval tomuto svetu. Boh sa teda narodil a stal sa Emanuelom, čo znamená Boh s nami. Je dôležité, ako ja prijímam toto novonarodené betlehemské dieťa. Dokážem si uvedomiť, že nie je podstatný takzvaný vianočný folklór, ktorý je všade okolo nás. Podstatné je pre nás prijať Božiu lásku v Ježišovi, ktorý práve prichádza.

Vy, čo ste čítali Dostojevského román *Bratia Karamazovovci* si isto pamätáte na jeden rozhovor, keď starší brat hovorí mladšiemu: „Aľoša, zapamätaj si, zaľúbiť sa ešte neznamená ľúbiť. Zaľúbiť sa môže aj zlý človek. Ale na to, aby si miloval, musíš byť dobrým človekom.“

Týmto chcel autor povedať nám všetkým, že len dobrí ľudia môžu vytvoriť hodnotné spoločenstvo. I Ján hovorí – vtedy máme spoločenstvo, ak žijeme podľa svetla. Kráčať vo svetle je teda spoločenstvo s Bohom i s ľuďmi. Je to život v čistote, pravde a láske. Je dobre vnímať Kristov príchod ako začiatok celkom nového života pre každého človeka. Človek len v Kristovi, ako vo svetle, môže vidieť veci také čisté ako naozaj sú. Len odpúšťanie a láska, ktorá je základom každého dobrého vzťahu, je pre nás možnosť ako ísť stále vo svetle. Ježiš sa narodil, aby sme sa mohli stať reprezentantmi svetla. On, Boh, prišiel ako jeden z nás. Prišiel ako maličký, tichý a skromný, aby sa nikto nebál ísť za ním a povedať mu, čo má na srdci. A je to práve Ježiš, ktorý sa za nás prihovára. Nik z nás nie je dokonalý a všeličo sa nám podarí pokaziť. Ale nik z nás sa nemusí obávať a zúfať si, lebo Ježiš je náš „obhajca“. Preto nám stačí, ak budeme nasledovať to pravé Svetlo Ježiša Krista.

Dostali sme návod, aj s príkladom, ako žiť od samotného Božieho Syna. Lepšieho učiteľa sme si ani nemohli želať. Ale čo teraz urobíme, je len na každom z nás. Je jasné, že Ježiš naše úsilie priblížiť sa k nebeskému Otcovi podporí. A preto sa modlíme:
Pane Ježišu Kriste, prosíme ťa posilňuj nás na ceste k tvojmu a nášmu Otcovi. Daj nám pocítiť, že si stále s nami. A keď padáme, pomáhaj nám znova vstať a ísť za svojím cieľom, do Otcovho náručia. Amen.

¹⁰ JURKO, J., *Chvála ti Otče, naveky*. Bardejov : Slza, 1999, s.34.

Nedeľa Svätej rodiny "A"

Mt 2,13-15.19-23

Vezmi a chod'
*Dôvera v Boha.*¹¹

V našich srdciach ešte stále pretrváva radosť z narodenia malého Ježiška. On je hlavným hrdinom týchto dní. Ale to malé Božie dieťa, ako každé malé dieťa, si ešte nevystačí samo. Potrebuje svoju mamu a aj svojho pozemského otca, potrebuje rodinu. A práve o rodine, o Svätej rodine je dnešná nedeľa.

Dôležitými postavami v dnešnom evanjeliu sú anjel a Jozef. Anjel sa vo sne zjavuje Jozefovi a upozorňuje ho: „***Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku, ujdí do Egypta ...***“, a potom následne „***...chod' do izraelskej krajiny***“ (porov.: Mt 2,13.21).

Vstaň a vezmi! Ujdí a vráť sa! Evanjelista realisticky vykresľuje obraz životných udalostí Svätej rodiny. Životná situácia Svätej rodiny bola akoby opakovaním veľmi podobnej situácie v živote starozákonného Mojžiša. Ešte za čias, keď bol Izrael vo vyhnanstve v Egypte, faraón vydal rozkaz, aby každý izraelský chlapec bol hodený do Nílu, a tak usmrtený. Mojžišova matka nemohla zabiť svoje dieťa, tak ho položila v košíku na vodu. Našla ho faraónova dcéra a osvojila si ho (porov.: Ex 2,1–6n). To bol Mojžišov prvý exodus. Prechod z rúk hebrejskej ženy – matky, do rúk egyptskej. Aj druhá situácia z Nového zákona, keď sa mal Jozef aj s rodinou vrátiť späť, nám pripomína príbeh s Mojžišom. Mojžiš bol u svojho test'a Jetra v Madiánsku a chcel odísť späť do Egypta, aby splnil poslanie, ktorým ho poveril Pán – vyvieť jeho ľud z egyptského otroctva. Tesne pred odchodom mu Pán povedal: „***Chod', vráť sa do Egypta, ved' všetci, čo ti číhali na život, sú mŕtvi***“ (Ex 4,19).

Nie je ťažké spoznať, čo chceli vyjadriť tí, ktorí rozprávali príbeh z Ježišovho detstva tak podobne ako príbeh Mojžiša. Chceli poukázať na rovnaký strach, ktorí mali vládcovia židovského národa pred narodením Mesiáša, a ktorý mal egyptský faraón pred správou, že Boh oslobodí svoj národ a on príde o svojich otrokov. Bol to strach z toho, že by Boh mohol v najbližšej dobe skutočne oslobodiť svoj národ skrze Mesiáša, kniežaťa a pastiera národa, čo urobilo z vodcov židovského národa nepriateľov, tohto Božieho plánu.¹²

¹¹ Porov.: MAJCHER, P.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

¹² Porov.: LIMBECK, M.: *Evangelium sv. Matouše*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství Kostelní Vydří, 1996, s. 47.

Vyhnanstvo v Egypte malo byť Spasiteľovým údelom, ináč by miliónom utečencom z prenasledovaných krajín chýbal Boh, ktorý by mal pochopenie pre ich situáciu. Svojou prítomnosťou v Egypte Spasiteľ ako dieťa posvätil túto krajinu, ktorá bola dávny nepriateľom jeho vlastného ľudu, a tak dodal nádej aj ostatným krajinám, ktoré ho neskôr zavrhnú. Exodus sa vrátil, keď si Božie dieťa urobilo z Egypta svoj dočasný domov.¹³

Domov. To je to, čo by malo byť úplne normálne pre každú rodinu. Dvaja ľudia sa majú radi, rozhodnú sa pre spoločný život, príde dieťa ... aj s bežnými životnými ťažkosťami je rodinný život obyčajne veľmi pekný. Aby taký mohol byť, vyžaduje si to navzájom otvorené srdcia celej rodiny. Vzorom nám môže a má byť práve Svätá rodina. Zo správania sv. Jozefa a Panny Márie možno vybadať úplnú a láskou presiaknutú dôveru v Boha. Svätý Jozef ani raz nezahundral: „Načo by sme sa mali sťahovať. Nám sa tu páči. Nikam sa nám nechce ísť.“ Ale uposlúchol prvú výzvu anjela a podriadil sa Božej vôli. Ani Panna Mária nebola neveriaca, nepochybovala o sv. Jozefovi: „No čo už len mohol vidieť. Čosi sa mu len prisnilo, a preto musíme ísť z domova.“ Dôverovala mu a vedela, že to, čo robí nie je jeho vôľa, ale Božia vôľa. Aj Jozef dôveroval Panne Márii – nepochyboval o jej vernosti a jej čistých úmysloch. A toto je vzorom aj pre naše rodiny. Dôverovať tomu druhému: manželovi, manželke, dieťaťu, to nie je len vecou toho druhého. Nech mi on dôveruje. Dôvera zaväzuje. Zaväzuje predovšetkým nás. Ja musím vytvoriť osobné prostredie dôvery, aby sa mi dalo veriť. My všetci potrebujeme nabráť nový elán, nevnímať sa tak samozrejme, ale usilovať sa o prehĺbovanie vzťahov. Pravý rodinný život má byť presiaknutý opravdivou láskou jedného k druhému, vzájomnou dôverou a samozrejme nad tým všetkým musí byť ochota plniť Božiu vôľu. S týmito podmienkami bude život rodín požehnaný a naplnený.

Ak bude takto zabezpečená rodina, nemusíme sa obávať ani budúcnosti ľudstva. Toto potvrdzuje aj kardinál Lopéz Trujillo – pápežský legát, ktorý vo svojom príhovore na Štvrtom svetovom stretnutí rodín v Manile povedal, že „jediná šanca, ako hodnotne prežiť ďalšie tisícročie, je cez rodinu, o ktorej sa žiaľ vyhlasuje, že je už prekonanou formou.“¹⁴

Na ukážku toho, že dá sa vzájomne si dôverovať, brat kazateľ rozprával takýto príbeh:

¹³ Porov.: SHEEN, F.J.: *Život Krista*. Trnava : Dobrá kniha, 1998, s. 47.

¹⁴ *Katolícke noviny*, č. 7, roč. 118, s. 17.

„Čítal som o mladej dvojici, ktorá skrachovala, a tak im na Vianoce zostalo len málo peňazí. Hneď po novom roku sa dokonca mali vysťahovať zo svojho domu. Nechceli si tým však kaziť vianočné sviatky, a preto sa rozhodli usporiadať večierok. Pozvaní hostia uvideli cédrový strom ozdobený jedným radom svetielok a malými zrolovanými kúskami papiera. „Vitajte pri našom „strome požehnania!“ povedali žiariaci manželia. „Napriek ťažkému obdobiu sme prijali množstvo Božieho požehnania. Preto sme sa rozhodli zasvätiť náš strom jemu. Každý kúsok papiera obsahuje požehnanie, ktoré nám v tomto roku Boh dožičil.“ Odvtedy tento pár prešiel ešte mnohými skúškami, ale rozhodli sa zostať upriamení na Pána.“¹⁵

Nestratili dôveru. nestratili dôveru v seba, v jeden druhého a čo je veľmi dôležité, nestratili dôveru v Boha. To je pre nás výzvou – dôverovať si v rodinách navzájom a isteže všetko robiť v tom, ktorý nás posilňuje – v Bohu. Že je to reálne, že sa to dá, nám dokazuje aj tento príbeh. Je pravdou, že život je niekedy nespravodlivý, že niektorí ľudia, niektoré rodiny majú na prvý pohľad viac výhod než ostatní. Ale Boh neuprednostňuje nikoho. On miluje každého rovnako a každému umožnil spasenie. A práve vtedy, keď nám je najťažšie, vtedy nám je Boh najbližšie. On anjelom svojim dá príkaz, aby sa nikomu nič zlého nestalo, presne tak ako to bolo v časoch Jozefa a Márie.

Sv. Jozef aj Panna Mária boli ľudia, ktorí žili na tejto zemi, aj oni mali bežné ľudské starosti a trápenia. Ale zvládli to, prežili a pretrpeli všetky nástrahy sveta. Veľkou pomocou im bolo naviazanie na Boha a vzájomná dôvera. Toto je recept pre nás, aby aj naše rodiny boli tými najpevnejšími bunkami celej spoločnosti. Usilujme sa preto viac dôverovať sebe a Bohu.

Amen.

Slávnosť Bohorodičky Panny Márie

Lk 2,16-21

Panna Mária

*Časté zamyslenie nad svojim životom a ľahšie prekonávanie ťažkosti.*¹⁶

Mnohokrát sa pýtame, prečo slávime sviatok Panny Márie Bohorodičky v prvý deň v roku, a nie v inom dni. Možno iba povedať, že Panna Mária žila

¹⁵ Chlieb náš každodenný. Biblické úvahy na každý deň. Lučenec: International Needs Slovakia, 2003, s. 183.

¹⁶ Porov.: MAJERČÁK, D.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

pokorným a trpiacim spôsobom, ktoré jej prinášali nádej a radosť z Ježiša Krista a vykúpenia pre nás. To je dôvod, aby sme žili budúci rok podľa príkladu Matky, ktorá prijala všetko vo svojom živote, než by mala niekoho nenávidieť. Vnútorne prijala Boha a podľa neho aj žila.

V evanjeliu sme počuli, ako Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich (*porov. Lk 2,19*).

Ak sa hlbšie ponoríme do týchto slov spozorujeme, ako Mária a Jozef prvýkrát počuli od pastierov o božskom charaktere svojho dieťaťa, ako keby nevedeli o Gabrielovom zvestovaní. Tu sú pastieri vykreslení ako prví zvestovatelia evanjelia: Ježiš je Mesiáš!

Máriu môžeme chápať ako symbol Cirkvi, ktorá uchováva evanjelium a stále znovu o ňom premýšľa. Najviac čo môže človeka osloviť je dvojité materstvo, ktoré je tu naznačené. Je to jednak materstvo biologické, ktoré dáva pozemský život a potom je tu materstvo duchovné, tým, že porodila Božieho Syna – Spasiteľa. Panne Márii Boh skrze svojho anjela zvestoval o jej Synovi, o jeho tajomnom narodení i o jej neporušiteľnom panenstve všetko a ona si toto zvestovanie uchovávala v srdci a premýšľala o tom. Tak ako slnečný lúč prechádza cez krištál a nerozbije ho, ako vôňa vychádza z ruže a nenarúša jej sviežosť, tak z prečistého Máriinho lona Dieťa prišlo na svet v ničom neporušiac jej panenstvo. Spasiteľ sveta zázračne sa počal a ešte zázračnejšie prišiel na svet, lebo pochádza od Boha a narodil sa z Matky. Keď sa žena raz stala matkou, zostane ňou naveky. V tomto prípade nejde o neviditeľné znamenia, ale ide o dieťa určené, aby žilo naveky vedľa svojej matky, a aby ju za takúto prehlasovalo. Toto materstvo dáva rast Božiemu slovu v srdci človeka až do doby, kedy tento rast prinesie ovocie. A čo robí Mária? Všetky tieto udalosti chráni hlboko vo svojom srdci a premýšľa o nich (*porov. Lk 2,51*).¹⁷

A čo robíme my? Dokážeme zachovať vo svojom srdci zverené tajomstvá? Dokážeme premýšľať nad Božím slovom, rozvíjať ho?

Vstupujeme do Nového roku. Pocity, ktoré pri tom bývajú, sú rôzne. To, čo je v týchto dňoch nové, je len zmena v počítaní letopočtu. Ale aj tak sa mnoho ľudí pýta, čo nám tento rok prinesie. A v kútiku srdca premýšľame o tom, či naozaj prinesie budúci rok niečo dobré, alebo by sme radšej boli, aby sa čas zastavil. Lenže my by sme sa mali skôr pýtať: Čo chceme svojim blízkym, svojmu okoliu, svetu a Bohu priniesť? Chceme vôbec niečo priniesť? Pokiaľ áno, potom sa pýtame: Budeme toho schopní? A tak sa dostávame k dôležitej otázke: Kým a čím sa staneme v tomto roku? Slávime služobnicu Pána, ktorá Bohu venovala

¹⁷ OPATRŇÝ, A.: *Stul slova*. Kostelný Výdři: Karmelitánské nakladatelství, 1998. s. 36.

celý svoj život, a tak sa stala ženou, aj keď jej život mal neuveriteľné vysokú hodnotu, vždy bola celý život v pozadí, neznáma. Tá, ktorá bola naplnená Duchom svätým, ktorá sa dala Bohu, jeho plánu. Panna Mária žila veľmi jednoduchým spôsobom, ale jej život priniesol veľmi veľa, a to Božieho Syna – Vykupiteľa. My, keď chceme tomuto svetu niečo priniesť, budúce dni a mesiace prežiť plodne, potom nám nezostáva nič iné, ako vedieť, že sme synmi a dedičmi Boha a snažiť sa o životný postoj Márie. Stávať sa ľudskejšími a byť Bohu k dispozícii. Lebo dnes cítime, že ani silvestrovské svetlá a zábavy, ani jedlá a nápoje, ani chladné reči, prázdne žarty či povrchné žičenia sa nedajú natrvalo uložiť a zachovať v srdci. Sú to iba veci chvíľkové, ktoré sa pomaly tratia.

Často sa v našom živote stáva, že nás niečo trápi a nevieme prečo. Mnoho otázok v nás je nevysvetlených, nepoznaných a tieto ťažkosti chceme v sebe nejakým spôsobom prekonať, aby sme sa zbavili pocitu úzkosti. Namiesto toho, aby sa v úplnej dôvere odovzdali Ježišovi a predložili mu všetky svoje ťažkosti. Učme sa myslieť, meditovať, premýšľať. Sv. Vincent z Pauly píše: „Čím je jedlo pre telo, tým je premýšľanie pre dušu.“ Telo bez pokrmu slabne, ba zomiera - duša bez premýšľania podobne. Najprv zoslabne, potom ochabne, stane sa nudnou pre druhých a nakoniec neznesiteľnou pre seba samu. O čom máme premýšľať? O čom rozmýšľala Mária?

Syn Boží sa stal človekom. Koľko je tu nádherných námetov o láske nebeského Otca k nám ľuďom, a my si to častokrát neuvedomujeme. Ale tieto námety môžeme vidieť iba vo svetle viery. Hľadáme teda najprv to, čo je malé a má menšiu cenu, až tak dosiahneme veľké hodnotné veci. Aj Panna Mária žila jednoduchým trpkým životom, ale v takomto živote videla veľké vykúpenie ľudí skrze Ježiša Krista.

Skúsme preto vo svojom vnútri premýšľať, podobne ako Panna Mária, o slovách a otázkach, ktoré nám dáva Boh. Pretože každý je povolaný na nejakú cestu v tomto živote a toto povolanie máme skúmať v hĺbke svojho srdca a dať si na ne odpoveď, s nádejou na dosiahnutie lepšieho pozemského i večného života. Sv. Augustín píše: „Kto sa naučil dobre rozjímať, naučil sa aj dobre oslavovať Boha.“ Nech aj modlitba od pápeža Pavla VI, ktorou zakončím, pomôže lepšie nadviazať dialóg s Bohom: „Ty si najvyšším príkladom viery, komunikácie človeka s Bohom. Blahoslavená si, lebo si uverila a prijala Slovo Pánovo, ktoré začalo žiť v tebe, lebo Slovo našlo odraz v tvojej citlivej duši. Chceme sa pozerieť na teba, Mária, ako na príklad človeka, ktorý počúva Pánovo Slovo, Slovo, ktoré sa nám počas života prihovára tak, že ho možno prijať, alebo odmietnuť. A ty, Mária, prichádzaš k nám ako príklad viery. Otvorila si bránu svojej duše Pánovi.“ Amen.

Vykročiť za Kristom
Prijať Krista za sprievodcu životom.¹⁸

Spomínam si na jeden krásny teplý májový večer. Za mnou bol namáhavý deň, a tak som sa potreboval nejakým spôsobom odreagovať a ukludniť. Spolu so spolužiakom sme vyšli na strechu, položili sme si na ňu karimatky, ľahli sme si na ne a pozorujúc krásnu hviezdami posypanú oblohu, rozoberali sme naše problémy. Asi po hodine a pol sme sa zdvihli a šli sme spať. Zaspával som s pokojom, akoby bol tento deň tým najkrajším v mojom živote. Keď som hľadal príčinu môjho ukludnenia, prišiel som k tomu, že to spôsobili práve hviezdy, ktorých bolo na oblohe ako maku. Tak ma hviezdy priviedli k pokoji.

„Videli sme jeho hviezdu na východe a prišli sme sa pokloniť Pánovi“
(Mt 2,2).

Mudrci, ktorí prichádzajú k jasliam malého Ježiša sú perzskými kňazmi. Skúmali hviezdy a vysvetľovali – vykladali sny. Hlavným cieľom ich putovania z Babylonu do Jeruzalema bolo nájsť kráľa a pokloniť sa mu. Ak by som sa vás drahí bratia a sestry, alebo ešte lepšie vás milé deti, opýtal, kde by ste hľadali kráľa? Hľadali by ste ho v kostole, na ulici, v lese alebo v maštali? Z mnoho videných rozprávok by mi určite každý z vás povedal, že by kráľa hľadal najskôr v paláci. Aj naši mudrci z dnešného evanjelia prišli hľadať kráľa a rovnako ako vy najprv ho hľadali v paláci. Prišli do Herodesovho paláca, no tam ho nenašli, a tak putujú ďalej. Zrazu znova zbadajú hviezdu, ktorá ich vedie až k miestu, kde bolo dieťa. Našli kráľa, ktorý neležal v teplej postieľke v paláci, ale v chudobných jasliach. Mudrci mu prinášajú dary – zlato, kadidlo a myrhu. Tieto dary sa v Starom zákone nazývali kráľovskými darmi a zrejme preto sa dáva mudrcom titul „králi“. ¹⁹ A tak máme dnes pred našimi očami troch kráľov. Kráľov, ktorí sa klaňajú kráľovi. V evanjeliu vystupuje ešte jeden kráľ, no ten sa k Ježišovým jasliam nedostal – Herodes. Hoci povedal mudrcom, že sa tiež chce pokloniť Pánovi, Boh vidí do jeho vnútra a pozná jeho zlý úmysel, preto posielá mudrcov inou cestou späť do svojej vlasti. Ak sa pozrieme do liturgického kalendára, nájdeme tam pre dnešný sviatok názov Zjavenie Pána. Aký je

¹⁸ Porov.: NEUPAUER, R.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

¹⁹ Porov.: LIMBECK, M.: Evangelium sv. Matouše. Kostelní Vydří : Karmelitánske nakladateľstvá, 1998, s. 36.

význam tohto názvu? Pán sa zjavuje pohanským národom. Tieto národy, ktorým sa Boh dnes zjavuje vo svojom Synovi Ježišovi, reprezentujú traja králi.

To, že sa Boh zjavuje pohanom je symbolom toho, že chce, aby jeho Syna poznali všetci ľudia, nielen Židia ako jeho vyvolený národ, ale všetky národy. On má záujem o každý národ, o každého člena tohto národa. Má záujem o každého z nás. Hlavnou príčinou toho, že sme sa tu dnes zišli, by malo byť vyjadrením nášho vzťahu k Bohu. Aj my sa prichádzame pokloniť Pánovi. My prichádzame k poklone, no skôr môžeme povedať, že Boh sa skláňa k nám. Skláňa sa ku každému jednému z nás. Neskláňa sa len k tým, ktorí viac prežívajú svoju vieru navonok tým, že sú častejšie v kostole, či viac sa modlia alebo zachovávajú prikázania. Boh sa skláňa aj k tým, ktorí tu dnes prišli možno len zo zvyku či z donútenia, k tým, ktorí ho hľadajú rôznymi cestami. Tak ako sa zjavuje kráľom, tak sa zjavuje aj nám všetkým – viac alebo menej praktizujúcim svoju vieru. Mnohí sa spýtate: „Ako sa vlastne Boh skláňa ku mne?“ Jednoducho tým, že má o teba záujem, tým sa k tebe skláňa, že posielá svojho Syna na túto zem, ktorý neprišiel volať spravodlivých, ale hriešnikov. Mudrci – pohania vidia hviezdu, ktorá je symbolom Krista a ona ich privádza nie k symbolu, ale k živému Kristovi.

Mnohí z vás už určite boli niekde na túre buď v Slovenskom raji alebo v Tatrách. Do cieľa, ktorý ste mali naplánovaný, vás priviedli značky, ktoré boli namaľované na stromoch či skalách. Nebyť týchto značiek, túra by bola omnoho náročnejšia a nebezpečnejšia a mnohí turisti by sa do plánovaného cieľa ani nedostali. Mudrcov na ich ceste priviedla do cieľa značka, ktorou je hviezda. Celý náš život, milí veriaci, je podobným putovaním mudrcov. Na toto putovanie nám Boh zjavuje akoby „hviezdu“, prostredníctvom ktorej máme prísť ku Kristovi. Tou hviezdou je môj blížny – manžel, manželka, otec, mama, brat či sestra, učiteľ či spolužiak, sused či susedka. V každom tomto blíznom mám nájsť hviezdu, ktorá ma sprevádza a nakoniec dovedie ku Kristovi. Možno si poviem: „To sa nedá. Veď tá susedka, alebo ten spolužiak či učiteľ sú mi takí nesympatickí. Ako mám ja v nich nájsť „hviezdu“, ba dokonca hviezdu, ktorá ma má doviesť ku Kristovi?

Francúzsky dôstojník Charles de Foucauld skúmal zmysel svojho života, no veľmi sa mu to nedarilo. Jedného dňa sa stretol s múdрым kňazom, ktorý mu povedal: „Ak chcete nájsť zmysel života, nič vám nepomôže, iba si priznať, že ste hľadali seba.“ Dôstojník sa zamyslel a po chvíli povedal: „Máte pravdu. Je to tak.“ A pokračoval: „Zmysel života nie je vo mne, ale v tých, čo sú okolo mňa, v tých, čo sú Božími synmi a dcérami a skrze nich je život v Bohu.“ Lenže dôstojník neostal len pri tomto

konštatovaní. Vydal sa medzi mohamedánov. Neprišiel im rozprávať o Bohu, ale žil medzi nimi a pomáhal im radou a skutkami. Pestoval v sebe srdečné vzťahy k ostatným ľuďom rôznymi pozornosťami, skutkami, pomocou. Arabi našli v jeho skutkoch lásku Boha a vedeli, že on je zmyslom dôstojníkovho života. Cez túto službu bez slov privádzal francúzsky dôstojník ľudí k Bohu.²⁰

Charles de Foucauld privádzal ľudí k Bohu cez seba, cez svoju službu, ktorú im preukazoval. Nehovoril o Bohu, ale konal. Môžeme povedať, že sa snažil byť hviezdou, ktorá vedie k živému stretnutiu s Bohom a s jeho Synom. Pokúsme sa stať takouto hviezdou aj my. Je potrebné, aby sme odstránili z nášho zmýšľania, z nášho srdca hnev, zlomyseľnosť, nenávisť, či využívanie blížneho k tomu, aby som sa ja mal dobre. Dajme na prvé miesto našich vzťahov Boha a blížneho. Podajme prvú pomocnú ruku bez toho, žeby sme čakali vďaku či odmenu. Dokážme ako prví povedať tomu druhému: „Prepáč, odpusť mi.“ aj napriek tomu, že viem, že mám pravdu ja.

Zapozerať sa niekedy na nočnú oblohu plnú hviezd a pri tomto pohľade si uvedomme, že sa mám aj ja stať hviezdou pre toho druhého, hviezdou, ktorá vedie k Ježišovi, k jeho jasliam, z ktorých vychádza pokoj. Prosme pri tejto svätej omši o to, aby sme svojim životom privádzali ľudí ku Kristovi.

Amen.

Krst Pána Ježiša v roku A

Mt 3,13-17

Žiť v prítomnosti Krista

Prítomnosť Krista v našom živote je naším obohatením.²¹

Často sme svedkami toho, že dnešný človek nechce pripustiť prítomnosť Boha vo svojom živote. Nielen jeho vonkajšie pôsobenie vo svete, ale dokonca ani jeho pôsobenie v srdci človeka. Mnohí hovoria, že vo svete je málo lásky. Či to nie je spôsobené práve tým, že odmietame žiť život s Bohom?

²⁰ Porov.: KERUL, M.: *Priklady, myšlienky a citáty A – J*. Košice : CASP s. r. o., 2000, s. 307.

²¹ Porov.: SALANCI, P.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula 2003.

Pri počúvaní evanjelia o Ježišovom krste, nás mohli zaujať slová, v ktorých Boh Otec vyjadruje svoju lásku ku Kristovi: „***Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie***“ (Mt 3,17).

Nebeský Otec tu zvyrazňuje a verejne prehlasuje úzke puto k svojmu Synovi. Touto udalosťou sa začína verejné účinkovanie Krista, a tým aj ohlasovanie Božieho kráľovstva. Potvrdením tohto poslania je, že ho zahŕňa nesmiernou láskou Ducha Svätého v podobe holubice. Boh Otec dáva všetkým najavo, že má zaľúbenie v Kristovi, ktorý má plniť jeho vôľu. Syn opätuje túto lásku slovami: „Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal“ (Jn 4,34). Samotné Božie bytie je láska. Keď Boh v plnosti času posielal svojho jednorodeného Syna a Ducha lásky, zjavuje svoje najvnútornejšie tajomstvo: On sám je večná výmena lásky: Otec, Syn a Duch Svätý. A nás určil na to, aby sme mali na nej účasť.²² Keď Boh hovorí: „***Toto je môj milovaný Syn,***“ dáva nám spoznávať, akou je dobrou a milujúcou bytosťou. Pre neho žiť znamená milovať. Boh žije ustavičnou láskou. Láska je jeho jestvovaním. Nevýslovnou láskou miluje sám seba, aj všetko čo stvoril.²³ Skúsme si odpovedať na otázku: Ako my odpovedáme na jeho lásku? Pri krste Pána Ježiša sa dozvedáme, že Boh má tri božské osoby a dáva nám nahliadnuť aj do vnútorného života medzi nimi.

Spoločenstvo Najsvätejšej Trojice v láske má byť pre nás príkladom. Má nás upozorniť, že krstom sa včleňujeme do spoločenstva veriacich, ktorí majú žiť bratský život v láske. K tomuto ideálu spoločného života nám napomáha fakt, že všetci čo sme pokrstení, sme bratmi a sestrami Ježiša Krista a milovanými deťmi Nebeského Otca. Krstom začíname život s Najsvätejšou Trojicou, lebo sme boli v jej mene pokrstení. Preto si máme uvedomiť, že hoci ešte nemôžeme žiť v jej plnom spoločenstve, ktoré je pre nás pripravené v nebi, máme ako kresťania vytvárať obraz Trojice na zemi. Tento obraz sa v našom živote buď rozmazáva hriechom a neláskou, alebo sa zachováva a zvyrazňuje životom v Božom priateľstve. K tomu nás nabáda aj matka Tereza, keď hovorí: „Všade kam prídete, šírte lásku, predovšetkým vo vlastnom dome. Dajte lásku svojim deťom, manželovi alebo manželke, svojmu susedovi... Nech každý s kým sa stretnete, odchádza od vás lepší a šťastnejší. Buďte živým vyjadrením božej láskavosti; noste ju vo svojej tvári, v očiach, v úsmeve, vo svojom vrelom pozdrave.“²⁴

Obraz Božej lásky v nás nám má pomôcť vo vzťahu k iným, v našom každodennom živote. Dôkazom toho bude ozdravovanie a rozvíjanie našich

²² Porov.: KKC 221.

²³ Porov.: JANÁČ, P.: *Ved' ty si náš Otec* : Rímskokatolícky farský úrad v Habovke : Námestovo, 1999, s. 35.

²⁴ CANFIELD, JACK.: *Slepačia polievka pre dušu*. Bratislava : SOFA, 1996, s.17.

medzil'udských vzťahov. Ak chceme vnieť svetlo do nášho života, skúsme sa inšpirovať hmatateľným príkladom Božej milujúcej lásky, ktorým je život Ježiša Krista.

Každý deň si máme uvedomovať to blízke puto medzi nami a Bohom. Snažme sa, aby sme to puto nikdy nepretrhli, ale aby sme ho stále viac posilňovali. Dotvárajme ho a zdokonaľujme.

Autor knihy s názvom *Nestrácať nádej*, Dávid Torkington, rozpráva skúsenosť zo školy, kde im každoročne na slávnosť výročia školy premietali nejaký film. Tento rok mali pozerať Jacka Rozparovača, ale nemohli ho zohnať, a tak pozerali iný film s názvom *Posledná dovolenka*. Autor hovorí: „Film sa odohrával v predvojnovnej Británii a pojednával o mladom obchodníkovi, ktorý sa špecializoval na predaj poľnohospodárskych strojov. Na začiatku filmu sa ten mladý muž od svojho lekára dozvedel, že trpí zvláštnou chorobou sleziny a zostáva mu len šesť týždňov života. Po počiatočnom šoku sa rozhodol, že si to obdobie poriadne užije. A tak zhromaždil všetky svoje peniaze a odišiel na poslednú dovolenku do päťhviezdičkového hotela. Keď prišiel do hotela a prezliekol sa na večeru, zistil, že nie je schopný opustiť svoju izbu. Veľkoleposť hotela a jeho „skvelých a úspešných“ návštevníkov ho úplne ochromila. Potom si náhle uvedomil, že pre tento snobský svet, ktorý ho tak vyľakal, je prakticky mŕtvy, čo ho oslobodzuje od jeho moci. Už nemusí hrať divadlo, aby bol pre všetkých prijateľný. Môže byť jednoducho sám sebou, robiť to čo chce, a hovoriť čo si myslí, či je to prijateľné alebo nie. Keď pri bare narazil na ministra poľnohospodárstva, povedal mu svoj názor na politiku, ktorá ničí poľnohospodárov. Na ministra spravila jeho otvorenosť taký dojem, že mu ponúkol prestížne miesto na ministerstve, ale mladý muž to miesto odmietol. Neskôr sa pri večeri stretol s výrobcom kombajnov a podrobne mu popísal nedostatky jeho posledného stroja. Výrobca mu okamžite ponúkol prácu v poradnom výbore, ktorú však neprijal a v podobnom tóne pokračoval film až do dosť bizarného konca.

Otec Williams, ktorý nám robil premietača, použil film ako tému svojho nedeľného kázania. Povedal nám, že už pri krste sme zomreli svetu, ktorý vo filme toľko zastrašil hlavného hrdinu; len si toho nie sme dosť vedomí. Keď budeme pripravení túto duchovnú smrť prijať, stane sa pre nás bránou k dosiaľ nepoznanej slobode, v ktorej sa budeme môcť stať sami sebou - postaviť sa za pravdu a vydávať o nej svedectvo.

„Mŕtvi neklamú,“ povedal nám, „ani sa nedajú korumpovať mocou, postavením či peniazmi“. A varoval nás, že ľudia, ktorí majú odvahu hovoriť pravdu, sa málokedy dočkajú pochvaly alebo odmeny. Pripomenul nám, čo sa stalo samému Kristovi a jeho učeníkom, ktorí ho nasledovali a snažili sa svedčiť o pravde ako on.

Spojenie účinku filmu a kázania hlboko zapôsobilo na všetkých chlapcov; niekoľko z nich neskôr kvôli svojmu presvedčeniu trpelo. Bol by som trpel, keby som nevidel film

Posledná dovolenka a nepočul o nej hovoriť otca Williamsa. Už roky mi to pomáha chápať význam môjho krstu, i keď som ešte úplne nezomrel svetu, ktorý ma ďalej podpláca a korumpuje“. Takéto myšlienky o svojom zážitku nám odovzdal autor Dávid Torkington.²⁵

Tento príklad je výzvou pre nás, aby sme sa nebáli umierať svetu, ktorý nás toľko upláca. Tu a tam sa snažíme pozdvihnúť hlas ako druhí, ale je nám jasné, že nás nikto nebude počuť, pokiaľ skutočne nezomrieme a nebudeme pochovaní s Kristom, aby sme mohli v plnosti žiť rovnakým životom ako on po svojom vzkriesení. Až potom budeme mať vnútornú silu vysmiať sa svetu, ktorý nás tak často posielal k zemi. Snáď potom budeme schopní vyhovieť požiadavkám, pre ktoré Kristus žil a zomrel, a už nebudeme žiť podľa požiadaviek sveta.

Krst v sebe nesie dvojité hnutie ochudobnenia a obohatenia. Treba nám zomrieť a žiť v Kristovi ako to hovorí aj sv. Vincent de Paul: „Treba sa vám vyprázdniť z vás samých, aby ste si mohli obliecť Ježiša Krista“²⁶ V tomto sa skrýva celý symbolizmus krstu a jeho duchovné dôsledky sú princípmi života: smrť hriechu a sloboda nového života. Táto sloboda vedie k znovuzrodeniu, a znovuzrodenie je Božím darom. Krst je Božia výzva. Je povolaním, z ktorého sa rodia všetky ostatné výzvy. Prvou a základnou výzvou je povolanie k svätosti, aby sme mierou našej lásky mohli dosiahnuť spoločenstvo s Bohom. Každý pokrstený dostal pri krste semeno večného života do svojho srdca. Preto sa počas života máme snažiť zveľaďovať to semeno, aby raz dosiahlo zrelosť lásky, ktorá bude hodná večného života s Bohom.

Na záver sa pomodlime spolu so svätým Vincentom, ktorý sa so zápalom modlí, obracajúc sa na Najsvätejšiu Trojicu, ktorá v ňom prebýva od krstu: „Ó môj Spasiteľu, Ježišu Kriste, ty si sa posvätil, aby si posvätil aj ľudí, ty si utekal pred pozemskými kráľovstvami, ich bohatstvami a slávou, a v srdci si nemal iné ako kráľovstvo tvojho Otca v dušiach. Ak si ty žil akoby iný, hoci vo vzťahu k Otcovi si Boh, čo všetko musíme urobiť my, aby sme ťa nasledovali; teba, ktorý si nás vyzdvihol z prachu a povolal si nás k sebe, daj nám milosť, aby sme mohli nasledovať tvoj príklad, ktorý nás vedie k hľadaniu Božieho kráľovstva a jeho spravodlivosti a k tomu, aby sme sa zverili do jeho rúk na celý zvyšok nášho života. Daj, aby v nás vládol tvoj Otec a aj ty sám v nás vládni tak, že spôsobíš, aby v nás vládla viera, nádej, láska, poníženosť, poslušnosť a zjednotenie s tvojou Božskou velebnosťou“.²⁷ Amen.

²⁵ Porov.: www.pastorace.cz - prevzalo s knihy *Nestrácej nádeji*, ktorú vydalo Karmelitánske nakladateľstvi.

²⁶ SV XI, 343.

²⁷ SV XII, 147-148.

Cesta svätosti

*Poznávať, že k životu na zemi patrí svätosť.*²⁸

Možno sa vám už stalo, že ste cestovali či už autom, alebo vlakom, alebo iným dopravným prostriedkom, váš spolucestujúci vás upozornil na niečo, čo by iste uniklo vašej pozornosti a on to považoval za dôležité a chcel, aby ste si to všimli. I ja sám mám podobnú skúsenosť z takejto situácie. Keď som cestoval autom, môj spolujazdec ma upozornil na nový reklamný billboard pri ceste, ktorý by som si určite nebol všimol, lebo sme boli zaozprávaní. Na veľkej ploche billboardu obchodné firmy upozorňovali, čo je pre náš život dobré a presviedčali nás o tom, ako myslia a starajú sa o svojich zákazníkov. Častokrát ideme v živote za svojím cieľom a nevnímame prostredie okolo seba a ani ľudí, s ktorými sa stretávame, teda ideme ako s klapkami na očiach. A preto je dôležité počúvať ľudí okolo nás, čo nám hovoria, čo nám chcú pripomenúť alebo zdôrazniť, aby to podstatné neuniklo našej pozornosti.

Podobnú situáciu sme počuli aj v dnešnom evanjeliu, keď Ján poukázal a svedčil o Kristovi: „**Hľa, Boží Baránok, ktorý sníma hriech sveta**“ (Jn 1,29).

To, čo povedal Ján o Pánu Ježišovi, nám nie je až také zrejmé. Ale v židovskom prostredí to bolo jasné. U Židov bol Mesiáš často predstavovaný ako baránok. V Starom zákone si Židia každý rok pripomínali tú veľkú noc, keď krvou baránka boli zachránení pred záhubou, a keď ich egyptský panovník prepustil z otroctva. Potom kňaz pristúpil k baránkovi a modlil sa, aby všetky hriechy a priestupky ľudí Boh prijal v obeti tohto baránka a bol potrestaný za nich. A jeho krvou potom kňaz pokropil ľudí na znak toho, že boli zachránení v obeti tohto veľkonočného baránka.²⁹ Preto keď Ján svedčí o Kristovi a hovorí, hľa, Boží baránok, Židia vedeli, čo to znamená, vedeli, že práve on ponesie naše chyby, naše viny, naše malé i veľké hriechy, ťažkosti a ponesie ich dobrovoľne a ochotne, aby každý človek, ktorý sa ho dovoláva, získal odpustenie. Teda obeta zvierať v skutočnosti neočisťovala od hriechu, ale len čiastočne zadostučinila za hriech človeka. Iba krv Božieho baránka vyliata na kríži, zmýva úplne vinu človeka. Jánovo svedectvo o Kristovi je odovzdané nám, aby sme si ho vážili, prijímali ho a z neho aj žili.

²⁸ Porov.: VANŽURA, P.: Seminárna práca. Spišská Kapitula 2003.

²⁹ Porov.: VRABLEC, J.: V službe slova. SUSCM, Rim 1990, s. 139.

Ísť cestou k svätosti, znamená prijímať aj kríž, ktorý nám prináša život a táto cesta je cestou k Bohu. Je to cesta za Kristom. Je iste plná nebezpečenstiev a nástrah. Keby sme boli odkázaní sami na seba, nemali by sme príležitosť dôjsť k cieľu. Ale niet situácie, v ktorej by nám nebol nablízku, doslova na dosah ruky, sám Kristus. Ten istý, ktorý nás vykúpil a na ktorého poukázal aj Ján Krstiteľ. Len musíme byť naozaj vnútorne rozhodnutí ísť za ním. Vtedy ho budeme hľadať v každej situácii. Akúkoľvek inú možnosť vylúčime. Tak ako nechávame bez povšimnutia prejsť autobusy, ktoré nejdú našim smerom.³⁰ My častokrát vidíme pri nejakom kríži, pri nejakom utrpení len to, čo je pred nami. Zabúdame pozeráť za roh. Vidíme tú ťažkosť, tú stenu, možno niekedy veľmi drsnú a neprekonateľnú. Ale keby sme videli čo je za tým, tak by sme sa tešili, ako tú stenu prejdeme, ako ju prekonáme. Bolo by to pre nás hnacím motorom, motívom, pretože viem, že za tou stenou ma čaká niečo krásne. A tú prekážku môžeme prekonať nie vlastnými silami, ale jedine s pomocou Krista.

Pozrime sa na život v našich rodinách. Môžeme sa opýtať, ako prispieva otec k tomu, aby prekonal prekážky, ktoré ho stretnú a akými utrpeniami prispieva k vzrastu svojej rodiny? Tým, že sa zrieka sám seba a dáva svoje sily do služby v rodine, v zamestnaní, že dáva svoje sily, aj keď príde zo zamestnania a je tu pre svoje deti, pre manželku. A to si vyžaduje sebazaprenie, po šichte prísť unavený a byť pozorný, neofrflať uvarenú večeru. Aj v práci sú všelijaké napätia- udržím si tú prácu? zarobím dosť peňazí na užívanie rodiny? To všetko sú dôvody, pre ktoré otec rodiny pomaly plešivie a sivejú mu vlasy. Ale to všetko robí s láskou, s radosťou, ak má rád svoju rodinu. Tým rastie jeho rodina, tým seba samého dáva pre vzrast svojej rodiny a tým sa rozvíja on sám k svätosti. A podobne aj matka. Ale niekedy sú prípady, že otec vidí len tú ťažkosť, len to zamestnanie, alebo tú stálu otázku syna alebo dcéry: „A prečo a prečo“ a už mu to ide na nervy a chce si v pokoji prečítať noviny. Vtedy, keď zabúdame čo je za rohom, čo nás čaká za krížom a utrpením, vtedy strácame radosť. Dnešné evanjelium nás pozýva k tomu, aby sme boli pozorní a objavili znova radosť, aby sme sa dokázali pozrieť za roh, a to je pohľad „viery“, pohľad na Krista Božieho baránka, ktorý nám ponúka svoju pomoc, aby sme nevideli len tú tvrdú a drsnú stenu nepríjemností, sebazaprení a kríža v našom živote, ale aby sme pozerali za roh a vierou videli, kvôli čomu to robíme. My nie sme kresťania, ktorí by mali byť zamilovaní do utrpenia pre samo utrpenie, to by sme boli skutočne švihnutí. My máme radi kríž a utrpenie práve preto, že cez neho prichádzame k svetlu. Svetlo je zdroj radosti, v ktorom sa stretávame, načerpávame od toho, na ktorého ukázal aj Ján.

³⁰ Porov.: MONTANA, V.: *Dom na skale*. Jas, Zvolen 1998, s.80.

Pri táborákoch sa často spieva. Raz som počul jednu pieseň, v ktorej spevák spieval o svojom návrate domov. V texte sa okrem iného hovorí: „v nohách mám už tisíc míl, kousek dál a ja to vím v dáli vidím stoupat kouř a dým“. Hrdina z tej piesne sa teší na stretnutie so svojou domovinou, na dom, kde ho čaká otec a matka. Predsa už má toho veľa za sebou, ale ešte veľa pred sebou a raduje sa, aj keď vie, že ho čaká bolesť, aj keď už má otlaky na nohách, predsa sa z toho teší. A to je dôvod našej radosti.

My sa neradujeme z utrpenia, ale z toho, čo je za utrpením. A máme nádej, že sa stretneme s Kristom práve tak ako Ján. Nebojme sa bratia a sestry prekonávať prekážky, ktoré sa vyskytnú na ceste nášho života. Budme odhodlaní prekonávať všetko, čo nám bráni na ceste k cieľu, ktorým je naše stretnutie s Kristom. A keby sme aj na tejto ceste zblúdili a padli, je tu Kristus, ktorý sníma hriech sveta, teda hriechy všetkých nás. On otvára svoju milosrdnú náruč a čaká nás kedykoľvek k nemu prídeme, aby nás objal. Neváhajme teda a vykročme! S novou kresťanskou radosťou, so zápalom za veci Božie a dosahujme cieľ ku ktorému sme povolani. Zhodme klapky z očí a vnímajme veci okolo seba a určite stretneme Krista a tých ktorí na neho ukazujú.

Prosme v modlitbe o to, aby sme mali otvorené oči, a vedeli prijať prekážky na ceste nášho života a spolu s Božím baránkom ich prekonávať. Pane Ježišu, chceme ťa dôkladnejšie poznávať. Buď s nami a pomáhaj nám. Nech sa náš život stane žiarivým svedectvom o tom, že si Boží Syn, Kráľ a Mesiáš pre tých ktorí sú okolo nás. Chceme kráčať v tvojom svetle. Otče, naplň nás dnes svojou radosťou a láskou. Prinášame ti všetky naše obavy, lebo ty vieš čo je za rohom. Vkladáme do teba a do tvojho dokonalého plánu pre náš život všetku našu vieru a nádej.

Amen.

Tretia nedeľa v roku A

Mt 4,12-23

Zmeňte zmýšľanie

Povzbudiť veriacich k premene myslenia.³¹

Niektorí myslitelia veľmi výstižne hovoria o potrebe dynamiky v živote ľudí. Človek si vyžaduje pohyb, aby mu nezačalo tuhnúť svalstvo a písať

³¹ Porov.: ŽUFFA, P.: Seminárna práca. Spišská Kapitula 2003.

v kĺboch. A tiež potrebuje neustálu zmenu aj v oblasti psychickej či duchovnej. Pri dlhodobej pasivite na jednej úrovni svojho myslenia a správania si na tento spôsob života tak zvykne, že nebude cítiť žiadne tuhnutie, ani škripanie kĺbov. Bude mu dobre a radšej ani nevyjadrí svoj názor, aby ho náhodou nemusel zmeniť. A práve v tom spočíva nebezpečenstvo všedných dní. Liturgicky sa neblíži žiaden väčší sviatok, nepotrebujeme sa pripravovať ani na Vianoce či Vzkriesenie. Nájdeme si svoje vyhovujúce koľaje a v tých si pôjdeme tam, kam nás zavedú.

Keď Ježiš prišiel do Galiley, začal hlásať zväčša pohanskému ľudu, ktorý tam býval: „**Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo**“ (Mt 4,17).

Je zaujímavé, že apoštol Matúš zachytil práve slová „Robte pokánie...“ a pokladal ich ako najdôležitejšie, ktoré bolo potrebné napísať. Ako možno chápať tieto slová, ktoré sú také dôležité a vyzývavé? Je potrebné pozerať na príchod Ježiša do Galiley vo vzťahu s uväznením Jána Krstiteľa. Pán pokračuje v línii kázania svojho predchodcu. „Robte pokánie...“ je síce okrídleným výrazom takmer vo všetkých moderných prekladoch, ale je to nepresné znenie z latinského prekladu. V pôvodnom texte znie: „Zmeňte zmýšľanie...“ Pokánie teda nie je len pocit ľútosti alebo vonkajšia zmena, ale úplný zvrät, totálna premena základnej motivácie a zamerania v živote. Ježiš teda pokladá za najpotrebnejšie obrátenie prirodzeného ľudského duševného života v nadprirodzení. Kto sa vydá na takúto cestu obrátenia mysle, tomu sa nebudú zdať Božie požiadavky neuskutočniteľnými, či neodpovedajúcimi ľudským túžbam. Výzva k pokániu predstavuje volanie k návratu a obnovenie zmluvnej závislosti stvorenia na svojom Stvoriteľovi. Termín „obrátenie“ či „zmena“ nám pomôže tiež vysvetliť, prečo Ján Krstiteľ vyžadoval krst ako vyjadrenie pokánia, a to nielen pre „zjavných hriešnikov“, ale aj pre „spravodlivých“ Židov. Ide totiž o rozhodujúci skutok odvrátenia sa od starého spôsobu života a plné spľahnutie sa na milosť toho, kto prichádza.

Drahí priatelia a aj tí, ktorí sa necítite byť až takými priateľmi. Každý z nás máme svoje vychodené koľaje života. Niektoré sú plytké a iné už tak hlboké, že len s ťažkosťami dokážeme z nich odbočiť a ísť iným smerom. Tešíme sa z toho, že sme si našli svoj štandard života, ktorý nám viac-menej vyhovuje, alebo sa nad ním ani hlbšie nezamýšľame, pretože by nás to nútilo ku krvopotnému tlačeniu kolies mimo hlbokú alebo plytšiu koľaju. Načo to robiť a nútiť sa k takejto cestárskej práci? Nemáme naozaj dost tých pozitívnych koľají? Veď sa zdá, že cesty nami vyjazdené sú cestami správnymi. A predsa k rovnakým ľuďom s podobným vedomím si správneho smeru života prichádza

Ježiš a vyzýva k úplnej zmene zmýšľania. Ježišove slová sa zarezávali do nechápavých či tvrdých duší svojich rodákov. Zdá sa, že čas nezničil ostrie jeho slov. Ani teraz nechceme vidieť potrebu jeho výzvy. Ježiš neprišiel nasilu nútiť ľudí omoko seba a ich generáciám svoje učenie či filozofiu lásky. On chce aj nám medziiným ukázať len to, že k radosti a k pravde možno dôjsť len neustálymi vnútornými zmenami. Nechce nás nechávať stáť na jednom mieste, alebo kráčať len jednou cestou. Ruší napríklad zákony krvavých obiet uzákonené Mojžišom a ukazuje na nový spôsob budovania vzťahu s Bohom. Zdá sa, že veľmi dobre videl potrebu človeka neustále prehodnocovať svoj doterajší spôsob života, úroveň vzťahov a priateľstiev, spôsoby ich vytvárania. Našu vyjazdenú cestu života s rôzne profilovanými stopami kolies. Je dôležité ju meniť. Ako však nájsť efektívny spôsob, ktorý nám pomôže k správnej zmene a nespádnúť pritom naspäť do zabehanej „jazdy“? Hovorí sa, že koľko ľudí, toľko originálnych hláv, a koľko hláv, toľko pohľadov. Každý jeden je zaujímavý a viac alebo menej pravdivý. Preto môžu byť pre nás obohatením. Otvorením svojho srdca začneme zisťovať, ako sa nám horizont krásy začne rozširovať. Ako keď stúpame hore k vrcholu kopca a pred naším pohľadom sa otvára panoráma prírody, ktorú sme zdola neboli schopní vidieť.

Milí priatelia a všetci ochotní zmeniť číslo cesty, nebát sa hoc aj z diaľnice prejsť na nižšiu kvalitu povrchu cesty.

K pochopeniu, že k zmene pohľadu a života stojí za to všimnúť si každého človeka spolu s jeho názorom, nám môže pomôcť jedna príhoda tiež z motoristického prostredia. V nízkom podjazde na frekventovanej ceste zasekol sa kamión naložený železnými nosníkmi. Naozaj chýbalo len pár centimetrov a bol by prešiel. Doprava zostala zablokovaná v dĺžke niekoľkých kilometrov a situácia sa stala vážnou. Šéf záchranej skupiny už vyskúšal všetky prostriedky, vrátane nasadenia ťažkej techniky. Vo chvíli, keď bol rozhodnutý zavolať armádu so špeciálnymi žeriavmi schopnými trochu podvihnúť most, konečne si všimol malého chlapca, ktorý sa už dlhšie snažil upútať jeho pozornosť. „Ja by som vedel, ako to veľké auto vytiahnuť...“ Napriek napätej atmosfére sa šéf zasmial. „Všetci ticho! Tento malý špecialista na vyťahovanie veľkých áut nám chce všetkým poradiť!“ - „Áno, myslím si, že by stačilo vypustiť z pneumatík trochu vzduchu...“ Ako poriadne sa musel šéf prekvapiť a zahanbiť, keď počul jednoduchú chlapcovu odpoveď. Určite nepočítal s pomocou človeka, ktorého životné skúsenosti a intelekt boli kdesi na polovičnej úrovni oproti jeho. Preňho to bol asi veľký výkričník do života. V tej chvíli by dobre pochopil Ježišove slová: „Zmeňte zmýšľanie...“, alebo aj „Robte pokánie...“

Dokážeme to prijať aj my? Možno sa budeme musieť tiež dostať do „úzkych“ niekde pod mostom diaľnice a spoznať malého chlapca. Ale určite takých ľudí máme okolo seba dosť. Len pamätajme na Ježišovu výzvu našej zmeny. A budme ochotní potisnúť svoje kolesá myslenia aj mimo svojej dráhy. Kráľovstvo nebeské príde spolu s našou premenou. Aj cez nás.

Amen.

Štvrtá nedeľa v roku „A“

Mt 5,1-12

Pravá chudoba

Povzbudiť k prežívaniu pravej chudoby.³²

V živote sa človek stretáva s tým, že mu niečo pre život chýba. Niekedy je to úplne banálna vec, ako je úsmev blízkeho človeka alebo láskavé slovo. Ale koľko je ľudí, ktorým denne niečo chýba pre pokojný (dôstojný) život?

Evanjelium nám podáva blahoslavenstva. Budeme sa zaoberať iba jedným z ôsmich blahoslavenstiev. A to: **„Blahoslavení chudobní v duchu, lebo ich je nebeské kráľovstvo“** (Mt 5,3).

Udalosť sa odohrala na hore, alebo na vršku pri Genezaretskom jazere, odkiaľ je krásny výhľad na celé okolie. Na vršku Božský Spasiteľ, obkľúčený svojimi učeníkmi, povedal zástupom svoju reč o radostnej blahozvesti, alebo možno povedať azda, že to je súhrn jeho evanjelia.³³ Reč Ježiša Krista na hore je chválospevom na osem morálnych čností. Naznačil v nich, že plnenie morálnych noriem je zárukou pozemskej i večnej blaženosti. Blahoslavenstvá sú plodmi čnostného života³⁴. Ježiš Kristus ponúka blahoslavenstvá, blaženosť na stôl života, ale za určitú cenu. Človek sa má zriecť z toho, čo má pre iného, aby mohol dosiahnuť blaženosť. Pán Ježiš vyslovil túto myšlienku pre nás vo svojich blahoslavenstvách. Vraví nám: „Blahoslavení chudobní v duchu...“ Chudobní v duchu sú tí, čo majú ducha a zmýšľanie, že sú pred Bohom úbohí, nehodní, na Boha odkázaní, od Boha závislí, potrebujúci Boha. Tým Pán Boh

³² Porov.: IVANCHO, M.: Seminárna práca. Spišská Kapitula 2003.

³³ Porov.: SENČÍK, Š.: *Rozhlasuje zo striech*, Homilie Roku A, Rim : Slovenský ústav svätého Cyrila a Metoda, 1986, s. 97.

³⁴ Porov.: TONDRA, F.: *Morálna Teológia*, I. Časť, Principy. Spišská Kapitula – Spišské Podhradie: 1994, s. 194.

dáva kráľovstvo nebeské. Zmysel je v tom, že Otec nebeský nás chce mať ako deti odkázané na neho, pokorené pred ním. Keď prežívame vo svojom duchu túto odkázanosť a skromnosť, už nám dáva svoje kráľovstvo. Z čírej svojej dobroty. Jeho dobrota je tu vyzdvihnutá. Nekonečná dobrota. Nie naša zásluha a jeho povinnosť. On nie z povinnosti nás zahrňuje svojou blaženosťou, ale zo svojej dobroty³⁵. Zo svojej lásky nám dáva, ale čaká, aby sme my odpovedali na jeho lásku.

„Kresťan, ktorý sa má pomerne dobre, nerád by prišiel o svoj štandard a po pobyte v kráľovstve pozemskom, by rád získal aj blaženosť v kráľovstve nebeskom. Ťažko však pripustí, že je z neho mamonár. A svoju neochotu vzdať sa niečoho, prikrýva Matúšovou vložkou „chudobní duchom“. „Mám dosť, možno aj mnoho, ale nie som k tomu pripútaný!“³⁶ Tomu, kto žije v uponižujúcej biede, je omnoho ľahšie netúžiť po bohatstve, po mamone, lebo on už si zvykol na svoj údel, ako tomu, kto má dosť všetkého, povedať, že nie je k bohatstvu pripútaný, že je od neho oslobodený a že ho používa pre svoje bývanie a že je vlastne chudobný v duchu. Lenže evanjelium nepripúšťa špekulácie. Stále si nahovárame, že robíme pre iných všetko, aby sme im pomohli. Ale veľakrát to sú iba pusté a nepotrebné slova, ale naozajstných skutkov nevidno. Aby sme im naozaj pomohli, tak nemáme niekedy na to čas, síl, nezaujímá nás to alebo často to býva, že sa hanbíme podať pomocnú ruku bližnému. A tak chudobných odhadzujeme od seba a od spoločnosti a robíme medzi sebou a nimi bariéru (odstup).

My kresťania sme povolaní k tomu, aby sme odstránili bariéry medzi bohatstvom a chudobou a vedeli podať bratovi, ktorý je v núdzi pomocnú ruku. V terajšom svete sa chudoba prejavuje v rôznych podobách, ktorú potrebujeme odstrániť. Ľudia v súčasnosti nepotrebujú iba materiálnu pomoc, ale veľakrát duchovnú. Potrebujú povzbudenie, príklad, dobré slovo, no niekedy stačí pohladenie, dotyk, úsmev alebo len prítomnosť. Poskytnúť svoju pomoc máme pri hľadaní zmyslu života, pri nadobúdaní dôstojnosti vo svete a správneho nasmerovania. Každý človek má rovnaké práva a je stvorený na obraz Boží. A preto si máme pomáhať na tejto pozemskej ceste do večnosti, a to každý takým spôsobom ako môže.

Chudoba, tak ako nám ju Ježiš Kristus ukázal od Betlehema až po kríž, znamená predovšetkým úplnú slobodu od vecí pre ľudí, slobodu pre poslanie, slobodu pre lásku k bratom a sestrám. Dostali sme úlohu „ovládnúť zem“, t.j. veci. Ako to, že nás začínajú ovládať ony? Na svete je mnoho chudoby, biedy, nedobrovoľnej, vnútornej, neľudskej, zapríčinennej hriechom bohatstva. To, že

³⁵ Porov.: VRABLEC, J.: *Chlieb na nedeľný stol*, Homilie rok A, Rím: 1984, s. 52.

³⁶ DERMEK, A.: *Chlieb a slovo*, I. Časť, Vyber z evanjelií. Bratislava : SSV, 1992, s. 7.

jej nevieme pomôcť, nás tak ľahko neospravedlňuje! Dobrovoľná chudoba, solidárna s tou nedobrovoľnou, musí byť protestom proti bohatstvu, uzmiernením za hriechy bohatstva, slobodu pre službu druhým a kvasom proti mamonárstvu.

Dobré skutky musím preto robiť, aby som sa pokoril pred Bohom, aby som plnil vôľu Božiu, aby som bol pred Bohom poslušným, poníženým, podobným Ježišovi a schopným prijať Boží dar nebeského života. Kto nerobí dobré skutky, nevšíma si vôľu Božiu, nepokoruje sa pred Bohom, nenasleduje Ježiša a nie je schopný prijať dar Boží. Kto nedaruje, ten nemôže dostať!

Jedna príhoda rozpráva: „Na chodníku rušnej ulice sedel žobrák v roztrhaných šatách a prosil okoloidúcich o almužnu a podporu. Nik mu nevenoval ani najmenšiu pozornosť. Len jeden z okoloidúcich sa zastavil a povedal:

„Rád by som ti niečo dal, ale zistil som, že vo vrecku nemám ani jednu kopejku.“ Načo mu chudák povedal: „Ty si mi dal viacej než jednu kopejku, ty si mi daroval kúsok zo svojho srdca.“³⁷

Ako málo potrebujú niekedy naši blížni, aby sme im pomohli v živote. Ale pre ich pomoc potrebujeme mať otvorené oči a pochopenie. Najlepšie zbadáme ich potreby, ak budeme mať v sebe lásku. Láska, to je otvorenie sa pravde druhého človeka.

Sme povolaní, aby sme slúžili svojim blíznym v každodennom živote.

„Dobrý Bože, je to hlboko vo mne, byť pánom, byť tým, ktorý sa stará o seba, ktorý chce využívať iných pre seba. Pane, ty ma učíš, že nikdy takto nezažijem blaženosť. V tejto chvíli nechcem byť len tvojim žiakom, ktorý to počuje. Ježišu, prosím ťa o silu, aby som vedel poslúžiť iným.“³⁸

Amen.

Piata nedeľa v roku „A“

Mt 5,13-16

Modlitba, základ duchovného života

*Poukázat na potrebu zdokonaľovania sa v modlitbe.*³⁹

V poslednom období, drahí bratia a sestry, mohli ste sa dozvedieť, z televízie, rozhlasu alebo novín o zlyhaní dodávok elektrickej energie či už v Taliansku,

³⁷ WÓJTOWICZ, K.: *O kázni a dáždnikoch*. Bratislava : LÚČ, 1992, s. 100.

³⁸ CHALUPA, J.: *Posila v slove*. Bratislava : Cyklus A, Efekt: 1993, s. 79.

³⁹ Porov.: DULÁK, S.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2003.

Spojených štátoch amerických alebo v Kanade. Každá agentúra, ktorá túto spavú podávala, nezabudla uviesť aj straty spôsobené výpadkom energie. Elektrina nebola dodávaná len niekoľko hodín, no straty boli niekoľko miliardové. Všetko bolo odrazu hore nohami, vlaky nepremávali, pekári nepiekli chlieb, úradníci nemohli pracovať. Pokojný život jednotlivých krajín bol ochromený.

V evanjeliu počuli ako Ježiš hovorí svojim učeníkom: ***„Vy ste svetlo sveta. Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach“*** (Mt.5,13;16).

Čo to pre nás znamená byť zdrojom svetla? Čo to svetlo vôbec je a čo spôsobuje? Vieme, že bez svetla by bol svet ponorený do tmy. Pre nás by vlastne ani neexistoval. Až svetlo ho vynára, dáva mu podobu, tvar, farbu. Je to svetlo, ktoré nám vyjavuje veci ukryté v tme a poukazuje na ich krásu. Nesvieti samo pre seba, svieti pre druhých a svieti rovnako, či ho niekto vidí alebo nie. Svieti tam, kde ho postavíme, nikdy si nevyberá kde bude a kde nebude svietiť. Byť zdrojom svetla, byť svetlom, znamená byť služobníkom druhých, byť tým kto pomáha, osvetľuje iným cestu a pomáha im nájsť pravdu.

Drahí bratia a sestry, Ježiš skrze výzvu svojim učeníkom aj nás – všetkých kresťanov vyzýva k tomu, aby sme svetlom svojho života svietili iným na cestu, ktorou kráčajú k spáse. My však často hovoríme: Ako mám byť svetlom pre iných, keď sám potrebujem, aby niekto svietil mne. Sme postavení, ako lampa do temnôt tohto sveta, no my často iba stojíme, nesvietime, pretože nám niečo chýba, ale čo? Všetci dobre vieme, že žiadna lampa či žiarovka nebude svietiť len tak sama od seba. Každé svetlo potrebuje nejaký zdroj, z ktorého by mohlo čerpať energiu. No často však v pomykove nevieme nájsť Boha, zdroj nášho svetla. Nevieme nájsť prípojku na Boha. Preto je tu na mieste otázka: Hľadáme vôbec zdroj nášho života? Snažíme sa pripojiť k jedinému nevyčerpatelnému zdroju lásky. Mnohí z nás ho aj hľadajú, chcú sa pripojiť na Boha, snažia sa ho nájsť, no chýba im základné spojivo, ktorým je jedine pokorná modlitba. Toto jediné spojivo medzi Bohom a nami je v dnešnej dobe často odsúvané a ohraničované len na niekoľko minút denne. Snažíme sa byť svetlom, veď kto by nechcel svietiť, kto by nechcel byť postavený na svietnik? Každý z nás. No nech to je len bez obiet, bez sebazaprení. Žiarovka, sviečka, knôť v kahanci zhárajú, až kým nezhoria, a to všetko len preto, aby vydali svetlo, aby poslúžili iným. Preto teda, ak chceme byť naozaj učeníkmi Ježiša a vydávať o ňom svedectvo, musíme sa skrze modlitbu naňho napojiť. Musíme žiť Ježiša v našom srdci skrze modlitbu. Mnohí z nás sa aj modlia, i pravidelne. No je to naozaj modlitba srdcom? Nectíme si Boha len perami, neprednášame mu naše modlitby

ako herec repliku divákovi na javisku? Nie je naša modlitba, naše spojenie s Bohom len mŕtvym káblom, nulákom, ktorý namiesto toho, aby privádzal prepotrebnú energiu, len uzemňuje. Je síce natiahnutý až k zdroju, no nie je naň pripojený. A keby sme aj veľké množstvo takýchto nulákov pripojili na žiarovku, tá svietiť nikdy nebude. Stačí len jeden živý kábel, v ktorom je elektrina a žiarovka sa isto rozsvieti, ak samozrejme bude všetko správne zapojené. No nesmieme podceňovať ani nulák. Pokiaľ pripojíme iba fázu a nulák nie, žiarovka tiež svietiť nebude. Keď teda v našom živote budeme túžiť iba po zážitku, po úzkom sporení s Bohom a nebudeme si všímať našich bratov a sestry, ktorí žijú vedľa nás a potrebujú našu pomoc, niekedy len naše vľúdne slovo. Keď sme to nepochopili, budeme ako lampa, ktorá je síce napojená na zdroj, no nulák jej chýba. Ako píše svätý apoštol Pavol: „Viera bez skutkov je mŕtva.“ Kdesi som počul príbeh o jednom mladíkovi, ktorý zomrel a stál pred nebeskou bránou, chcel totiž vstúpiť do Božej blaženosti. Počas života ho mnohí pokladali za dobrého. Nikdy nikomu neublížil. No keď predstúpil pred Krista, zrazu zistil, že aj keď celý život nič zlé neurobil, má prázdne ruky, neurobil totiž ani nič dobré a teraz nemá čo ponúknuť Pánovi, nemá nič, za čo by si zaslužil blaženosť.

Drahí bratia a sestry, snažme sa teda rozvíjať našu modlitbu. Snažme sa ju precvičovať. No nezabúdajme ani na druhý rozmer posväcovania sa, a to službu bližným. Aby sme nedopadli tak ako mladík z príbehu. Aj Pán Ježiš nám to prízvukuje, keď odpovedá farizejovi, ktorý sa ho pýta na najväčšie prikázanie. Ježiš nám odpovedá: „**Milovať budeš Pána svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou myslou! Milovať budeš svojho blížneho, ako seba samého**“ (Mt 22,37;39)! Preto majme na mysli tieto dve roviny: 1. vertikálnu – vzťah Boh – my. 2. horizontálnu – my a spoločenstvo. Jedine takto môžeme dosiahnuť blaženosť a priniesť si so sebou pred Pána poklad, za ktorý si zaslúžime odmenu v nebi. Snažme sa teda byť svätí. Veď Boh nám dal všetko, čo k tomu potrebujeme. Nesprávajme sa, ako keby stvoril len niekoľkých jedincov, ktorí môžu dosiahnuť svätosť. On nás vo svojej láske všetkých povoláva k Sebe – k spásu. Chce nás všetkých pritiahnuť k sebe. On nás vykúpil bez nás, no nespasí nás bez nás. Každému klope na srdce, no sám si neotvorí. Otvoriť mu musí každý sám, cez modlitbu a zachovávanie toho, čo nás sám skrze svoj pozemský život naučil.

O Arthurovi Rubinsteinovi sa rozpráva, že tento muž, jeden z najväčších klaviristov minulého storočia, vo svojom 84. roku života cvičil denne šesť hodín. V mladosti cvičil deväť. Redaktorka hovorila aj o tom, že jeho talent sa prejavil už

v treťom roku života, no trvalo ešte dlho, kým zvládol všetko potrebné k tomu, aby mohol vystupovať na koncertných pódiiach.

Toto by sme mohli povedať o viacerých umelcoch, vedcoch, spevákoch, ľuďoch najrôznejších profesií, ktorí dosiahli vrchol. Prečo si teda mnohokrát myslíme, že je to iné v kresťanstve? Nemyslíme si, že modlitba sa objaví ako blesk z čistého neba a jedno ráno sa zobudíme so schopnosťou modliť sa. So schopnosťou byť príkladom pre iných – svietiť iným. O modlitbu sa musíme snažiť, musíme sa v nej precvičovať tak ako umelci, aby sme mohli byť profesionálmi, a nie len fušermi.

Preto teda drahí bratia a sestry, budujme si vzťah k modlitbe. K jedinému spojivu, ktoré nás môže spojiť s Pánom. Aby to náhodou nevyzeralo v našom živote ako v krajinách s výpadkom elektrického prúdu. Nebol tam elektrický prúd len niekoľko hodín a koľko škôd to spôsobilo! O čo viac škôd musí narobiť nedostatok duchovnej energie v našom živote, a tu nejde len o nejaké materiálne veci, ale o Boha, o večnosť, o náš posledný cieľ – o spásu našej duše.

Amen.

Šiesta nedeľa v roku „A“

Mt 5,17-37

Malý a predsa veľký
*Ostať maličký a jednoduchý.*⁴⁰

Drahí bratia a sestry, milé deti. Počúvali ste pozorne čítania dnešnej nedele? Určite áno. A tak ste iste aj vy postrehli, že sa nimi ako niť tiahnu slová o dodržiavaní zákona. Ale je tu ešte jedna na prvý pohľad zvláštna vec. Slová, ktoré zazneli v alelujovom verši.

„Zvelebujem Ťa, Otče, Pán neba i zeme, že si zjavil maličkým tajomstvá Božieho kráľovstva“ (Mt 11,25).

Kto sú títo maličkí? Azda deti? Myslel to Ježiš doslovne?

Možno áno. Ale v prvom rade nám chcel dať za príklad ich nevinnosť a zvedavosť, ktorá ich pohýňa vpred v ich poznávaní. Ježiš však takto i ďakuje

⁴⁰ Porov.: HOVOŘÁK, P.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

za to, čo sa udialo s jeho učeníkmi, ktorí sa práve vrátili z misijnej cesty. Títo jednoduchí ľudia bez vzdelania, ktorými duchovní vodcovia národa opovrhovali ako masou, títo učeníci sa stávajú Božími spolupracovníkmi, týchto dáva Otec Synovi, aby Ježiš cez nich uskutočnil svoje veľké poslanie. Cez najnenápadnejších ľudí ide Ježiš uskutočňovať svoje zámery, aby dal spoznať svoju nezávislosť, svoju moc a svoju svätosť. Medzi Ježišovými súčasníkmi bolo mnoho vzdelaných mužov, ktorí sa cítili byť odborníkmi v Božích veciach. Tí hľadeli zvyška na nábožensky nevzdelaný ľud. Ak si vyvolil Boh pre svoje evanjelium ľudí bez vzdelania, to nie preto, že by evanjelium bolo ľahostajné voči rozumu. Evanjelium je nad ľudský pochop tak, ako je nad rozum i láska, oddanosť, obetavosť či vernosť.

Boh netúži po ľuďoch, ktorí majú všetko a vedia všetko. Takí sa nechcú namáhať. Takým stačí čakať čo prinesie zajtrajšok. Boh chce námahu, za ktorú ponúka primeranú odmenu. Navyše ľudia pyšní na to čo majú a čo všetko vedia, často nechcú mať s Bohom nič spoločné. Chcú si spokojne žiť svojím životom.

Pred príchodom Svätého Otca na Slovensko sme boli všetci rozhorčení, ako sa zo všetkých strán prichádzali informácie o desiatkach miliónov, ktoré musí štát vynaložiť na prípravu jeho návštevy. Rozprávali o tom s údivom, pobúrením i riešeniami kam a ako by sme mohli tieto peniaze investovať. Rozprávali o tom i ľudia, ktorých zdobia šediny. Padali tvrdé slová i na adresu Svätého Otca: „Čo radšej nesedí doma, čo sa ešte terigá po svete. Veď je starý a chorý.“

Vtedy som stretol človeka, vysokoškolsky vzdelaného, ale ničím nevytrčajúceho z radu. Človeka, o ktorom nepíšu v novinách a mnohí nim aj napriek jeho titulom opovrhujú. Povedal mi: „Všade počuť samé útoky, koľko nás tá návšteva bude stáť a ako z nej nič nebudeme mať. Ale nikde nepočuť o opravených uliciach našich miest. Nikde sa nepíše, že poplatky za vysielacie práva, ktoré zaplatili zahraničné televízie za možnosť prenosov svätých omší či iných sprievodných akcií počas návštevy, už v prvý deň pobytu Svätého Otca nielenže pokrývajú náklady, ale prinesú i nejaké peniaze.“

Keď som potom neskôr argumentoval pred ľuďmi týmto i ja, dali mi za pravdu. Aj takíto sú maličkí tohto sveta. Nenápadne kdesi zastrčení, čakajúci na svoju chvíľu. Ako deti stojace pred nami. Nenápadní, ale zvedaví a hladní po poznaní. Pamätáme sa ešte, akí sme boli, keď sme boli ako oni? Áno, presne takí ako vaše deti či vnúčatá. Stále to bolo len mami daj, ocko prosím, babka ja chcem tanto, dedko prečo. A takýchto nás chce mať Boh. Ale pozor, nie vo vzťahu k svetu, lež vo vzťahu k večnému životu. Žiada od nás, aby sme sa neuspokojili s miestom, kde sme. Nebojme sa, Boh nemá nič proti našim vedomostiam, postaveniu či majetku. Veď kde by sme dnes boli bez vedcov,

lekárov a mnohých iných, denne nás ohurujúcich novými a novými informáciami o človeku, o svete okolo neho a o jeho minulosti. Cirkvi má vo svojich radoch veľa múdrych a vzdelaných svätcov. Pokiaľ nás toto všetko až príliš nezamestnáva. Šťastný, kto i napriek svojej múdrosti a obozretnosti zostane maličkým. Kde je moje miesto? Medzi múdrymi a obozretnými, ktorí síce mnoho vedia o Pánu Bohu, ale málo mu rozumejú, alebo medzi maličkými, ktorým Pán pre ich pokoru otvára svoje poklady a tajomstvá? Som odborník rozumu a pýchy, či odborník srdca a pokory? Ak napriek všetkým snahám a štúdiám neviem preniknúť do Božích vecí, nie je to znakom, že ich Pán skrýva preto, že nie som maličký?

Maličkí sú chudobní, nemajú nič, a preto sú schopní prijímať. Maličkí nevedia, preto sa pýtajú a dozvedajú sa. Maličkí sú bezmocní, preto hľadajú otcovskú náruč.

Presne tak ako chlapec pasúci ovce v škótskych vrchoch. Keď raz okolo neho prechádzali turisti, všimli si nádherne rozkvitnuté kvety, ktoré rástli na úbočí priepasti. Prišli za chlapcom, či by im nemohol tie kvety natrhať, že mu podržia lano a za kvety dobre zaplatia. Chlapec im odvetil: „Keby môj otec držal lano, nedbal by som, ale inak nie.“ A tak im nezostávalo iné, ako nájsť jeho otca. O malú chvíľu už sa chlapec s úsmevom hojdal na lane, ktoré zvierali otcove mocné ruky a zbieral kvety.

Takúto „naivitu“ plnú bezhraničnej dôvery chce od nás Ježiš Kristus. Snažme sa aby slová, ktoré dnes zazneli učeníkom, nemuseli byť adresované nám. Pretože diabol útočí na lásku. Áno, slová Ježiša sú tvrdé, ale postoj nevinnosti, postoj úprimný k Bohu si môžeme vybudovať a udržať iba vtedy, ak zaujmeme jasné stanovisko k hriechu. Len cesta tvrdého odporu voči hriechu umožní nám poznať tajomstvá Božieho kráľovstva. Drahí bratia a sestry uvedomme si, že tu ide o veľa. Ide o večnosť. Preto dnes zazneli také tvrdé slová nám všetkým: Je lepšie, ak zahynie jeden z tvojich údov, akoby malo celé tvoje telo ísť do pekla (*porov. Mk 9,43*). Buďme pripravení prinášať obete. Nebojme sa stratiť niečo na chvíľu, keď môžeme získať večnosť. Bez lásky a dôvery akou oplýval chlapec v Škótsku k svojmu otcovi, pri trhaní kvetov, bez lásky s akou mi hovoril ten pán argumenty na obranu návštevy Svätého Otca, o ktorom som hovoril na začiatku, bez takejto lásky a dôvery k Bohu sa nám nepodarí vybudovať pevný vzťah s naším Nebeským otcom. Na túto lásku a dôveru útočí diabol, dáva nám svoje ponuky, ako by mohol byť náš život lepší, krajší, pohodlnejší. Nesnažme sa za každú cenu byť iní. Ostaňme aj napriek našim vedomostiam a postaveniu maličkí. Nemusíme si hneď mrzačiť telo. To ani Boh od nás nežiada. Len nedovoľme, aby sme podľahli úkladom zlého. Počuli sme

predsa ako sv. Pavol povedal: „Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú.“ A my vieme, že milovať nemožno, ak s osobou, ktorú milujeme nemáme živý vzťah. Vzťah, v ktorom si niečo iné myslím a niečo iné hovorím, určite nie je živým vzťahom. Postavme pred seba zrkadlo a pravdivo si odpovedzme akí sme.

Buďme maličkými pre tento svet, ale veľkými v Božích očiach. Nebojme sa, keď budú na nás ukazovať. Vieme, že to má zmysel a cenu. Pane, prosíme Ťa, daj nám silu ostať maličkými, aby sme videli a poznali tajomstvá Tvojho kráľovstva.

Amen.

Siedma nedeľa v roku „A“

Mt 5,38-44

*Naučiť sa meniť nepriateľov na priateľov⁴¹
Láska aj k nepriateľom.*

Bratia a sestry. Skúsme si najprv všimnúť tých, čo sú vedľa nás. Zamyslime sa, aký vzťah k nim prechovávame. Niektorým z nás sa môže stať, že vedľa nás je niekto, koho máme radi. Niekto, na kom nám záleží, za ktorého by sme sa vedeli obetovať. Či už je to otec, mama, dieťa, dobrý kamarát, spolužiačka. Niekomu sa môže stať, že vedľa neho stojí či sedí človek, ktorého nepoznáme, alebo len tak zvidenia. K takým máme väčšinou indiferentný vzťah. Možno sú tu aj takí, ktorí majú vedľa seba človeka, ktorí im takpovediac „leží v žalúdku“, s ktorým nemajú dobrú skúsenosť, lebo nám či už chtiac alebo nechtiac ublížili. Iste mi dáte za pravdu, že nielen tu v kostole, ale aj v bežnom živote doma, v zamestnaní, v škole stretáme rôznych ľudí. Ku každému máme iný vzťah. Položme si otázku: Mám nepriateľov? Dokážem milovať všetkých ľudí rovnako? Obetovať sa aj pre tých, ktorí mi ubližujú?

Požiadavka dnešného evanjelia je síce veľmi tvrdá, ale pre spokojné spolunažívanie a pre našu spásu veľmi potrebná. V dnešnom evanjeliu sme čítali **„Bolo povedané oko za oko a zub za zub, ale ja vám hovorím (vraví Ježiš)**

⁴¹ Porov.: KOKORUĎA, V.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

milujte aj svojich nepriateľov a modlite sa za tých, čo vás prenasledujú. Keď ťa niekto udrie po pravom líci, nastav mu aj druhé“ (Mt 5,38,39,44).

Pud sebazáchovy je v človeku ten najsilnejší už od jeho narodenia. Je to niečo v nás, čo nám pomáha prežiť. Nielen po tej fyzickej stránke chrániť sa rôznych nástrah, ale pomáha prekonávať strach, pomáha budovať vzťahy a vytvárať si zdravé sebavedomie. Pokiaľ sa tento pud pohybuje v normálnych koľajach, je veľmi prirodzený. Horšie je, ak sa z neho vyklúje silná túžba po moci a snaží sa presadiť bezohľadne a násilím. Vtedy je človek závistlivý, zloprajný, pomstychtivý.⁴² Za zlo sa odpláca zlom, malá urážka sa odpláca ešte väčšou, výčitka zlostnými rečami. Aj vyvolený Izraelský národ sa nachádzal v podobnom stave. Izraeliti sa riadili totiž zákonom krvnej pomsty. V knihe Genezis sa môžeme dočítať, že smrť Kaina bude pomstena sedemkrát, smrť Lamecha sedemdesiatsedemkrát (porov.: Gn 4,24). V praxi to znamenalo, že za smrť sa mohli pomstiť vyhubením celého rodu. Bohu veľmi záležalo na jeho vyvolenom národe. Ako prvý a hlavný vychovávateľ posielal im svojich prorokov. Prostredníctvom Mojžiša mení tento zákon na spravodlivú odplatu: „**oko za oko a zub za zub**“ (Ex 21,33) a pripravuje ľud na to, čo chcel žiadať prostredníctvom svojho Syna.

Ježiš Kristus zasiahol do toho výchovného procesu veľmi výrazne a radikálne. Ježiš neprišiel Starý zákon zrušiť, ale ho doplniť. Nielenže odsúdil, hoci len spravodlivú pomstu, ale od svojich učeníkov, a teda aj od nás vyžaduje lásku a milosrdenstvo. Keď ťa niekto udrie po pravom líci, nastav mu aj ľavé, keď ťa niekto bude nútiť, aby si s ním šiel jednu míľu, choď s ním dve. Môže sa nám to zdať trocha nezmyselné, možno až nemožné, ale pre pokojné ľudské spolunažívanie veľmi potrebné. Svätý Otec v jednom zo svojich príhovoroch na túto tému povedal: Milosrdenstvo je s jasným protikladom „oko za oko“. Nie je možné dosiahnuť puto bratstva medzi ľuďmi jedine mierou spravodlivosti. Spravodlivosť treba v každej sfére upraviť akoby láskou, a to milosrdnou a odpúšťajúcou.⁴³ Ak sa zaujme takýto postoj, väčšinou to odzbrojí toho druhého a prekazí sa tak v množení zla. Nielenže sa prekazí zlu, ale dokáže to obrátiť aj útočníka. Toto platí len v osobnom rozmere. Sú však prípady, kde sa úradne narušuje spravodlivosť. Neznamená to však, že sa nečinne necháme fackovať. Vtedy treba zaujať iný postoj. Taký, aký mal náš Pán pred Kaifášom. Nepomstil sa síce, ale s trpezlivou láskou sa opýtal. Bol to tiež spôsob, ako nastaviť druhé líce. Nie ten víťazí, kto veľa bije, ale ten kto veľa vydrží. Nebeský Otec miluje všetkých ľudí rovnako bez rozdielu: dobrých i zlých,

⁴² Porov.: RIENECKER, F.: *Wuppertálska študijná biblia*. Bratislava, 1992, s. 83.

⁴³ Porov.: JÁN PAVOL II.: *Nebojme sa pravdy*. Bratislava : Lúč, 1999, s. 150.

spravodlivých a nespravodlivých. Veď on dáva slnku vychádzať na dobrých, aj na zlých a posiela dážď na spravodlivých i nespravodlivých. Nerobí to z vypočítavosti, ani zo spravodlivosti, lebo svojimi hriechmi by sme si zaslúžili dávno smrť, ale z čírej otcovskej lásky.

Nenávisť plodí nenávisť. Zo zla nikdy nemôže vzniknúť dobro. A predsa všetci po ňom túžime. Chceme, aby nám druhí robili dobro, ale Lukáš nám pripomína: „**Ak chcete, aby ľudia robili nám, tak to robte aj vy im**“ (Lk 6,31). Želáme si, aby nám robili ľudia dobro? Robme to mi im. Nesmieme čakať, že s tým začnú iní. My musíme prelomiť ten začarovaný kruh množiacej sa nenávisti.

Kedysi dávno jeden čínsky cisár mal vo svojej krajine veľa nepriateľov. Jeho dvorania ho prehovárali, aby sa im za to kruto pomstil. Cisár nakoniec urobil jedno veľké rozhodnutie: „Vo svojej krajine vyhubím všetkých nepriateľov“. No stalo sa, že dvorania raz zbadali, ako sa cisár na dvore prechádza s jeho najhlavnejšími nepriateľmi. Pohoršení dvorania sa cisára pýtajú: „Nechcel si náhodou vyhubiť všetkých nepriateľov, a ty sa s nimi prechádzaš?“ Cisár pokojne odpovedá: „Práve teraz som ich všetkých vyhubil.“⁴⁴

Cisár pochopil, že častou príčinou toho, že máme nepriateľov, sme my sami. Naučil sa mať rád všetkých, urobil prvý krok a nepriateľov premenil na priateľov. Ak sa nám stane, že v našom okolí sa nám začne niekto vyhýbať, tváriť sa nepriateľsky, možno nám aj ubližuje, je to jasný signál, že musíme začať konať podľa známeho porekadla: Kto do teba kameňom, ty doňho chleбом. Nie je potrebné konať hneď veľké skutky. Niekedy stačí len malý hrejivý lúč úsmevu, pozdrav na ulici, priateľské gesto a práve toto dokáže lámať ľady nenávisti.

Brat, sestra, čo urobím dnes, ak ma niekto udrie, alebo udel po tvári možno len ironickou poznámkou, odsudzovaním, nepochopením? Zapojíme sa do začarovaného kruhu množiaceho sa zla tým, že budem odplácať zlom za zlo? Alebo podľa príkladu Ježiša Krista budem svojou láskou trpezlivo meniť nepriateľov na priateľov? Vlastnými silami sa to zvládnuť nedá. Vyprosujeme si preto pri sv. omši k tomu silu a verím, že už o týždeň bude viac tých, ktorí budú môcť povedať, že všetci, ktorí sú vedľa neho má naozaj rád. Amen.

⁴⁴ Porov.: FERRERO, B.: *Kruhy na vode*. Bratislava : Don Bosco, 2002, s. 28.

Púšť

Pôstna doba v reálnom živote⁴⁵

Už ste boli niekedy sami? Skutočne sami? Mnohí možno súhlasne prikývnete, pretože sa každý deň cítite sami. Nemyslím teraz na ľudí, ktorí bývajú na odľahlých miestach kdesi v horách. Myslím na ľudí, ktorí prežívajú osamotenie uprostred plného obchodného domu alebo v kostole plnom ľudí. Myslím na tých, ktorí jednoducho nedokážu s nikým nadviazať kontakt. Ich život by sa dal ľahko pripodobniť životu na púšti.

Bratia a sestry. „**Duch vyviedol Ježiša na púšť**“ (Mt 4,1). Na púšť do samoty. Na miesto, kde sa Ježiš postil a modlil sa. Bol tam 40 dní.

Izraelský národ sa „motal“ po púšti 40 rokov. Takú dlhú dobu – 40 rokov ich Boh izoloval od ostatných národov. 40 rokov prežívali samotu, 40 rokov ich Boh vychovával a oni sa učili dôverovať mu. 40 rokov mohli a mali prežívať intimitu s Bohom. Cesta púšťou je dobou výchovy Hospodinovho ľudu. V knihe Exodus sú popisované také situácie, kde sa ľud obzerá k zdanlivému bezpečiu a pokoju v Egypte. Izraeliti práve tu majú poznávať, že ich jediným ochrancom je Boh. No a ten presadzuje a uskutočňuje svoje plány i napriek odporu a neochote svojho ľudu.⁴⁶ Jednoducho povedané, „nehral“ sa s nimi, ale ako povedal, tak bolo. A pravdu povediac, nemal to s nimi ľahké. Nevníмали svoju slobodu ako čosi vzácne. Sloboda sa im zdala ťažká. Pred očami mali len materiálne dobrá: „**Kto nám dá jesť mäso? Rozpamätávame sa na ryby, ktoré sme zadarmo jedávali v Egypte, na uhorky a dyne, na pór, cibuľu a cesnak**“ (Nm 11,4b-5). Mäso, uhorky, pór, cibuľa, cesnak – nechápali púšť. A my ju chápeme? Vieme o čom je púšť? Načo je potrebná v našom živote? Evanjelium nám na to dáva odpoveď. Presnejšie Kristus – modlil sa a postil sa. Na toto nám je potrebná púšť – na pôst a modlitbu.

Aj nás Kristus pozýva stráviť s ním 40 dní. Presne tých 40 dní pôstnej doby. Dal nám aj návod, ako sa pohybovať v púšti, dal nám mapu. Odovzdal nám ju práve v stredu: Kajaj sa a ver evanجليu. Ak budeš toto robiť, naozaj úspešne zvládneš „pobyt v púšti“.

⁴⁵ Porov.: MAJCHER, P.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula.. 2003.

⁴⁶ Porov.: Výklady ke Starému zákonu. Praha: Kalich, 1991, s. 253.

Kajaj sa – pozri sa na seba skutočne reálne, pravdivo, pozri sa na seba sám, svojim úprimným pohľadom a porovnaj si ten rozdiel so mnou. Ježiš ti je vzorom, pripodobni sa mu! Len keď prejavíš kajúcného ducha, len vtedy spoznáš pravdu o sebe. Fajn, spoznáš sa a čo ďalej? Ver evanjeliu! Je to Ježišove slovo, jeho život, jeho skúsenosti. On prežil pobyt v púšti a nebolo mu ľahko. Bol hladný, aj diabol ho pokúšal, ale vydržal to. Ako? Práve to je v tom evanjeliu.

Ježiš si nás sám chce vychovávať. A stále má o nás záujem. Áno, dokáže kričať v hluku života, aj kričí, lenže je nám ťažké, počuť ho. Avšak v tichu – tam ho môžeme začuť. Ticho – to je púšť. V nej sa s ním stretieme. Možno niekto povie, že nevie počúvať Krista. Že rozjímanie je pre farárov. Má pravdu, rozjímanie je pre farárov, ale nielen pre nich. K všetkým Kristus hovorí cez svedomie. A tam sa to ináč ozýva! Mnohokrát je nám veľmi ťažko počúvať svoje svedomie. Nuž nebráňme sa tomu. Je dobré, keď ho počujeme. Nehanbime sa počúvnuť ho. Zjednajme nápravu. Ako? Cez sviatosť zmierenia. A robme to stále. Často pristupujme k tejto zázračnej sviatosti a aj ona nám pomôže byť lepšími.

Teraz teda začíname pôstnu dobu. Nech nie je pre nás pôstnou dobou len podľa názvu, ale prenesme ju aj do našich životov. A nechcime hneď čosi veľké. Začnime s niečím ľahším. Napríklad: Muži povedzte svojim manželkám, že ich máte radi. Skúste sa na ne zadívať tak, ako ste sa na ne dívali na prvom rande. Manželky prejavte svojim mužom priam ukážkovú starostlivosť, dajte im najavo, že vám na nich záleží. Deti skúste poďakovať svojim rodičom za to, že ich máte. Bohoslovci skúste sa každý deň znova a znova zamilovať do Krista a povedať mu to, prekročiť seba a robiť to, čo je správne, to, čo chce od nás Ježiš. Práve o tomto je pôstna doba. Pretože všetko toto dosiahneme len vtedy, keď budeme mať čisté srdcia. A čisté srdcia budeme mať, keď spoznáme, vyznáme a oľutujeme svoje hriechy a dáme si predsavzatie, že chceme byť lepší.

V poslednom čase je meno Matka Terézia z Kalkaty veľmi skloňované. Právom! Bola to veľká žena a je to veľká svätica. Ona sama o tichu ako o svojej púšti podáva svedectvo: „Človek potrebuje ticho. Ostať sám alebo v spoločnosti, no pozerajúc sa na Boha v tichu. Potom dokážeme zhromaždiť tú vnútornú silu, vložiť ju do skutkov, do tých najmenších zaujatí, ktorú používame v najťažších okolnostiach, aké len na nás môžu dolahnúť. Ticho predchádzalo aj stvorenie. Nebesia sa rozdelili v ohromnej oblohe bez toho, aby sa vyrieklo čo len jediné slovo. Kristus sa narodil, keď prichádzala noc.“⁴⁷

⁴⁷ Matka Terézia: *Môj život*. Trnava : SSV, 2002, s. 169.

Vidíme, že veľké veci vznikali v tichu. Ticho ich sprevádzalo. A naše srdce sa iba v tichu môže očistiť, iba v tichu spytovania svedomia a v tichu spovednice sa môže stať krásnym prístkom Boha. Teraz nastala doba ticha, ktorá nevyústi len do ticha Kristovho hrobu, ale do veľkého zmŕtvychvstania a vykúpenia človeka. Všetci chceme byť vykúpení, ale tomu predchádza pobyt v púšti, v púšti modlitieb a pokánia.

Bratia a sestry, kajajme sa a verme evanjeliu. Toto je naša budúcnosť. A robme to v tichu, v tichu kostola, v tichu svojho domu, izby, v tichu spovednice a hlavne v tichu svojho srdca.

Modlime sa: Pane, nauč nás počúvať tvoj hlas, v tichu. Daj nech aj my na konci našej púšte prídeme k tebe do tvojho kráľovstva, kde niet viac utrpenia a bolesti.

Amen.

Druhá pôstna nedeľa v roku A

Mt 17,1-9

Nebojte sa spoliehať a prijať Krista

*Modlitba, Sväté Písmo a rešpektovanie sa medzi sebou, je základom pre náš večný život.*⁴⁸

Istý starší muž mi raz povedal: „Verím v Boha že existuje, ale neverím, že mi môže pomôcť. Veď koľko som mal ťažkostí počas svojho života a musel som ich riešiť sám a spoliehať sa iba na seba.“

V božom slove sa Kristus prihovára apoštolom, keď k nim pristúpil a povedal im: „***Vstaňte a nebojte sa!***“ ***A keď zdvihli oči, nevideli nikoho, iba Ježiša***“ (Mt 17,7-8).

Keď Ježiš vystupoval s apoštolmi na horu Tábor s Petrom, Jakubom a jeho bratom Jánom, apoštoli si mysleli, že sa idú modliť. A kým sa začali modliť, zmenil sa vzhľad Jeho tváre a Jeho rúcho bolo žiarivo biele. Premenenie nebolo cieľom výstupu, ale prostriedkom, ktorý Boh použil, aby vyslyšal modlitbu, čo mu bola adresovaná. Matúš opisuje tento jav celkom jednoducho: „***Tvár mu zažiarila sťa slnko a odev mu zbelel ako svetlo***“ (Mt 17,2). Zvnútra vychádzajúci svetelný jav prenikol Ježišovým telom tak, že sa stal viditeľným dokonca i cez Jeho šaty. Ide o predohru budúceho osláveného tela. Takýto jav sa udial na Ježišovi pri Jeho modlitbe. Apoštoli keď zistili, že Ježiš sa premenil a zjavil sa im Mojžiš a Eliáš boli v rozpakoch a ani sám Peter nevedel, čo hovorí. Ježiš sa nám v danej situácii ukazuje ako Boh, a zároveň ako človek. Ako Boh v tom, že sa nám zjavuje a dáva nám nový život, a ako človek v tom, že sa nám prihovára a chce ostať s nami.

Ježiš chce prebývať v našich srdciach a v ňom pôsobiť, ale záleží na nás, či ho prijmeme, a či dovoľíme, aby v nás pôsobil! Veď Boh je akoby liekom na naše slabosti, ťažkosti a rôzne im podobné problémy, ktoré prenasledujú počas života každého človeka. Veľakrát si dávame otázky, prečo trpíme, a keď máme toto trápenie, kto nám v ňom pomôže? My, ako veriaci, by sme mali vedieť, kam a na koho sa obracať v danej ťažkej a psychickej úzkosti alebo bolesti. A tu sa nám z kútika srdca vynára slovíčko ale. Mnohí si z nás uvedomujú, že Boh existuje, no akoby sme sa báli alebo neverili, že Boh reálne môže pôsobiť v našom živote. Aj posledné udalosti okolo tak medializovaného „potratového

⁴⁸ Porov.: MAJERČÁK, D.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula.. 2003.

zákona“ to ukázali veľmi jasne: Väčšina Slovákov má kresťanské korene, ale nekresťanské zmýšľanie. A vôbec nám táto schizofrénia nevadí. Prečo je to tak? Chceme byť kresťania, ktorí chcú veriť v Boha, v jeho zjavenie, vo Sv. písmo a tradíciu a napriek tomu sa naše zmýšľanie nezhoduje s pravdou, ale dávame za pravdu liberálnemu spôsobu života. Chceme niečo, ale nevieme čo. Hľadáme odpovede, a nehľadáme ich tam, kde sú. Dnešná nedeľa nás vedie práve k tomuto, aby sme sa pozastavili nad Božím slovom, prijali ho a spoznali a cez Spoznaného riešili svoj život. Všetci už v Starom zákone badáme veľkých otcov, ktorí prijímali vieru v Boha a boli mu poslušní.

Zoberme si iba praotca Abraháma, ktorý vynikal príkladom poslušnosti. Abrahám, keď mal stodvadsať rokov, bol pokladaný už za starca. Keď bol mladý a silný, vedel prekonať všetky problémy, ale prišli aj také, ktoré sa mu veľmi priečili. Vo chvíľach, keď túžil po odpočinku po všetkých životných útrapách, Boh ho nečakane navštevuje najťažšou skúškou. Dostáva príkaz „chod“, on ide, hoci ťažko, ale chce obetovať svojho syna na znak pravej viery. Znamená to, že sa má úplne sústrediť na úlohu, ktorú očakáva vo svojom synovi. Je to veľmi ťažká, ba nemožná požiadavka zo strany Boha, ale Abrahám poslúchne. Boh je preňho autoritou; neraz sa už o tom presvedčil. Preto ide a vykoná všetko, čo Boh od neho chce. Vieme aj my, čo Boh očakáva od nás, alebo si myslíme, že stačí, keď sa zúčastníme na nedeľnej svätej omši a tým sme si vykonali kresťanskú povinnosť a máme pokoj na celý týždeň? Či nie je potrebné byť pravým kresťanom aj v týždni pri rôznych stretnutiach alebo v práci? Je veľmi zaujímavé, ako ľahko podľahneme ľahkomyselnosti. Ak chceme žiť tak, ako Abrahám, ktorý nosil v sebe poklad pravej viery, skúsme budovať lepší vzťah jeden voči druhému a prehlbujme svoju lásku čítaním Svätého písma, ktorý je základom nášho kresťanského života. Treba si uvedomiť, že Sväté písmo je živým chlebom pre naše každodenné ťažkosti a problémy. Len Ježiš Kristus nám môže ukázať a pochopiť celý náš život. Pán Ježiš nám ukázal svoju tvár. Máme sa mu pripodobniť a premeniť sa v nového človeka. To je úloha našej prípravy na príchod Pána. Nemajte obavu pred touto prácou na sebe samých. Staneme sa bohatými, ak pôjdeme do svojho vnútra a objavíme hodnoty, ktoré sú dnu. Pozornosť k sebe samým nás privedie k poznaniu Božej podoby v nás. Ježiš sa nám ponúka a dáva nám seba. A len sami sa máme slobodne rozhodnúť pre Krista, pretože Kristus sa už dávno rozhodol pre nás!

Istý muž pozval na návštevu kňaza. Chcel sa mu po náhodnom zoznámení pochváliť, čo všetko on má. Keď kňaz vstúpil do jeho bytu, bol doslova šokovaný. V knižnici tohto muža bolo viac ako 500 exemplárov Svätého písma zo všetkých strán sveta, vrátane našich vydání, ktoré sú zvlášť výrazné po novembri 1989. Po opadnutí úžasu kňaza sa rozvinula debata. Dotyčný muž sa zveruje so svojím životom, ktorý

napriek veľkej finančnej istote nemá príjemný. Má množstvo problémov a aj bolesť, lebo je nevyliciteľne, hoci nie smrteľne chorý. Sám priznáva, že sa stáva apatickým a už ho nič nebaví. Kňaz reaguje otázkou: „Akú posilu máte vo svojom živote? Odpoveď: „Nijakú.“ A kňaz sa s počudovaním pýta: „Veď tu máte predsa Sväté písmo.“ Do chvíľky ticha zaznieva: „To mám, ale len ako zberateľ. Ani raz som ho neprečítal. Ja mám svoj názor na Písmo, že je to kniha, pohľad ľudstva po literárnej a umeleckej rovine.“ Kňaz argumentuje a presviedča, ale márne. Keď odchádza, hostiteľ mu s úsmevom žartovne hovorí: „Dobre, skúsím si niektoré otvoriť a prečítať.“ Kňaz odchádza a rozmýšľa: „Môžu byť ľudia tak blízko k prameňu poznania a spásy, úľavy, a predsa tak ďaleko? Prečo toľko trpia? Majú liek a žijú v bolesti a v tme.“

Nemáme aj my takýto problém? My, ktorí prijímame Eucharistiu, sme tak blízko Boha a neuvedomujeme si jeho prítomnosť. Ježiš Kristus veľmi kritizoval Židov, že uctievali Boha iba navonok dodržiavajúc predpisy a zákony. Poukazoval na nezmyselnosť takejto úcty, ktorá sa hnusí ju tak nazvať. Naša viera sa nesmie zakladať na nejakej vonkajškovej tradícii, ale na Ježišových slovách, ktoré si ukladáme do svojich srdc. Nebojme sa, ako to povedal Ježiš v dnešnom evanjeliu, prijať ho. Verme Kristovi, jeho slovám a spôsobu života. Dôverujme mu, veď Ježiš Kristus nezomrel za seba, ale za nás všetkých. Je síce pravdou, že nemôžeme rozumom dokázať mnohé udalosti, ktoré sa odohrali v živote Krista. Vždy to zostane pre nás veľkým tajomstvom, ale nech nás naša viera posilňuje k vytrvalosti zostať v spojení s Bohom.

Kristovo tajomstvo je Božie tajomstvo. Môžeme ho však chápať v pokornej viere. V posvätnom čase štyridsaťdenného pôstu, vrúcne prosíme o tento dar úprimnej hlbokkej viery. Často sa tiež modlievame a čítajme Sväté Písmo, aby nás Pán premenil v seba.

Prosme ho slovami nádhernej Newmanovej modlitby: Prenikni ma a ovládni moju bytosť, tak úplne, aby celý môj život bol odrazom tvojho života. Cez mňa a vo mne zažiar svojím svetlom. Nech každý človek, s ktorým sa stretnem, pocíti tvoju prítomnosť vo mne.

Amen.

Tretia pôstna nedeľa v roku A

Jn 4,5-42

Voda, čo ma drží nad vodou

*Povzbudiť veriacich k sviatostnému životu, aby si uvedomili potrebu Božej milosti k spáse svojej duše.*⁴⁹

„Keby som ten prameň našiel náhodou, bola by to voda, čo ma drží nad vodou.“ Mnohí z vás a vy mladší určite, poznáte túto pesničku z filmu Fontána pre Zuzanu, ktorú spieva známy slovenský spevák Jožo Raž, s názvom Voda, čo ma drží nad vodou.

Drahí bratia a sestry, mládež, chlapci a dievčatá, milé deti! Dnes sme počuli Ježišove slová, ktoré povedal samaritánskej žene: **„A voda, ktorú mu ja dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života“** (Jn 4,14).

Ježiš ide so svojimi učeníkmi do Galiley. Vyberá si z troch možných ciest samozrejme tú najkratšiu, ktorá vedie cez Samáriu. Prechádza cez mesto Sychar. Tejto cesty sa zbožní Židia vyhýbali, pretože na území Samárie žili ľudia z rôznych krajín, rodov. Čiže nežil tam čisto židovský národ. Samozrejme títo ľudia, ktorí sa tam nasťahovali, priniesli so sebou rôznu kultúru a rôzne pohanské zvyky. Preto pravoverní Židia považovali Samaritánov za „nečistý národ“, a aby sa nepoškvrnili, radšej cez túto krajinu ani neprechádzali.⁵⁰ Ježiš predsa len ide touto krajinou, ba dokonca sa ešte aj zhovára so samaritánskou ženou. Akonáhle ju požiada o vodu, žena sa ho prekvapivo pýta: **„Ako si môžeš ty, Žid, pýtať vodu odo mňa, Samaritánky“** (Jn 4,9)? Nezaujalo vás slovíčko „pýtať“. Ježiš si pýtal vodu: **„Daj sa mi napíť“** (Jn 4,10). Vedel, že ju to veľmi prekvapí, a že bude môcť obrátiť tento dialóg a úplne zmeniť vzťah. Zrazu ten, ktorý je smädný, ponúka nápoj, ten, ktorý prosí, stáva sa darcom a žena, ktorá má byť darkyňou vody, stáva sa prosiacou.⁵¹ Židovskí muži nemali vo zvyku prichádzať k ženám a už vôbec nie k samaritánskym. Ježiš – Žid, muž, predsa ako prvý nadväzuje dialóg. A aké sú dôsledky nadviazania tohto dialógu krásne vidíme na konci evanjelia. Mnoho Samaritánov uverilo v neho pre slovo ženy. Keď ho prosili, aby u nich zostal, Ježiš zostáva dva dni a evanjelista Ján píše: „A ešte viac ich uverilo pre jeho slovo“ (Jn 4,41).

Ježiš, Boh, vychádza s iniciatívou: **„Daj sa mi napíť“** (Jn 4,10). Prečo? Aby o chvíľu vyšla s iniciatívou žena a prosila o to isté. Obráťme na chvíľu svoj

⁴⁹ Porov.: NEUPAUER, R.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2003.

⁵⁰ Porov.: PORSCH. F., *Evangeliium sv. Jana*, Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1998, s. 44.

⁵¹ Porov.: PORSCH. F., *Evangeliium sv. Jana*, Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1998, s. 45.

pohľad na prvé čítanie a putujme spolu s Izraelským národom do zaslúbenej zeme. Izrael putuje púšťou, lenže dôjdu zásoby vody a ľud repce proti Mojžišovi: **„Na čo si nás vyviedol z Egypta? Aby si nás umoril smädom“** (Ex 17,3)? A čo robí Boh? Na žiadosť Mojžiša dáva ľudu „živú vodu“, aby mohli dôjsť do zaslúbenej zeme. Vráťme sa späť k evanjeliu. Vidíme, že v obidvoch textoch, tak knihy Exodus ako aj u sv. Jána evanjelistu sa hovorí o vode. Voda, ktorej keď sa ľudia napijú, dôjdu do svojho cieľa. Cieľom pre starozákonného ľudu, ktorý vyšiel z Egypta, je zaslúbená zem. Cieľom novozákonného ľudu, čiže nás, je večný život. V knihe Exodus dáva Boh čistú pramenitú vodu, ktorá je zvlášť potrebná na púšti. Teraz vám položím otázku: „O akej vode hovorí Ježiš? Akú vodu nám ponúka on?“ Sv. Pavol nám dáva odpoveď v druhom čítaní: **„Skrze neho máme vierou prístup k tej milosti, v ktorej zotrávame, aj sa chválime nádejou na Božiu slávu“** (Rim 5,2). Čiže Ježiš nám ponúka živú vodu, ktorou je Božia milosť. Tak ako Izraelský národ dostáva od Boha vodu k tomu, aby dosiahli cieľ, rovnako nám Boh dáva svoju milosť, aby sme dosiahli cieľ, pre ktorý sme boli stvorení – spásu svojej duše. Jednou zo šiestich hlavných právd je, že milosť Božia je k spáse potrebná. Tak ako voda je potrebná k životu na zemi, tak je milosť potrebná k životu v nebi. O tejto vode hovorí Ježiš Samaritánke: „Keby si vedela, kto je ten, čo ti hovorí: **„Daj sa mi napit’“**, ty by si poprosila jeho a on by ti dal živú vodu“ (Jn 4,10).

Izraeliti putujú púšťou štyridsať rokov, aby prišli do svojho cieľa. Aj my v tomto čase putujeme štyridsať denným pôstom, ktorý symbolizuje púšť. Na konci tohto pôstu na Veľký piatok nám z Ježišovho otvoreného boku vytryskne, tak ako Izraelitom zo skaly, prúd živej vody, prúd Božej milosti. Lenže nielen týchto štyridsať dní je takýmto putovaním po púšti, ale celý náš život je takýmto putovaním do zaslúbenej zeme. Aby sme nezhynuli smädom, aby naša duša nezhynula smädom, stretáme sa na tejto ceste tak ako Samaritánka s Ježišom. Po prvýkrát sme sa s ním stretli, hoci si to mnohí z nás nepamätáme, pri studni nášho krstu. Tu sa nám dáva Ježiš prvýkrát „napit’“ živej vody. Áno, práve pri krste bola do našej duše vliata milosť Božia skrze Ducha Sv. Pavol nám v dnešnom čítaní krásne definuje čo je tá milosť Božia, hovorí: **„...Božia láska ja vliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého“** (Rim 5,5). Milosť Božia nie je nič inšie než láska samého Boha rozliata v našich srdciach. Položme si otázku: „Je v mojom srdci skutočne rozliata Božia láska?“ Táto Božia láska bola vliata do srdca pri krste, čiže vtedy, keď som bol očistený od dedičného hriechu. Len vtedy som mohol prijať Lásku do svojho srdca, keď v ňom nebol nijaký hriech? Ako vyzerá moje srdce teraz? Každý dostal prameň Božej milosti pri svojom krste. Všetci sme ľudia a naša ľudská prirodzenosť je naklonená na zlé. Robíme chyby, každý jeden z nás. Takto zanášame špinou tento prameň Božej milosti,

preto je potrebné, aby sme ho pravidelne čistili. Nik z nás nie je bez hriechu. Aj Samaritánka sama svedčí o svojej hriešnosti pred svojimi krajanmi, keď hovorí: **„Povedal mi všetko, čo som porobila“** (Jn 4,39). Ale tak ako Samaritánke Ježiš ponúka živú vodu aj nám, zanecháva prameň, z ktorého môžeme túto živú vodu čerpať. Ten prameň má názov sviatosť zmierenie. Pri tejto sviatosti sa nám odpúšťajú hriechy a naša duša sa stáva čistou akou bola pri krste. Ďalším prameňom Božej milosti sú ostatné sviatosti. Máme tu šiestakov, ale hlavne birmovancov, s ktorými sme preberali, čo sú to sviatosti. Takže nebudem rozprávať len ja, ale sa ich spýtame: „Tak čo sú tie sviatosti?“ Ak vedia starší, môžu im pomôcť – sestričky... Áno, presne tak, sviatosti sú viditeľné znaky, prostredníctvom ktorých sa do ľudskej duše privádza neviditeľná milosť Božia. A o tejto vode, živej vode hovorí Ježiš v dnešnom evanjeliu a dáva nám záruku, keď hovorí: **„A voda, ktorú mu ja dám, stane sa v ňom prameňom vody prúdiacej do večného života“** (Jn 4,14). /2x/ Teraz namiesto slovíčka voda dosadím slovíčko milosť. A milosť, ktorú mu ja dám, stane sa v ňom prameňom milosti prúdiacej do večného života.

Francúzsky spisovateľ Antoine de Saint Exupéry dáva svojmu malému princovi stretnúť medzi inými aj čudného obchodníka. Tento obchodník predával dokonalé tabletky proti smädu. Stačilo prehltnúť jednu raz za týždeň, a človek nemusel nič piť. „Prečo to predávaš?“ spýtal sa ho malý princ. „Je to veľká úspora času,“ odvetil obchodník. Odborníci vypočítali, že tieto tabletky ušetria týždenne 53 minút.“ „Čo sa robí s tými 53 minútami?“ „To, čo kto chce“ „Keby som mal 53 minút času, vybral by som sa pomaličky na cestu ku studničke“ hútal si malý princ.⁵²

Celý náš život, a zvlášť táto doba je veľmi dynamická a uponáhľaná. Sami to môžeme pozorovať na svojom živote. Skúste si premietnuť zajtrajšie ráno a celý zajtrajší deň. Ráno vstávam, čosi zjem, ak stihnem, prehodím zopár slov s Bohom možno ešte doma, keď nie, tak cestou do práce či školy, to je ešte ten lepší prípad, domov sa vraciam po ôsmich alebo dvanástich hodinách - unavený, no predsa treba ešte doma čo-to porobiť. Ak stihnem, pozriem správy, možno Milionára a som rád, že ležím v posteli. A takto sa to točí deň po dni. A výsledok? Nemáme na seba čas, v našom živote vládne pesimizmus. Ak stretnete známeho a spýtate sa ho ako sa má, väčšinou počuť sťažnosti, ba dokonca niekedy až beznádej. Je to podobne ako v Exupéryho príbehu, kde ľudia chceli základnú životnú potrebu (pitie) nahradiť jedením tabletiiek, len aby ušetrili 53 minút. Malému princovi je však jasné, že to ho pri živote neudrží, a preto potrebuje pre život čerstvú vodu. Preto sa vyberá za tých 53 minút pomaly k studničke. Samozrejme človek musí chodiť do práce a ten deň ozaj

⁵² WOJTOWICZ, K., *O kázni a dáždnikoch*, Bratislava : Lúč, 1992, s. 62.

beží tak rýchlo. Ale čo môžeme urobiť my, aby sme z neho mali dobrý pocit, aby bol človek spokojný a každý večer mohol Bohu úprimne poďakovať za všetko čo ho stretlo dobré aj zlé, pekné aj to, čo sa mu nevidelo? Je potrebné, aby som si uvedomil, že nie som naprogramovaný stroj, ktorý ráno zapnú a večer vypnú. Nie som len telo, ale mám aj dušu. Dušou sa odlišujem od všetkých ostatných tvorov, zvierat.

Možno poznáte skupinu Kapucíni, v jednej zo svojich piesní spievajú, že spása je ukrytá v úryvkoch dní, nemôžem čakať, musím využiť aj tento deň. Áno, všetku činnosť, ktorú konám počas dňa (práca, škola, zábava, povinnosti, zamestnanie...), to všetko má slúžiť jednému cieľu a ním je spása mojej duše. Pokúsme sa viackrát počas dňa opýtať seba samého: „Chcem byť spasený, chcem byť šťastný tu, ale aj po tomto pozemskom živote? O čo ide? Ak si ja toto uvedomím, nebudem ľutovať 10 minút svojho času pre kolegu v práci, či spolužiaka v škole, aby som mu pomohol s problémom. Niekedy stačí človeka len vypočuť. Ak si uvedomím, že ide o moju spásu, odvediem daň, ktorú som možno predtým až tak často neodvádzal.

A ak sa zamyslíme hlbšie, iste nám napadne podobných otázok viac. Čo s tým? Základ som už urobil, že som si to uvedomil, teraz je potrebné priznať si svoju hriešnosť pred Bohom, stretnúť sa s Ježišom pri studni a poprosiť ho: Daj sa mi napiť, lebo viem, že voda, ktorú mi dáš ty Pane, stane sa vo mne prameňom vody prúdiacej do večného života (*porov. Jn 4,14*). Tou studňou je sviatosť zmierenia a ostatné sviatosti a vodou je milosť posväcujúca, milosť pomáhajúca a ostatné milosti, ktoré nám sviatosti dávajú.

Drahí bratia a sestry, verím, že vás môžem osloviť aj bratmi a sestrami nádeje! Na začiatku som spieval slová piesne Joža Ráža. „Keby som ten prameň našiel náhodou, bola by to voda, čo ma drží nad vodou.“ Prameň sme spoločne našli: Sv. spoveď a sviatostný život, keďže sme nenašli vyschnutý prameň, našli sme aj vodu čiže Božiu milosť, ktorá nám dáva večný život.

Ďakujeme Pánovi Ježišovi, že nám svojou smrťou na kríži zanechal nevysychajúci prameň živej vody. Zároveň prosíme pri tejto sv. omši, aby sme mali silu čerpať z tohto prameňa milostí.

Amen.

Sv. Jozefa, ženícha Panny Márie

Lk 2,41-51a

Blažený otec

Povzbudiť veriacich, hlavne mužov k plnému a zodpovednému rodinnému životu.⁵³

„Stratil sa dvanásťročný chlapec - ušiel z domu!” „Pätnásťročná dcéra je dva mesiace nezvestná!” „Našli zdrogované, znásilnené a zavraždené sedemnásťročné dievča!” Sú to silné slová, ale stretávame sa s nimi skoro každý deň. Deti sa strácajú ... utekajú z domu. Je na mieste položiť si otázku: Prečo? Ako zabrániť týmto strašným skutočnostiam? Dokonca v evanjeliu sme počuli, že sa stratil i svätej rodine, Jozefovi a Márii, ich syn Ježiš.

Jozef a Panna Mária sa s veľkou láskou starali o svojho syna. O tom sa presvedčame pri stretnutí v chráme. Vtedy Panna Mária povedala: **„Syn môj, čo si nám to urobil? Pozri, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali!”** (Lk 2,48)

„**Tvoj otec i ja**“, tak zneli slová Panny Márie. Prečo do prvej línie stavia otca, sv. Jozefa, ktorého dnes oslavujeme? Prečo svoju otázku nestavia opačne!? „Ja a tvoj otec.“ Ak by sme bližšie poznali židovskú kultúru, tak by sme vedeli, že hlavným vychovávateľom rodiny bol a je vždy otec. Matka má na starosti domáce práce, ale o výchovu detí dbá otec. Preto aj Panna Mária stavia Jozefa na prvé miesto. Aj u nás, v našej kultúre je to podobne. Tiež sa hovorí, že hlavou rodiny je otec a dušou je matka. Ale je to tak aj v skutočnosti? Obávam sa, že nie. Poväčšine otca nájdeme všade, len nie tam, kde by mal byť; so svojou rodinou. Často odchádza za prácou, kariérou, zábavou ... A keďže v rodine chýba rozhodný hlas otca, nastávajú v rodine problémy. Potom sa zriaďujú rodinné poradne, kde rodičia vylievajú svoje problémy do rúk skúsených psychológov a pedagógov. My, kresťania, však máme osvedčenú rodinnú poradňu v Božom slove. Vezmime si napríklad dnešné evanjelium: do kostola ide celá rodina, otec, matka, dieťa. Nie rodičia či dôchodcovia bez detí; nie deti samé bez rodičov, alebo len s mamou bez otca. Do kostola ide otec, matka i dieťa. Obaja, Jozef i Mária, hľadajú svoje dieťa. Koľko otcov, koľko matiek sa celý deň nestarajú, kde ich dieťa je, čo robí, s kým sa kamaráti! Vychovávateľom sa tak stáva ulica a nie otec. Sv. Jozef, i keď nebol skutočným otcom Ježiša, svoju úlohu vychovávateľa, manžela a otca bral vážne. Jozef bol muž, ktorý žil z viery, a túto vieru vkladal aj do svojej rodiny. Veril Márii

⁵³ Porov.: ŽMIJOVSKÝ, M.: Seminár. Spišská Kapitula : 2004.

a Mária verila jemu. Jozef bol mužom činu. Je vzorom sebaovládania. Je pre neho charakteristické, že nerozpráva, ale ide a urobí to, čo je v danej situácii treba urobiť. No dnešná doba je veľká na slová, ale malá na skutky. Jozef je vzorom správneho chovania sa k manželke. Po celý svoj život sa o Pannu Máriu staral s nežnosťou, pozornosťou a šetrnosťou. Je vzorom otca. Preto si sv. Jozefa uctieваме aj ako ochrancu rodín a patróna otcov.

Vychovávať deti dnes nie je ľahké. Sú vystavené mnohým nebezpečenstvám, ktoré sa na ne hrnú z každej strany. No najviac z médií – tlač, rozhlas a televízia. Dieťa si tam ľahko nájde vzor svojho života a povie si: „Takto chcem žiť aj ja; chcem byť ako on alebo ona.“ A to nie je správne, lebo často ide iba o klam. V skutočnosti títo ľudia vôbec nežijú tak, ako ich vidíme na plátne. Je to len divadlo pre oči divákov. Rodičia, uvedomte si, že rodina je prvým a najdôležitejším zo všetkých vplyvov, ktoré ovplyvňujú náš život. Keď príde dieťa na tento svet, stáva sa z neho živý otáznik. Pýta sa kto je? Kto sú ďalší ľudia? Čo je to život? Hľadá odpovede a tie dostáva od tých, ktorí ho držia na rukách, a ktorí sa k nemu prihovárajú. Všetko, čo deti prežívajú, sa akoby nahrávalo na pásku. Verte tomu, že všetci máme sklon vytvárať svoj život podľa týchto prvých lekcí. Sú to dôkazy z minulosti, ktoré sú uložené hlboko v každom jednom z nás. Jednoducho rodina, rodičovská láska otca a matky sú pre deti predobrazom otcovskej a materskej lásky Boha. Ak dieťa zistí, že je milované, stane sa z neho bytosť istá sama sebou, schopná čeliť životu. Bratia a sestry, nech vaše deti vidia vo vašej láske k nim, lásku Nebeského Otca. V rodine si pomáhate navzájom rásť vo viere svedectvom kresťanského života podľa evanjelia. Vaše deti prispievajú k rastu svojich rodičov vo svätosti, tak ako to bolo v nazaretskej rodine, ktorá rástla vo svätosti. Ak však v rodine chýba tento duch lásky, táto svätosť, v takej rodine to nikdy nebude ľahké. Manžel musí uniesť, že žena je iná, než by on chcel. Žena musí uniesť, že muž je iný, než by ona chcela. A obaja spolu musia uniesť, že deti sú iné a vyvíjajú sa inak, než by chceli oni. Koľko je toho napätia medzi všetkými členmi rodiny. A beda všetkým, keď rodičia to napätie neunesú a rozídu sa; beda všetkým, keď deti začnú utekať z domu. Preto je dôležité už od malička viesť deti po tejto ceste lásky. Aby neskôr až dorastú, nevideli vo svojich rodičoch iba finančnú základňu, ale skutočnú oporu a vzor svojho života. A práve to je prvoradou úlohou otca. On má byť ten, ktorý naučí dieťa prvé kroky k modlitbe, k Bohu a blížnemu. Aký je to nádherný pohľad, keď vidíme otca na kolenách, ako sa modlí so synom či dcérou. A oveľa krajší je pohľad, keď sa modlí celá rodina spoločne. Otec je akoby kňazom vo svojej rodine. Tak, ako tu v kostole je centrom obetný stôl, tak v rodine je centrom jedálenský stôl, kde sa celá rodina

stretáva pri spoločnom stolovaní. Pri stole nech sa riešia všetky problémy, ktoré sa vkradnú do rodiny. Hlavou rodiny je otec, dušou je matka a centrom je stôl.

Keď som raz cestoval v autobuse, počul som rozhovor dvoch stredoškolákov.

Jeden hovorí druhému: „Ty máš super otca! Všetko ti dá, všade ťa pustí, tebe je hej. Mne, ten môj, dá tak akurát na cestu, a pár drobných. Každý deň musím byť do desiatej hodiny doma. Alebo chcel som ísť s kamarátmi na víkend na chatu, a nepustil ma, že to nie je nič pre mňa.“

Čo si myslíte, ktorí z týchto otcov je skutočným otcom? Ten, ktorý dá svojim deťom všetko, čo im vidí na očiach? Alebo ten, ktorý učí deti k zodpovednému prístupu. Neohovárajte rodičov, ak vám v niečom bránia, lebo oni vedia prečo. Aj vy to pochopíte, až budete stáť na ich mieste – ako otec a matka. Pre rodičov je dnes ťažké nájsť pravý stred, pravú rovnováhu medzi prísnosťou a dobrotou, medzi opaterou a dôverou. Preto im to nesťažujte, ale buďte poslušní a vďační svojim rodičom. Aj Panna Mária v dnešnom evanjeliu pokarhala Ježiša. A čo urobil Ježiš? Vrátil sa s nimi do Nazareta a bol im poslušný. Vzmáhal sa v múdrosti, veku a v obľube u Boha i u ľudí (*Porov. Lk 2, 51-52*).

Dnes máte svoj sviatok otcovia. Prežite tento deň so svojou rodinou a poďakujte sa spoločne Bohu za dar, ktorý ste dostali. Za manželku, za deti, za svoju rodinu. Aby ste aj vy, tak ako sv. Jozef, boli mužmi viery, činu a správneho chovania sa k manželke a k deťom. Lebo:

Blažený je otec, ktorý do svojej výchovy dietok vždy prináša aj niečo lásky - lebo sa mu ujde milosrdenstva.

Blažený je otec, ktorý káže viac príkladom svojho kresťansko-katolíckeho života, ako svojím slovom - lebo sa mu ujde podiel v kráľovstve Božom.

Blažený je otec, ktorý učí svoje dietky zodpovednosti - lebo bude požehnaný.

Blažený je otec, ktorý svoje dietky naučil vždy žiť pre nebo - lebo bude vidieť Boha.

Blažený je otec, ktorý príkladom svojho života učí svoje dietky poslúžiť aj iným - lebo jemu budú slúžiť pokolenia.

Blažený je otec, ktorý svojím životom ukázal vzor pravého otca - lebo bude žiť naveky. Blažený je otec, ktorý svojou láskou k matke, k rodine ukáže, ako dôležitá je láska k Bohu a jeden k druhému - lebo Boh - Láska bude jeho podiel naveky.⁵⁴ Amen.

⁵⁴ Porov.: ZÁŇ, A. : *Veľký neznámy*. USA 1979, str. 204.

Štvrtá pôstna nedeľa v roku A

Jn 9,1.6-9,13-17.34-38

Svetlo nášho života⁵⁵

Povzbudiť ľudí, aby rozvíjali svoju vieru a stávali sa tak nástrojom, cez ktorý môže Ježiš svietiť iným.

Predstavme si ľudské oko, zložitý orgán ľudského tela... Lenže tento zložitý orgán sám osebe nestačí, aby sme videli. Oko môžeme otvárať a zatvárať koľko chceme, kým však doň neprenikne svetlo, nevidíme nič.

Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu o sebe povedal: „**Som svetlo sveta**“ (Jn 9,5).

Celá stať opisuje Ježišovu moc a konanie „syna svetla“. V dnešnom evanjeliu sa dotkol Pán slepého a prejavila sa na ňom božia moc. Prechádza určitou zmenou, ktorá začína telesným uzdravením, Ježiš mu vrátil telesný zrak. Vidomé a otvorené oči zmenili výraz jeho tváre. Zjavila sa na nej radosť, ktorú naraz tento smutný človek začal prejavovať celou svojou bytosťou. Postupne sa mu však otvárali oči a on stále viac spoznával Ježiša. Každá jeho odpoveď bola prejavom svetla, ktoré do neho prenikalo, až sa stal skutočne vidiacim. A ako mnohí, ktorí na sebe pocítili Božie pôsobenie, ani on nemohol mlčať. Musel svedčiť o tom, ktorý ho uzdravil. Najprv pred susedmi, potom pred farizejmi. Spočiatku to bol pre neho iba akýsi človek Ježiš, ktorý mu blatom potrel oči a poslal ho umyť sa (porov. Jn 9,11). Neskôr o ňom hovoril, že je prorok (porov. Jn 9,17). Pri druhom vyzvedaní sa farizejov vyznal: „**Keby nebol od Boha, nemohol by nič také urobiť**“ (Jn 9,33). Jeho svedectvo o Ježišovi, ktorý je svetlom sveta (porov. Jn 8,12), bolo ovocím svetla viery, ktoré sa mu dostalo. Výsledným svedectvom bolo jeho vyznanie Ježišovi, keď sa s ním znova stretol: „**Verím, Pane**“ (Jn 9,38) a jeho klaňanie sa mu (porov. Jn 9,38). U Židov to znamenalo, že ho uznal za Boha.

Na druhej strane sú tu farizeji. Oni síce Ježiša a jeho skutky poznali, ale pre svoju zaslepenosť nedokázali ho prijať a uveriť v neho ako v Mesiáša.

Aký je rozdiel medzi uzdraveným a farizejmi? Farizeji o sebe tvrdia, že sú vidiaci, ale zdráhajú sa vidieť svetlo, ktoré prišlo na svet. O Mesiášovi mali určité predstavy, ktoré Ježiš nespĺňal. Prijímali ho s predsudkami, len spolovice, zaostávali za pravdou, o čom svedčia aj ich skutky. Vynadali mu, karhali ho, odsúdili ho a nakoniec ho vylúčili zo synagógy. Nekonajú skutky svetla, ale skutky tmy, pretože neuverili v toho, ktorý je svetlom. Nie sú schopní vidieť, lebo nie sú schopní padnúť na kolená. Zákon mal pomôcť k svetlu, no pre

⁵⁵ Porov.: BALOGA, M.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula. 2004.

farizejov sa stal idolom, preto ostali na polceste. Uzdravený slepec nekládol žiadne prekážky Božej milosti, preto jeho viera v Ježiša mohla rásť.⁵⁶

Aj v dnešnej dobe existujú takéto dve skupiny ľudí. Jednu by sme mohli prirovnať k farizejom, ktorí sa vyhlasovali za vidiacich, no v skutočnosti pre svoju pýchu a predsudky, svoje pohľady nemohli vidieť. Myslia si, že vidia príliš mnoho, priveľmi ďaleko a nadmieru dobre. Sú primúdri. Vedia tak mnoho, majú také veľké skúsenosti, majú takú prevahu nad mnohými. Ale nepoznajú nič väčšie, než seba samých. Sú naplnení jedinou láskou, k sebe samým. Druhú skupinu tvoria tí, ktorí sa podobajú slepcovi z evanjelia. Vedia, že sú slepí, že im chýba svetlo, preto hľadajú, usilujú sa, aspoň počúvajú, neuzatvárajú sa, vidia svoje hranice a svoje potreby, cítia, že sú nedostatoční. Snažia sa, aby to, čo nosia v sebe, mohlo rásť.

Všetci sme pri krste dostali svetlo, stali sme sa synmi svetla. Boli sme vybratí, aby sme svojím dobrým životom poukazovali na Ježiša. Nesmieme ostať na polceste ako farizeji. Prijatť krst a nič viac. Ježiša musíme spoznávať stále viac a viac a jeho požiadavky prenášať do svojho života. Musíme ho spoznávať vo Svätom písme, sviatostiach, liturgii, pravidelnej modlitbe, adoráciách. Nikto z nás si nemôže povedať, že sa ho to netýka. Aj my môžeme mať prekážky, ktoré nám bránia v plnom prijatí svetla. Niektorí myslia iba na seba, ostatní ho nezaujímajú. Ďalší sa zaujímajú len o druhých a na seba ani nepozrie. Niektorí myslia len na to, ako mať čo najviac a mať sa čo najlepšie. Iní sa angažujú v mnohých aktivitách a zanedbávajú svoje základné povinnosti, ktoré by mal robiť. Máme svoje predstavy o živote. Chceli by sme robiť len to, čo nám vyhovuje. Pri týchto predstavách nám Ježiš a jeho požiadavky nie vždy celkom vyhovujú. Na ktorej strane som ja? Podobám sa farizejom alebo slepcovi? Nekladím prekážky Božej milosti vo mne?

Sv. Pavol hovorí: „**Ovocie svetla je v každej добрôte, spravodlivosti a pravde**“ (Ef 5,9). Ten, kto sa usiluje o život v добрôte, spravodlivosti a pravde, v tom rastie aj jeho schopnosť vidieť Božie svetlo a je svedkom, že sa ho Ježiš dotkol. Len ten vidí, na kom sa prejavuje toto ovocie svetla. Len keď sa budeme snažiť konať skutky svetla, pôjdeme postupne s otvárajúcimi sa očami. Je potrebné ísť po tejto ceste svetla, byť svedkami ako uzdravený z evanjelia. Kto nevidí, musí sa očistiť, aby mohol vidieť. Iba čisté oko môže zachytiť Božie svetlo a iba v čistom srdci môže zažiť Kristus.

⁵⁶ Porov.: SCHOTT: *Zo stola Božieho slova*. Trnava : Dobrá kniha, 2000, s. 76-77. KOREC, J.: *Nad evanjeliom podľa Jána*. Trnava : Dobrá kniha, 1994, s. 256-267.

Určite už každý z nás zapaloval sviecu. Ak má iba malý knôt, horí malým plameňom a vydáva málo svetla. Postupne ako horí, sa jej knôt zväčšuje. Horí väčším plameňom a vydáva viac svetla.

Plameň viery bol v každom z nás zapálený pri krste. Ak rozvíjame svoju vieru, aj Ježiš môže cez nás svietiť iným, lebo čím väčší plameň viery v nás horí, tým viac svetla vydávame pred svetom. O plameň viery sa musíme starať, aby nezhasol, ale stále sa zväčšoval. Rozvíjajme ho prijímaním Božej milosti vo sviatostiach a pravidelnej modlitbe. Snažme sa o dobro, spravodlivosť a pravdu dnes, zajtra, každý deň, veď Kristovo svetlo môžeme vyžarovať v každom našom prejave. Nemusíme konať hrdinské skutky, ale svoju vieru vnášajme medzi ľudí každým svojím drobným skutkom.

Blahoslavená Matka Terézia povedala: „Chcela by som, aby čo najviac ľudí poznalo Boha, aby ho milovali, aby sa naučili slúžiť mu, pretože to je pravé šťastie. A chcela by som, aby to, čo mám ja, mal celý svet. To však záleží od ľudí. Keď vidia svetlo, môžu ho nasledovať. Ja im nemôžem dať svetlo, iba ukázať im cestu.“⁵⁷

Ježiš, svetlo sveta (*porov. Jn 9,5*), chce aj cez nás svietiť iným. Preto prosme Nebeského Otca o silu, aby sme vždy kráčali vo svetle Kristovom ako deti svetla a vytrvali vo viere až dokonca. Tak budeme môcť ísť so všetkými svätými v ústrety Pánovi, keď príde v nebeskej sláve.⁵⁸

Amen.

⁵⁷ *Počúvaj, čo hovorí láska*. Bratislava : Lúč, 1999, s. 12.

⁵⁸ *Porov.: Ordo baptismi*. Trnava : SSV, 1976, s. 34.

Piata pôstna nedeľa v roku „A“

Jn 11,1-44

Život viery
*Pravá viera.*⁵⁹

Pri počúvaní dnešného evanjelia ste zaiste neprehliadli jednu z hlavných myšlienok, ktorou Božie Slovo nás chce dnes osloviť. Táto myšlienka sa dotýka dôležitej otázky nášho života. Je ňou naša viera.

Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu hovorí: **„Ja som vzkriesenie a život.“** A ďalej zdôrazňuje: **„Kto verí vo mňa, bude žiť aj keď umrie. A nik, kto žije a verí vo mňa, neumrie naveky“** (Jn 11,25.26).

Viera je podmienkou spásy. Sväté písmo nám ponúka množstvo svedectiev hlbokkej viery. Nádherným príkladom je Abrahám, otec všetkých veriacich. On vierou poslúchol Boha a to sa mu počítalo za spravodlivosť. Pre jeho vieru Boh požehnal celý Izraelský národ. Azda najdokonalejší príklad poslušnosti viery nám dáva Panna Mária. Ona vo viere prijíma zvesť a prisľúbenia od anjela Gabriela. Pre svoje rozhodné áno, ktoré dáva Bohu, ju budú blahoslaviť všetky pokolenia. Cez celý jej život až po poslednú skúšku, keď jej syn Ježiš zomiera na kríži, jej viera nezakolísala.

Tak ako od Abraháma a Panny Márie, tak aj od každého z nás Boh žiada vieru. Boh poslal na svet svojho Syna, aby nik nezahynul. On žiada od nás, aby sme uverili a pre túto vieru nás spasí. Dnešné evanjelium nám to jasne ponúka. Ježiš potom, ako povedal kto je, opýtal sa Marty: **„Veríš tomu?“** Nádherným svedectvom, Marta odpovedá Ježišovi: **„Áno Pane, ja som uverila, že ty si Mesiáš, Boží Syn, ktorý mal prísť na svet.“** Keď však Ježiš začne konať, Marta zapochybuje: **„Pane už páchne, veď je už štyri dni v hrobe.“** Ježiš jej to zakolísanie vyčíta: **„Nepovedal som ti, že ak uveríš uvidíš Božiu slávu?“** Marta možno trochu v rozpakoch sleduje čo sa bude diať. Dovoľuje Ježišovi, aby konal. Ježiš mocou, ktorú mu dal Boh kriesi Lazára. Ježiš chcel vzkriesiť Lazára ani nie tak preto, aby si Lazár požil ešte niekoľko rokov v spoločenstve svojich sestier Márie a Marty, ani nie tak preto, aby Ježiš s ním mohol prežiť ešte niekoľko spoločných chvíľ, ale chcel ho vzkriesiť preto, aby Marta, Mária, apoštoli a ľud čo tam stál, dokonale uveril v neho, že jeho poslal Boh. Lazára Ježiš vzkriesil preto, aby mohol Ježiš vyhlásiť najväčšiu pravdu o smrti slovami: **„Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa bude žiť.“**

⁵⁹ Porov.: SAKMÁR, P.: Seminárna práca. Spišská Kapitula.: 2004.

Túto pravdu nám oznámil Pán Ježiš a hneď na mieste ju potvrdil vzkriesením Lazára. Tak ako všetky pravdy, tak aj táto pravda je postavená na viere. Musí mať pečiatku viery. Viera je podmienkou toho, aby sme mali večný život. Ona nás musí niečo stáť. A právom sa možno niekedy pýtame: „Je kresťanská viera hodná toho, aby som prinášal za ňu toľké obete, sebazapierania a námahy?“ Je to dobrá otázka a myslím si, že Pán Ježiš chce, aby sme takto zvažovali záležitosť viery. Naša viera nás musí niečo stáť a niekedy je to aj tvrdý boj. Zoberme si už spomínaný príklad Abraháma a Panny Márie. Abrahám musel svoju vieru v Boha dokázať obetou svojho jediného syna Izáka. A čo urobil Boh, keď videl Abrahámovu vieru? Požehnal ho. Panna Mária bola Bohu verná po celý svoj život, aj v tej najmenšej drobnosti. S vierou prijala smrť svojho syna. A ako sa odmenil Boh v jej živote? Urobil ju v nebi po sebe najväčšou.

Viera sa vytráca z našich životov. Hanbíme sa vyznávať svoju vieru na verejnosti. Sme ticho, keď sa na verejnosti propaguje eutanázia, potrat, keď sa liberálne myšlienky bez prekážok šíria a kresťan mlčky všetko schvaľuje. S ťažkosťou sa priznávame, že sme kresťanmi, lebo sa nám azda dostane výsmechu, pohrdania na pracovisku, v spoločnosti, prípadne doma a toho všetkého sa bojíme. Lenže Ježiš od nás žiada, aby sme boli svetlom pre tento svet, aby sme boli soľou zeme. Máme veriť v Ježiša a jeho sa pevne držať, lebo on sám povedal: Nebojte sa, Ja som premohol svet. A v dnešnom evanjeliu nás k tomu opäť vyzýva. On je Pán života a smrti. Ak všetku nádej a vieru vložíme do neho, kto nám potom môže ublížiť, alebo čo nás môže zahubiť?

Tak ako Abraháma, Panny Márie, tak aj nás musí naša kresťanská viera niečo stáť. Na to, aby sme prišli do neba, potrebujeme zápasiť už tu na zemi. Tak ako Pán Ježiš prišiel do svojej slávy cez kríž a utrpenie aj my musíme ísť touto cestou. A práve viera má byť tou silou na našej ceste do večnosti.

V Končinčine nastalo koncom 18. storočia prenasledovanie kresťanov. Prenasledovatelia zvlášť sa usilovali pochytať kňazov a učiteľov náboženstva, lebo si mysleli, že tak najskôr zvíťazia. Jedného dňa zatvorili 32 domorodých učiteľov náboženstva do domu, ktorý mal dva východy. Pohanskí kňazi povedali uväzneným, že jeden je Bránou života, druhý Bránou smrti. Na prah prvého vchodu položili totiž kríž a povedali, že ten dostane život a slobodu, kto z nich opustí dom týmto východom tak, že pošliape kríž. Kto ale nebude chcieť vyjsť týmto spôsobom, bude vyvedený druhým východom na smrť, a preto tomuto východu dali meno Brána smrti. Obrovský zástup sa tiesnil pred domom, lebo všetci boli zvedaví, ako sa kresťania zachovajú, koľko ich vyjde bránou života a koľko bránou smrti. A užasli, keď videli, že bránou smrti vyšlo 30

kresťanov a iba dvaja hľadali záchranu bránou života. Tí dvaja slabí si zachránili iba načas svoj pozemský život, ale od tej chvíle sami pohani nimi pohrdali a vyhýbali sa im.

Smrti neujde nik z nás. Ale ani večnosti. Do tejto večnosti vedú tiež dve brány. Brána života a brána smrti. Kto vychádza z tohto života bránou smrti, to znamená, kto šliapal po Ježišom kríži, nemôže rátať so šťastlivou večnosťou.⁶⁰ Aj my sa denne rozhodujeme. Na nás záleží, ktorou bránou prejdeme. Môžeme Ježiša zrádzať, alebo ho hrdinskou vierou nasledovať v maličkostiach tohto života. To všetko záleží len a len od nás.

A tak zanechajme všetku povrchnosť, pohodlnosť, polovičatosť vo viere a zatúžme v Duchu Svätom po ozajstnej a hlbokej viere, lebo v nej nájdeme pravú radosť a šťastie pozemské i večné. Prosme preto pri tejto svätej omši o hlboký zážitok z viery.

Amen.

Kvetná nedeľa „A“ Pašie

Mt 26,14-27,54

Ježišova (Božia) a naša (ľudská) pravda

*Pravde sa treba učiť, pravde žiť a v pravde nájdeme večný život.*⁶¹

V deň sprítomnenia smrti a Kalvárie Ježiša Krista si môžeme položiť otázku: „Koľko kalvárií malo dvadsiate a dnešné storočie?“ Pápež Ján Pavol II kalvárie súčasnosti pomenoval koloseami. Vieme, že v Rímskom koloseu počas prvých storočí po Kristovi zomieralo mnoho nevinných za pravdu a vieru v Krista. Dnes tieto kolosea podľa vyjadrenia pápeža poznáme pod výrazmi ako sú genocída, prenasledovanie, gulagy, tábory, a mnohé iné sociálne nespravodlivosti. Aj súčasné roky poškvrnila nevinná krv vyliata pre evanjelium. Mučenie dnes vôbec nie je vyprázdneným slovom. Kto spočíta iba životy neviniatok, ktoré vyhasli ešte prv, ako sa mohli narodiť v moderných nemocniciach? Kde hľadať pravdu v týchto skutočnostiach?⁶²

⁶⁰ Porov. : Logos.: ročník II., Praha, 1947, s. 504.

⁶¹ Porov.: TONDRA, P.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

⁶² Porov.: SOČUFKA F.: *Na vlnách Rádia Vatikán*. Bratislava: LÚČ, 1998, s. 24

Ježiš vysvetľuje podstatu pravdy práve v rozhovore s Pilátom, keď hovorí: **„Ja som sa na to narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal svedectvo pravde. Každý, kto je z pravdy, počúva môj hlas“** (Jn 18,37).⁶³

Ježiš ukazuje, že nemôže existovať viacej právd. Pomáha nám pochopiť, že je len jedna pravda v pluralitnej spoločnosti. Nemôžeme prijímať pravdy každej spoločnosti a nemôžeme súhlasiť s výrokom, že „aká spoločnosť, taká pravda“.

Ak by Ježiš počas svojho života na zemi prijímal pravdy každej skupiny svojho národa, tak by nedokázal položiť život za skutočnú pravdu. Priklonením sa k pravde saducejov, ktorí neveria v zmŕtvychvstanie, by sme dnes nemohli oslavovať Veľkú noc, ktorej podstatou je aj udalosť zmŕtvychvstania, lebo by si protirečil sám vo svojom vnútri, a to nie ako človek, ale ako Boh, ktorý skutočnosť zmŕtvychvstania ohlasoval už prostredníctvom prorokov. Zároveň táto skupina bola v úzkom spojení s vtedajším politickým Rímom. Ježiš neprišiel oslobodiť Židov spod politických nadvlád, ale priniesol pravdu o jednom na láske založenom Božom kráľovstve. Ježiša Saduceji znenávideli, keď vyčistil chrám od kupcov, verejne sa vyhlásil za Mesiáša, a hovoril o znovuvystavení chrámu za tri dni. Saduceji nakoľko sa držali jedine Mojžišovho zákona, a uznávali jedine jeho päť kníh, tak nepripúšťali tieto možnosti o ktorých hovorí Ježiš, lebo o týchto skutočnostiach sa hovorilo až v prorockých knihách Izaiáša a Jeremiáša.

Jedna z ďalších skupín, s ktorými sa Ježiš stretá najčastejšie sú Farizeji. Im adresuje výčitku: **„Beda Vám“** (Mt 23,13; Lk 11,42). vo veciach, ktoré nezodpovedajú Božej vôli. Im hovorí v podobenstve, o ospravedlnenom a neospravedlnenom v chráme pred Bohom. Táto skupina sa veľmi pevne držala zákona, v ktorom nepripúšťala žiadne výnimky a zároveň Boží zákon pretvárali podľa vlastnej ľubovôle, a tak viazali ľudí zákonmi, ktoré sami často dodržiavali len navonok a pritom ľudia ich nevládali uniesť. Preto ani neprijímali Ježišov výklad a doplnenie zákona o zákon Lásky, podľa jeho výroku: **„neprišiel som zákon a prorokov zrušiť, ale ich naplniť“**. Nedbali na Ježišove volanie po obrátení a plnení zákona s láskou, lebo si mysleli, že už splnením zákonov sú ospravedlnení. Preto zazlievali Ježišovi jeho styk s verejnými hriešnikmi. Ježiš im zároveň vyčítal, že im záleží na maličkostiach a krajnej vynaliezavosti a pritom zanedbávajú Božie požiadavky. Ježiš sa však stretá aj so spravodlivými farizejmi - Nikodémom a Jozefom z Arimatey.

⁶³ KE 2: „Ja som.“ - spojitosť s Ex 3, 14 - meno JHWH - Ježiš sa nebál priznať, že je Boh; - budme skutočnými kresťanmi - nebojme sa vlastnej identity; KE 3: „Moje kráľovstvo nie je z tohto sveta.“ - človeka často opanuje túžba po uznaní, po moci; Nerád prijíma druhoradé miesto. Je potrebné sa cvičiť v pokore. Dnes sa veľa hovorí o zjednotení národov, ale bez Boha - Babylon; - je potrebné uznať že v Bohu je jednota;

Ďalšou skupinou boli Zelóti „horlivci“, ktorí sa fanaticky a s násilím zasadzovali za náboženskú slobodu židovského národa. Verili, že nemôže byť Božou vôľou, aby vyvolený národ bol neslobodný pod nadvládou Rimanov, a preto Rimanom odmietali platiť dane. Ježiš však ich násilnícke spôsoby odmietal. Aj spomedzi nich mal Ježiš jedného zo svojich učeníkov, a to Šimona, ktorého nazývali „Horlivcom“.

Hoci sa v Písme ďalšia zo židovských skupín, ako napríklad Eséni nespomínajú, predsa veľmi vplývali na svoj národ. Úplne sa odťahovali od politického života a v púšti v modlitbách vyčkávali na príchod Božieho kráľovstva. Považovali sa za „synov svetla“, ktorí na konci čias zdedia celú zem. Títo „synovia svetla“ stáli v protiklade voči „synom tmy“, ako označovali jeruzalemských kňazov. Týchto nenávideli a na seba pozerali ako na pravý Izrael, ktorý mohol očakávať skorý Boží súd. Ale Ježiš nie je askétom a nestará sa o striktné dodržiavanie zákona. Stýka sa s mýtnikmi a hriešnikmi a prikazuje im lásku k priateľovi, aj nepriateľovi.

Popri týchto skupinách žil v Izraelskom národe aj jednoduchý, chudobný a zbožný ľud, ktorý sa riadil Božími príkazmi a žil v nádeji, že Boh splní svoj prísľub o Vykupiteľovi. A práve mnohí sa z týchto ukázali otvorení voči Ježišovým výzvam.⁶⁴

Môžeme vidieť, aké rôzne boli pohľady na očakávaného Mesiáša. Každá z týchto skupín zaujímala iný postoj voči nielen samotnému Ježišovi, ale aj voči jeho učeniu. Ježiš však aj napriek tomu vyzýva, ako vyzval Piláta, aby sme počuli jeho hlas a nedbali na hlas sveta, ktorý nás môže tak ľahko pomýliť. Aby sme nielen počuli, ale aj počúvali. Ježišovi veľmi záleží na našom prístupe voči jeho slovám. On ako Stvoriteľ vie, čo potrebujeme k životu nielen telesnému, ale aj duchovnému. Dokázal by Ježiš zomrieť bez toho, aby nám nezanechal všetko potrebné k spáse? Práve naša túžba poznať pravdu nás ma viesť a motivovať k prijímaniu slov Ježiša.

Liberálny filozof rozoberal Pilátovu otázku „Čo je pravda“ takto: Pilát ako výborný politik, ktorý nedôveruje ani svojmu okoliu, kladie túto skeptickú otázku Ježišovi, aby odpútal pozornosť od svojej zodpovednosti za odsúdenie. Pritom však nečaká na Ježišovu odpoveď, aj keď vieme, že Ježiš mu odpovedal už vopred, ale sa obracia na ľud, ktorý stál na nádvorí, čiže sa obrátil na väčšinu, aby tá rozhodla, čo sa stane s Ježišom.⁶⁵

⁶⁴ Porov.: Osobné poznámky z prednášok Nového zákona zo dňa 27. mája 2003.

⁶⁵ Porov.: Osobné poznámky z prednášok Sociálnej náuky Cirkvi zo dňa 19. mája 2004.

Položme si opäť otázku: Objektívna pravda je tam kde je väčšina, aj keď sa uškodí spravodlivosti, alebo tam kde je Boh? Koľkokrát sme dnes osobnými svedkami či priamo účastníkmi, keď sa musíme podvoliť väčšine, aj keď vieme, že v nej nie je objektívna pravda, a to častokrát aj proti svojmu svedomiu, len aby nás iný neodsúdili, či dokonca neodmietli v danej spoločnosti. Uvažujme, či sa skryjeme aj my v dave, alebo vystúpime z davu a pripojíme sa k Ježišovi? Vieme veľmi dobre, že v dnešnom svete obhajovať Božiu pravdu nie je jednoduché, či dokonca nemoderné. Opravdivý kresťan sa však nemá hanbiť za pravdu. A nemá mať ani strach z pravdy nielen voči okoliu, ale aj voči sebe samému. Lebo kto nedokáže prijať pravdu o sebe samom, potom je mu ťažšie prijímať objektívnu Božiu Pravdu a za ňou si aj stáť. Nebuďme tvrdohlaví a pokúsme sa objavovať pravdu, o ktorej Ježiš hovoril a za ktorú položil aj život. Prijmeme od Ježiša, v deň jeho umučenia, odpoveď na otázku: „Čo je pravda?“ Skúsme prijať jeho svedectvo o pravde, lebo každý kto je z pravdy, tak počúva Ježišov hlas. Osvojme si Ježišovu radostnú zvesť od Otca, ktorú nám zanecháva v evanjeliách. Nebojme sa my sami v dnešnej dobe vydať svedectvo o Pravde a takto ponúknuť svetu chuť pravej soli, čerstvého kvasu a jasného svetla postaveného na svietniku. Lebo len formálne prijatie evanjelia nám ešte nezaručuje, že sme tou soľou, kvasom a svetlom. Evanjelium, Pravdu s veľkým „P“ je potrebné prijať do hĺbky srdca a v ňom ma nastať „metanoia“- skutočné obrátenie sa k Bohu.

K tomu nech nám pomáhajú aj slová modlitby Matky Terezy: „Ježiš je slovo, ktorým chcem hovoriť, pravda, ktorú chcem ohlasovať, cesta, ktorou chcem kráčať, svetlo, ktoré chcem zapáliť, život, ktorý chcem žiť, láska, ktorú chcem vyžarovať, radosť, ktorú chcem rozdávať, pokoj, ktorý chcem prinášať.“⁶⁶

Amen.

Zelený štvrtok

Jn 13,1-15

Hodnota Zeleného štvrtka
*Pravá láska spočíva v obete.*⁶⁷

Určite každý z nás bol už zamilovaný. Vtedy človek stráca hlavu a je plný emócií. Jednoducho povedané robí veci, ktoré by inak nerobil. Dal by tej druhej

⁶⁶ Porov.: MYŠLIENKY MATKY TEREZY: *Počúvaj čo hovorí Láska*. Bratislava: LÚČ, 1999, s. 13.

⁶⁷ Porov.: TOMAŠOV, M. : *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2004.

osobe aj „modré z neba.“ Žiaľ, zamilovanosť je len chvíľková vec. Po čase príde, „akoby z dovolenky, do práce rozum“ a začíname myslieť: „Prečo práve toto a len to.“ „Neviem sa rozhodnúť, to či ono?“ „Akú má cenu pre mňa.“

Čítame ako Ježiš umýva učeníkom nohy. Evanjelista Ján hovorí o Ježišovi: „**On miluje svojich až do krajnosti**“ (Jn 13,1).

On očitý svedok Ježišovho života nám vydáva krásne svedectvo o Ježišovi, prečo on, Boh, umýva nohy človeku. Učeníci spočiatku nechápu Ježišovo gesto umývania nôh, pretože ono patrilo k službe otrokov. A Ježiš nebol pre nich otrok, ale Učiteľ, Majster a Pán. Ježiš v tomto geste ukazuje učeníkom príklad pokory a lásky. Je tu zhrnutý celý jeho život, ktorý je plný pokory, lásky a obety. U sv. Marka čítame, čo povedal Ježiš o sebe: „**Syn človeka neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých**“ (Mk 10,45). Takto je umývanie nôh znamením dokonalej lásky, ktorou Ježiš miluje „až do konca.“ Túto dokonalú lásku najviditeľnejšie vyjadril v hodine smrti na kríži, keď povedal: „**Je dokonané!**“ (Jn 13,30); a otvoril nám brány neba, radosti a dokonalého pokoja.⁶⁸

Ježiš nás dnes vyzýva k vzájomnej láske. Je to najdôležitejšie, čo nám chce odkázať. V čom spočíva pravá láska? Niektorí, na prvý pohľad, lásku vnímajú ako vzťah medzi mužom a ženou. Iní si zase povedia, že láska je len cit, keď som šťastný. Je naozaj ťažké povedať, čo je pravá láska. Sv. Ján hovorí, že Ježiš miluje svojich až do krajnosti. Jedine Boh nás miluje dokonalou láskou. On nás nemôže nemilovať, pretože jeho bytie je Láska. Ježiš je vzorom dokonalej lásky. A ako vyzerá jeho láska? On sa stal človekom – postavil sa nám na roveň bytia. Obetoval svoj život za nás, aby sme mohli žiť večne. Čo mohol ešte viac urobiť, aby nám dokázal svoju lásku? Pravá láska teda vychádza z pokory a smeruje k obete. Je to láska, ktorá sa obetuje. Nie je to žiaden chvíľkový cit. Sv. Terezka z Lisieux hovorí: „Pokora, to je pravda o sebe.“ Mám si uvedomiť, že som stvorený Bohom a blížny je môj brat a sestra. Boh chce, aby sme robili to, čo on. On nás stvoril a preto vie, čo je pre nás najlepšie, aby sme žili naplno. Chce, aby sme sa milovali navzájom a slúžili si. Treba nám prekonávať seba samého. V živote je mnoho príležitostí, aby sme ukázali pravú lásku k Bohu alebo blížnemu. Spomeňme si na dnešný deň, ako sme sa obetovali pre manžela, manželku, dieťa, šéfa v práci, priateľa alebo niekoho neznámeho. Ježiš nepozera pri láske len na svojich učeníkov. On sa obetuje za všetkých. Chce, aby sme všetci žili. Pravú lásku mám ukázať každému, s kým sa

⁶⁸ Porov.: PORSCH, F.: *Evangeliium sv. Jana*. Karmelitánske nakladatelství : Kostelní Vydří, 1998, s. 131 – 134.

stretávam. Ľahko sa to hovorí, ale ťažšie koná. Je to pravda. Odkiaľ preto čerpať silu, keď som znechutený, unavený a všetci mi idú hore krkom? Najlepšie urobíme, keď sa napijeme z prameňa lásky. Boh je prameňom lásky. Ponúka nám možnosť stretnúť sa s ním, pravou láskou. On sa nám zanechal v Eucharistii. Jeho prítomnosť zažijeme tiež napríklad z kontaktu s priateľmi, ktorí nás povzbudia; alebo, keď si prečítame úryvok zo Svätého písma; či počas modlitby, rozhovoru sním. Boh je vždy a všade s nami, len sa treba zastaviť a zahĺbiť do seba – napiť sa živej vody Lásky. On je ten zdroj, ktorý dáva silu k prekonávaniu všednosti dňa, prekonávaniu seba samého a dávaniu sa z lásky iným.

Čo nám chýba, aby sme napodobnili Ježiša? Osobne si myslím, že skoro nič. Všetko záleží od nášho slobodného rozhodnutia obetovať sa. Silu nám dáva sám Ježiš, ak žijeme sviatostným životom, tým že pravidelne pristupujeme k sviatostiam, najmä svätému prijímaniu a svätej spovedi. Vtedy je Ježiš vo mne a ja v ňom. Už nekonám ja, ale Ježiš cezo mňa. Blahoslavená Matka Tereza povedala: „Ja nie som nič iné, iba malá ceruza v Božích rukách. To on ňou píše. To on myslí. To on rozhoduje. Znovu opakujem som iba malá ceruza.“ Matka Tereza si uvedomovala, že ak má milovať biednych, chorých, vyhnanco, úradníkov či politikov, novinárov, ktorí za ňou prichádzali, má zostať pokorná. Vždy, keď dostala návštevu či už novinára, politika, lekára, podnikateľa alebo remeselníka; všetci najprv išli do kaplnky, kde ostali ticho pred Ježišom v Eucharistii. Hovorievala: „Každý má čo povedať Ježišovi.“ Odtiaľ naberala silu pre lásku, ktorú ďalej rozdávala. Je nám príkladom ako žiť život plný lásky.

Povzbudeným kláske, ktorá sa obetuje, je nám jedna talianska žena. Žila v päťdesiatich rokoch minulého storočia a pochádzala zo šľachtickej rodiny. V mladosti bola chorá na tuberkulózu. Avšak postupom času sa zdalo, že táto choroba je už vyliečená. Po uzavretí šťastného manželstva, počala. Lekárov, ktorí sa bedlivo starali o jej zdravotný stav, znepokojovalo jej výnimočné fyzické zoslabnutie. Stará choroba sa vrátila. Tuberkulózne ložiská, ktoré boli uzavreté, zasa sa otvorili. Podľa názoru skúsených lekárov nesmel sa strácať čas. Ak táto mladá žena si chce zachrániť svoj život, treba bez meškania vykonať liečebný potrat. Rovnako i jej manžel uvedomujúc si ťažké polozenie svojej ženy, dal súhlas na tento bolestný akt. Ale, keď lekár - pôrodník jej oznámil rozhodnutie lekárskeho konzília a zaprisahal ju, aby sa nevyhnutne podrobila jeho zákroku, tá pani rozhodne odpovedala: „Ďakujem vám, pán doktor, za vaše súcitné rady, ale ja nemôžem nijako preťať život svojho dieťaťa. Nemôžem, nemôžem! Ono má právo žiť, pochádza od Boha. Je stvorené z lásky a má právo na lásku. Ja ho milujem, a preto chcem, aby žilo.“ Jej manžel ju prosil a žiadal pre všetko sväté, aby robila podľa skúsených lekárov. No ona zostala neochvejná a s celou uvedomelosťou čakala na

rozriešenie. Dieťa sa narodilo normálne. Lenže onedlho potom, zdravie matky sa začalo silno a v urýchlennom tempe zhoršovať. V priebehu dvoch mesiacov úpadok jej síl vyvrcholil. Keď videla, že jej život už dohasína, pozrela ešte raz na svoje milované dieťaťko, dievčaťko, ktoré ležalo zdravé vedľa matky. Na perách matky sa zjavil spokojný úsmev a ona šťastná umrela. Uplynuli roky... V istej rehoľnej spoločnosti vynikala svojou obetavosťou k iným, mladá sestrička, úplne odovzdaná starostlivosti o výchovu opustených bábätiok. Táto rehoľná sestra s jagajúcimi očami s materinskou láskou skláňala sa nad slabými detičkami, akoby chcela do nich vdýchnuť život. Rozdávala lásku, ktorú jej ukázala matka.

Milovaní, existujú rôzne príklady dokonalej lásky. Pritom však nezabudnime sa pozrieť na svoj život, ktorý žijeme z lásky a pre lásku. Určite každý z nás sa snaží premáhať seba a milovať iných z opravdivej, obetavej lásky.

Zamilovanosť, ktorú som spomínal na začiatku homílie, je len chvíľková záležitosť citov, avšak pravá láska je trvalá. Ježišova láska k nám je tiež trvalá. Dôkazom toho je svätá omša, ktorej podstata spočíva v sprítomnení Lásky – obety Ježiša Krista na kríži. Ježiš nám chce každý deň takto ukazovať, v čom spočíva pravá láska. On sa chce každý deň s nami spájať, a tak nám dodávať potrebné milosti na dennodennej ceste lásky. Všetci sa zjednotíme v tejto modlitbe: Pane Ježišu, vďaka ti za ustanovenie svätej omše, tvojej obety lásky. Pomáhaj mi sústrediť sa počas nej, aby som takto mohol nabráť potrebné milosti na prekonávanie seba samého; a tak miloval každého, s kým sa stretávam každý deň.

Amen.

Biela sobota

Jn 28,1-10

Povolání k novému životu

Povzbudiť k nasledovaniu Krista v plnom prežívaní krstných záväzkov.⁶⁹

Každý z vás by mi s ľahkosťou vedel odpovedať na otázku: Kedy si sa narodil? Kedy máš meniny? No obávam sa, že by to nebolo tak jednoznačné, ak by som sa spýtal: Kedy si bol pokrstený? Kedy sláviš svoje duchovné meniny?

⁶⁹ Porov.: ŽMIJOVSKÝ, M. : Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

Prečo je tomu tak? Prečo dátum narodenín pozná takmer každý, ale dátum prijatia krstu už nie?! Žeby to bolo kvôli darčekom, ktoré dostávame? Ved' aj v deň výročia krstu dostávame výnimočné dary, ktoré si často ani neuvedomujeme. Môžeme získať odpustky a s nimi spojené milosti. Možno si teraz kladiete otázku: „Čo to má spoločné s dnešnou slávnosťou?“ No práve dnes, na Veľkonočnú vigíliu, keď oslavujeme víťazné zavŕšenie vykupiteľskej obety, z ktorej vyprúdil nadprirodzený život, sa Cirkev na celej Zemi raduje a upriamuje na krst – na základnú sviatosť, ktorá je bránou do Božieho kráľovstva.

Milovaní bratia a sestry! Anjel pri Kristovom hrobe zvestoval ženám radostnú zvesť: „**Niet ho tu, lebo vstal**“ (Mt 28,6).⁷⁰

Tak ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych, tak sme boli aj my povolaní k novému životu cez kúpeľ znovuzrodenia sa vo sviatosti krstu. Jedným z nádherných predobrazov nášho krstu, ktorý nás vymaňuje z moci temna a hriechu, je zázračné vyslobodenie Izraelského národa z egyptského zajatia. Vyvolený národ prišiel do Egypta, aby unikol hladu, ktorý zavládol v ich krajine. Neskôr bol však zotročený. Boh sa zmiloval a vyslyšal volanie Izraelského ľudu a vzbudil im záchrancu. Mojžiš je predobrazom Krista, ktorý príde, aby celé ľudstvo vyslobodil z oveľa horšieho otroctva – z otroctva hriechu. Pod Mojžišovým vedením sa Boží ľud vydáva na cestu do zasľúbenej zeme. Námaha spojená s touto cestou sa už od začiatku stáva silným pokušením vzdať sa a znova sa podrobiť Egyptanom. V kritickej situácii, keď sa Izraeliti ocitnú medzi vodami Červeného mora a zúrivými Egyptanmi, si môže človek uvedomiť svoju úbohosť a bezradnosť. Boh ho však neponecháva v tomto stave neistoty. Prichádza mocný Boží zásah. Mojžiš je vyzvaný, aby utišil ľud a vystrel svoju ruku nad more. Tu jeho úloha prostredníka končí a začína sa prejavovať Božia všemohúcnosť, ktorá rozdeľuje vody mora, spôsobuje zmätok v egyptskom tábore a pochováva egyptské vojsko v Červenom mori. Vody Červeného mora, ktoré hrozili Izraelitom smrťou, sa stali zdrojom spásy. Preto v nich kresťanstvo od najstarších čias videlo znamenie vody krstu. Ako vody Červeného mora vyslobodili Izraelský národ z egyptského otroctva, tak nás krstná voda vyslobodzuje z otroctva hriechu a otvára nám bránu do večného života. Úryvok končí troma dôležitými slovami: „**Ľud videl, bál sa a uveril...**“

⁷⁰ Iné kerigmy: „*Vy sa nebojte!*“ (28, 5); „*Rýchlo vyšli z hrobu a so strachom i s veľkou radosťou bežali to oznámiť jeho učeníkom*“ (Mt 28, 6); „*Ony pristúpili, objali mu nohy a klaňali sa mu*“ (Mt 28, 9). Kerigmu, ktorú som použil som si vybral preto, lebo dnešný človek by mal počuť viac radostných správ, ako iba samých negatívnych senzácií, ktoré mu ponúkajú média..

(Ex 14,31). Tie isté slová nájdeme i v evanjeliách pri opise Kristovho zmŕtvychvstania.⁷¹

Ako sami vidíme, je tu veľká spojitosť medzi týmito dvoma udalosťami. A tak tiež medzi Kristovým zmŕtvychvstaním a našim znovuzrozením sa vo sviatosti krstu. Svätý apoštol Pavol hovorí: že sme mŕtvi hriechu a žijeme Bohu v Kristovi Ježišovi (porov. Rim 6,3–11). Čo teda pre nás znamená umrieť s Kristom? Znamená to oslobodiť sa od všetkých hriechov, zhodiť zo seba starého človeka – prvého Adama – a žiť, ako žijú slobodní ľudia. Plnšie to znamená „znova sa narodiť“ (porov. Jn 3,5), vykročiť na cestu plného života a zjednotenia sa z Bohom. Z začať žiť novým životom, čiže zmŕtvychvstaním, ako druhý Adam – Ježiš Kristus. Znakom tohto nášho nového života je svieca, ktorú ste si na začiatku dnešných obradov zapálili od paškálu a ktorú držíte v rukách. Tá svieca nám symbolizuje vzkrieseného Krista. „Ja som svetlo sveta“, povedal Kristus a dodal: „Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života“ (Jn 8,12). Ako nemôžeme toto svetlo oddeliť od Krista, tak sa ani my neoddeľujeme od Boha. Toto svetlo sme dostali pri krste. Dbajme teda, aby sme vždy kráčali vo svetle Kristovom ako deti svetla a vytrvali vo viere až do konca. Nebojme sa tohto svetla, aj keď niekedy páli a spôsobuje nám rany! Lebo cez tieto rany sa viac približujeme ku ukrižovanému a vzkriesenému Kristovi a k životu v nebeskom kráľovstve. Prežarujeme týmto svetlom pochmúrne a temné dni nášho života. Svietme jasným svetlom na ceste do večnej radosti nielen sebe, ale aj druhým. Nosiť zapálenú sviecu vo svojich rukách, čiže žiť ako sa na kresťanov patrí – to je naša povinnosť i záväzok – to je naša viera. Majme to na pamäti, keď si budeme o chvíľu obnovovať svoje krstné záväzky. Túto povinnosť kráčať vždy vo svetle nám vytýčil sám Kristus, keď povedal: **„Nech tak svieti vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach“** (Mt 5,16).

Dávajme si teda pozor, aby nám toto svetlo nikdy nevyhaslo, pretože to svetlo je dôkazom, ktorým môžeme sebe a iným potvrdiť, že náš krst nebol len nejakou tradičnou a zvykovou udalosťou. Že mal vplyv na celý náš život. Starajme sa všetci o svoju lampu, ktorá nám bola zverená pri krste. Neustále ju dopĺňajme olejom Božej milosti, ktorý môžeme čerpať zo sviatosti. Aby nás Kristus pri svojom druhom príchode našiel so zapálenými lampami a nie s vyhasnutými. Nedovoľme, aby sme sa ocitli v tme! Lebo svetlo dáva život - tma však usmrcuje.

⁷¹ Porov.: ZEVINI, G., CABRA, P.G.: *Lectio divina. Doba postní a velikonoční triduum* 3. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2002, s. 385.

V štáte Massachusetts v Amerike, postavili ústav pre slepcov a pretože šetrili, nedali v miestnostiach pre slepcov urobiť okná. Domnievali sa totiž, že slepci aj tak nevidia, a preto ani okná nepotrebujú. Zanedlho však začali slepci jeden po druhom chradnúť. Ich telá ochabli, boli smutní a nemohli u nich zistiť žiadnu chorobu. Správa úradu sa rozhodla urobiť okná. A čo sa stalo? Keď slnečné paprsky vnikli do temných miestností, bledé tváre slepcov sa pomaly začervenali a telo opäť nadobudlo sviežosť. Smutno a nezdravo je na mieste, kde slnko nikdy nesvieti. Smutno a nezdravo je v duši, v ktorej nesvieti svetlo Ducha Svätého – svetlo vzkrieseného Krista. Takej duši sa nedarí duševnému, náboženskému životu, nerastú v nej kvety radosti, ba práve naopak, rastú v nej len kvety zúfalstva a smútku.⁷²

My však nemáme dôvod k smútku, ale naopak, máme sa radovať a nadšene spievať veľkonočné Aleluja. Pretože vzkriesený Kristus nám daroval pravé nehasnúce svetlo, seba samého, aby nás uchránil pred temnotou srdca. Je len na nás, aby sme toto svetlo v sebe udržali neustále horieť.

Bratia a sestry, majme teda stále na pamäti a nezabúdajme na deň, kedy sme sa narodili pre Boha. Na výročný deň, kedy sme boli pokrstení. Pripomeňme si náš krst i pri každom slávení krstu. A tak tiež pri Veľkonočnej vigílii, v ktorej majú počiatok všetky sviatosti, zvlášť sviatosť krstu. Spomeňme si v svojich modlitbách na rodičov, ktorí nás priniesli do chrámu, aby sme túto sviatosť mohli prijať. Spomeňme si i na kňaza, ktorý nám túto sviatosť udelil. A prosme i za seba samých, aby sme vytrvali vo svojom predsavzatí kráčať vždy vo svetle Kristovom.

Pane Ježišu, pomôž každému jednému z nás vždy nadobúdať istotu, že to, prečo sa oplatí žiť sú hodnoty Tvojho výkupného diela, ktoré boli vynesené na „svetlo“ Tvojim zmŕtvychvstaním.

Amen.

⁷² Porov.: *Katolícky kazateľ*, r. 1940, č. 3., str. 142.

Veľkonočná nedeľa

Jn 20,1-9

Význam zmŕtvychvstania

Dajme sa preniknúť Kristovým zmŕtvychvstaním.⁷³

Medzi vdáčné témy v oblasti literatúry a filmu patrí téma odplaty. Dej je často veľmi jednoduchý. Niekoľko je nevinne odsúdený. Dostane sa, alebo ujde z väzenia. Rozmýšľa, ako sa pomstiť. Nájde svojho sudcu a potrestá ho. Nám divákovi alebo čitateľovi sa to zdá spravodlivé.

Dnes oslavujeme víťazstvo Ježiša Krista nad smrťou. Sme šťastní, že Kristus, nevinne odsúdený, vstal z hrobu. Evanjeliá nám prinášajú správy, že od tej chvíle až po nanebovstúpenie už Ježiš nežije medzi ľuďmi tak ako pred smrťou. Táto doba je charakteristická zjavovaním sa Krista apoštolom a iným ľuďom. A to všetko začalo konštatovaním žien: **„Odniesli Pána z hrobu a nevieme kam ho položili“** (Jn 20,2).

Je veľmi zaujímavé precítiť fakt, komu sa Kristus zjavuje. Pod vplyvom literatúry a filmu a možno aj pod vplyvom našej túžby po spravodlivosti, by sme si vedeli predstaviť aj iný „scenár“ zjavení. Nám by možno vyhovovalo, keby sa bol Kristus zjavil svojim nepriateľom.

Mohol sa zjaviť predsedovi židovskej Veľrady, Kajfášovi. On zinscenoval proces s Ježišom. On dal Ježiša biť pášou. Pripustil falošných svedkov. Choval sa arogantne. Ježiš sa mu mohol zjaviť ako pomstiteľ, ako víťaz a presvedčiť ho, že sa mylil.

Mohol sa zjaviť Pilátovi, ktorý potvrdil výrok Veľrady, že Ježiš musí zomrieť. Vysmiať sa z jeho slabosti, že podľahol nátlaku Židov. Povedať mu, že jeho pravda zvíťazila.

Mohol sa zjaviť vojakom, ktorí ho bili a napokon ukrižovali. Mohol sa zjaviť tupému zástupu, ktorý volal: „Ukrižuj ho!“. Ukázať im, ako sa dali zmanipulovať a zabudli na všetky svedectvá, ktoré pre nich urobil.

Keby sa bol Kristus zjavil svojim nepriateľom, mohol im ukázať svoj triumf nad smrťou. Ukázať im, že je naozaj Syn Boží. Ale On tak neurobil. Ukázal sa radšej Márii Magdaléne, ženám, učeníkom a určite aj svojej matke. Zjavovaním sa týmto osobám ukázal, že sa nechce ani pomstiť, ani vytvárať senzácie, ani presvedčať tých, ktorí sa presvedčiť nedajú. Zjavil sa len osobám, o ktorých vedel, že mu uveria. Chcel si získať takých svedkov, ktorí budú

⁷³ Porov.: GERČÍK, R. : Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

ochotní vydať svedectvo pravde zmŕtvychvstania. Vedel, že oni za toto svedectvo položia aj vlastný život. Od svojich nepriateľov to nemohol očakávať.

Možno máme v tejto chvíli na mysli veľa ľudí, o ktorých si myslíme, že sú Kristovi nepriatelia. Snáď túžime, aby aj im Kristus dokázal, že existuje. Chceme, aby sa títo ľudia prestali z Krista vysmievať, aby v neho uverili, aby podľa jeho učenia žili. Kristus si však v tejto chvíli vybral práve nás, teba - mňa. Dúfa, že práve my, sa staneme sa svedkami jeho zmŕtvychvstania. Dnes sa neprihovára svojim nepriateľom, ale oslovuje každého z nás. Čo to znamená pre nás?

Je to prejav dôvery. Poznáme pocit, keď nám niekto dôveruje. Je to niečo vnútorne povznášajúce, keď sa niekto na nás spolieha, keď nám verí, keď dúfa, že sme jediní, ktorým môže otvoriť svoje srdce, keď cíti, že ho nesklameme. Takto nám dôveruje aj Kristus. Spolieha sa na nás, že do svojho života prijímame veľkonočné posolstvo. On pozná naše slabosti. Vie, že nikto z nás nie je dokonalý. Predsa si nás však vyvolil a dúfa, že ho nezhradíme. Musí nás to v tejto chvíli naplniť veľkou radosťou.

Je to prejav veľkej výsady. Výsada znamená, že je mi umožnené robiť to, čo iní nerobia. V živote uskutočňujeme veľké množstvo činností. Namáhame sa, aby sme dosiahli svoje ciele. Študujeme, pracujeme.

Je tu však veľké riziko, že naša činnosť nás v určitej chvíli života môže naplniť prázdnotou. Môžeme sa stať súčasťou davu, ktorý nás oberie o vnútorný pokoj a šťastie. Kristus nám ponúka, aby sme z tohto životného priemeru vystúpili. Tým, že nás posielajú, aby sme boli svedkami Jeho pravdy, ktorá dáva hodnotu celému nášmu životu. Je to výsada, po ktorej iní len túžia, alebo ju hľadajú. My všetci ju máme na dosah ruky.

Je to výzva k zodpovednosti. Človek získa len vtedy hodnotu, keď k svojim povinnostiam pristupuje zodpovedne. Viacerí z nás už pracovali, alebo pracujú v cudzom prostredí. Vedeli by sme rozprávať o svojich skúsenostiach. Jedno je iste, že táto doba vyžaduje prácu, ktorá je zodpovedná – kvalitná. Azda pre Krista, pre našu vieru a náboženstvo môžeme pracovať nekvalitne s „nekresťanskou morálkou?“ Modlitba, nedeľné sväté omše, sviatosti, náboženská výchova detí, verejné vyznanie viery, láska k blížnemu, život podľa Ježišovho učenia, nie je to všetko len akési „chvíľkové lepenie“ bez hodnoty a trvácnosti?

Kristus od nás žiada aj v tejto oblasti maximálnu zodpovednosť. Aby bolo v každej chvíli nášho života cítiť, že tu žije, pracuje, rozpráva, Jeho svedok, kresťan.

Slávime veľkonočné sviatky. Okrem radosti, mali by sme ich prežiť aj v zamyslení, čo mi prinesieme ako kresťania k tomuto historickému výročiu, príchodu Syna Božieho na svet. Predovšetkým by sme mali priniesť svoju živú vieru, podopretú nefalšovaným kresťanským životom. Veď koľko ľudí medzi nami žije bez Boha. Koľko mladých ľudí žije bez krstu, Eucharistie. Koľko manželov nežije v platnom cirkevnom zväzku. Obetujme za nich svoje modlitby a sv. omše. Nájdime si k nim cestu a oslovme ich. Ježiš sa spolieha na našu pomoc.

Viera v zmŕtvychvstalého nás zaväzuje k zmene v našom živote, aby sme vstali k novému životu božích detí a otvorili srdcia Pánovi. Ako veriaci budeme rozširovať svoju vieru a hlásať Evanjelium podľa miery v akej budeme nosiť v sebe a vo všetkých prejavoch svojho života obraz vzkrieseného Krista. A aby ktokoľvek, keď nás stretne a bude mať s nami čosi dočinenia, mohol by povedať: „**Videla som Pána**” (Jn 20,18).

Amen.

Veľkonočný pondelok

Mt 28,8-15

Ježišovo zmŕtvychvstanie a strach

*Kristovo zmŕtvychvstanie nás vedie pozeráť na život a prijímať ho s nádejou.*⁷⁴

Čo urobí pštros keď sa zľakne? Schová hlavu do piesku a čaká, ako sa vyvinie situácia nech sa deje čokoľvek. Pritom si neuvedomuje, že môže prísť o život. Takto podobne v niektorých životných situáciách reagujeme aj my. Nechceme, alebo sa bojíme postaviť pravde do očí. I keď si aj uvedomujeme, že to raz budeme musieť urobiť. Za nás to neurobí nikto. A predsa si to nechávame na poslednú chvíľu ako toto zviera. Podceňujeme duchovný život, ktorý tvorí podstatnú zložku v našom živote.

Je to z našej strany hlúposť, zúfalstvo, alebo trúfalosť? Čakať s vlastnou spásou na poslednú chvíľu, keď nám Ježiš svojím zmŕtvychvstaním ukazuje cestu spásy, pravdy, ktorá je čistá nefalšovaná a bez strachu.⁷⁵

⁷⁴ Porov.: REGEC, J. : Seminárna práca. Spišská Kapitula. : 2004.

⁷⁵ Iné kerigmy: „Tak vravte: „A hľa, Ježiš im išiel v ústrety a oslovil ich: „Pozdravujem vás! (Mt 28, 9); „V noci prišli jeho učeníci a kým sme my spali, oni ho ukradli“ (Mt 28, 13). Kerigmu, ktorú som použil vo svojej

Ježiš hlásal pravdu, ale veľkňazi a starší ju spochybnili. Ježišovo zmŕtvychvstanie bolo a je možné spochybniť domnienkami a povestami. Svätý evanjelista Matúš píše: „**oni vzali peniaze a urobili tak, ako ich poučili**“ (Mt. 28,15). Kto sú to oni? To sú tí, ktorí chceli ostať verní klamstvu, poloprávdám, tme, lebo mali z toho úžitok. Nechceli otvoriť dvere svojho srdca zmŕtvychvstalému Kristovi a nechať sa preniknúť jasom jeho svetla. Ale pritom boli takí prezieraví, že nevpustili jas tohto svetla ani do srdca iných. Ľud držali v poloprávdách, strachu a v tme. Preto sv. Matúš s veľkou rozhodnosťou zdôrazňuje, že také obvinenia voči Kristovi sú nepravdivé.⁷⁶

Aj my túžime po pravde, ale často sa nechávame zviazať polopravdami, a tie v nás negujú pravdu. To spôsobuje tmu, bolesť a strach. Tento strach sa prejavuje v rôznych formách: čo o mne povedia iní, keď sa budem odlišovať od zaužívaného zvyku? Môžem trpieť komplexom menejcennosti – neprijímam seba takého aký som. Veď sú lepší než ja. Alebo sa bojím prejaviť svoju ohraničenosť a slabosť. Ďalším prejavom strachu je agresivnosť. Som agresívny, keď sa druhý o mňa zaujíma a namýšľam si, že chce kontrolovať moje skutky. Alebo niekedy sa tvárim, ako dokonalý jedinec a ani si neuvedomujem, že tým prejavujem nedostatok vlastnej slobody. Takým posledným prejavom týchto najviac vyskytujúcich sa strachov je strach z neúspechu, každý ma vidí v jasnom svetle, len ja sa vidím v čiernych farbách.⁷⁷ Tieto formy strachu vyjadrujú len jedno, že sme sa neprijali a bojíme sa seba samých. Uverili sme polopravdám o sebe. Prečo? Lebo máme z toho úžitok. A ani nás nenapadne pozeráť sa s otvorenými očami na svoj vlastný život, lebo keby sme tak spravili, museli by sme veľakrát dať za pravdu blížnym a nie sebe. Táto nepravda o nás má aj viacero iných výhod: napr. finančné a materiálne zabezpečenie, kariéra... Tie spôsobujú, že sa stávame pohodlnými nielen v tomto hmotnom svete, ale aj v duchovnom živote. Jedným slovom povedané, stávame sa ľahkovážnymi egoistami, ktorí prestali hľadať, prijímať a dávať. Túžime vždy viac mať a vždy menej byť. Stávame sa deťmi a nie dospelými ľuďmi. Vychádzajú z nás vždy len slová: daj, daj, daj, alebo ja, ja, ja, ale nie tie, ktoré by mali: tebe, tebe, tebe alebo ty, ty, ty. Nechceme sa stať zodpovednými ľuďmi, ktorí sa celí dávajú láske. Nečudujme sa mladým, že sú takí akí sú, veď dnešná doba je plná zvrátenosti. Začnime najprv každý od seba, otvoríme si svoje srdce pre Boha a blízneho, a nechajme sa preniknúť svetlom Kristovho zmŕtvychvstania. Len keď prijímame Krista do svojho života,

homílii („Oni vzali peniaze a urobili tak, ako ich poučili“ Mt 28, 15); som použil pretože aj dnes sa nechávame vedome podplácať, logicky klameme a z toho plynú strach.

⁷⁶ Porov.: LIMBECK, M.: *Evangelium sv. Matouše*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1996, s. 267.

⁷⁷ Porov.: VELLA, E.: *Uzdravenie a oslobodenie v Kristovi*. Zvolen : Združenie JAS, 2002, s. 108.

dokážeme prijať seba, dokážeme prijať blížneho, nebudeme veriť poloprávdám a nebudeme sa báť tmy, čiže smrti. Veď Kristus premohol smrť! Zlomil okovy smrti! Okovy našich slabostí, hriechu a strachu z neho. Jedine s ním sme schopní prežiť tento časný život v radosť, i keď nie bez trápenia. A s ním pôjdeme aj do večnosti, kde sa budeme spolu radowať z toho, že sme dospeli cez zmŕtvychvstalého Krista k schopnosti vidieť Boha z tváre do tváre. Veď to je naším cieľom tu na zemi.

To si ale vyžaduje, aby sme sa nechali preniknúť Kristovým životom a prestali veriť poloprávdám, poverám, a všetkým tým klamstvám, ktorými ospravedľňujeme svoje skutky. Keď to nespravíme, nikdy sa nepohneme dopredu. Vždy sa budeme umárat' v nepravdách a strachu.

Rád by som sa podelil o svoj zážitok, ktorý som zažil na Veľkonočný pondelok minulého roku. Po sv. omši cestou domov som sa zastavil na cintoríne, kde som sa chcel v tichosti pomodliť za zosnulých obyvateľov rodnej dediny, príbuzných a známych. Ako si tak kráčam, pri jednom hrobe sedel taký skormútený pán. Tak som si povedal, aspoň ho pozdravím. A tak som svoje kroky nasmeroval k nemu. Pristavil som sa pri ňom a pozdravil. On sa na mňa pozrel a opýtal sa ma: „Otče duchovný! Môžem sa vás niečo opýtať?“ Zarazilo ma to, lebo som len študent teológie, no keď ma už tak oslovil, tak som ho nechal v tom. Ja som odpovedal: „Pravdaže.“ On sa na mňa pozrel a povedal: „Ja neverím v posmrtný život, život po smrti nie je! Smrťou všetko skončilo!“ Ja som ostal v pomykove, čo teraz povedať. Pane Bože teraz pomáhaj, veď ten človek stratil nádej. Po tejto otázke som sa zamyslel a snažil som sa mu do jeho života vniesť troška svetla z radosť zmŕtvychvstalého Krista, lebo som vedel, že chodí na sv. omše a pristupuje k sv. prijímaniu. Povedal som mu, aby nezúfa, veď človek je bytosť stvorená Bohom. Od neho sme vyšli a k nemu sa vrátíme po svojom putovaní tu na zemi. Naše telo sa musí vrátiť do hrobu, lebo bolo stvorené zo zeme. Ale človek nepozostáva len z tela, má aj ducha, ktorý sa vráti k tomu, kto mu ho vdýchol - a to k Bohu. Až tam budeme vidieť Boha z tváre do tváre našim osláveným telom, ktoré bolo oslávene predrahou smrťou a zmŕtvychvstaním Ježiša Krista. Naše tela sa pripodobnia jeho oslávenému telu. To si však vyžaduje, aby sme k svojmu zdokonaleniu využili všetky prostriedky, ktoré vlastnime ako dar od Boha. Aby sme tak lepšie chápali seba, prečo sme na svete a kam speje naša cesta. Naša cesta má byť cestou služby našim drahým v rodine, na pracovisku, priateľom aj nepriateľom. To ma byť našim posvätením a cieľom, nič iné. Keď na niečom inom budujeme svoju existenciu, všetko stroskotá a začneme si zúfať. Naším cieľom má byť zmŕtvychvstálý Kristus, ktorý odbúrava všetky naše polopravdy, klamstvá, aby sme sa nebáli, ale verili a mali nádej pre večný život. Keď som skončil, ten pán sa na mňa usmial a povedal ďakujem. Ja som sa mu tiež poďakoval, pozdravili sme sa a išiel som sa poďakovať Bohu.

Uvedomme si, vstať z mŕtvych značí prijať Krista do svojho srdca. Zbavme sa bôžikov vo svojom živote. Tých máme všetci vo svojom živote mnoho. To sú tie naše polopravdy, ktoré nás zvädzajú na scestie, tak sa stráca v nás nádej a máme strach zo smrti. Uverme, že Ježiš vstal z mŕtvych. Keď uveríme, len vtedy budeme môcť byť jeho svedkami pre tento svet. Aby sme mohli my a iní o nás, tak ako Blaise Pascal povedať: „Ja verím svedkom vzkrieseného Krista.“

Nebuďme ako pštros, ktorý čaká ako sa vyvinie situácia. Snažme sa byť svedkami zmŕtvychvstania, čiže života a pravdy. Uverme pravde, zbavme sa strachu a budeme ľuďmi nádeje. Nádeje, ktorá je potrebná v dnešnej dobe hriechu a poloprávd. Nádeje, ktorá pomôže našim blíznym, s ktorými prideme do styku vstať, aby cez nás uverili v Krista. Aby sa aj o nás raz mohlo povedať: Stretol som svedka Kristovho zmŕtvychvstania.

Amen.

Druhá veľkonočná nedeľa „A“

Jn 20,19-31

Milosrdenstvo

Význam a potreba Božieho milosrdenstva.

Svätý Otec v homílií v sanktuáriu Božieho milosrdenstva v Krakove v roku 2002 povedal: „Ako veľmi dnešný svet potrebuje Božie milosrdenstvo! Na všetkých kontinentoch z hĺbín ľudského srdca vychádza túžba po Božom milosrdenstve. Tam, kde vládne nenávisť, kde je túžba po pomste, kde vojna prináša bolesť a smrť nevinných, je potrebná milosť a láska, ktorá lieči ľudskú myseľ i srdce a prináša pokoj.“⁷⁸

V evanjeliu sme počuli, ako prišiel Ježiš k ustrašeným učeníkom a povedal im: „**Pokoj vám!**“ Potom im ukázal svoje rany na rukách a na boku. Keď učeníci videli takto Ježiša, ich strach sa zmenil na radosť (porov. Jn 20,19–20).

⁷⁸ Porov. *Bóg bogaty w miłosierdzie*. Marki: Michalineum, 2002, s. 30-31.

Ježiš je mŕtvy. Apoštoli sa zatvorili vo večeradle, lebo v ich srdciach vládne strach pred Židmi. Tu zrazu sa im zjavuje vzkriesený Ježiš svojím novým životom. A tradičný židovský pozdrav „pokoj vám“ dostáva v Ježišových ústach nový význam – Ježiš prináša učeníkom pokoj ako najvzácnejší mesiánsky dar. Sám ukrižovaný a vzkriesený Ježiš je tým pokojom, ktorý prebýva uprostred svojich učeníkov. Ježiš objíma učeníkov svojím pohľadom, dáva im svoj pokoj, naplňa ich radosťou, upevňuje ich vo viere, dáva im Ducha Svätého a ukazuje im svoje rany – znamenie svojho ukrižovania.⁷⁹ Z toho, ako sa im Ježiš konkrétne ukázal, budú žiť cez celý svoj apoštolský život: „Boh ho vzkriesil z mŕtvych, čoho sme mi svedkami“, „čo sme videli vlastnými očami, na čo sme sa dívali a čoho sme sa rukami dotýkali... svedčíme a zvestujeme vám“.⁸⁰

Ježišove slová a jeho znamenia nie sú minulosť, aj dnes Ježiš hovorí nám všetkým: „Pokoj vám!“ On sám je naším pokojom.⁸¹ „Na obraze je zmŕtvychvstalý Ježiš, ktorý prichádza do večeradla k svojim učeníkom.“⁸² Ježiš túži vylievať plamene milosrdenstva na duše. Uboené ľudstvo nech sa privinie k Ježišovmu milosrdnému srdcu a On ho naplní pokojom.⁸³ Posolstvo o Božom milosrdenstve nie je v dejinách spásy ničím novým. Pri zjavení Boha na hore Sinaj Mojžiš vzyva Pána ako toho, ktorý je „**milostivý a láskavý, zhovievavý, veľmi milosrdný a verný**“ (Ex 34,6). „V Starom zákone Boh posielal k svojmu ľudu prorokov s výstrahami, dnes Boh zjavuje celému ľudstvu svoje milosrdenstvo. Boh nechce trestať ubolené ľudstvo, ale túži ho uzdraviť a privinúť k svojmu milosrdnému srdcu.“⁸⁴ Aj žalmista veľmi často vebí Pána pre jeho milosrdenstvo, spolieha sa naň, vzyva ho.... V žalme 136 sa neustále opakuje, že Božie milosrdenstvo je večné (porov. Ž 136). V Novom zákone Boh, ktorý je „**bohatý na milosrdenstvo**“ (Ef 2,4) veľmi vystupuje do popredia. Ježiš Kristus priniesol záchranu a spásu pre celé ľudstvo, sám zvestuje ľuďom: „Kto vidí mňa vidí Otca.“ On zjavil milosrdenstvo Otca, keď sa narodil ako dieťa, má účasť na strastiach ľudského života, hovorí o milosrdnom Otcovi v Podobenstve o márnotratom synovi, ukazuje Božie milosrdenstvo a odpustenie na kríži. Jeho rany, najmä rany na boku zvestujú ľuďom nielen vykúpenie, ale aj prijatie do Božieho kráľovstva a do večnej blaženosti.⁸⁵ Aj my sami máme prejavovať milosrdenstvo skutkami lásky blížnym, ako nás k tomu vyzýva aj jedno z blahoslavenstiev – „**Blahoslavení milosrdní, lebo oni dosiahnú**

⁷⁹ Porov. ZEVINI, G., CABRA, P. G.: *Lectio Divina 4*. Kostelní Vydří: Karmelitánske nakladatelství, 2003, s. 61- 63

⁸⁰ Porov. *Jánovo svedectvo*. Dobrá kniha: Bratislava. 1988. s. 485.

⁸¹ Porov. *Od ucha k duchu*. Zvukový záznam relácie odvysielanej na Rádiu Lumen 14. 8. 2004.

⁸² *Od ucha k duchu*. Zvukový záznam relácie odvysielanej na Rádiu Lumen 7. 8. 2004.

⁸³ Porov. *Od ucha k duchu*. Zvukový záznam relácie odvysielanej na Rádiu Lumen 7. 8. 2004.

⁸⁴ *Od ucha k duchu*. Zvukový záznam relácie odvysielanej na Rádiu Lumen 7. 8. 2004.

⁸⁵ Porov. *Od ucha k duchu*. Zvukový záznam relácie odvysielanej na Rádiu Lumen 7. 8. 2004.

milosrdenstvo“ (Mt 5,7). Lebo v opačnom prípade nás svätý Jakub vo svojom liste upozorňuje, že **„súd bez milosrdenstva čaká ... toho, kto nepreukázal milosrdenstvo“** (Jak 2,13a).

Pán Ježiš povedal sestre Faustíne aj tieto slová: „Neustávaj v hlásaní Božieho milosrdenstva, uľavíš tým môjmu srdcu, ktorého plamene zľutovania plynú k hriešnikovi. Povedz kňazom, že ak budú hovoriť o mojom nepreniknuteľnom milosrdenstve a zľutovaní, ktoré prechovávam v mojom srdci, aj najväčší hriešnici sa pokoria. Kňazom, ktorí budú moje milosrdenstvo ohlasovať a velebiť, dám mimoriadnu moc, požehnám ich slová a pohnem srdcami, ku ktorým hovoria.“⁸⁶ „Túžim, aby kňazi hlásali toto moje veľké milosrdenstvo voči hriešnikom. Nech sa nebojí ku mne priblížiť žiaden hriešnik. Dnes posielam teba k celému ľudstvu s mojím milosrdenstvom. Hovor celému svetu o mojom nepochopiteľnom milosrdenstve.“⁸⁷

Máme byť svedkami Božieho milosrdenstva. Svedok je človek, ktorý videl a vie. V tomto prípade, je to človek, ktorý zakúsil milosrdnú Božiu lásku, a teraz o nej svedčí svojím životom. A svedčiť o nej životom, to znamená dôverovať Bohu a byť milosrdným k iným.⁸⁸

Ježišovo srdce je tak naplnené milosrdenstvom, že až puká a chce sa rozliať na všetky duše, ktoré prichádzajú k nemu. Božie milosrdenstvo je prameňom všetkých milostí. Voda, ktorá vychádza z prameňa, tečie riečiskom až príde do mora. Keď je v rieke veľa prekážok a nečistôt, vode sa ťažko prechádza. Alebo keď je v rieke priepasť, voda sa tam zhromažďuje a neprechádza ďalej. My ako budúci kňazi sme tiež takým riečiskom. My sami máme byť pri prameni Božieho milosrdenstva, máme prijať do svojho vnútra Božie milosrdenstvo a cez nás sa má dostať k všetkým hriešnikom, ktorí toto milosrdenstvo potrebujú. Nebolo by dobré, keby sme my celé Božie milosrdenstvo pohltili a k ostatným by sa nedostalo nič. Nemáme robiť prekážky Božiemu milosrdenstvu, ale snažiť sa, aby plynule Božie milosrdenstvo pretekalo a prúdilo k tým, ktorí to potrebujú. Snažme sa byť čistým riečiskom, aby z prúdu milosrdenstva si mohol načerpať milosti každý, kto to potrebuje. Nech sa Božie milosrdenstvo šíri na Jeho slávu a nech je oslavou jeho milosrdenstva, ktoré nám každý deň dopraje, lebo bez neho by sme nič nedokázali.

⁸⁶ *Od ucha k duchu*. Zvukový záznam relácie odvysielanej na Rádiu Lumen 14. 8. 2004.

⁸⁷ *Od ucha k duchu*. Zvukový záznam relácie odvysielanej na Rádiu Lumen 7. 8. 2004.

⁸⁸ Porov. *Od ucha k duchu*. Zvukový záznam relácie odvysielanej na Rádiu Lumen 14. 8. 2004.

Niet iného prameňa nádeje, všetky iné pramene vysychajú, zlyhajú a môžu nás sklamať. Lebo ľudstvo nenájde pokoj, kým sa neobráti s dôverou k Božiemu milosrdenstvu.⁸⁹

Bože, milosrdný Otče,
ktorý si zjavil svoju lásku
vo svojom Synovi Ježišovi Kristovi
a vylial si ju na nás v Duchu Svätom, Tešiteľovi.
Tebe dnes zverujeme osudy sveta a každého človeka.
Skloň sa k nám hriešnym,
vylieč našu slabosť,
premôž každé zlo,
dovoľ, aby všetci obyvatelia zeme
zakúsili Tvoje milosrdenstvo,
aby v tebe, Trojjediný Bože,
vždy nachádzali prameň nádeje.
Večný Otče,
pre bolestné umučenie a zmŕtvychvstanie Tvojho Syna,
maj milosrdenstvo s nami i s celým svetom.⁹⁰

Amen.

Tretia veľkonočná nedeľa v roku „A“

Lk 24,13-35

Spoznať Krista znamená nájsť pravdu
Ukázať aká dôležitá je pravda v našom živote.⁹¹

Súčasná moderná doba, v ktorej sa nachádzame, je známa svojím obrovským tempom života. Človek sa musí veľmi rýchlo rozhodnúť, ktorú činnosť uprednostní pred inou. Je zapojený do neustáleho zhonu, je zaplavovaný množstvom informácií, ktoré zasahujú do jeho súkromia a veľmi ťažko vie byť sám sebou. Je ovplyvňovaný reklamou, ktorá ponúka návod na najlepšie prežitie života, no vzápätí je tu iná, ktorá propaguje niečo oveľa lepšie ako tá predchádzajúca. Človek sa pýta, kde je vlastne skutočne pravda? Dokáže nám

⁸⁹ Porov. *Od ucha k duchu*. Zvukový záznam relácie odvysielanej na Rádiu Lumen 14. 8. 2004.

⁹⁰ Porov.: *Bóg bogaty w miłosierdzie*. Marki: Michalineum, 2002, s. 31- 32.

⁹¹ Porov.: BOČA, M.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

moderný svet uspokojiť naše potreby natoľko, že by sme nepotrebovali každý deň niečo nové a možno v úvodzovkách lepšie? Koľkí tu už boli pred nami a hovorili že to, čo tvrdia je to najlepšie a ich názory sa nám dnes zdajú primitívne a smiešne? Pýtame sa právom, ako môže človek prísť na to, čo je pre neho najlepšie.

Podobný problém mali emauzskí učeníci. Po Ježišovom ukrižovaní stratili zmysel svojho života. No Pán im ho znova prinavrátil. Keď sa im otvorili oči hovorili: **„Či nám nehořelo srdce, keď sa s nami cestou rozprával a vysvetľoval nám Písma?“** (Lk 24,33)

Vrcholom celého nášho dnešného evanjelia je stretnutie emauzských učeníkov so vzkrieseným Pánom. Je to prechod zo smútku do nádeje, k radosti, ktorá im zaplavila celé ich vnútro. Bola to udalosť, ktorá úplne zmenila ich život. Po udalostiach, ktoré sa odohrali v Jeruzaleme, odchádzajú plní sklamaní a beznádeje do Emauz. Emauzy sú vzdialené od Jeruzalema asi 11 kilometrov. Cestou sa rozprávajú o tom, čo sa stalo v Jeruzaleme. Tu sa k nim priblížil Ježiš a ide s nimi. No oni ho nepoznajú a rozprávajú Ježišovi o udalostiach, ktoré sa odohrali v Jeruzaleme. Ježiš im vykladal rôzne starozákonné state, ktoré sa vzťahovali na Neho. Keď prišli do Emauz, bol už večer a prosili Ježiša, aby zostal s nimi. Zostal teda s nimi a zasadol k stolu. Vtedy vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a podával im ho. A vtedy sa im otvorili oči a spoznali ho. No on im vzápätí zmizol. Vtedy sa rozpamätali na všetko, čo im počas cesty o sebe rozprával, ako sa malo všetko naplniť, čo o ňom zákon hovoril. Oni sa hneď vrátili do Jeruzalema medzi Jedenástich a rozpovedali im, čo sa im prihodilo cestou do Emauz.

Zamysleli sme sa niekedy nad tým, čo pre nás znamená Božie slovo, ktoré sa nám ponúka? Emauzskí učeníci v dnešnom evanjeliu sú mnohí z nás. Vieme o Pánovi veľa, vieme že žil, zomrel a vstal z mŕtvych. No chápeme to často ako iné informácie, ktoré máme uložené v pamäti, no nepripisujeme im dôležitý význam.

Človek, ktorý skutočne verí vo vzkriesenie Ježiša, je človek plný nádeje. Jeho život nadobúda iné dimenzie. V Božom slove a v Eucharistii vidí skutočné stretnutie so vzkrieseným Kristom. Učeníci z dnešného evanjelia po stretnutí s Pánom nachádzajú prioritu svojho života. Všetko ostatné zostáva druhoradé a oni idú späť do Jeruzalema. Je to obrovská sila, pochopili, že On žije a je s nimi. Podobne aj my, máme žiť tak, aby bolo vidieť v nás vzkrieseného Krista, lebo on je živý. On je tým impulzom, ktorý ich pohýna vydať sa na cestu. Toto je povzbudením aj pre nás, aby sme nezostávali stáť na jednom mieste, ale aby

sme čerpali silu zo Svätého písma a z Eucharistie. Aby sme sa stali skutoční svedkovia, misionári a ctitelia Vzkrieseného Krista. Uveriť v Krista znamená, mať otvoreného oči, vidieť súvislosti, ktoré nám Kristus v evanjeliu zvestuje. Nie sú to iba prázdne slová, ktoré sa prečítajú. Tieto slová majú hodnotu večnosti. Sám Kristus nám ich ponúka, aby sme mali svetlo, kráčať za ním. Tieto slová v nás pôsobia ako slnko, ktoré na jar dvíha a povoláva stromy k životu. Tieto začínajú vydávať nové púčiky, kvety a neskôr prinášajú úrodu. Boh chce, aby sme mali takéto slnko, a preto nám dáva svoje Slovo, aby sme mali možnosť čerpať z prameňa živých vôd. Slovo, ktoré je nositeľom Božej informácie a nie ľudskej. Ľudia, ktorí nám napísali Evanjeliá pod inšpiráciou Ducha Svätého, napísali všetko to, čo Boh chcel, aby nám bolo zjavené. Sú to pravdy, ktoré sú potrebné k našej spáse. Vo Svätom písme máme možnosť vidieť, ako nám Boh pripravoval spásu. Keď nadišiel vhodný čas, poslal nám Jednorodného Syna. Ježiš Kristus nás prišiel vykúpiť. Jedine Boh nás mohol vykúpiť a nie človek. Kristus nás vykúpil a zostáva s nami v Eucharistii. Emauzskí učenici ho spoznali pri lámaní chleba. Spoznať Krista, znamená žiť z neho- byť na ňom priam závislý. Na to, aby sme ho mohli poznať, slúži nám Sväté písmo. Toto písmo nám otvára oči, aby sme mohli Krista poznať a milovať. Nemôžeme milovať to, čo nepoznáme. Sv. Hieronym povedal: „Kto nepozná Písmo, nepozná Krista.“ V tomto výroku je veľký kus pravdy. Kde vo svete sa nám dáva Boh tak jasne spoznať ako práve vo Svätom písme?

Kristus nám zanechal to najcennejšie čo mohol. Zanechal nám svoje Telo a Krv. Aby sme ho mohli prijímať s najväčšou úctou a láskou, snažme sa počúvať Božie slovo, ktoré nám pomáha denne sa stávať svätejší, lebo toto je naše hlavné životné povolanie. Človek, ktorý nemá záujem o Božie slovo a Eucharistiu, nemá možnosť prijímať Božie milosti. Sám sa uzatvára pred ponukou, ktorú mu Boh ponúka. Božie slovo a Eucharistia sú naše piliere viery. Na nich má byť postavený celý náš život. V Eucharistii a vo Svätom písme je ukryté dielo nášho vykúpenia. V nich je prítomná skutočná Božia láska, ktorá išla za nás až na drevo kríža. No Kristus vstal z mŕtvych a ďalej žije. On je živý vo svojom Slove a hlavne v Eucharistii. No túto môžeme prijímať iba vtom prípade, ak ho poznáme, ak sa s ním stotožňujeme. Kristus sa nám chce dať spoznať, no nikomu sa nebude nanucovať. Je na nás, či budeme mať záujem chcieť ho poznať, prijímať a milovať.

V našich domácnostiach často nájdeme mnohé časopisy, ktoré nám ponúkajú mnohé kuriozity, zaujímavosti zo sveta, často sú to lacné bulvárne plátky, ktoré nemajú seriózný vedecký prístup. Nám sa však tieto články páčia, väčšinou sú veľmi jednoduché, stručné a zábavné. Nás nezaujímajú okolnosti,

stačí nám, ak je to tam napísané a už to pokladáme za pravdu. Je nám jedno, aký človek to napíše, či je kompetentný sa o týchto veciach vyjadrovať. Sme radi, že sa môžeme pobaviť a strácame čas polopravdami a klamstvami. Novinári vyťahujú rôzne „pikošky“, aby získali pre svoj časopis dobrý kredit, aby sa dobre predával. Čím väčšia aféra je vytiahnutá na povrch, tým je to väčší „trhák“. Ľudia sa doslova bavia, ak je opisovaná nejaká aféra ohľadom Cirkvi, hlavne jej služobníkov. My veriaci často podľahneme tomuto mediálnemu tlaku. Nepriateľ Cirkvi Gebels napísal: Stokrát opakovaná lož sa stáva pravdou. Kresťan je povolaný hľadať pravdu, ísť za pravdou a pravdu dosiahnuť. Pýtame sa, kde je skutočná pravda. Môžeme v týchto bulvárnych plátkoch nájsť skutočnú pravdu, ktorá má pre nás cenu večného života? Kristus hovorí: „Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, ak nejde cezo mňa.“ Z tohto vidíme, že jediná pravda je Kristus. Ak ho chceme nájsť, musíme hľadať pravdu. Pravdu nájdeme nie v ľudskom slove, ktoré ako vidíme, je často výplodom manipulácie ľudí, ale v slove Božom, ktoré sa nám samo zjavilo. Kristus sa nám sám ponúka ako jediná pravda, pre ktorú sa oplatí investovať všetko. No ak sa pozrieme na to z druhej strany, ten kto nehľadá skutočnú pravdu, a stačí mu iba polopravda alebo nepravda, žije proti Kristovi a pohŕda Božím slovom. Nehľadať pravdu znamená nehľadať Krista. Snažme sa byť rozumní, aby sme vedeli vo svete rozoznať pravdu a iba pravdu dokázali uznávať ako hodnotnú. To, čo nám svet ponúka, nás chce odviesť od správnej cesty k pravde. Aj emauzskí učeníci mali záujem poznať pravdu a prijali ponuku od Krista, ktorý sa im zjavil. No na podobnej loďke sme aj my. Má nám záležať na tom, aby sme prijali Kristovu ponuku. Záleží nám na tom, aby sme Krista spoznávali a chceli ho nasledovať? ~

Správne hľadať pravdu nie je vždy až také jednoduché. Mnohí ľudia úprimne hľadajú pravdu.

Bývalý hlavný rabín rímskej židovskej obce Izrael Zolli mal na starosti celú rímsku synagógu. Okrem toho bol profesorom semitských rečí a uverejnil mnoho vedeckých štúdií o Starom zákone. Jeho obrátenie a krst vyvolali veľký rozruch nielen u Židov, ale aj v celom západnom svete. Obrátený rabín hovorí: „Roky, ba desaťročia som čakal, bojoval, trápil sa a hľadal pravdu. Viera prišla ku mne bez krízy svedomia, bez búrok, dozriela pomaly ako obilie na poli. Nikto sa ma nepokúšal obrátiť na kresťanskú vieru. No keď som zisti, že moja duša je plná Krista, neotáľal som. Aj popri svojej veľkej láske k trpiacemu židovskému národu, rozhodol som sa pre kresťanstvo. Ako čestný a úprimný človek, nemohol som ostať stáť na polceste. Nemohol som byť navonok Židom a v srdci vyznavačom Krista. Išiel som do dôsledkov. Až tu som našiel skutočnú pravdu.“ Tento rabín našiel skutočnú pravdu, ktorú sa máme usilovať všetci hľadať. Štúdiom Svätého písma prišiel na význam kresťanstva pre jeho život. Až v Ježišovi Kristovi pochopil

význam Starého zákona. Starý zákon mu pripadal ako nejaký šifrovaný telegram, ktorému nerozumieme, ak nemáme k nemu kľúč. A týmto kľúčom bol pre neho Ježiš Kristus.

Nielen k emauzským učeníkom prišiel Ježiš po zmŕtvychvstaní. Nielen na ich viere mu záležalo. On prichádza ku každému z nás a ponúka sa nám v Eucharistii a v Božom slove. Chce, aby v nás horelo srdce, keď počúvame Jeho slovo v evanjeliu a chce, aby sme ho prijímali v Eucharistii. On prichádza, aby náš každodenný zhon dostal zmysel, aby sme ho našli ako najväčšiu pravdu a posilu na ceste k večnosti. Nezabúdajme na to, že kto hľadá skutočnú pravdu, spozná Krista.

Amen.

Štvrtá veľkonočná nedeľa v roku „A“

Jn 10,1-10

Ježišov hlas

Motivovať k počúvaniu a nasledovaniu Ježiša a Cirkvi.⁹²

Súčasný svet nám ponúka mnoho ciest, prostriedkov ako prežiť šťastný a nádherný život. Položme si však otázku: Hovorí svet naozaj pravdu? Ponúka naozaj pravé šťastie a pokoj? Dovedie nás toto šťastie, táto cesta do Nebeského kráľovstva?

Pán Ježiš sa v evanjeliu pripodobňuje k pastierovi. K pastierovi, ktorý **„kráča pred svojimi ovcami a ovce idú za ním, lebo poznajú jeho hlas“** (Jn 10,4).

V Ježišových časoch pastieri na noc zatvárali ovce do spoločného ovčince a vždy jeden z nich mal v noci strážiť pri ovciach a ostatní šli spať do svojich rodných stanov. Keď ráno prišli, každý zavolať na svoje ovce. Ovce poznali hlas svojho pastiera a išli za ním. Pastier ich viedol tak, aby sa vyhli nástrahám a nebezpečenstvám a priviedol ich na hojnú pastvinu.⁹³ Ježiš sám seba predstavuje ako takéhoto pastiera, ktorý bezpečne vedie ovce. On je dobrý pastier, ktorý chce to najlepšie pre svoje ovce.

⁹² Porov.: HOLÍK, M.: Seminár. Spišská Kapitula : 2005.

⁹³ BAJAN, S.: *Hovor, Pane, tvoj sluha počúva*. Rím : Slovenský ústav svätého Cyrila a Metoda, 1988, s. 870.

Ovce z evanjelia počúvajú pastierov hlas a idú za ním, lebo sú tak inštinktívne naučené. Nemajú slobodnú vôľu, a preto sa nemusia rozhodovať, za ktorým hlasom pôjdu.

Horšie je to však s nami ľuďmi. My máme slobodnú vôľu a záleží len na nás, či pôjdeme za Ježišovým hlasom. Nieкто sa môže pýtať: Kde môžem počuť Ježišov hlas? Odpoveď je jednoduchá a pre nás kresťanov by mala byť úplne samozrejmá, ale mnohokrát nie je. Ježišov hlas môžeme počuť vo Svätom písme, v evanjeliách, vo svojom svedomí a tiež ho môžeme počuť aj prostredníctvom Cirkvi. Cirkev je tajomné telo samého Krista. Založil ju, aby skrze ňu všetci veriaci, všetci ľudia mohli dôjsť k spáse. Kto počúva Cirkev, počúva samého Krista. Záleží len na nás, ktorý hlas budeme počúvať a za ním pôjdeme.

V každom okamihu svojho života máme mnoho možností. Mnohí by nás chceli viesť či manipulovať. Sú to napríklad niektorí politici, rôzne osobnosti, celebrity, hnutia, organizácie alebo televízia, internet, tlač, rozhlas. Ponúkajú nám vlastnú cestu, vlastný životný štýl ako najlepší a najdokonalejší prostriedok šťastného života. Ďalší sa pokúšajú získať na ľudských inštinktoch, pudoch a kladú pred človeka svoje lákadlá. Ponúkajú antikoncepciu, ktorá má zabezpečiť bezstarostný neviazaný sexuálny život bez rizika otehotnenia. Ak však dievča otehotnie, lebo zlyhala antikoncepcia, alebo sa na ňu zabudlo, alebo by dieťa prekážalo v „šťastnom“ živote, v kariére, je tu riešenie pomocou umelého prerušenia tehotenstva, potrat. Reklamy, ktoré ponúkajú produkty, že po ich zakúpení sa nám zaraz a radikálne zmení život, vyrieši všetky problémy a úsmev z tváre sa nám už do konca života nestratí.

Svet nám ponúka veľa ciest na šťastný, ľahký a bezstarostný život. Je to však pravé šťastie, ktoré ponúka? Hovorí naozaj pravdu? Bude to šťastie pokračovať aj po smrti?

Stalo sa v severnom Nemecku počas druhej svetovej vojny. Istá žena už nemala sedem týždňov správy o svojom manželovi, ktorý bol na ruskom fronte. Išla sa teda opýtať veštkyne, čo sa s ním stalo. Tá sa pozrela do kariet a povedala:

„Je to zlé! Veľmi zlé! Vášho manžela zviedla jedna ruská herečka. Už ho nikdy neuvidíte.“ Úbohá žena sa so zúfalstvom v srdci vracala domov.

Na druhý deň sa jej manžel vrátil z frontu na priepustku. Bol taký šťastný, že konečne uvidí svoju drahú manželku. So slzami šťastia v očiach zazvonil pred dverami. Nikto však neotváral. Zazvonil znova a znova, no bezvýsledne. Nakoniec spolu so susedom vypáčili dvere. Svoju ženu našiel v kresle mŕtvu. Na stole bol odkaz s týmito

slovami: „Práve som sa od veštkyne dozvedela, že môj manžel odišiel s nejakou ruskou herečkou a už sa nikdy nevráti. Nemôžem bez neho žiť.“⁹⁴

Nie nadarmo nám Biblia zakazuje utiekať sa k jasnovidcom. Nie nadarmo nám Boh vo svojom prvom prikázaní v desatore hovorí: „Ja som Pán, Boh tvoj. Nebudeš mať iných bohov okrem mňa, aby si sa im klaňal.“ Nie nadarmo Cirkev hlása a vysvetľuje Desatoro. Nie nadarmo Ježiš sám seba nazýva dobrým pastierom.

Mimo Ježiša nejestvuje zjavenie, nejestvuje záchranná pravda a spásna cesta. Iba prostredníctvom Ježiša prichádza život. V jeho hlase poznať Božiu pravdu, ktorá zasahuje človeka a celý jeho život.

Sme dospelí kresťania. Učili sme sa v Ježišovej škole a dostali sme jeho Ducha. Varuje nás pred ľuďmi, čo si nárokuje viesť druhých. Hovorí nám: „Skúmajte hlas a slovo!“ Každý, kto nehovorí pravdu, kto zvádza zdanlivým šťastím, nie je pastier. Kristus je pastier. On nikoho neklame, o živote hovorí pravdu. Nezamlčuje skutočnosť pravdy a utrpenia. Jednoznačne učí o potrebe niest' kríž. Staví veľmi náročné zákony k sebaovládaniu, ale za ich zachovanie prisľubuje pravé šťastie už aj tu na Zemi, ale hlavne v Nebi.

Keď počujeme jeho hlas, počúvajte pozorne. Keď ide pred nami, kráčajme s istotou. Prijali sme krst, a tým je určená aj naša ďalšia cesta: cesta, po ktorej nás predišiel náš Pastier, cez smrť k životu.

Každý deň sa musíme rozhodovať. Pre koho a pre čo sa rozhodneme? Pre tých, čo chvália naše slabosti a chcú na nich získať? Alebo sa rozhodneme pre toho, ktorý obetoval svoj život za nás? Pane, pomáhaj nám každý deň sa rozhodnúť pre Teba, pre Tvoju cestu, ktorú ohlasuje Tvoja Cirkev.

Amen.

Piata veľkonočná nedeľa „A“

Jn 14,1-12

Poznať Boha
Náš život je cesta k Bohu.

Zastavil vás niekto a pýtal sa na cestu? Dobrý človek dá správnu odpoveď. Aj vy sa často pýtate či život ktorý žijeme, žijeme správne? Kresťan sa často a aj počas farských slávnosti a cirkevných sviatkov zamýšľa nad

⁹⁴ LEFEVRE, P., PERRINET, B.: *Veľké pravdy v malých príbehoch*. Bratislava : LÚČ, 2000, s. 9.

napredovaním v duchovnom živote. Čo je to za človeka, o ktorom povieme, „ten má Filipa“?! Človek, ktorý kladie správne, časové otázky sebe aj druhým.

Tak si počína Tomáš v evanjeliu, keď sa Ježiša pýta: **„Pane, nevieme, kam ideš. Akože môžeme poznať cestu?!“** A nielen jemu Ježiš hovorí: **„Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa. Ak poznáte mňa, budete poznať aj môjho Otca. Už teraz ho poznáte a videli ste ho“** (Jn 14,5.6-7).

Nie je na škodu i vo veľkonočnej dobe vrátiť sa k dialógu, ktorý odznel pri poslednej večeri, ktorý je istým návodom, ktorým dáva Ježiš nádej učeníkom, že hoci ich čaká odlúčenie, ale sľubuje im večný život v jeho kráľovstve. Na učeníkov ešte nezostúpil Duch Svätý, preto sa im Ježišove slová zdajú nezrozumiteľné.

Príslovie hovorí: Každá cesta niekam vedie. Náš život môžeme prirovnať k takej ceste. Pretože sme stvorení na Boží obraz, náš život, naša cesta má mať jasný cieľ, večný život s Bohom v jeho kráľovstve. Ježiš nám to pripomína slovami: **„V dome môjho Otca je mnoho príbytkov“** (Jn 14,2). Ježiš túži po večnosti s každým človekom, a preto hovorí, že ide nám pripraviť miesto k Otcovi, s ktorým nás zmieril svojou smrťou. Ježišove slová nám pripomínajú, aby náš život, naša cesta viedla do večných príbytkov nášho nebeského Otca.

Byť kresťanom neznamená mať nejaký doktrinálny systém alebo nejakú morálku. Podstatné je veriť v Ježiša Krista ako Boha a plniť všetko, čo učil. Znamená to, stretávať sa s ním v jeho slove a vo sviatostiach, v „tajomstve viery“.

Ježiš, keď odchádza, nenecháva svojich samotných. Kto uverí v Krista, má sa snažiť ho hľadať, plniť jeho vôľu. Aj keď cesta za Ježišom je ťažká, nik neostáva vtedy na ceste – živote, sám. Ježiš dal prísľub, že bude s nami po všetky dni až do skončenia sveta. Ježiš je nádej. Zmŕtvychvstanie Ježiša je nádej. **„Boh je láska“** (1 Jn 4,8).

Dnešný svet počúva radšej svedkov než učiteľov a učiteľov počúva len vtedy, ak sú zároveň svedkami. Tieto slová sa dokonale vzťahujú na Ježiša, ktorý nielen učí pravdu, ale jedine on môže o sebe povedať: **„Ja som cesta, pravda a život“** (Jn 14,6).

Aj vám sa stalo čo priateľovi?

V cudzine si poplietol cestu, a keď to zistil, pýtal sa okoloidúceho muža: „Prepáčte, stratil som sa. Môžete mi pomôcť?“ „Kde idete?“ pýtal sa muž. „Idem...“ a povedal názov mesta a miesta. Muž sa usmial a odpovedal: „Potom nie ste stratený. Viete, kde idete. Ja vám rád ukážem smer a verím, že už prídete bez problémov do cieľa svojej cesty.“

Náš život je vlastne pobyt v cudzine. Cirkev nám znova pripomína cieľ života, jeho zmysel a skrze ňu dostávame nádej, že pokiaľ žijeme, môžeme zmeniť svoju životnú orientáciu, vrátiť sa k Bohu aj ako márnotravný syn alebo zablúdená ovečka.

Uvedomujeme si, že nie je čas vyčkávať, odkladať na neskoršie. Je čas konať. Odvážnym šťastie praje.

Andrea Maioki, profesor Lekárskej fakulty v Miláne, v závere svojej knihy Život chirurgov píše takto: „Zatiaľ, čo som neustále pred smrťou, potieram ju a zaháňam, objavujú sa často predou mnou iné, vážnejšie otázky: Aký je zmysel a cieľ života? Aký zmysel má ustavičný zhon, všetka práca a námahy? Iba taký, aby človek žil? A načo žije? Kam smeruje? Po celý život som na to myslel a zdá sa mi, že som opäť na rukách mojej matky a pýtam sa jej, prečo sme prišli na svet? A ako by som počul jej slová: „Synak, na to sme na svete, aby sme poznali Boha a popri našich vedomostiach a prácach Ho milovali, Jemu slúžili, a tak raz prišli do neba.“

Je správne, keď k Bohu vedie cesta nášho života. Od neho sme vyšli a k nemu sa vraciame. Ale iba jedna cesta k Bohu je správna, tá, ktorú nám ukázal Ježiš Kristus. Pozerajme často do hĺbín našej duše a pýtajme sa seba samých: „Kam idem? Kam smerujem? Po akej ceste to vlastne kráčam?“

Je správny obraz opravdivého kresťana katolíka, ktorý čerpá Ježišovu lásku zo sviatostí a z modlitby – potom ju prelieva v skutkoch lásky do iných. My si práve z tohto pohľadu spytujme v dnešnú nedeľu svedomie: „Sme opravdiví kresťania katolíci? Dokážeme práve cez modlitbu a sviatosti čerpať Ježišovu lásku a potom ju prelievať do konkrétnych skutkov každodenného života? Cíti to naša rodina, spolupracovníci, spolužiaci, susedia? Vidia v našej добрôte Božiu dobrotu?“

A čo na záver? Rozdávajme! Aj za tú cenu, že niektorým budeme na posmech. Lebo len cez skutky lásky prejavíme svoju lásku samému Kristovi a cez neho nebeskému Otcovi.

Prajem vám, aby ste naďalej boli dobrými ľuďmi, ktorí ochotne ukazujú pýtajúcim sa na cestu a tým čo poblúdili správnu cestu.

Vyprosujem vám, aby ste svojím životom boli svetlom a soľou ako jednotlivci, rodiny i farnosť, pre okolie.

Na príhovor sv. Filipa nech každého z vás Pán naplní správnymi otázkami a odpoveďami, keď budete riešiť životné povinnosti.

Amen.

Šiesta veľkonočná nedeľa v roku „A“

Jn 14,15-21

Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania

*Prikázania nás neobmedzujú, ale nám ukazujú správny smer za Kristom.*⁹⁵

Skúsme si predstaviť náš život bez dopravných značiek a nariadení. Život na cestách by sa stal nebezpečným. Autá by jazdili po hociktorej strane, na križovatkách by neboli semaforey, nikto by nedával prednosť v jazde, nestál na stopke. V doprave by bol chaos a mnoho ľudí by prišlo o život. Tak podobne je to so všetkými zákonmi na tomto svete. Zákony nám pomáhajú usmerňovať náš život, sú to akési mantinely nášho života. Na jednej strane nás obmedzujú, ale zároveň nás chránia. Bez zákonov by sa ľudia navzájom zničili.

Ježiš nám pripomína: ***„A kto miluje mňa, toho bude milovať môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého“*** (Jn 14,21).

Veľkonočné obdobie sa chýli ku koncu a Pán Ježiš pripravuje svojich učeníkov na svoj odchod. Ježišov odchod si pripomenieme vo štvrtok, a môžeme si hlbšie uvedomiť, že aj keď nežijeme v Jeho prítomnosti, máme žiť v Jeho duchu. Ježiš si povolal jednoduchých ľudí, počas svojho účinkovania bol stále s nimi, viedol ich a poučoval. Príde čas, kedy sa s nimi bude musieť rozlúčiť, učeníci budú poslaní do sveta bez svojho Majstra a boja sa tejto svojej úlohy. Preto im Pán dáva prikázania, usmerňujúce ich ďalšiu činnosť a tým zostáva stále medzi Apoštolmi. ***„Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania. A ja poprosím Otca a on vám dá iného Tešiteľa, aby zostal s vami naveky - Ducha pravdy, ktorého svet nemôže prijať, lebo ho nevidí, ani nepozná. Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje. A kto miluje mňa, toho bude milovať môj Otec; aj ja ho budem milovať a zjavím mu seba samého“*** (Jn 14,15-17.21).

Milovať Pána neznamena byť v Jeho hmatateľnej a viditeľnej blízkosti, dôležité je plniť Ježišovu vôľu a zachovávať prikázania. Je prítomný všade tam, kde Jeho slová nemajú iba na jazyku, ale kde podľa nich konajú. Jedine tak môžeme prejaviť svoju lásku k Nemu. Kto Ježiša miluje, musí žiť a jednať ako On.⁹⁶ Apoštoli veľmi chceli, aby zostal Ježiš pri nich. Kristus sa musí vrátiť k svojmu Otcovi. Dal však ľuďom návod, ako chce zostať medzi nami. Aj keď tu nebude fyzicky prítomný, nie je ďaleko. Príde „Zástanca“, Duch Svätý,

⁹⁵ Porov.: HURÁK, J.: Seminár. Spišská Kapitula : 2005.

⁹⁶ Porov.: PORSCH, F.: *Malý stuttgartský komentár. Evangelium sv. Jána*. Karmelitánské nakladatelství : Kostelní Vydří, 1998, s. 144-145.

poslaný Nebeským Otcom, na pomoc v problémoch a biedach, ktorým budú Apoštoli vo svete vystavení.⁹⁷ „**Chod'te! Hľa, posielam vás ako baránkov medzi vlkov**“ (Lk 10,3).

Súčasťou tohto poslania sú prikázania, dané nám na pomoc v ceste, ktorú ukázal Kristus. Duch a podstata Ježišových slov živí našu vieru a robia ju účinnou. To je podstata Božích prikázaní.

Milovať Krista a dodržiavať Jeho prikázania nebolo nikdy ľahké. Keď sa pozrieme na prvotnú Cirkev, Ježišovi učeníci si veľa vytrpeli pre Jeho náuku a lásku k Nemu. Za svojho Majstra neváhali podstúpiť mnoho prenasledovaní a položiť aj svoj vlastný život. Musíme si priznať, že ani dnes tomu nie je ináč. Nikto nie je pre Krista prenasledovaný a každý môže spokojne prežívať svoju vieru. Ale dnešná doba ponúka iné problémy a pokušenia, s ktorými musí dnešný veriaci človek zápasiť. Ježišove prikázania sú aktuálne aj teraz a majú čo povedať dnešnému človeku v 21. storočí. Je ťažké v dnešnej dobe plniť Pánovu vôľu, keď nám svet ponúka mnoho možností k hriechu. Z každej strany narážame na rôzny odpor. Povedané dnešným jazykom, viera sa dnes nenosí. Človek je častokrát ovplyvňovaný svojím okolím. Bojí sa prejavovať svoju vieru, ktorú zdedil od svojich rodičov a starých rodičov. Pomáhať blížnym, chodiť do kostola, pristupovať k sviatostiam, nie je dnes v móde. Niektorí sa dokonca pozerajú na vieru druhého s posmechom a úškl'abkom.

Častokrát zabúdame a neuvedomujeme si, že každý z nás je povolaný ísť za Ježišom svojou vlastnou cestou. Je mnoho spôsobov ako prežívať svoju vieru, ako ju dať najavo. Každodenná práca a povinnosti sú naším povolaním a Božie prikázania sú určité značky na tejto ceste, ktoré nám pomáhajú kráčať po ceste spásy. Človek, riadiaci sa týmito Božimi značkami, zároveň prejavuje svoju lásku k Pánu Ježišovi.

My kňazi máme byť dobrými pastiermi Božieho ľudu a služobníkmi nášho Majstra Ježiša. Vy deti môžete prejavovať svoju lásku k Ježišovi tým, že počúvate svojich rodičov a pomáhate im. Otec, mama, vaša láska sa k Pánovi sa prejavuje vo vzájomnom sebadarovaní, v rešpektovaní jeden druhého a vo výchove vašich detí. Vy mladí priatelia máte úprimne hľadať svoje povolanie a naplniť svoj život pravou láskou, dobrotou a spravodlivosťou. Starí otcovia a staré mamy, vy čo znášate kríže staroby, častokrát spojenou s chorobou, vaša láska ku Kristovi spočíva v trpezlivom znášaní vašej staroby a choroby. Každý z nás má svoje mantinely života, ktoré treba dodržiavať, aby prišiel bezpečne za Kristom.

⁹⁷ Porov.: SCHOTT: *Zo stola Božieho slova*. Dobrá kniha : Trnava, 2000, s. 142-143.

Pre lepšie pochopenie nám môže pomôcť jedna moderná legenda, ktorá poukazuje na to, ako to vyzerá v živote bez určitých hraníc a pravidiel. Táto legenda hovorí o nezbednom vlaku. Istý vlak už roky a roky chodil po tých istých koľajniciach a nikdy sa mu nič zlého nestalo. Keď raz videl na pasienke pri lese malú skupinku jeleňov, ako si spokojne užívali slobodu a voľne chodili, povedal si, prečo aj on nemôže byť tak voľný? Prečo aj on nemôže ísť kade chce? Nuž sa osmelil a vyskočil z koľajníc a chcel zabehnúť medzi skupinku spokojných jeleňov. Ďaleko však nezašiel. Vozne, ktoré za sebou ťahal, sa takou rýchlosťou rozbehli dopredu, že roztrepali celý rušeň a strojvodcu zabili. Vlak sa poučil, že ak sa presne drží koľajníc, nič sa mu nestane, a že vždy dôjde bezpečne do svojho cieľa.

Prajem sebe i vám, aby sme nikdy nevybočili z našej cesty za Kristom. Majme stále na mysli, že Ježišove prikázania nás neobmedzujú, nie sú tu zbytočné. Sú nám dané na pomoc v každodennom živote. Dennodenne si uvedomujme, že keby sme ich nemali, boli by sme ako v tme a nevedeli kadiaľ ísť.

Amen.

Siedma veľkonočná nedeľa v roku „A“

Jn 17,1-11a

Modlitba a jednota

Často sa modlíme za jednotu kresťanov.⁹⁸

Niekoľko rokov po druhej svetovej vojne bol v talianskom meste Cella di Varci postavený zaujímavý kostol. V roku 1952 miestny farár, ktorý nemal prostriedky na stavbu kostola, poslal list starostom, biskupom a kňazom tých miest, kde bol počas vojny zničený kostol. Prosil ich, či by mu nemohli poslať materiál, ktorý zostal po zničených kostoloch a nejaké symboly vojny. Na jeho prosbu reagovali až na 60. miestach. A tak mohla byť vybudovaná výnimočná stavba. Oltár bol postavený zo zrúcanín Hirošimy. Nad oltárom je kríž s postavou Krista. Jeho nohy boli vytvorené z dlhých japonských pušiek. Telo s roztriahnutými ramenami bolo zložené z nožov, granátov, šablí a pištolí. Trňová koruna z drôtu koncentračného tábora v Osvienčime. Svätôžiara bola poskladaná zo železných prsteňov používaných pri mučení v Kongu. Dokonalá stavba sa tak stala

⁹⁸ Porov.: JURČÁGA, Pavol.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

symbolom jednoty Cirkvi, ktorú tvoria ľudia rozličných národov, rasy, kultúry, jazykov, mentality a formy života.⁹⁹

V jednej z najkrajších častí Jánovho evanjelia, ktoré počúvame medzi sviatkom nanebovstúpenia a sviatkom Zoslania Ducha svätého Ježiš vo veľkňazskej modlitbe pri poslednej večeri pokorne oznamuje svojmu Otcovi: Za nich prosím. „*Neprosím za svet, ale za tých, ktorých si mi dal, lebo sú tvoji*“ (Jn 17,9).

Evanjelium pripomína rozlúčkovú veľkňazskú modlitbu, ktorej ústrednou myšlienkou je nielen Ježišovo oslávenie Otcom, ale aj zachovanie a posvätenie učeníkov, jednota všetkých veriacich, a by ľudia poznávali Otca i Syna a uctili si ich. Modlitba Ježiša, ktorú sme v dnešnom evanjeliu počuli je výzvou a oslovením pre ľudí, aby ho napodobňovali.

Pred svojím odchodom k Otcovi sa Ježiš modlí za tých, ktorých mu Boh zveril. Hodina, ktorá nastala, je doba jeho utrpenia a zmŕtvychvstania - tak vrcholí celé jeho dielo. Slávnostným tónom nehovorí Ježiš priamo o sebe, ale o Synov, akoby sám seba videl z určitého odstupu. Svojmu Synovi daroval Boh schopnosť obdať ľudí večným životom. Ten potom spočíva v poznaní Najsvätejšej Trojice.

Ježiš sa zmieňuje o svojej existencii u Otca pred stvorením sveta a vystihuje to pojmom sláva. Prosí, aby bol Otcom oslávený, a to zo smrti na kríži - vzkriesený k životu. Ježiš dal poznať ľudom Božie meno, t.j. samotného Boha. Všetci títo ľudia patria Bohu ako Stvoriteľovi, darcovi života. K zjaveniu Boha ľudom došlo prostredníctvom slov, o ktorých Ježiš hovorí, že ich dostal od Otca. Prijat' tieto slová, napr. veľkňazskú modlitbu s vierou znamená zároveň poznať, čo Ježiš pre nás znamená.¹⁰⁰

Ježišovo dielo bude vo svete pokračovať - v ľuďoch, o ktorých Kristus hovorí, že sú jeho a Boží. Výslovne za nich prosí Ježiš v tejto chvíli.

Každoročne slávi Cirkev na siedmu Veľkonočnú nedeľu aj Svetový deň komunikačných prostriedkov. Patrónom katolíckych žurnalistov je svätý František Saleský.

V roku 1881 ho pápež Pius XI. vyhlásil za patróna tlače a žurnalistov. Požiadavka prenikania Cirkvi do médií je v týchto rokoch stále viac aktuálna. Masmédiá veľmi ovplyvňujú hlavne mladých ľudí. Cez rôzne médiá je totiž možné bližšie sa priblížiť k ľuďom. Tieto objekty zohrávajú veľmi dôležitú úlohu aj v pastorácii a to z troch dôvodov: pomáhajú Cirkvi otvoriť sa dnešnému svetu, ďalej pomáhajú rozvíjať dialóg v rámci rôznych cirkví a práve vďaka nim

⁹⁹ VRABLEC, J.: *Hlásaj slovo*. Prešov: Vydavateľstvo Michala Vaška, 1999, str. 113

¹⁰⁰ ZEVINI, G.: *Lectio Divina – Doba veľkonočná*. Kostelní Vydří, karmelitánske nakladateľství 2003, str.355

sa Cirkev môže ľahšie orientovať v mentalite ľudí našich čias. Vo svojej modlitbe prosí Ježiš aj za katolíckych žurnalistov.

„Čo Vám hovorím vo tme, hovorte na svetle a čo počujete do ucha rozhlasujte zo striech“ (Mt 10,26). Toto hovorí Ježiš svojim učeníkom a Svätý Otec Ján Pavol II. to zopakoval nie raz vo svojich posolstvách ku Dňu spoločenských komunikačných prostriedkov. Modernými strechami môžu byť: novoročný ples, farský časopis alebo celoslovenské rozhlasové či televízne vysielanie. Tí, čo nedostali do vienka lopatu ani kriedu, ale pero či mikrofón, sú povinní liezť a tí, do ktorých rúk boli zverené pastierske palice, by im mali solidárne podržať rebrík.

Pred svojím utrpením prosí Ježiš za tých, ktorých mu dal Otec zo sveta (porov. Jn 17,6). Dobré vie, že sú príliš slabí na to, aby s ním vytrvali v hodine utrpenia, ktorá sa neodvratne blížila, ale aj to, že ho opustia a niektorí dokonca zaprú. V tej chvíli asi niekto z apoštolov nechápal skutočný význam celej modlitby, ale po Ježišovom vzkriesení a nanebovstúpení to bolo celkom inak: Všetci jednomyseľne zotrvali na modlitbách (porov. Sk 1,14). Avšak práve modlitba opretá o pevnú dôveru toho, ktorý je verný, i keď my sme neverní, (porov. 2 Tim 2,13) premieňa srdce človeka a zdvihla nás k novému životu, ktorý do nášho srdca vlieva vzkriesený Kristus. Čím iným oslávim Boha než tým, že dovoľíme, aby nás Víťaz nad smrťou oslobodil od našich problémov a chorôb a urobil z nás tých, skrze ktorých slabosť môže pôsobiť nesmierna moc Božej milosti (porov. 2Kor 12,9-10).¹⁰¹

A ako možno definovať modlitbu? V jednom príbehu Boh v rozhovore s človekom uvádza nasledovne: Modlitba je teda rozprávanie záhradníkovho srdca o ružiach, ktoré vykvitli v jeho záhrade, a ktoré mu urobili takú radosť, že sa s ňou musel podeliť aj so mnou. Modlitba je plač matky nad chorým dieťaťom, ku ktorému povoláva aj mňa. Modlí sa ten, kto mi rozpráva o svojej láske, o tom ako túži po nej a ako sa o ňu bojí. Modlí sa ona, keď mi odkrýva svoje srdce plné ľúbosti k nemu. Modlí sa dieťa, keď mi rozpráva o starostiach s pokazenou hračkou a o pávom pierku, ktoré našlo cez víkend. Modlí sa starec, ktorý má choré nohy a oči, ktoré už dobre nevidia. Modlí sa každý, kto mi odkrýva svoje srdce bez rozdielu, či je to srdce prosiace a či trpiace alebo zamilované a či sklamané, staré alebo mladé, musí to byť však srdce, ktoré miluje.

Kostol v Taliansku bol postavený zo zrúcanín iných kostolov. Bola to vynikajúca myšlienka. Geniálna myšlienka sa podarila uskutočniť aj samotnému

¹⁰¹ ZEVINI, G. : *Lectio Divina – Doba veľikonočná*. Kostelní Vydří, karmelitánske nakladateľstvá 2003, str.357

Ježišovi, keď vytvoril celosvetové spoločenstvo svojich bratov a sestier. Ježiš nás prostredníctvom dnešného evanjelia vyzýva, aby sme verili v silu modlitby a boli jednotní. Nech nás k tomu povzbudia aj slová z denníčka sr. Faustíny:

Usilujte sa o to, aby každý, kto sa s vami stretne, odchádzal od Vás šťastný. Rozsievajte okolo seba vôňu šťastia, lebo ste od Boha vzali veľa, tak aj druhým dávajte veľa. Nech odchádzajú od vás všetci šťastní, hoci by sa iba dotkli obruby vášho rúcha. Dovoľte Bohu, aby voviedol loď vášho života na šíre more do nepreniknuteľných hĺbín vnútorného života. Prežite svoj život konaním dobra, aby som mohol sa stránky vášho života napísať: prežila svoj život činiac dobro všetkým. Nech vám v tom Boh pomáha.¹⁰²
Amen.

Nanebovstúpenie Pána v roku „A“

Mt 28,16-20

Nanebovstúpenie

Naša úloha spočíva v učení, v zachovávaní všetkého, čo nám Pán prikázal, naša misia spočíva v láske k Bohu, byť stále v Božej prítomnosti.¹⁰³

Načo ste sem prišli, z akého dôvodu? Kto vás sem priviedol? Kto vás sem poslal? Kým ste boli prinútení? Deti mohli pozerat' program v televízii, vy ste nechali hrnce na varičoch a opustili ste ich. Ved' to, čo sa tu deje, deje sa každý deň to isté, či nie? A preto, kto spôsobil, že ste sem prišli? Je tu vari v tomto chráme niečo vzácne, čo ste uprednostnili pred inými činnosťami? Je tu niečo lepšie? Alebo zobrali ste to ako svoju povinnosť? Ved' je toľko filmov, záujmov, iné využívanie času, prečo práve tráviť svoj čas tu? Tieto minúty sa už nikdy nevrátia, už sa nikdy nezmení časť života, ktorú sme tu prežili! Nikdy! Niekoľko minút svojho života sme obetovali Bohu. Táto chvíľa zostane navždy zapísaná v našom živote, nedá sa zmeniť!

„Keď ho uvideli, klaňali sa mu, no niektorí pochybovali. Ježiš pristúpil k nim a povedal im: „Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi. Chod'te teda...“ (Mt 28,16–20). Ježiš posielal svojich učeníkov, aby mu boli svedkami a žili jeho život. Deje sa to každý deň po sv. omši, keď kňaz hovorí: „Id'te v mene Božom.“

¹⁰² KOWALSKÁ, F.: *Denníček – Božie milosrdenstvo*, Smižany, SAC, str. 52

¹⁰³ Porov.: KAČALJAK, M.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2004.

Ježišov odchod zo zeme spojil kríž a korunu. Nanebovstúpenie sa odohrало na Olivovej hore, na jej úpätí leží Betánia. Keď cez ňu prechádzali, prechádzali aj Getsemanskou záhradou, aj cez miesto, kde plakal nad Jeruzalemom. Jeho srdce nebolo naplnené trpkosťou z kríža, lebo nanebovstúpenie bolo ovocím ukrižovania. Ako povedal, bolo vhodné aby trpel, a tak vošiel do slávy.¹⁰⁴ Ukazuje nám príklad, ako my dosiahneme nebo – cez utrpenie, kríž a cez lásku. Posiela ľudí, posiela nás. Ježiš odchádza k svojmu Otcovi a nás posiela medzi ľudí. Naša úloha spočíva v učení, v zachovávaní všetkého, čo nám Pán prikázal, naša misia spočíva v láske k Bohu. Na tomto svete sme preto, lebo to spôsobila Božia láska. Od lásky sa všetko v našom živote vyvíja. Ved' apoštoli, keď Ježiš vystupoval do neba, uprene hľadeli k nebu. Ten, koho milovali, odchádza od nich. Ale Boh ich povzbudzuje prostredníctvom anjelov: „**Mužovia galilejskí, čo stojíte a hľadáte do neba? Tento Ježiš... príde tak, ako ste ho videli do neba odchádzať**“ (Sk 1,9–11). Keď vystupoval do neba, tak ich požehnal. Majú čakať na príchod Ducha Svätého. Oni naplnení radosťou to naozaj tak urobili. Hoci, aj keď zostali v meste, nezostali čakať len tak pasívne. Ale Písmo hovorí: „**... s veľkou radosťou sa vrátili do Jeruzalema. Stále boli v chráme a velebili Boha**“ (Lk 24,52b–53). Ducha Svätého čakávali v radosť a na modlitbách. Nevedeli kedy príde, ale napriek tomu zostali v chráme, chválili Boha a čakali, povzbudení Ježišovým prísľubom.

Odchádza Ježiš, ktorý nám ide pripraviť miesto vo svojom kráľovstve a prichádza moc z výsosti. Ježiš neodišiel úplne, iba fyzicky, pretože v každej osobe Najsvätejšej Trojice je celý Boh. Ved' potom by neplatili Pánove slová, že bude s nami po všetky dni až do skončenia sveta. On je s nami práve prostredníctvom Ducha Svätého. Ježišove nanebovstúpenie ukončuje jeho fyzické pôsobenie na zemi a začína konanie apoštolov, naše svedectvo.¹⁰⁵

Ježiš je Kráľ neba, sám to povedal Pilátovi (porov. Lk 23,2–3). Podľa KKC nebo neoznačuje miesto, akýsi priestor, ale vznešenosť Boha a jeho prítomnosť v srdci spravodlivých (KKC 2802). Ježiš je však iným Kráľom, ako svetský kráľ (porov. Jn 18,36). Jeho kráľovstvo nie je z tohto sveta, jeho kráľovstvo je kráľovstvo lásky a pokoja. On je Kráľ, ktorý myslí viac na dobro svojich stvorení, na ich šťastie. „Tí, čo zomierajú v Božej milosti a v priateľstve s Bohom a sú dokonale očistení, žijú naveky s Kristom. Sú navždy podobní Bohu,“ (KKC 1023), lebo ho vidia z tváre do tváre. On, Kráľ, prišiel, zostúpil k svojmu stvoreniu a stal sa ich sluhom. Ježiš sa stal naším sluhom (porov. Flp 2, 7), aby nám ukázal príklad pokorného a oddaného nasledovania Boha. Keď je

¹⁰⁴ Porov.: SHEEN, F. J.: *Život Krista*. Trnava: Dobrá kniha, 1998, s. 478.

¹⁰⁵ Porov.: CARVAJAL, F. F.: *Hovoriť s Bohom II*. Bratislava: Lúč, 1999, s. 551.

chlapec alebo dievča zaľúbené, dokáže sa uprene dívať na svojho partnera. Keď sa učenici uprene dívali k nebu, vyjadrovali tým svoju lásku k Ježišovi. Ježiš vystúpil fyzicky do neba, ale tým zostúpil duchovne do srdca človeka. Pán môže prebývať v srdci stále, záleží od otvorenosti a čistoty nášho srdca. Tým, že vystúpil do neba, chce v nás vzbudiť túžbu po nebi.

Ježišovo nanebovstúpenie nás nechce fyzicky vytrhnúť z tohto sveta, ale chce, aby naše srdce bolo stále v Božej prítomnosti, aby bolo v nebi. Keď sa Ježiš modlil, hovoril: „Neprosím, aby si ich vzal zo sveta, ale aby si ich ochránil pred Zlým“ (Jn 17,15). Kristus nás posielal do rodín, do rôznych zamestnaní, spoločenstiev...¹⁰⁶ Fyzicky byť medzi ľuďmi, ale srdcom byť vystúpení do neba, do Božej slávy. Byť v Pánovej prítomnosti sa dá dokázať tak, že naša myseľ je stále upretá na Boha, že si vzbudíme úmysel všetko robiť z lásky k Bohu. Je niekedy ťažké toto robiť, ale denná modlitba nás do toho začne pomaly vovádzať. Vždy, keď si spomenieme na Boha, vtedy si môžeme vzbudiť lásku k Bohu, aby sme aj my na konci svojho života mohli úprimne povedať: „**Je dokonané**“ (Jn 19,30). Ježiš nám vydobyl večný život, ktorý prežijeme v spoločenstve s Bohom, kontemplujeme, nazeráme stále na jeho tvár a sme šťastní. A nám stačí len túžba po Bohu, po nebi a snaha o čistý život. Svätý Ján Mária Vianney hovorí: „Mohli by sme byť svätí a dokonca robiť aj zázraky, ale ak nám chýba láska, neprídeme do neba.“¹⁰⁷ Boh nám ukázal svoju lásku a teraz je rad na nás ukázať našu lásku k nemu. Nech je nám príkladom Abrahám, ktorý s láskou poslušol Boha a chcel obetovať svojho jediného syna. A mnoho iných... Takéto hrdinstvo je možné iba z lásky k Bohu.

„Pretože Boh je kráľom celej zeme, spievajte mu chválospev. Boh kraľuje nad národmi, Boh sedí na svojom svätom tróne“ (Ž 47,8–9). A tak prečo sme sem prišli, kto nás pritiahol sem do chrámu? Je to tento Boh, jeho láska. Kráľ celej zeme i neba, ktorý sa nám aj dnes daruje pod spôsobmi chleba a vína. On dnes vystúpil do neba a chce vziať i nás, preto použil možno nášho priateľa, mamu alebo otca, babku, alebo sme prišli preto, lebo naozaj túžime po nebi, do ktorého prídu iba svätí.

Pane Ježišu, ty si ten, ktorému je daná všetka moc na nebi i na zemi, Kráľ Izraela, ďakujem, že si nám dnes daroval život s tebou i s tvojím Otcom v nebi. Ďakujem, že sme sa dnes stali vlastníkami raja. Dnes sme sa s tebou mysticky, a zároveň reálne, vzniesli do nebeských výšin. Skrze teba sme získali neobyčajnú milosť, než akú sme stratili.¹⁰⁸ Prosím, urob nás svätými, aby sme

¹⁰⁶ Porov.: CARVAJAL, F. F.: *Hovoriť s Bohom II.* 1999, s. 551.

¹⁰⁷ ROSSÉ, G.: *Ján Mária Vianney.* Bratislava: Lúč, 2001, s. 60.

¹⁰⁸ Porov.: CARVAJAL, F. F.: *Hovoriť s Bohom II.* 1999, s. 549.

vždy všetko robili s láskou, aby sme všetko zachovávali, čo si nám prikázal. Učiteľ, nauč nás byť stále v tvojej prítomnosti, byť svedkom. Pane, vyzbroj nás mocou z výsosti, chcem dosiahnuť nebo, pomôž mi. Duch Svätý, čakám ťa, príd'!

Amen.

Turíce

Jn 20,19-23

Duch Svätý - neznámy Boh
*Prijmite Ducha Svätého.*¹⁰⁹

Mnoho hovoríme o Duchu Svätom. Napriek tomu máme niekedy dojem, že dokonca aj pre tých, ktorí o ňom hovoria, je neznámym Bohom. Akú odpoveď by ste dali, keby sa vás niekto opýtal, kto je Duch Svätý?

„A znova im povedal: ‚Pokoľ vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás.‘ Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im: ‚Prijmite Ducha Svätého‘“
(Jn 20,21-22).

Sme na prahu veľkonočných udalostí. Nové, definitívne zjavenie Ducha Svätého ako osoby, ktorá je Darom, uskutočňuje sa práve v tejto chvíli. Veľkonočné udalosti – Kristovo utrpenie, smrť a zmŕtvychvstanie – sú aj časom nového príchodu Ducha Svätého ako Parakléta a Ducha pravdy. Sú časom „nového začiatku“ darovania sa trojjediného Boha ľudstvu v Duchu Svätom zásluhou diela Krista – Vykupiteľa. Tento nový začiatok je vykúpením sveta: ***„Ved' Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna.“*** Už v „darovaní“ Syna, v dare od Syna je vyjadrená najhlbšia podstata Boha, ktorý je ako láska nevyčerpatelným prameňom darovania sa. V dare od Syna sa navzájom dopĺňajú zjavenie a darovanie z večnej lásky: Duch svätý, ktorý je v nepreskúmateľných hĺbinách božstva Osobou – Darom, je skrze dielo Syna, čiže skrze veľkonočné tajomstvo, novým spôsobom daný apoštolom a Cirkvi a prostredníctvom nich ľudstvu a celému svetu.

To nachádza svoje definitívne vyjadrenie v deň zmŕtvychvstania. V ten deň Ježiš z Nazareta, ktorý podľa tela pochádza z Dávidovho rodu, ako píše apoštol Pavol, „podľa Ducha svätosti od vzkriesenia z mŕtvych je ustanovený

¹⁰⁹ Porov.: MORES, R.: Seminár. Spišská Kapitula : 2004.

v moci ako Boží Syn“. Možno teda povedať, že mesiášske „vyzdvihnutie“ Krista v Duchu Svätom dosahuje svoj vrchol v zmŕtvychvstaní, v ktorom sa zjavuje aj ako Boží Syn“ ustanovený v moci“. Táto moc, ktorej pramene vyvierajú z nepreskúmateľného trojičného spoločenstva sa prejavuje predovšetkým v tom, že zmŕtvychvstalý Kristus na jednej strane splňa Boží príslub, vyjadrený ústami proroka: „Dám vám srdce nové a vložím do vás nového ducha...svojho ducha“ a na druhej strane splňa svoj príslub, ktorý dal apoštolom slovami: „Keď odídem, pošlem ho k vám.“ To je on: Duch pravdy, Parakleta, zoslaný zmŕtvychvstálým Kristom, aby nás pretvoril podľa jeho podoby.

Hľa: ***„Večer v ten istý prvý deň v týždni, keď boli učeníci zo strachu pred Židmi zhromaždení za zatvorenými dverami, prišiel Ježiš, stal si doprostred a povedal im: 'Pokoj vám!' Ako to povedal, ukázal im ruky a bok. Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána. A znova im povedal: 'Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás.' Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im: 'Prijmite Ducha Svätého.'“***

Všetky podrobnosti tohto podstatného textu Evanjelia podľa Jána majú svoj význam, najmä keď ich čítame v súvislosti so slovami povedanými v tom istom večeradle na prahu veľkonočných udalostí. V tej chvíli veľkonočné udalosti – posvätné trídium Ježiša Krista, ktorého Otec pomazal a poslal na svet, dosahujú záverečie. Kristus, ktorý na kríži „odovzdal ducha“ ako Syn človeka a Baránok Boží, po zmŕtvychvstaní prichádza k apoštolom, aby „dýchol na nich“ tou mocou, o ktorej hovorí List Rimanom. Pánov príchod naplňa zhromaždených radosťou: „ich zármutok sa mení na radosť“, ako im to sám prisľúbil pred svojím umučením. A predovšetkým sa splňa hlavná predpoveď rozlúčkovej reči – zmŕtvychvstalý Kristus „prináša“ apoštolom Ducha Svätého a dáva tak začiatok novému stvoreniu. Prináša ho za cenu svojho „odchodu“; udeľuje im tohto Ducha akoby cez rany svojho ukrižovania: „ukázal im ruky a bok“. Práve mocou tohto ukrižovania im Zmŕtvychvstalý hovorí: „Prijmite Ducha Svätého.“

Tak vzniká úzky vzťah medzi poslaním Syna a poslaním Ducha Svätého. Nejestvuje zoslanie Ducha Svätého (po prvotnom hriechu) bez kríža a zmŕtvychvstania: „Ak neodídem, Tešiteľ k vám nepríde.“ Vzniká tiež úzky vzťah medzi poslaním Ducha Svätého a poslaním Syna v diele vykúpenia. Poslanie Syna sa v istom zmysle „vyčerpáva“ vo vykúpení. Poslanie Ducha Svätého „čerpá“ z vykúpenia: „z môjho vezme a zvestuje vám“. Vykúpenie naplno uskutočňuje Syn ako Pomazaný, ktorý prišiel a konal mocou Ducha Svätého a napokon obetoval sám seba ako najvyššiu obeť na dreve kríža. Toto

vykúpenie však zároveň stále uskutočňuje v ľudských srdciach a svedomiach – v dejinách sveta – Duch Svätý, ktorý je „iným Tešiteľom“.¹¹⁰

Prorok Ámos hovorí, že Pán zjaví svoje plány najprv svojim služobníkom, prorokom. V dnešnej dobe si zvolil pápeža Jána Pavla II. slovami svätej Kataríny Sienskej, aby zaburácal nad telom svätej Cirkvi dostatočne mocne na to, aby zobudil deti spiace v nej. Hovorí s odvahou a jasnosťou proroka. Verím, že Pán ho pomazal, aby zhromaždil Cirkev a otvoril ju slovám Ducha Svätého a priviedol Cirkev cez prah budúceho tisícročia. Zamyslite sa nad týmito slovami: „Keďže sa približuje tretie tisícročie vykúpenia, Boh pripravuje veľkú jar kresťanstva, a už vidíme jej prvé znamenia... Vidím prichádzať nový vek misionárstva, ktoré sa stane žiariacim dňom plným bohatej žatvy, ak všetci kresťania... zareagujú s veľkodušnosťou a svätosťou na volania a výzvy našich čias... Boh otvára Cirkvi horizonty ľudstva oveľa viac pripraveného na sejbú evanjelia. Cítim, že prišiel čas, kedy treba vrhnúť všetku energiu Cirkvi do novej evanjelizácie... nijaký veriaci v Krista, nijaká inštitúcia v Cirkvi sa nemôže vyhnúť tejto najvyššej povinnosti – hlásať Krista všetkým ľudom. Zdá sa, že Duch Boží vzbudzuje v kresťanoch pôvodný misionársky zápal, keď sa viera rýchlo rozširovala vďaka hrdinskému svedectvu každého pokrsteného človeka“. Keď rozjímam nad jeho slovami, prichádza mi na myseľ Ján Krstiteľ, ktorého si Duch Svätý vybral, aby pripravil cestu Pánovi. Sv. Ján videl, že sa začína zjavovať Boží plán, že nadišiel čas pripraviť Boží ľud na prijatie Božieho diela uprostred neho. Som presvedčený, že pápež Ján Pavol II. pripravuje Boží ľud na prijatie nadchádzajúceho Božieho diela v našej dobe. Zamyslime sa nad slovami „Boh pripravuje veľkú jar“ a „Boh otvára horizonty ľudstva“ a „Zdá sa, že Duch Boží vzbudzuje...“ Svätý Otec nehovorí o tom, čo on ako Kristov vikár robí, aby sa Cirkev pripravila. Hovorí, čo Boh sám začal robiť. Tlmočí to, čo hovorí Duch Svätý, aby sme mohli na to vhodne odpovedať.¹¹¹

Už roku 1986 písal Ján Pavol II. v Encyklike *Dominum et vivificantem*, že jubileum, na ktoré myslí, bude musieť mať ráz ako kristologický, tak pneumatologický, pretože „tajomstvo vtelenia sa stalo skutočnosťou z pôsobenia Ducha Svätého“. Uskutočnil ho Duch, ktorý – jednej podstaty s Otcom a Synom – je v absolútnom tajomstve trojjediného Boha osobou – láskou, nestvoreným darom, večným zdrojom všetkých darov od Boha v rade stvorení, priamym podnetom a v istom zmysle aj predmetom Božieho sebazdeľovania v rade milosti“.

¹¹⁰ Porov. JÁN PAVOL II.: *Dominum et vivificantem*.

¹¹¹ Porov.: RALPH, M.: *Čo hovorí Duch*.

V súvislosti s týmito teologickými tvrdeniami napísal v Tertio millennio adveniente, že „Cirkev sa nemôže pripraviť na záver druhého tisícročia žiadnym iným spôsobom, než v Duchu Svätom. Čo sa stalo 'v plnosti času' skrze Ducha svätého, môže sa vynoriť v pamäti Cirkvi jedine skrze neho“.

Prvá téma sa týka „nového preskúmania prítomnosti Ducha, ktorý pôsobí v Cirkvi“. Ide o úlohu nanajvýš potrebnú a naliehavú. Je známe, ako chabý je duchovný život veriacich, a to je tiež dôsledkom katechézy, často nedostatočnej a neúplnej. A táto práca vyžaduje prítomnosť a pôsobenie Ducha v živote Cirkvi. Nedostatok pretrváva v mnohých kresťanských spoločenstvách, pretože sa koncilové dokumenty 258-krát zmieňujú o Duchu Svätom. Ako ktosi povedal, boli by mali urobiť prietrž „dlhého vyhnanstva božského Neznámeho“ v teológii a v živote mnohých veriacich. Duch pôsobí v Cirkvi – upresňuje vhodne pápež – „jednak sviatosťne, zvlášť skrze sviatosť birmovania, a jednak v rôznych charizmách, úradoch a službách, ktoré on sám zaviedol pre jej dobro“. Tiež apoštolský list tvrdí okrem toho, že je dôležité sústrediť pastoračiu Cirkvi na postavu Ducha Svätého ako „hlavného činiteľa novej evanjelizácie“. Táto téma je, ako všetci vedia, jednou z príznačných črt učenia Jána Pavla II., ktorý neúnavne pripomína, že sa predovšetkým dospelým majú predkladať cesty viery, ktorými by boli schopní nadviazať dialóg so súčasnou kultúrou a osvojiť si v každodenných voľbách osobných, rodinných, sociálnych a politických etické merítka v duchu evanjelia.

Nová evanjelizácia rozhodne nie je ľahká. Každý pracovník v pastoračii vie zo skúsenosti, že napríklad sekularizácia, indiferentizmus, konzumizmus – piliere života, ktorý sa žije, „ako by Boh neexistoval“ – sú vážnymi prekážkami prenikania evanjeliového posolstva. A predsa, vedomie, že Duch Svätý je, ako pripomína pápež, „hlavným činiteľom“ evanjelizácie, poskytuje každému kresťanovi dôvody veľkej nádeje. Ak on pracuje s nami a skrze nás, nemôže byť žiadna prekážka neprekonateľná, žiadny duchovný cieľ nemôže byť nedosiahnuteľný.

S touto božskou cnosťou sa dostávame k ďalšiemu náukovému aspektu, ktorého sa dotýka Tertio millennio adveniente. Čítame tam, že „nádej zároveň núti kresťana, aby nestrácal zo zreteľa posledný cieľ, ktorý dáva zmysel a hodnotu celému jeho životu a zároveň mu ponúka solídne a hlboké dôvody ku každodennému úsiliu o premenu skutočnosti k obrazu Božieho zámeru“.

Pred množstvom neblahých následkov zatemnenie zmyslu pre Boha a človeka je veriaci nevyhnutne pokúšaný podľahnúť malomyselnosti. Ale nádej v konečný príchod Božieho kráľovstva, ustavične udržiavaná Duchom, pobáda kresťana, aby vedel zhodnotiť „znamená nádeje, prítomné v tomto poslednom úseku storočia“. Sú prítomné ako v občianskej oblasti: pokrok vedy, techniky a lekárstva; živý zmysel pre zodpovednosť za prostredie; úsilie o nastolenie

mieru a spravodlivosti; solidarita medzi spoločenskými triedami a národmi – tak v oblasti cirkevnej: pozornejšie načúvanie hlasu Ducha, uznávanie chariziem, povznesenie laikov, ekumenizmus, dialóg s inými náboženstvami a kultúrami.

Ján Pavol II. sa v tejto veci takmer nevyhnutne zameriava na ďalší dar Ducha: na jednotu Cirkvi, za ktorú sa Pán tak naliehavo modlil pred svojím utrpením: „**Nech sú všetci jedno!**“ (Jn 17,21) Preto Svätý otec píše, že „v druhom roku prípravy bude treba viesť veľmi cieľavedome veriacich k tomu, aby si uvedomovali hodnotu jednoty vo vnútri Cirkvi, ku ktorej mieria rôzne dary a charizmy, ktoré v Cirkvi prebudil Duch“.

Ale pretože teológia nemôže byť nikdy sama sebe cieľom, udáva pápež konkrétnu pastoračnú líniu: prehľbiť učenie 2. vatikánskeho koncilu o Cirkvi obsiahnutej predovšetkým v konštitúcii *Lumen gentium*, aby veriaci boli privedení k zrelšiemu uvedomovaniu si svojej zodpovednosti. Táto katechetická výzva sa už mnohokrát ozvala, zvlášť po mimoriadnej biskupskej synode r. 1985 o prvých dvadsiatich pokoncilových rokoch. Podľa slov Svätého otca v jeho jubilejnom liste, tento dôležitý dokument podčiarkuje, že jednota Cirkvi „je založená na pôsobení Ducha, je zaručená apoštolskou službou a opiera sa o vzájomnú lásku“. Táto pripomienka, že princípom jednoty je Duch, je oporou pre tých, ktorí sa snažia vytrhať korene rozporov v cirkevnom spoločenstve. Odvoláva sa na charizmy udelené pre jeho budovanie a vlieva odvahu i tým, ktorí sa doteraz namáhajú za tisícorakých ťažkostí, aby napomohli jednote všetkých cirkví a kresťanských vyznaní.¹¹²

Prežívame ťažké obdobie pre svet i pre Cirkev. Staré poriadky sa rúcajú a je neisté, či „nový svetový poriadok“ vôbec príde, alebo či bude úspešný, ak príde. Došlo k podstatnému oslabeniu viery a morálky v našej spoločnosti. Čo nám hovorí Duch v týchto neistých a ťažkých časoch? Ježiš. Je len jedna odpoveď na riešenie situácie vo svete. Tou odpoveďou je Ježiš. Taktiež nás pozýva, aby sme odpovedali na to, čo Duch hovorí nám osobne a povzbudzuje nás stať sa časťou toho, čo Duch Svätý robí v tomto vzrušujúcom a pre Cirkev dôležitom čase.

Amen.

¹¹² Raniero, C.: *Dych Božského Ducha*.

Význam Tela a Krvi
Čo má pre mňa cenu?

Ako by ste reagovali, keby tu teraz prišiel jeden reklamný agent? Povedal by: Kto z vás si teraz kúpi tento vysávač za bezkonkurenčnú cenu, dostane k nemu zadarmo sadu dvanástich nožov! Možno by ste zbystrili pozornosť. No mnohí by ste sa ani nepohli. Prečo? S takouto reklamou sa stretávame na každom kroku. Nič zvláštne. Povieme si: Kto vie, akú má skutočnú cenu ten vysávač a nože? Určite trikrát nižšiu. Čo má v našom živote cenu? Čo prijímame do nášho života? Koho počúvame? Aj Ježiš sa k nám dnes prihovára. Vypočujme si ešte raz jeho ponuku!

„Ja som živý chlieb, ktorý zostúpil z neba. Kto bude jesť z tohoto chleba, bude žiť naveky“ (Jn 6,51).

Kto z nás by to mohol o sebe povedať? Počuli ste už niečo také v reklame? Že by vám niekto ponúkol večný život. Ja ešte nie? No skôr, ako Ježiš vyriekol tieto slová, zhrnul to, čo sme počuli v prvom čítaní. ***„Vaši Otcovia jedli na púšti mannu a pomreli?“*** (Jn 6,49) Prečo Ježiš vyriekol tieto slová? Kritizuje Izraelitov, že jedli mannu? Veď vieme, že keď Boh zázračne vyviedol Izraelský ľud z otroctva, on sám mu dával mannu. Určite nie. Chce nám povedať niečo dôležité! Aby sme pochopili jeho slová, pozrime sa teraz spoločne na púšť. Duchovní otcovia hovoria, že v Božích očiach mala púšť nesmierny význam. Prečo? Lebo ľudom pripadala bezcenná. Púšť nemohli spustošiť, lebo im nič nedávala. Ničím ich nepriťahovala. Nedala sa nijak využiť. A práve púšť bol kraj, ktorým sa uberal vyvolený národ štyridsať rokov. Len Boh sa o neho staral. Keby šli priamym smerom, vstúpili by do zasľúbenej zeme už o niekoľko mesiacov. Bolo však v Božom pláne, aby sa Ho naučili milovať na púšti. Aby vždy spomínali na dobu prežitú s Ním, ako na idylu svojho života.¹¹³ Na púšť ich vyviedol preto, aby spoznali pravú hodnotu vecí. Aby spoznali, že každá vec je dar od Neho, na ktorý sa však nemôžu upnúť. Boh im dal mannu a hovoril, aby si stále nazbierali len toľko, koľko potrebujú. No oni zbierali oveľa viac. Boh im ale chcel ukázať, že nie manna je to najpotrebnejšie v ich živote.

¹¹³ Porov.: MERTON, T. *Rozjímaní o Samote*. Rim: Křesťanská akademie, 1970, s. 20.

Aj my sa niekedy príliš zameriame na nejakú vec a zháňame sa po nej. Príliš jej oddáme svoje srdce. Boh ale chce, aby sme sa zriekli zdanlivej podstaty stvorených vecí. Nechce nám veci zobrať. Nechce, aby sme žili bez nich. Naopak! On nám ich dáva a túži, aby sme ich správne využívali. A to môžeme urobiť jedine vtedy, keď sa na nich budeme pozerat' s odstupom, z nadhľadu. Potom budeme poznať ich skutočnú hodnotu.¹¹⁴ Spoznáme, že všetky veci nás môžu k nemu priviesť. Kým si sami pred sebou nevyriešime túto vec, nemôžeme kráčať vyššie, k Bohu. Každý z nás musí prejsť takou pomyselnou púšťou, aby si očistil srdce od každej závislosti, naviazanosti. Až potom spoznáme skutočnú a najvyššiu hodnotu naozaj. Pripomeňme si ešte raz Božie slovo, ktoré o tom hovorí: **„Rozpamätúvaj sa na celú cestu, po ktorej ťa Pán, tvoj Boh, vodil štyridsať rokov na púšti, aby ťa pokoril, vyskúšal a zvedel, čo je v tvojom srdci. Či budeš zachovávať jeho príkazy, alebo nie. Pokoril ťa a dal ti hladovať; potom ťa krmil mannou, ktorú si nepoznal, aby ti ukázal, že človek nežije len z chleba, ale že človek môže byť živý zo všetkého, čo vychádza z Božích úst“** (Dt 8,2-3).

Boh nechce, aby sme sa zameriavali na telesné sýtenie. On nás chce sýtiť ešte intímnejšie, ako matka svoje dieťa.¹¹⁵ Preto posla na zem svojho Syna. On hovorí: Poznám tvoju chorobu. Poznám tvoj smútok, tvoju nesplnenú túžbu, bolesť tvojho srdca. Poznám tvoje zlyhanie, no neboj sa! Ja som prišiel na tento svet, lebo ťa milujem. Chcem ti ukázať, že si stvorený na to, aby si sa so mnou naveky radoval. Ja som prišiel, aby som ťa oslobodil od každého zla. Ja so chlieb života. Ja dávam svoj život za teba! Nik mi ho neberie, sám ho dávam. Sám ťa chcem posilňovať. Ja sám chcem byť liekom na všetky tvoje choroby. Jedinou nádejou, uprostred všetkých nesplnených túžob. Chcem ťa posilňovať sebou samým. Chcem ti dať svoje Telo a svoju Krv. Telo, ktoré viselo na kríži a krv, ktorá vytryskla z mojich rán, z môjho prebodnutého boku. Chcem ťa obmyť svojou krvou. Chcem zaplniť prázdne miesto v tvojom srdci mojím telom.¹¹⁶

Preto ustanovil Ježiš Eucharistiu. Preto večer, pred svojím umučením vzal do svojich rúk chlieb, dobrorečil Otcovi, lámal ho a dával svojim učeníkom hovoriac: Vezmite a jedzte z neho všetci. Toto je moje Telo, ktoré sa obetuje za vás. Toto robte na moju pamiatku. Preto pozdvihol kalich s vínom, dobrorečil Otcovi a dával ho učeníkom hovoriac: Vezmite a pite z neho všetci. Toto je kalich mojej Krvi, ktorá sa obetuje za vás. Toto robte na moju pamiatku. Jedzte moje Telo a pite moju Krv.

¹¹⁴ Porov.: MERTON, T. *Rozjímaní o Samote*. Rim: Křesťanská akademie, 1970, s. 19-20.

¹¹⁵ Porov.: SHEEN, F.J.: *Život Krista*. Trnava : Dobrá kniha, 1998, s. 150.

¹¹⁶ Porov.: KOWALSKA, F.: *Denníček*. Smižany : SAC – Pallotti, 2003, s. 356.

My sa už nemusíme pýtať tak, ako Židia: Ako nám tento môže dať jesť svoje telo? My už poznáme odpoveď! Eucharistia! Ježiš chce byť naším chlebom. Chlebom, ktorým sa potrebujeme sýtiť každý deň. Ktorým potrebujeme sýtiť naše telo, aj dušu. Áno! Ježiš má záujem o nás celých! Nielen o dušu. Možno ste niekedy začuli, ako sa kňaz tesne pred prijatím Tela a Krvi modlí: Pane daj, aby mi prijatie tvojho Tela a Krvi neslúžilo na odsúdenie a zatratenie, ale pre tvoju dobrotu, nech mi ochraňuje a uzdravuje dušu i telo! Ježiš má všetku moc. Na nebi aj na zemi. On je pravým lekárom. On je Emanuel – Boh s nami! Pozýva nás, aby sme sa s ním stretli. Každý deň sa môžeme pripojiť k nebeskému zboru anjelov a svätých a spolu s nimi chváliť Otca za Ježiša, vo svätej omši. V nej sa sprítomňuje chvíľa Kristovej obety za nás. Ježiš ostáva v premenenej Hostii aj po svätej omši. Je chlebom medzi nami. Pozýva nás, aby sme mu priniesli naše srdcia. Adorácia je čas, keď mu môžeme všetko povedať, ale môžeme ostať pred Ním aj v tichosti. Žalmista hovorí: „**Pane, ty ma skúmaš a vieš o mne všetko; ty vieš, či sedím a či stojím. Už zďaleka vnímaš moje myšlienky. Či kráčam a či odpočívam, ty ma sleduješ a všetky moje cesty sú ti známe. Hoci ešte slovo nemám na jazyku, ty Pane, už vieš, čo chcem povedať**“ (Ž 139,1-4).

Prijmime túto ponuku. Ježišovú ponuku. Nie je to reklama, ktorá klame! Eucharistia nie je len výhodná cena, ktorá každým dňom klesá. Eucharistia má cenu života. Postavme ju preto v našom živote tam, kde patrí. Postavme ju na prvé miesto. Postavme Boha na prvé miesto. Potom bude všetko na svojom mieste. Niekomu sa môže zdať, že čas strávený pred Bohostánkom je čas stratený. Niekedy si myslíme, že to je len pre tých vybraných. Nie je to tak. Boh je tu tak pre mňa, ako aj pre teba.

Raz ktosi navštívil komunitu, kde sa liečili narkomani. Neboli tam žiadni doktori, nikto im nedával tabletky. Každý z nich však denne chodil na svätú omšu a adoroval pred Bohostánkom. Jedného z nich sa ktosi zvedavo opýtal: „Čo tam tak dlho robíš? Čo tam toľko hovoríš? Ty sa vieš tak dobre modliť?“ Narkoman odpovedal: „Nepoznám veľa modlitieb naspamäť.“ „Tak čo tam toľko robíš?“ „Ja tam len sedím. Sedím pred Bohostánkom. Pred Eucharistiou. Je to tak, ako keď sedíš a opaľuješ sa. Nemusíš hovoriť slnku, aby ťa opaľovalo. No keď odídeš, na tvojej tvári vidieť, že si bol na slnku.“

Tak je to aj s Eucharistiou. Môžeš predstúpiť pred Ježiša taký, aký si. Môžeš mu odovzdať všetko, čo ťa trápi. Neboj sa, neodídeš bez toho, aby tvoja tvár nebola poznačená Jeho prítomnosťou.

A tak sa spoločne modlime: Ježišu! Ty si nasýtil mnohých ľudí na púšti mannou! Aj ja som hladný, Pane. Ďakujem ti za chlieb, no ja som hladný a smädný po tebe. Ty sám ma nasýť! Ty sám ma napoj! Túžim sa stretnúť s tebou v mojom srdci. Chcem Ti ho darovať. Teraz! Dnes večer, v tento čas. Lebo ty si pre mňa všetko.

Amen.

Najsvätejšia Trojica

Porovnanie vzťahov v Najsvätejšej Trojici so vzťahmi v rodine vyplývajúci z osobného krstu.

Pri birmovke sa biskup pozrie do okna, kde je zobrazený Kristov krst – vitráž, a spýta sa birmovancov, čo je tu zobrazené? Odpoveď znie: krst Ježiša Krista. Biskup ukázal na Ježiša Krista a opýtal sa: „Je on Boh?“ Odpoveď birmovancov znela: „Áno.“ Pýta sa ďalej, kde je zobrazený Boh? Odpoveď znela hore nad Ježišom Kristom, ten starec v oblaku. A Duch svätý? No to je ten holub medzi nimi. „No dobre, odpovie biskup, „spýtam sa vás takto, spolu je to Svätá Trojica, čiže jeden Boh v troch osobách, alebo sú to traja bohovia?“ Odpoveď znela jeden Boh v troch osobách. Biskup odpovedá: „Vysvetlite mi to troška inak, nerozumiem tomu.“ A dostal hneď odpoveď, takého suverénneho chalana, ktorá ho zarazila.“ Biskup, tomu ani rozumieť nemôžeš, lebo je to tajomstvo“. Po chvíľke ticha biskup odpovedá: „Skutočne máš pravdu, pre nás všetkých je svätá Trojica tajomstvom. A to tajomstvo nie sme schopní ináč pochopiť iba vierou.¹¹⁷

Preto zamyslíme sa dnes nad našou odpoveďou vo vzťahu k Bohu. Aj v dnešnom evanjeliu sme čítali ***„kto neuverí už je odsúdený, pretože neuveril v meno Jednorodeného Božieho Syna“*** (Jn 3,18).

V Starom zákone nenájdeme definíciu Boha v Troch osobách. Vo Svätom písme čítame o Bohu stvoriteľovi, Bohu zmluvy, Bohu záchrancovi starozákonného ľudu. V Novom zákone čítame o Ježišovi ktorý zjavuje Boha, ako Otca. Čiže ide tu o vzťah Otca a Syna. Vo Svätom písme, čítame aj o prisľúbení Ducha Svätého, ktorý posväcuje a živí Cirkev. Tu sa poukazuje na to, že tento duch vychádza z Otca i Syna. Na základe toho bolo rozoznané tajomstvo Trojice. Ako sa kresťania naučili pravdu o Trojici? Jednoducho! Z katechizmu katolíckej Cirkvi. Je jeden Boh v troch osobách Otec, Syn a Duch Svätý. No väčšina ľudí ho nepoznala a nepozná vo vlastnom živote. Nenaučili sa s ním žiť. A tak síce mnoho kresťanov vie, že existuje dogma o Trojici, ale prakticky žijú na úrovni Židov, vidia len Boha, no a ako kresťania aj Ježiša ako dočasne premeneného človeka. Ako vysvetliť správne sv. Trojicu? To môžeme dvoma spôsobmi: ľudským a Božím spôsobom. Ľudský: Keď sa dogmu o Trojici naučíme. Božský: Keď postupujeme podobne ako Boh v dejinách spásy. Učíme seba aj druhých poznávať Otca a Syna a snažíme sa žiť z Ducha.

¹¹⁷ Porov.: FEEHAN, J. A.: *Na straně andělů*. Kostelní vydří : Karmelitánske nakladatelství, 2003, s. 40- 41.

Čiže ide tu o kresťanskú prax vedenú duchom katolíckej Cirkvi. Tento druhý spôsob môže učiť len ten, ktorý sám Otca, Syna a Ducha rozoznáva a má k nim v praktickom živote osobný vzťah.¹¹⁸

V našom vyznaní viery sú vyjadrené vzťahy. A tak, ako je vzťah medzi Otcom, Synom a Duchom Svätým, ktorý z nich vychádza, takisto musí vychádzať môj a váš vzťah k nim. Keď sa modlím vyznanie viery, ľudovo verím, tak vyjadrujem svoj vzťah k Bohu tým, že hovorím: Verím v Boha Otca všemohúceho, stvoriteľa neba i zeme. Svoj vzťah k Ježišovi tým, že hovorím: i v Ježiša Krista jeho Jednorodného Syna. A svoj vzťah k Duchu Svätému tým, že hovorím: Verím v Ducha Svätého, Pána a Oživovateľa, ktorý vychádza z Otca i Syna. Keď hovoríme o týchto vzťahoch a chceme sa priblížiť k človeku musíme spomenúť Pannu Máriu. Lebo Boh si ju vyvolil za matku svojho Syna. Všemohúci Boh daroval svojho Syna prostredníctvom súhlasu človeka. A takto sa priblížil k nám ľuďom. Pripodobnil sa nám vo všetkom okrem hriechu. Cítil, mal hnev, plakal, čiže zažil všetko, čo prináša ľudský život, veď to každý z nás vie najlepšie. V živote zažijeme aj radosť, aj bolesť, niekedy takú veľkú, ako on keď visel na kríži a s výkrikom v duši volal: „Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil!“ Tieto slová nám vyznievajú tak, ako keby Ježiš stratil vieru, ale nie je tomu tak. Každý jeden z nás skôr či neskôr zažijeme tento stav. Tento stav to nie je strata našej viery, ale plnenie nášho krstného sľubu, ktorý za nás dali rodičia a krstní rodičia a ktorý prehlbujeme až do pozemskej smrti. Čistíme sa a tomu očisťovaniu máme pomoc Ducha Svätého, ktorý nám pomáha očisťovať naše vnútro, a tak sa stávať tými, kým máme byť, čiže Božím obrazom. Aby v nás ľudia poznali Boha, lebo dokiaľ v nás bude rozpor medzi slovom a skutkom, nikto nám neuverí, že skutočne veríme v Boha. A my nebudeme verní svojmu krstnému sľubu, ani Bohu. Položme si otázku: Komu sme verní? V koho veríme? Verím v Boha Stvoriteľa, jeho Jednorodného Syna a Ducha Svätého alebo verím v svoje ego, čiže v seba!?

Pokúsime sa Svätú Trojicu vysvetliť na príklade rodiny, aj keď to bude pokuľhávať, lebo priblížiť jednotu Boha Otca a jeho Syna a Ducha Svätého je veľmi ťažké. Pána Boha dáme do úlohy otca rodiny, Syn ostane synom a Ducha Svätého do úlohy matky. Duch Svätý to sú ústa matky, ktoré potvrdzujú to, čo povie otec, otec riadi. Keď ústa matky potvrdzujú to, čo otec hovorí, len vtedy vychovávajú syna, ktorý vie nezištne pomáhať každému, čiže sa dáva. Keď nie je zhoda medzi otcom a matkou, syn len berie. Nie je schopný dať. K tomu, aby došlo k tejto jednote, čiže vzťahu, musí si otec, aj matka veriť. A keď syn vidí, že si veria, tak nemá pochybnosti o ich činoch a je automaticky vedený k tomu,

¹¹⁸ Porov.: OPATRŇÝ, A.: *Stúl slova*. Kostelní vydří : Karmelitánske nakladatelství, 1998, s.114-115.

aby veril a jeho vierou neotrasie nič. Je schopný pomáhať, čiže vykupovať. A kde nie sú tieto vzťahy, jednota je narušená a Diabol má väčšiu šancu.

Povedzme si úprimne, aký vzťah vládne v našich rodinách? Je tam vôbec viera, alebo je to folklór. Od vzťahu v rodine závisí náš vzťah k Trojici. Pre nás je Najsvätejšia Trojica tajomstvom, ktoré nám objasňuje Katolícka Cirkev. Ona to môže urobiť len vtedy, keď budeme verní svojim krstným sľubom. Dávajme každý maximum zo seba čoho sme schopní. A až tak budeme schopní vidieť ovocie našej viery.

Amen.

Ôsma nedeľa v roku „A“

Mt 6,24-34

Komu slúžim ?

Pohnúť ľudí k tomu, aby svoje sily nevenovali, len sebe samým, ale venovali väčšiu pozornosť ľuďom okolo seba a Bohu.¹¹⁹

Milovaní bratia a sestry. Na každom kroku sa stretávame s nejakými pravidlami. Všetko musí mať svoj poriadok, inak by bol v spoločnosti chaos. V súčasnej dobe sme až veľakrát svedkami, že v parlamente sa prijme zákon, ešte nie je ani daný do praxe a už ho aj novelizujú. To len preto, lebo sa zistia nedostatky, tak ho pozmenia, aby bol čo najdokonalejší. Svätý Otec napíše nejakú encykliku, ktorá je tiež usmernením. Pozrime sa troška lepšie na to, kedy sa objaví nejaký nový zákon, alebo kedy pápež napíše encykliku? Odpoveď je veľmi jednoduchá. Vtedy, ak sa objaví nejaký problém. Tieto zákony sú na to, aby nás usmerňovali. Takisto to je vo Svätom písme. Boh len vtedy zaúčinkoval svojimi zákonmi, keď ľudia zišli z cesty, ktorou mali kráčať. To iste robí aj jeho Syn Ježiš Kristus. Lepšie povedané, Ježiš nám to len pripomína, čo už dávno povedal Nebeský Otec Mojžišovi na Sinaji.

Tvoríme toto spoločenstvo spolu s Ježišom, tak ako ho tvorili jeho učeníci. Učenikom Ježiš povedal: „***Nik nemôže slúžiť aj Bohu aj mamone***“ (Mt 6,24). Tieto slova patrili nielen im, ale sú adresované aj nám tu teraz.

¹¹⁹ Porov.: KRAJČ, P.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2003.

Prastaré cudzie slovo mamona prišlo aj do nášho slovníka. Znamená peniaze, majetok, ale v hanlivom zmysle. V čom je tá negatívna stránka peňazí, ktoré musíme koniec koncov všetci vyrobiť? Ježiš mal okolo seba aj bohatých učeníkov. Tu je vidieť, že nejde o otázku, či môže byť bohatý človek dobrý kresťan či nie. Ide o protiklad medzi súčasnou službou Bohu a službou bezbožnej moci bohatstva, medzi bohoslužbou a otroctvom majetku, moci a rozkoše. Ako hovorí sv. Pavol: **„Lakomstvo je modloslužba“** (Kol 3,5). Bohatstvo má v sebe nebezpečný sklon k zotročeniu človeka. Komu je bankové konto, obchod za každú cenu, zisk pánom a má u neho prednosť pred Božími požiadavkami či hlasom kresťanského svedomia, ten je odsúdený slovami Pána: **„Nik nemôže slúžiť aj Bohu aj mamone“** (Mt 6,24). Je mi majetok pánom či služobníkom? Ako používam jeho prebytok?

Drahí bratia a sestry, ruku na srdce a odpovedzme si úprimne. K čomu spontánne a neustále smerujú naše myšlienky? Čo nás najviac priťahuje? Čo je kritériom našich hodnotení? Na čo obetujeme všetky naše sily a na čo myslíme v noci?

Je to azda úspech v práci vede, umení? Je to moc, alebo právomoc manipulovať s ľuďmi? Sú to azda zmyselné dobrodružstvá, alkohol, hodovanie a podobné neresti. Ak tieto a im podobné veci sú jedinou našou nádejou a zmyslom nášho života, ak od nich neobmedzene závisíme a sú hybnou silou všetkých našich podujatí dokonca i zdravia a života, sme modloslužobníci. Modly nemusia byť iba sochy či obrazy, ale aj naše vlastné ja, naše vášnivé túžby a odhodlanie realizovať ich za každú cenu. V podstate sa všetko môže stať modlou. Tanec okolo zlatého teľaťa sa nikdy nekončí.

Týmto nechcem znehodnocovať angažovanosť dynamických ľudí, ich všestranné záujmy, ba ani úsilie dosiahnuť úspechy v tom, alebo onom odbore vedy či techniky. Boh nám neberie naše zamestnanie, záľuby, technické ambície či politické zápasy, ani naše športové či iné trofeje – chce nás však oslobodiť od primitívnej závislosti od démona sebeckosti, egoizmu, závesti a zotročujúcich vášní. Vyznávanie či vernosť jedinému Bohu nie je len vecou kostolnou alebo kultovou, ale je vecou každodennou a všetkých jeho záujmov a činností.

Po svätej omši vyšiel kňaz zo sakristie do kostola a v lavici videl sedieť rehoľnú sestru a zbadal, že je smutná. Opýtal sa jej: „Sestra čo sa vám stalo?“ Ona odpovedala: „Dnes pri svätej omši som nebola úprimná.“ Vysvetlite mi to,“ hovorí kňaz. „Na začiatku piesne vďaka v dialógu ste povedali: „Hore srdcia“, ja som spolu s ostatnými ľuďmi odpovedala: „Máme ich u Pána“ No hneď nato som si uvedomila, že to nie je pravda. Klamala som, lebo moje srdce nie je u Pána, aj keď som mu darovala celý svoj život.“

Znepokojuje ma mnoho zbytočných vecí. Starám sa o to, čo vôbec nie je potrebné pre môj každodenný život a ani pre moju spásu.“

Pozrime sa na seba, kde je naše srdce. Hovoríme pravdu pri dialógu na začiatku prefácie. Nie je odpoveď „Máme ich u pána“ len obyčajnou frázou, ktorá sa tam má povedať? S Bohom nejde robiť kompromisy. Váhavosť a nerozhodnosť v nasledovaní Krista sú vždy pre kresťana rovnaké, ako napr. v polovici prerušiť liečbu v nemocnici. Každé polovičatá práca je neuspokojivá. Kresťanstvo je predovšetkým bezvýhradné rozhodnutie sa pre Boha. Kto chce zlúčiť Boha a Bála, veľmi rýchlo stroskotá. Pokúsme sa v ďalších dňoch všetko, čo budeme robiť, robiť na slávu Božiu. Veď predsa všetko čo stvoril Boh je dobré. No všetko nám má slúžiť k tomu, aby sme pomocou toho dosiahli niečo väčšie, ako len potešenie a uspokojenie na tomto pomínutelnom svete.

Bratia a sestry, spolu so žalmistom spievajme tak, ako sme to spievali dnes v žalme: „Iba v Bohu spočín moja duša“ a prikázania, ktoré Boh dal ľuďom sa zmenia na radu, ktorá je pre pokojný a Bohu sa páčiaci život.

Amen.

Deviata nedeľa v roku „A“

Mt 7,21-27

Stavba s pevným základom

*Uskutočňovať Ježišove slová je pevným základom.*¹²⁰

Stavali ste už dom? Alebo ste aspoň videli niekoho stavať nejakú budovu? Tak potom viete, že najpodstatnejšie sú základy a až tak možno pokračovať v samotnom stavaní.

V Matúšovom evanjeliu je pekné podobenstvo o dvoch staviteľoch: „***A tak každý, kto počúva tieto moje slová a uskutočňuje ich, podobá sa múdremu mužovi, ktorý si postavil dom na skale. Spustil sa dážď, privalili sa vody, strhla sa víchrice a oborili sa na ten dom, ale dom sa nezrútil, lebo mal základy na skale.***

A každý, kto tieto moje slová počúva, ale ich neuskutočňuje, podobá sa hlúpemu mužovi, ktorý si postavil dom na piesku. Spustil sa dážď, privalili sa

¹²⁰ Porov.: KRUSINSKÝ, F.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula: 2003.

vody, strhla sa víchrica, oborili sa na ten dom a dom sa zrútil; zostalo z neho veľké rumovisko“ (porov. Mt. 7,24-27).

Čo tým chcel Ježiš povedať? Azda chce ozrejmiť ľuďom poznatky zo stavbárčiny? Z dejín sa dozvedáme, že v tej dobe väčšinou syn vykonával povolanie svojho otca. A preto nám môže napadnúť otázka: „Prečo syn tesára hovorí o stavbe domu?“ Ježiš však nebol iba synom tesára, ale bol aj Božím Synom, a preto jeho poznatky nemožno obmedzovať ako u iných ľudí. On bol Bohom, aj človekom. A preto niet divu, že rozumel aj takýmto záležitostiam, ktoré iní ani nepoznali. Ježiš používal pri svojom učení rôzne príklady, prirovnania a podobenstvá, aby ľuďom mnohokrát neučeným a jednoduchým dokázal povedať i zložité veci. Preto používa aj toto podobenstvo o základoch domu. To bolo i jednoduchým ľuďom celkom jasné.

A tak mohol Ježiš celkom jednoducho túto známu situáciu preniesť do života vtedajších ľudí. Mohol celkom jednoducho vysvetliť svoje učenie o viere v Jediného Boha, ktorý je pevným základom každej stavby a najmä stavby Božieho chrámu, ktorým je každý človek na tomto svete.

Drahí bratia a sestry! Každý človek je takouto stavbou. Ale ľudia si v dnešnej dobe tvoria základy na rôznych veciach a rôznymi spôsobmi. Podľa týchto základov života potom možno poznať pevnosť stavby ich života. Niektorých ľudí vietor a vplyvy našich čias poriadne preveria a otestujú, či ich základy sú pevné a stáva sa, že niektoré to i nevydržia. Takýmto vetrom dnešnej doby sú rôzne hnutia, sekty, spôsoby života, ktoré viac upriamujú človeka na seba samého a Boh je len ako nejaká druhoradá skutočnosť. Preto by sme sa mali snažiť, a k tomu chcem všetkých povzbudiť, aby tá naša stavba nebola postavená na pochybných a zle urobených základoch, ale venujme pozornosť tomu na čom stavíme. Tí z vás, ktorí ste stavali dom mi dáte za pravdu, že pri väčších stavbách je potrebné schválenie na to určenými ľuďmi a pri stavbách slúžiacich pre verejnosť je potrebný i stavebný dozor. V našich životoch nie je žiaden dozorca, ktorý nám bude dirigovať čo urobiť alebo neurobiť. Každý jeden z nás má však pomoc, ktorou je svedomie a ono nám hovorí, či smerujeme správnym smerom. Okrem svedomia máme na pomoc aj našich bratov a sestry, teda našich blížnych.

Ježiš Kristus nám zanechal svoje slovo, ktoré počúvame pri každej bohoslužbe slova, ale tiež toto slovo môžeme čítať i súkromne. Ono je pre nás dostatočným návodom ako postupovať pri smerovaní nášho života. Vo Svätom písme môžeme čítať: „**Nik nepríde k Otcovi iba cezo mňa**“ (Jn 14,6). To je znamením pre nás, že aj keď máme dobrý úmysel, potrebujeme ešte aj dobrý

smer. A ten nám ukazuje Ježiš Kristus svojimi skutkami a svojím príkladom. Je teraz len na každom z nás, čo si vyberieme a na čom budeme stavať. Ak nemilujeme svojich blízkych, naša láska k Bohu nie je pravá! Túto pravdu nám potvrdí a pomôže lepšie pochopiť osobná skúsenosť Chiary Lubichovej:

Pred svojimi poslucháčmi som na tabuľu nakreslila slnko, ako ho kreslievajú deti. Vieme si to predstaviť: kružnica a z nej na všetky strany rovné priamky akoby lúče svetla vychádzajúce zo slnka. V takomto nákrese si zaiste všimneme, že lúče, čím sú ďalej od slnka, tým ďalej sú od seba, a čím bližšie sú k slnku, tým bližšie sú k sebe. Potom, čo som dokreslila slnko, vyzvala som poslucháčov, aby si predstavili, že slnko znázorňuje Boha a lúče znázorňujú nás, ľudí. Z toho potom vyplýva, hovorila som ukazujúc na nákras, že my ľudia, čím sme bližšie k Bohu, tým bližšie musíme byť k ľuďom. A keď chceme vedieť pravdu, ako blízko sme k Bohu, neomylné presne to zistíme nie podľa toho, ako dlho sa modlíme, alebo ako často chodíme na sv. omšu, alebo ako často pristupujeme k sv. prijímaniu, ale podľa toho, ako blízko sme k našim spolublížnym. Kto z nás je ďaleko k blízkym, čiže kto nemiluje blízkych, ten je v skutočnosti ďaleko od Pána Boha.

I takto sa môžu uplatňovať Ježišove slová v našom živote.

Zachovávať slová Ježiša Krista je dobrý základ a oplatí sa na ňom stavať. Na to nám treba veľa síl, ale náš Boh nás v tejto námahe nikdy neopustí. A preto sa spoločne modlime slovami jednej českej piesne:

Svou vlídnou lásku dej nám o Pane náš, ať jsme tvůj zástup přej nám o Pane náš. Ať líp se dýchá, dej nám o Pane náš, ať mocná pýcha nedusí život náš.

Dej nám štěstí, dej nám krásu a také pláč nám dej, jen pod tíhou temných času už nás netrestej.

Amen.

Desiata nedeľa v roku „A“

Mt 9,8-13

Každý človek je Božím diet'at'om a preto je pre mňa darom
Ak neprijímam ľudí okolo seba, som chorý na nedostatok lásky a musím sa
liečiť.¹²¹

„Nemáme silu vzkriesiť ani darovať život, máme však možnosť prinavrátiť človeku jeho ľudskú dôstojnosť“ (Matka Terézia).

¹²¹ Porov.: LEŠŇOVSKÝ, P.: Seminárna práca z homiletiky. Spišská Kapitula : 2003.

Je tomu len pár dní, čo sme mali možnosť na STV2 sledovať televízny prenos z Ríma zo svätopeterského námestia. Svätý Otec, Ján Pavol II., vyhlásil za blahoslavenú Matku Teréziu z Kalkaty, zakladateľku Kongregácie misionárov lásky. Áno, tá myšlienka v úvode je myšlienka Matky Terézie. Život a dielo Matky Terézie, myslím si, že nie je potrebné nejako zvlášť predstavovať, viac či menej je nám známe. No predsa. Tým, že bola Matka Terézia povýšená na oltár celej Cirkvi, je nám predkladaná ako vzor, ako príklad učeníčky a nasledovníčky Krista. Možno povedať, že Matka Terézia je akoby prorokom pre nás, ľudí na prelome dvoch tisícročí. Môžeme sa pýtať: Čo Boží Duch jej životom napísal? Čo nám kresťanom, učeníkom Krista, chcel zdôrazniť? Načo zabúdame? Odpoveď hľadáme v dnešnom Božom slove.

Boží Duch nám dnes v Božom slove ohlasuje Krista stolujúceho s mýtnikom Matúšom v jeho dome, Ježiša, Spravodlivého, stolujúceho s mýtnikmi, cudzoložníkmi, neviestkami a zhýralcami, chamtivcami a lakomcami, Ježiša v spoločnosti hriešnikov.

Ak chceme správne pochopiť dnešné Božie slovo, musíme najskôr vedieť, čo znamenalo vo východnej kultúre stolovať s niekým, zdieľať s ním jeden stôl. V našej dobe, v našej západnej kultúre, spoločenstvo pri jednom stole niekedy viac, niekedy menej, vyjadruje môj vzťah k tomu druhému. Stolujúce spoločenstvo napr. v školskej či závodnej jedálni, či niekde v preplnenej reštaurácii, častokrát je len náhodné, nevyjadrujúce vzájomné vzťahy stolujúcich. V dobe Pána Ježiša, tak ako to zachytáva dnešné evanjelium, zdieľať spoločenstvo pri jednom stole vyjadrovalo blízky, osobný, pozitívny vzťah k tomu druhému. Spoločenstvo pri stole je v Oriente oveľa viac ako u nás, je symbolom priateľstva a životného spoločenstva.

A tak dnes vidíme na jednej strane Ježiša, Spravodlivého a Svätého, ktorý úplne spokojne je a pije za jedným stolom s najväčšími hriešníkmi. Na strane druhej tu máme farizejov, ktorí majú zjavne iný postoj k hriešnikom ako má Ježiš. A keď sa pýtajú farizeji učeníkov: „**Prečo váš učiteľ jedáva s mýtnikmi a hriešníkmi?**“ (Mt 9,11b), nepýtajú sa preto, aby dostali odpoveď, ale aby v učeníkoch vzbudili výčitky a zmätok, veď predsa žiaden slušný človek si nesadne za jeden stôl s vyvrhelmi spoločnosti. Odpoveď učeníkov bol asi zmätený výraz, no Ježiš to zbadal a odpovedá za nich: „**Lekára nepotrebujú zdraví ale chorí**“ (Mt 9,12b). Ježiš vo svojej odpovedi farizejom vyjadruje svoj vzťah k hriešnikom obrazom lekára a chorého. A Ježiš vie, že chorý bol pred svojou chorobou zdravý a opätovne môže byť zdravý. Hriešnik, ktorý je chorý hriechom, a tak vzdialený od Boha sa vyliečením môže opätovne k Bohu vrátiť. Aj v tom najväčšom hriešnikovi vidí Ježiš Božie dieťa, Božieho syna a dcéru.

Keď potom Ježiš hovorí farizejom slovami proroka Ozeáša: „**Chod'te a naučte sa čo to znamená: Milosrdenstvo chcem a nie obetu**“ (Mt 9,13b), opätuje tak farizejom výčitku a poukazuje na ich nesprávny, pomýlený životný postoj. A v čom spočíval ich pomýlený postoj? Prorok Ozeáš, ak si prečítame celý jeho spis, už pred 750 rokmi pred Kristom vyčítal Izraelu to isté, čo Pán Ježiš farizejom. Povrchnosť vo vzťahu k Bohu, okázalosť čisto vonkajších kultových obradov a neprítomnosť „chesed“ v ich živote. Slovo „chesed“ vyjadrovalo v hebrejčine milosrdenstvo, dobrotu, láskavosť a milosť. A tak náboženská povrchnosť farizejov spôsobila to, že nemohli načerpať pochopenie a silu k správneému postoju k človeku, teda aj k človeku, ktorý je hriešny. Ich povrchný, formálny vzťah k Bohu im spôsobil slepotu srdca, mysleli si, že oni sú tí zdraví, spravodliví, milí k Bohu, ale opak bol pravdou. Pohľad farizeja na hriešnika mal v ňom vyvolať pocit ľútosti nad ním, pocit lásky a milosrdenstva. No namiesto toho vo svojom srdci hriešnika odsudzuje, pohŕda ním a ignoruje ho. Farizej sa porovnáva s hriešnikom a z tohto porovnania vychádza on ako ten spravodlivý, keď hovorí: „**Bože, ďakujem ti , že nie som ako ostatní ľudia: vydierači, nespravodlivci, cudzoložníci alebo aj ako tento mýtnik. No mýtnik sa neodvážil ani oči k nebu zdvihnúť**“ (Lk 18,11.13). Skutočný a pravý vzťah k Bohu vedie k pokore, láske a k prijatiu každého človeka, k správneému postoju k sebe samému. Povrchný vzťah vedie k osobnej pýche a k pohŕdaniu blížnymi.

Bratia a sestry, nemýľme sa. Chceli a mali by sme sa vidieť v postoji Ježiša Krista, no častokrát sa ocitáme v postoji farizejov. Aj my oddeľujeme svoj vzťah k Bohu od vzťahu k iným ľuďom, a to nejde. Navštevujem pravidelne bohoslužby, pomodlím sa aj ruženec, viac či menej sa spovedám a pristupujem k prijímaniu a nadobúdam o sebe dojem, že ja som ten spravodlivý. A popritom nosím vo svojom srdci nenávisť, toho, kto mi je nesympatický neprijímam, ale ho ohovára, hľadám chyby na iných, posudzujem a odsudzujem iných, veď ja som ten spravodlivý a oni sú hriešni. Dokážem sa dokonca tešiť z hriechu druhého a s radosťou to podám ďalej, nech všetci vedia, že ten a ten je taký, ale ja som ten spravodlivý. Ježiš nám nehovorí, zatvor si oči a nevid' hriechy, slabosti a nedostatky ľudí, ktorých máš okolo seba. Ježiš chce, aby sme videli hriech, aby sme vedeli posúdiť čo je dobro a čo je zlo. Posúdiť môžem, odsúdiť nesmiem. Ale tým, že odsúdím zaujímam postoj farizejov v dnešnom evanjeliu a nie Ježišov postoj.

Ježiš sa nikoho z nás nebude pýtať, či si bol 10 000-krát na sv. omši, sv. spovedi, sv. prijímaní, ale či si vedel vidieť v každom človekovi svojho blížneho, aj keď niekedy nedokonalého či hriešneho. Lebo aj ten najväčší hriešnik má svoju dôstojnosť – dôstojnosť Božieho dieťaťa. Posúdiť áno, odsúdiť nie! Ak vidím u niekoho nedokonalosť, ak vnímam, že mi je niekto

nesympatický alebo ja jemu. Ak mi niekto nechce odpustiť, ba dokonca ma nenávidí. Ak vidím, že môj vzťah k manželke, manželovi, susedovi, spolupracovníkovi... nie je dobrý, začnem sa modliť a prosiť. Modliť a prosiť predovšetkým za seba, aby som dokázal milovať, aby som dokázal odpustiť, aby som napriek všetkému dokázal toho druhého prijať do svojho srdca. Aj mňa Ježiš posielal byť lekárom pre druhých a ako lekár musím prijať každého pacienta. No najprv musím byť sám zdravý, aby som mohol liečiť, v opačnom prípade budem šíriť okolo seba nákazu, nákazu hriechu, nákazu nelásky.

Matka Terézia sa skláňala nad každým človekom, ale zároveň sa skláňala pred každým človekom, či bol hriešny, úbohý, či bohatý, v každom človeku videla veľký dar, dieťa milujúceho Otca, ako to sama hovorila. Každý človek má nesmiernu cenu, a to aj vtedy, keď je hriešny. Matka Tereza sa často a veľa modlila, kontemplovala Krista v Eucharistii, avšak nie preto, aby zadosťučinila Bohu, aby sa mu zapáčila, ale aby dokázala ešte viac milovať Boha v každom človekovi. Jej srdce úplne patrilo Bohu.

Novinár Tiziano Terzani, ktorý prišiel do Kalkaty zrealizovať rozhovor s Matkou Terezou píše o zázraku, ktorý videl. My sme zvyknutí chápať zázrak ako niečo nezvyčajné, napríklad človeka vznášajúceho sa medzi nebom a zemou. Zázrak, ktorý videl novinár Terzani spočíval v niečom inom. Boli to mladí ľudia, čo prišli do Indie, pre exotické zážitky, aby vyskúšali chuť marihuany, a tu akoby zázrakom zamierili do domov Matky Terézie a začali pracovať pod jej vedením. Týmto západniarskym deťom, takým bohatým, no zároveň duchovne vyprahnutým, dala oheň, ktorý spaľoval ju samotnú.¹²²

V úvode sme si položili otázky: Čo nám Boží Duch chcel napísať a zdôrazniť v živote Matky Terézie? Na čo v evanjeliu zabúdame? Odpoveď znie: Ježiš Kristus prišiel k ľuďom hriešnym a nedokonalým a svojou láskou ich premieňa. Matka Terézia to pochopila a podľa toho žila. Bratia a sestry, ak chceme zmeniť ľudí okolo seba, prosme a modlime sa za nich. Ale najskôr prosme a modlime sa za seba, aby celé naše srdce patrilo Bohu, lebo len tak budeme mať silu prijímať a milovať ľudí okolo seba aj s ich nedostatkami. Každá nedokonalosť toho druhého má vo mne vzbudiť nie hnev, odsúdenie, ignoráciu, ale naliehavú potrebu prosiť o milosť. Pre toho druhého milosť obrátenia a zmeny a pre seba milosť ešte väčšej lásky.

Amen.

¹²² Porov.: ŽÁKOVÁ, K.: *Čo robíš pre Krista?*. In: *Katolícke noviny*. Bratislava : Bratislavské tlačiarne, a.s., 2003, roč. 118, č.43, s. 15.

Jedenásta nedeľa v roku „A“

Mt 9,36-10,8

Žatva

Poukázat' na potrebu duchovného vodcu v živote každého z nás.¹²³

Drahí bratia a sestry, dnes máme už jún, slniečko nám pekne svieti. Vo vzduchu poletujú lastovičky a my sa pripravujeme na príchod leta. Deti sa už zaiste tešia na prázdniny, ktoré čoskoro prídu, dosýtosti sa budú môcť vyšantiť pri rieke a rôznymi hrami na príjemne hrejúcom slniečku. No tí, ktorí majú hospodárstva vedľa, že sa blíži čas zväžania sena a potom aj žatvy. Čas, kedy budeme mať veľa práce.

Aj v dnešnom evanjeliu, sme počuli, ako náš Pán Ježiš Kristus povedal svojim učeníkom: **„Žatva je veľká, ale robotníkov málo. Proste Pána žatvy, aby poslal robotníkov na svoju žatvu“** (Mt 9,37).

Všetci dobre vieme, koľko práce je potrebné vykonať na to, aby hospodár mohol zvieť zrnú, z ktorého mlynár zomletím urobí múku a potom pekáč upečie chlieb. Ponajprv treba pripraviť pôdu, následne do nej zasíť zrnú, to vyrastie a prichádza žatva, jeden z najdôležitejších momentov v tomto procese výroby chleba. Hospodár musí presne vedieť, kedy má začať kosiť, ak začne priskoro, klasy nebudú zrelé a namiesto zrna, bude mať iba veľké množstvo pliev. Ak sa omešká, zrnú z klasov sa vysype a celá jeho námaha bola márna. Preto hospodár musí presne v určitom čase zvieť všetku úrodu z poľa do sýpok, aby ich mohol naplniť kvalitným zrnú. Túto prácu by však sám nezvládol, preto si prenajíma robotníkov – žencov, aby mu v tomto pomohli.

Aj celý svet by sme mohli prirovnať k takejto žatve. Každý z nás je klas a náš pozemský život, je čas, kedy naše duše, tak ako klasy, dozrievajú a prinášajú úrodu, ktorú potom Pán žatvy zozbiera do svojich sýpok, či už medzi plnohodnotné zrnú alebo medzi plevy, ktoré nemajú hodnotu a nik o ne nestojí. Zaiste nikto z nás by nechcel skončiť ako pleva, ktorú môže uchytiť vietor a hnať pred sebou do záhuby, bez toho, aby chýbala hospodárovi. No sám človek, ako jednotlivec, by sa nikdy nemohol rozvinúť a vyrásť až k úplnej zrelosti, pokiaľ mu v tom nebude pomáhať prostredie, v ktorom rastie, aby nerástol v bodľáci, na kraji cesty, alebo na skale, a ak nebude mať oporu v duchovnom vodcovi, ktorý ho usmerní v raste. Pretože tak ako zrnú potrebuje

¹²³ Porov.. DULÁK, S.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

opateru, v suché dni poliať, pri nedostatku živín v zemi pohnojiť, tak aj každý človek, potrebuje duchovného vodcu, ktorý mu pomôže nasmerovať bárku života na maják, svietiaci v tmách, ktorým je Kristus. Duchovný vodca je iba kormidlo, nič viac, no tak ako loď je bez kormidla odkázaná iba na ľubovôľu mora, tak aj človek, ktorý nemá takéhoto vodcu, môže sa v duchovnom živote snažiť, môže mať aj celkom dobré výsledky, no len dovtedy, pokiaľ je more tiché a hladina jeho života kludná, akonáhle príde väčšia vlna, životná ťažkosť, neusmernený nabere zlý kurz a nemá ďaleko od stroskotania, zanechania predošlého života, nasmerovaného na Krista.

Preto drahí bratia a sestry, tak ako to hovorí Ježiš, prosme Pána žatvy, aby poslal robotníkov, našich duchovných vodcov, na žatvu, ktorá je naozaj veľká, no robotníkov je málo, veď koľko ľudí v dnešnom svete ešte nemá svojho stáleho sprievodcu na svojej ceste týmto slzavým údolím, koľkým vo svete chýbajú základné znalosti z oblasti duchovného života, ba dokonca aj základné sviatosti, a to nie preto, žeby tieto pramene šťastia a pravdy odmietli, ale preto, že im ich nemá kto vyslúžiť, preto svoj zrak mnohokrát obracajú na naše spoločenstvo. Je zaujímavé, že človek poväčšine túži po tom čo nemá, a to čo je mu dané berie ako niečo normálne, niečo, čo tu skrátka musí byť. Neuvedomujeme si častokrát, že to, či budeme mať, alebo nebudeme mať kňazov je milosť, ktorú nám Boh môže a nemusí dať.

Pre príklad netreba chodiť ďaleko. Upriamme svoju pozornosť na chvíľu k našim bratom Čechom, ktorí majú tisícstopäťdesiatročnú tradíciu viery, ktorú im priniesli Cyril a Metod, bojujú s problémom, nedostatku povolaní. Pri otázke prečo je to tak, mnohí vravia: Vytráca sa viera spomedzi ľudí, tým sa zároveň stráca pôda pre to, aby mohli adepti na kňazstvo – na službu pri Pánovej žatve rásť. A keďže tam nie sú kňazi, aj počet veriacich postupne ubúda, pretože sú ako loď, ktorá v búrke stratila kormidlo, a len s veľkou ťažkosťou môže doplávať do nebeského prístavu.

Aj keď vieme, že na kňazov sa v dnešnej dobe v mnohom útočí, a možno nie všetci spomedzi nás sú dokonalí. Veď si spomeňme na veľkú postavu svätého Petra, on ktorý počúval Pána a ktorý mu povedal: „Pane, hotový som ísť s tebou do väzenia i na smrť“ a v rozhodujúcej chvíli ho zradil. Tak niekedy aj kňaz, veď drahí bratia a sestry i on je iba hriešny človek, ktorý tak ako vy, aj on potrebuje spovedníka a duchovného vodcu.

Preto prosme drahí bratia a sestry aj pri tejto svätej omši Pána žatvy, aby povolal na svoje pole služobníkov, ktorí ho budú s láskou a úctou žať. Nezabúdajme však prosiť Ho aj o to, aby svojim žencom dal silu vydržať

v namáhavej práci akou je žatva. Aby azda nikto z nás pre nedostatok žencov, neostal pridlho bez opatery na poli a potom predstúpil pred Pána ako prázdny klas, ktorý sa vysýpal a nepriniesol úrodu.

Amen.

Dvanásta nedeľa v roku „A“

Mt 10,26-33

Nebojte sa vy ste cennejší

Povzbudit'.¹²⁴

Nie je to tak dávno, čo sme sa zbavovali halierových mincí. Ešte si azda aj pamätáme, ako sme si za ne čo to kúpili. No napriek tomu nám iba zavádzali v peňaženkách či vreckách. Považovali sme ich teda za zbytočné. Preto sa nás dnes mohli dotknúť Ježišove slová:

„Nepredávajú sa dva vrabce za halier? A predsa ani jeden z nich nepadne na zem bez vedomia vášho Otca. Nebojte sa vy ste cennejší ako mnoho vrabcov“ (Mt 10,29-30). Ja človek a som porovnávaný s vrabcami a haliermi?

Úžasná a bezhraničná Božia láska a v nej zahrnutá starostlivosť o všetko živé, bdie aj nad tými zdanlivo najbezценnejšími, to nám dnes chce Ježiš pripomenúť v evanjeliu. A aby to ešte zdôraznil, poukázal na príklad s vrabcami a haliermi. Aj v jeho časoch boli totiž v Palestíne mince podobné našim halierom. Bol to assarion a mal hodnotu asi našich šesťdesiat halierov. A aj keď dva vrabce stáli halier, nebolo to zasa až tak málo, i keď s ich počtom sa cena znižovala, pretože dva vrabce boli očistnou obetou pre malomocného. Napriek tomu, že jeden vrabec je niečo tak malého a nepatrného, predsa ani jeden nepadne na zem bez vedomia Boha.

Aká úžasná veľkosť Božej lásky. On, ktorý je tak nekonečne veľký, miluje nás takých nepatrných. Prehliada naše nedostatky a omyly. Na rozdiel od nás, ktorí nedokážeme odpustiť ani nepatrnú maličkosť. Často sa sporíme o nejaký kus poľa, o vajce, ktoré zniesla naša sliepka za susedovým plotom,

¹²⁴ Porov.: HOVOŘÁK, P. : Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

o odpadky, ktoré rozhádzali vždy neposedné susedove deti. My už akosi ani nedokážeme odpustiť, že sestra či brat sa na mňa krivo pozreli, že im otec dal viac ako mne, čo tam potom, že oni sa oň viac starali, keď bol chorý, ale sme predsa súrodenci. A takto sa pripravujeme sami o radosť z lásky, z lásky akou nás dennodenne obklopuje Boh i naši najbližší. Chceme sa presvedčiť, že všetko si dokážeme zaistiť sami, že k nášmu šťastiu si vystačíme sami. Nesprávame sa tak trochu ako vtáča z nasledujúceho príbehu?:

Vtáčatko raz za veselého rána vyhuplo z teplého hniezda svojej matky, ktorá ho krmila a okúzlené nádherou letného rána, pociťiac silu v krídelkách ešte útlých a nepočúvajúc varovanie starostlivej matky, vyletelo do slobodného vzdušného priestoru. Podarilo sa mu vysoko vyletieť, podarilo sa mu vyhýbať prenasledovaniu krakavca, podarilo sa mu vyhnúť osídlam, len jedno sa mu nepodarilo: Vo svojej hrdej smelosti zabľúdilo a nevedelo trafiť domov, až ustaté kleslo do prachu uprostred cesty.

Nie sme to predsa len my v niektorých našich životných chvíľach? Nezabúdame na tú toľko všade omieľanú lásku? Lásku, ktorá nepozera na cenu, lásku, ktorá nevníma, ako a čo máme na sebe? Tvrdohlavo ideme za svojím, len aby sme niečo mali, a keď potom náhodou niečo zbabreme, máme zase strach, čo bude ďalej. Do týchto úvah dnes zaznieva Ježišovo: „Ani jeden z nich nepadne na zem bez vedomia vášho Otca. Nebojte sa ...“ Boh vo svojej nekonečnej láske skutočne bdie nad každým z nás, či som jadrový fyzik alebo upratovačka, či som rokmi odskúšaný starec alebo tiché a nenápadné dieťa. V Jeho očiach máme všetci nekonečnú hodnotu. Ono „nebojte sa,“ nepatrí len strachu, že sme opustení, že nik nad nami nedrží ochrannú ruku, ale patrí aj strachu pred hriechom, ktorý nás až príliš často oberá o radosť zo života. O radosť z nového rána, z každého úsmevu ľudí okolo nás. A pri tom stačí tak málo. Uvedomiť si, že každý z nás má nenahraditeľnú cenu a prestať klásť odpor Božej láske a snahe ukázať nám riešenie. V tej chvíli sa nám nemusí zdať tým pravým a my sami máme mnoho lepších a bezbolestnejších riešení. Nechceme počuť Jeho rady a slová, pretože máme pocit, že nám sľúbil niečo lepšie.

Dvaja veľmi dobrí a celoživotní priatelia, keď nastala chvíľa v živote, kedy sa ich cesty rozchádzali, sľúbili si, že pokiaľ sa jeden ocitne naozaj v krajnej núdzi, navštívi toho druhého a on mu bude musieť pomôcť. S týmto sľubom sa aj rozišli a každý žil svoj život. Čas plynul, život prinášal radosť, ale aj starosť. Už o sebe ani poriadne nevedeli. Jednému z nich sa začal rúcať život ako domček z karát. Opustila ho manželka, prišiel o výhodnú prácu a postupom času sa ocitol až na ulici. Nenachádzal žiadne východisko. Začal sa pohrávať s myšlienkou na samovraždu. A vtedy si spomenul na sľub, ktorý si

dali s priateľom. Vyhľadal ho a zazvonil pri bráne jeho honosnej vily. Otvoril mu sluha, on v otrhaných šatách sa predstavil a spýtal sa na domáceho. Sluha odišiel, domácemu predniesol, čo sa stalo a kto je pri bráne. O chvíľu sa vrátil k bráne a v rukách mal misku s polievkou. To natoľko rozhnevalo muža, už tak dosť skúšaného životom, že misku s odporom odhodil. Sklamáný, že aj človek, na ktorého sa najviac spoliehal, ho opustil a nedodrжал sľub, rozhodol sa skoncovať so životom. Našiel si strom, na ktorom sa chcel obesiť. Vo chvíli, keď si uväzoval povraz okolo krku, pristavila sa mladá slečna a začala ho odhovárať od jeho cieľa. Postupne zlyhávali všetky jej argumenty, až predniesla posledný: „Keď pre nič iné, aspoň pre pomstu tomu človeku to teraz neurobte“. Ponúkla mu byť a pomoc postaviť sa na vlastné nohy. Čas plynul a začalo sa mu celkom dariť, vtedy mu povedala, že nastal čas, aby sa rozišli. Muž podľa sľubu, ktorý si dal, vybral sa k domu svojho bývalého priateľa. Zazvonil a otvorila mu žena. Zistil, že ju pozná, že je to tá, ktorá mu pomohla. Opýtal sa jej teda: „Kto ste a čo tu robíte?“ Ona mu s pokojom odvetila, že človek, za ktorým prišiel, je jej otec.

Takto sa niekedy k nám v úvodzovkách správa Boh. My ho prosíme o radu, pomoc, o riešenie nášho problému a On, akoby si práve zapol odkazovač. Nedvíha, neodpovedá. Vyčítame mu, máme strach, hneváme sa Naň. A popri tom všetkom nepočujeme tých najbližších, ktorí majú jednoduché, ale vtedy pre nás zložité riešenie a ponúkajú nám ho. Máme strach, lebo ten, na koho sme sa najviac spoliehali, je hluchý na naše volanie. Máme strach, že nás nechá napriek svojim sľubom samých a my sa stratíme, že jednoducho zabudol. A do tejto situácie zaznieva Ježišovo: „Vy ste cennejší Nebojte sa“ (Mt 10,31).

Boh nás neopúšťa ani v tých najťažších chvíľach. Len chce, aby sme niečo urobili v živote sami. Boh je vždy tu, pripravený nám pomôcť, pokiaľ mu to my dovolíme a nebudeme tvrdohlavo túžiť po tom, čo chceme my. Nekonečne si cení každého jedného z nás. Pane, prosíme ťa, daj aby sme si boli vždy vedomí Tvojej prítomnosti a nemali strach.

Amen.

Boh k nám neustále hovorí

Byť citlivý na Božie podnety.¹²⁵

Jeden človek bol na návšteve u suseda. Rozhovor plynul vo veľmi dobrej atmosfére. Až tu zrazu si ten človek všimol, ako sa malé dievčatko, ktoré sa hralo pri vedľajšom stole nebezpečne, hojdá na stoličke. Snažil sa ju od toho odhovoriť, vymýšľal dôvody a argumenty, ale dievčatko nebralo jeho slová na vedomie. Vtom zakročil otec a to zabralo hneď.

Možno sa už aj nám stalo, že nám niekto v našom okolí dohovára, ale my sme to nevedeli od neho prijať. Kýmli sme rukou a skôr sme si pomysleli niečo o ňom, ako o tom, čo nám hovorí. A možno prišiel do toho niekto, koho uznávame ako autoritu, povedal nám to isté a my sme to akosi ľahšie prijali, zdalo sa nám to celkom logické a užitočné.

Evanjelium nám ponúka takýto model: Niekto k nám hovorí a my máme prijať toho, kto k nám hovorí a prijať to, čo nám hovorí. Ježiš hovorí: ***„Kto vás prijíma, mňa prijíma. A kto prijíma mňa, prijíma toho, ktorý ma poslal. Kto prijme proroka ako proroka, dostane odmenu proroka. Kto prijme spravodlivého, dostane odmenu spravodlivého“*** (Mt 10,40–41). Kto prijme mňa, kto prijme proroka, kto prijme spravodlivého...

V prvom čítaní i v evanjeliu sme počuli o prorokoch. Prorok Eliáš, prorok Elizeus, kto prijme proroka, dostane odmenu proroka. Chápeme správny význam, čo je alebo kto je prorok? Niekto z nás a zvlášť v tejto dobe by mohol povedať, že prorokom je ten, kto vie predvídať budúcnosť. Pre každého z nás je lákavé vedieť, čo nás čaká, chceme poznať budúcnosť. A možno aj navštívime takého „proroka“, ktorý vie vraj na základe postavenia hviezd či uloženia karát predpovedať, čo bude a takto nás svojimi výmyslami klame.

V biblickom ponímaní je však prorokom tá osoba, ktorá je vyvolená božstvom, samotným Bohom ako prostredník medzi Bohom a ľuďmi. Celé dejiny Izraelského národa sú popretkávané udalosťami a zmienkami o prorokoch. Už Abrahám je nazývaný prorokom (porov.: Gn 20,7), pretože jeho blízkosť Bohu a Božia blízkosť jemu, umožnili Abrahámovi poznať tajomstvá. Najväčším spomedzi prorokov bol Mojžiš, ktorý mal priamy kontakt s Bohom.

¹²⁵ Porov.: KOKORUŠA, V.: Seminárna práca : Spišské Podhradie : 2004.

Závažnosť svojich slov potvrdzoval zázrakmi, aby zjavil ľudu Božiu všemohúcnosť a starostlivosť. Jeho modlitby boli vždy vyslyšané. (Dt 34,10–12). Pre zaujímavosť prvou ženou, ktorá bola nazývaná prorokyňa, bola Mária, Mojžišova sestra. (Ex 15,20). Neskôr to boli prorokyňa Debora, prorokyňa Anna. V epoche prvých kráľov Boh tiež povzbudzuje svojich prorokov, aby zvestovali jeho vôľu nielen ľudu, ale aj ich vodcom-kráľom. Napríklad Samuel, Izaiáš, Jeremiáš. Títo proroci vedeli vycítiť skutočné nebezpečenstvo a ohlasovali ho aj vtedy, keď sa ukazovalo ešte ako nepravdepodobné. V čase proroka Eliáša, Elizea bolo treba ľud povzbudzovať k náboženskej, morálnej i sociálnej obnove. Niektorých prorokov nazývame spisovateľmi, iných zase kazateľmi, podľa toho, akú funkciu, akú službu konali Bohu i ľuďom podľa aktuálnych potrieb. Tomáš Akvinský sa snažil podať definíciu. „Proroctvo je nadprirodzený dar, s ktorým človek dostáva aj dar osvietenia, ktoré ho robí schopným pochopiť Božie tajomstvá.“¹²⁶ Prorok je človek, ktorý v sebe pociťuje niečo, čomu sa nedá odolať, v ústach má také slovo, ktoré má moc rozkazovať v Božom mene, konať zázraky a rozkazovať životu i smrti, kráľom i národu. Prichádzame k tomu najdôležitejšiemu, že prorok je človek, ktorý je citlivý na Boží hlas. Prorok je citlivý na Boží hlas!

Možno aj nám napadne myšlienka, či Boh i k nám aj dnes hovorí? Akým spôsobom? Posiela aj nám v dnešnej dobe prorokov? Záporne odpovedať by mohol asi len ten, kto by vo svojom živote nikdy nepocítil Božiu lásku a jeho starostlivosť k nám. Vieme dobre, že všetko, čo máme a čo vlastníme (život, úspechy, zdravie, priateľov...), máme jedine od Boha. Boh nám to dáva z lásky, stará sa o nás i vtedy, keď mi o neho vôbec nestojíme. Má nás rád a veľmi mu na nás záleží, a preto nás neustále sprevádza. Môžeme si byť istý, že Boh k nám hovorí. Nie je dotieravý, ale ponúka sa nám. Vždy ináč a každému ináč. Raz sa k nám prihovára cez Božie Slovo, inokedy cez nejakú udalosť, situáciu. Niekedy nás oslovuje cez vnuknutia prostredníctvom svedomia. Toto sú spôsoby, ako k nám hovorí Boh. Musíme si však priznať, že často sme necitliví na túto reč. Málokedy postrehneme tieto impulzy, a tak sa podobáme tomu dievčatku, ktorému dohovárajú, ale ono si nedá povedať, nechce vnímať. Ježiš poznal našu slabosť, a preto posiela svojich učeníkov, aby zreteľnejším spôsobom šíрили jeho náuku. „**Hľa, posielam vám prorokov a učiteľov múdrosti**“ (Mt 23,34). Sme otvorení pre tento spôsob reči? Kto prijme proroka ako proroka... Mohli by sme aj povedať, kto prijme kňaza ako kňaza... Ako toho, kto zastupuje Krista tu na zemi. Veríme tak naozaj a opravdivo, že k nám hovorí Boh práve cez kňazov a biskupov? „**Kto prijíma vás, prijíma mňa**“ (Mt 10, 40). Je to niekedy ťažké, lebo

¹²⁶ TYROL, A.: *Dejiny profetizmu* - skriptá. s. 3.

my si často zatvárame uši len pre ich ľudské nedostatky, ale málo rozmýšľame nad tým, čo nám Boh chce prostredníctvom nich povedať. Skúsme ísť ešte trochu ďalej. Čo by nám povedal dnes Ježiš? Deti! Kto prijme rodiča ako rodiča. Ako toho, ktorý zastupuje Krista tu na zemi, konkrétne vo vašej výchove. Bohoslovci! Kto prijme predstaveného ako predstaveného. Zamestnanci, kto prijme nadriadeného ako nadriadeného... Boh môže použiť hocičo a hocikoho, aj ľudskú autoritu na to, aby nám predstavil svoju vôľu. Záleží na nás, ako sme disponovaní, nakoľko sme vnímaví na Boží hlas a pohotoví uskutočniť to.

Stalo sa raz jednému človekovi, že zablúdil na púšti. Obrovská páľava, horúci piesok, silnejúci vietor, ako to už na púšti býva, oči pálili, síl ubúdalo. Zrazu tento muž v diaľke zbadal oázu. Problém však bol v tom, že tento človek mal svoju vlastnú predstavu, ktorej sa nechcel vzdať a nedokázal uveriť, že Boh ho má rád a nezabudol na neho, že mu poslal do cesty práve túto oázu. „Aha, fatamorgána, klamlivé videnie“, pomyslel si pútnik, „na to nenaletím.“ „To smäd a únava otupili moju pozornosť“, myslel si pútnik, „takéto stavy v mojom položení sú bežné, je to len halucinácia.“ Tento človek nebol citlivý na okolnosti, ktoré mu poslal Boh, a tak zomiera.¹²⁷

To, že máme byť citliví na Boží hlas, že máme prijímať prorokov a ich slová, to nám je už jasné. Ale posolstvo dnešnej nedele neostáva len pri nárokoch. Boh nám ponúka odmenu. Kto prijíma proroka ako proroka, dostane odmenu proroka. Nemusí to byť tu na zemi, ale tá večná nás iste neminie. A tu môžeme nájsť zmysel nášho snaženia: Uznávať a poslúchať autoritu, ktorú nám posielala Boh, aby sme citlivým vnímaním a plnením jeho vôle dosiahli spásu a mali život večný.

Všetci sme povolaní k tomu, aby sme plnili v tomto živote prorocké poslanie. Prorok je ten, kto je citlivý na Boží hlas. Vyprosujme si pri tejto svätej omši predovšetkým jednu jedinou vec. Aby sme mali vždy otvorené oči a srdce. Aby sme nepremárnili svoj život, ale využili všetky príležitosti a impulzy k životu večnému.

Amen.

¹²⁷ WOJTOWICZ, K.: *O kázni a dáždňikoch*. Bratislava : Lúč, 1992, s. 11.

Štrnásť nedeľa v roku „A“

Mt 11,25-30

Múdrost' je spojená s pokorou a jednoduchosťou
*Ako pozeráme na ľudí?*¹²⁸

Mnohokrát počujeme ľudí rôzneho postavenia pri svojich vyjadreniach, ako všetko komentujú. Všetko je zlé, ale nič lepšie nevymyslia. Sú to jednoducho mudráci, ktorí všetko vedia, všade boli, ale nič nevedia.

V tomto roku niečo podobné z evanjelia počujeme už druhýkrát. Prvýkrát sme ho počuli na sviatok Božského Srdca Ježišovho. Dnes, okrem slov Pána Ježiša: „**Som tichý a pokorný srdcom**“, sme počuli slová: „**Zvelebujem Ťa Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým**“ (Mt 11,25). Toto sú slová, kde nám chce Pán povedať, čo je to vlastne pravá múdrosť a ako sa na ňu máme pozeráť. Nesmieme ich oddeliť od pokorného srdca.

Evanjelista Matúš veľmi dobre vedel, prečo zapísal tieto slová, ktoré povedal Pán. Sám bol vytrhnutý z prostredia mýtnika, kde bol ľuďmi odvrhnutý. Bol človekom, ktorý vedel možno počítať, písať a zdierať ľudí z peňazí, keď chceli prejsť určitým miestom. Ježiš si ho však povolal do svojej služby a Matúš mu bol za to veľmi vďačný.

Ježiš ďakuje za to, čo sa práve stalo s jeho učeníkmi. Títo jednoduchí ľudia bez vzdelania, ktorými duchovní predáci pohrdali ako masou, títo učenici sa stávajú Božími spolupracovníkmi, týchto dáva Otec Synovi, aby Ježiš uskutočnil cez nich svoje veľké poslanie. Príčinou velenia je Božia múdrosť, ktorá na dosiahnutie svojich cieľov ide pre nás nepochopiteľnými cestami.

Boh to ukryl pred múdrymi, to sú zákonníci z povolania a rozumnými tohto sveta a vyjaval to maličkým. Tým najprv konštatuje, že existujú dve skupiny ľudí: „múdri“ a „maličkí“. Keď som bol malý, stále som si myslel, že vo sv. Písme nechceli použiť slovo hlúpy, tak použili slovo maličký. Toto slovo, ktoré v origináli znie „népios“, znamená nedospelý – dieťa, ktoré ešte nie je nepnoleté, alebo duchovne ešte nie je na úrovni dospelého človeka. Nie je to však tak, žeby Boh jednu z týchto skupín uprednostňoval. Je to naopak. Tým, že Boh svoju pravdu zjavuje maličkým a ukrýva pred múdrymi a rozumnými, uvádza obidve skupiny opäť do správneho vzájomného vzťahu a ruší akékoľvek uprednostňovanie, pretože nie je v moci maličkých stať sa múdrymi, dosiahnuť

¹²⁸ Porov.: KRAJČ, P.: Seminárna práca : Spišská Kapitula : 2004.

takú schopnosť usudzovania, akú majú mudrci. Naopak, je v moci múdrych a rozumných, aby sa chceli stať takými, ako sú maličkí, t.j. aby odhodili predsudky, všetky intelektuálne predpojatosti a uznali svoju vlastnú nedokonalosť pred Bohom.

Nie múdrych tohto sveta si Pán vyberal, ako svoj nástroj na vedenie svojho ľudu a vykladanie svojho zjavenia. Múdry tohto sveta, ktorý si myslí, že on je poslaný ako nástroj a vie vysvetľovať tajomstvá zjavenia, nevie v skutočnosti nič. Boh si stále vyberal slabých a malých tohto sveta k svojej službe. Bolo tomu tak od počiatku. Vybral si takmer storočného starca a neplodnú ženu, ktorej bolo cez osemdesiat rokov, aby sa stali rodičmi jeho vyvoleného ľudu. Vybral si reptajúceho Mojžiša, ktorý nevedel prehovoriť, aby jednal s kráľom Nílu, alebo maličkého Dávida, aby porazil obra Goliáša. Prečo si vyberal týchto ľudí? Aby všetkým ukázal, že nejde o schopnosť toho prvého, výrečnosť toho druhého, či o silu toho chlapca, ale moc Božiu pôsobiacu skrze ľudskú maličkosť.

V Ježišových slovách niet ani stopy po pohrdaní rozumom a vzdelaním či vedou. Je v nich len upozornenie na veľkorysý Boží dar, že nie vlastnou silou samotného poznania sa môžeme zmocniť tajomstva života. Božie tajomstvo pochopíme len vtedy, ak sa mu otvoríme v pokore. Pokorná jednoduchosť je najlepším predpokladom omilostenia. Kristove slová: **„Zvelebujem ťa Otče, Pán neba i zeme, že si tieto veci skryl pred múdrymi a rozumnými a zjavil si ich maličkým“** (Mt 11,25), nie sú nejakou obhajobou hlupákov. Vieme zo skúsenosti, že znalosť niekedy naplňuje človeka domýšľavosťou, ako by bol človek sebestačný i v pomere k Bohu. Skromný a jednoduchý človek si je vedomý svojej ľudskej obmedzenosti a potrebnosti Božej pomoci. Vo chválospeve našej Nebeskej Matky a vychovávateľky môžeme počuť slová: „Ukázal moc svojho ramena, rozptýlil tých, čo v srdci pyšne zmýšľajú. Mocnárov zosadil z trónov a povýšil ponížených.“

My ľudia máme iný pohľad na ľudí okolo nás, ako má Boh. Ak vidíme človeka s titulmi, hneď si povieme: „To je isto múdry človek, keď toľko študoval“. Dost často je to pravda, ale často sa stáva, že takýto človek veľa rozpráva a z jeho reči nič nemáme. Takýto človek má ďaleko od múdreho človeka. Zoberme si však iný prípad. Vidíme človeka, ktorý skončil strednú školu, možno je nezamestnaný a pod. O tomto človeku si isto nikto nepomyslí, alebo málokto povie: Toto je múdry človek. Nemáme takéto zmýšľanie aj my o ľuďoch okolo nás?

Mal som, lepšie povedané ešte stále mám kamaráta, ktorý je celkom múdry človek. Múdry nielen v tom, že má nejakú tú vysokú školu za sebou a titul pred menom. Pochádza z jednoduchej rodiny, kde rodičia boli obyčajnými robotníkmi vo fabrike. Na základnej škole mal jeden problém. Ten problém spočíval v tom, že nikdy nemal na vysvedčení také známky, ktoré by odzrkadľovali jeho skutočné vedomosti. Možno by mal dobré známky, a nemusel by mať na ne ani vedomosti, stačilo by mu, keby bol dieťaťom rodičov, ktorí by patrili do tzv. smotánky dediny. No keďže jeho rodičia boli obyčajní robotníci, nemohol mať dobré známky. Dnes tento jednoduchý chlapec, ktorý je len o niečo starší ako ja, je v NASA (Národná asociácia pre vesmír a letectvo) v USA ako jeden z odborníkov na skúšanie materiálov, ktoré sa používajú pri konštrukcii vesmírnych rakiet. Ak ho človek stretne na ulici, nikdy by nepovedal o ňom, že je génus, nielen vo svojom odbore, ale i v živote, ktorý žije. Táto jeho múdrosť pochádza z jednoduchosti a pokory.

Na príklade môjho kamaráta vyplýva viac skutočností, ktoré si môžeme všimnúť, na ktoré by som chcel poukázať. Na to, aby sme boli múdri, nám netreba mať kopec titulov pred menom, za menom, že poriadne ani nevieme, ktoré je meno. K týmto titulom a vedomostiam treba pridať dve vlastnosti, aby z toho vznikla múdrosť. Je to skromnosť a pokora. Takíto boli proroci v Starom zákone a takíto boli apoštoli v Novom zákone a nemuseli mať ani tituly, ani školy a Boh si ich vyvolil na ohlasovanie Zjavenia.

Snažme sa nebyť mudrákmi v každom smere, ale byť jednoduchými ľuďmi a pokornými, čo nás privedie k múdrosti nielen rozumu, ale aj srdca a táto múdrosť nás zase dovedie do Božieho kráľovstva, kde spolu s Ježišom budeme volať: „Zvelebujem ťa, Otče, Pán neba i zeme...“

Amen.

Slávnosť na sviatok Petra a Pavla apoštolov

Mt 16,13-19

Byť apoštolom

Povzbudiť veriacich k nebojácnemu hlásaniu Ježišovej radostnej zvesti¹²⁹.

Nezvyčajné oslovenie na dnešnú dobu. Možno si už ani nevieme v dnešnej dobe predstaviť skutočného apoštola. Pri tomto pojme sa nám

¹²⁹ Porov.: POLLÁK, Vincent: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

zvyčajne vynorí v mysli nejaká socha s múdrou bradou, v jednoduchom rúchu, a v ruke má knihu predstavujúcu evanjelium. Tak sú najčastejšie znázornené aj apoštolské kniežatá, ktorých slávnosť si dnes pripomína celá Cirkev - sv. Peter a Pavol.

Nie nadarmo som začal takým netradičným oslovením. Zamyslime sa i my v tejto chvíli a pouvažujme o význame tohto poslania. Uvažujme aj o tom, prečo nás Ježiš Kristus povoláva všetkých do svojho kráľovstva.

V evanjeliu sme počuli okrem iného aj tieto Ježišove slová na adresu Petra: „**Blahoslavený si, Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach**“ (Mt 16,17).

Odpoveď popredného apoštola na Ježišovu otázku: „**A za koho ma pokladáte vy?**“ Odpoveď vyšla z hĺbky a presvedčenia srdca sv. Petra pod vplyvom Ducha Svätého: „**Ty si Mesiáš, Syn živého Boha.**“ Vzápätí bola odmenená vyjadrením samého Boha o podstate apoštola: „**Nezjavilo ti to telo a krv, ale môj Otec.**“ Blahoslavený je nie preto, že skúmal podrobne z hľadiska ľudského rozumu Ježišovu minulosť a hľadal vetu, ako to vyjadriť, ale že sa podriadil vplyvu Ducha Svätého. Ten mu vnukol vyjadrenie viery a silné povzbudenie pre všetkých prítomných: »Nehľadte na ostatných ľudí, čo si myslia o našom Pánovi, ale nechajte sa viesť Jeho Duchom a pozorujte ovocie Ježišových skutkov.« „Teda nie ľudia dali Šimonovi, a tým aj učeníkom vnímavý pohľad pre Ježišovu výnimočnú a absolútne jedinečnú veľkosť a velebnosť! Ľud ako taký nestál za Šimonom; on a tých niekoľko učeníkov stáli osamotení pred Ježišom. Naopak, Otec na nebesiach dal svojmu Synovi do daru toto vyznanie viery učeníkov.“¹³⁰

Spojenie „telo a krv“ označuje v biblickej a semitskej mentalite a kultúre celého človeka s jeho slabosťami a obmedzeniami, na rozdiel od nebeského Otca.¹³¹ Nebeský Otec je najplnšie poznanie a najväčšia múdrosť.

Ten istý výraz nachádzame aj v spisoch sv. Pavla apoštolom. V liste Galat'anom, keď obhajuje evanjelium, ktoré im hlásal, píše: „**Bratia, pripomínam vám, že evanjelium, ktoré som vám ja hlásal, nemá ľudský pôvod, lebo ja som ho neprijal, ani som sa ho nenaučil od človeka, ale zo zjavenia Ježiša Krista. ... Ale keď sa Bohu, ktorý si ma už v lone mojej matky vybral**

¹³⁰ REINECKER, F.: *Wuppertálska študijná biblia – Evanjelium podľa Matúša*. Bratislava : CREATIVPRESS, 1992, s. 254.

¹³¹ Porov.: HARRINGTON, D. J.: *Sacra pagina – Evangelium podle Matouše*. Kostelní Vydří : Karmelitánske nakladateľstvi, 2003, s. 275. „V neskorom judaizme a v NZ dvojica slov »telo a krv« označuje človeka v jeho pomínuteľnej prirodzenosti, a jeho polozenie, ktoré prijal Syn Boží, keď prišiel na zem.“ SPICQ, C., GRELOT, P.: *Krv*. in: *Slovník biblickej teológie*, Zredigoval: LÉON-DUFOUR, X. a kol. Trnava : Dobrá kniha, 2003, s. 325.

a svojou milosťou povolal, zapáčilo zjaviť vo mne svojho Syna, ... už som sa neradil s telom a krvou“ (Gal 1,11–12.15–16).

Takže vidíme, že apoštoli dostali poverenie od samého Boha hlásať jeho evanjelium aj cez svoju ľudskú nedokonalosť a slabosť. Vo svojej ohraničenosti sa však plne odovzdávajú pôsobeniu Duch Svätého, ktorý má moc všetko pretvoriť a posvätiť na Božiu službu.

Dôležité však na druhej strane je nielen pôsobenie Najsvätejšej Trojice, ale aj podmienka otvorenosti ľudského srdca. Predpokladá sa otvorenosť človeka na tento vplyv. Boh nejde proti slobode človeka, ale má ju v úcte. Vidíme to aj na Petrovi. Ježiš kladie otázku, ako ho vnímajú iní – tí, ktorí nepatria do skupiny jeho nasledovníkov a apoštolov. Potom sa obracia s tou istou otázkou aj na svojich učeníkov a tí sú zarazení. Na chvíľu je ticho. Zrazu Peter, otvorený na pôsobenie Duch Svätého, zvolá a vyzná. Je to veľký príklad apoštola, až apoštolské knieža. Podobne aj sv. Pavol. Po zjavení Ježiša na ceste do Damasku nast'ahuje sa na pustatinu a tam sa v tichosti a samote pripravuje na poučanie a vedenie Duchom Svätým.

Aj nás dnes príklad svätých apoštolských kniežat Petra a Pavla vyzýva a pobáda na otvorenie sa Božiemu pôsobeniu. My sme Ježišovými učeníkmi v dnešnej dobe. Otec biskup ako nástupca apoštolov posielá nás kňazov do sveta ohlasovať radostnú zvesť. Ale bez Božieho ľudu, bez vás milí laici, sa to nedá. Vy máte často prístup aj tam, kde vysvätení služobníci Ježiša Krista nedôjdu, alebo nemajú možnosť prísť. Dôležitá je tu však otvorenosť na pôsobenie Najsvätejšej Trojice.

V dnešných časoch je zvlášť dôležité pôsobenie laického apoštolátu medzi svojimi spolupracovníkmi v zamestnaní, v škole či obchode, ba aj pri bežnom pozdrave a rozhovore na ulici. Ako často o tom hovoria a vyzývajú nás všetkých k žitému evanjeliu naši otcovia biskupi. Mne, kňazovi, tebe otcovi, matke rodiny, synovi, dcére, tebe stará mama, starý otec, je veľkou pomôckou modlitba a účasť na sviatostnom živote. Prijímanie Sviatosti Oltárnej aj každý deň. Úprimná sv. spoveď aj častejšie. Čítanie Sv. písma zvlášť v rodinnom kruhu. A mnoho iných stretnutí a povzbudení na ceste životom s Bohom v spojení s Cirkvou. V tých spôsoboch sa naplníme Božou láskou a milosťou, ktoré potom nemôžeme držať v sebe. Božia láska a milosť sú nezaslúžené dary. Sú nám vždy darované, aj my sa máme preto darovať, a tak ovplyvniť, povzbudiť, doslova posvätiť ľudí okolo seba a celý svet.

Apoštol je vnímavý na pôsobenie Ducha Svätého. Toto sa mi osobne potvrdilo. Stalo sa to v rýchlíku z Košíc do Popradu. Je to silný osobný zážitok, ako môžete vy, milovaní laici, pôsobiť vo svete vďaka krstnému kňazstvu.

Bol som s istým diakonom v Košiciach na návšteve. Do Popradu sme chytili neskorý nočný vlak, ktorý pravidelne premáva medzi Prahou a Košicami. Bol pomerne prázdny, tak sme si našli voľné kupé. Usadili sme sa, a keďže sme sa už breviár – kňazské modlitby - pomodlili, chýbal už len svätý ruženec, preto sme sa rozhodli, že sa ho cestou pomodlíme a máme tak povinnosti pre dnes zadosťučinené. Začali sme zrnko po zrnku.

Keď sme v Kysaku zastali, končili sme druhý desiatok. Rýchlik sa pohol ďalej. Zdanlivo nik nepristúpil. Pokračovali sme v modlitbe desiatkom: „Ježiš, ktorý nám Ducha Svätého zoslal.“ Zrazu bolo počuť, ako sa otvárajú dvere kupé a nemotorne vchádza pán okolo štyridsiatky. Bolo hneď vidieť, že na stanici si niečo vypil. S hundraním sa posadil. Pozreli sme sa na seba. Obaja sme mali v očiach otázku: „Pokračovať alebo prestať a domodliť sa až keď vystúpi?“ Tento desiatok sa predmodlieval diakon. Zhodli sme sa – poďme ďalej. Keď si to prístupujúci všimol, kupodivu stíchol a pridal sa.

Poviete si, veď to bolo normálne. Aj ja by som to urobil. Dokonca stále nosím pri sebe vo vrecku či na kľúčenke malý ruženček. A nebol v tom ani nijaký apoštolát zo strany cestujúceho. Ale tu príbeh nekončí.

O chvíľu sme sa domodlili a začal rozhovor. „Prepáčte mi chlapci,“ ozval sa pán z Kysaku, „že som si troška vypil. Viete, idem do Čiech hľadať si prácu a veľmi ťažko sa mi odchádza od rodiny. Prepustili ma a takého, pred dôchodkom, už nemajú chuť zamestnať. Dávajú príležitosť mladým. A dcéry sa chcú vydávať.“ Pochopili sme to a dali sme mu za pravdu. Rýchlik pomaly ukrajoval cestu a železničné stĺpy sa mihali popred okno. A v tej celkovej atmosfére zaznelo, a som presvedčený, že to bolo pod vplyvom Ducha Svätého, v srdci pána z Kysaku: „Pomodlime sa, chlapci, pekne nás prosím, ešte aspoň jeden desiatok za moju rodinu! Veď cesta do Popradu je ešte dlhá.“ A my sme ostali celí ohromení. My, čo sme si mysleli, že už máme zadosťučinené v modlitbe pre dnešok, akoby sme dostali poriadnu lekciu vnímavosti na pôsobenie Božieho Ducha. My, istým spôsobom už zasvätené osoby, sme ostali zarazení a s veľkou pokorou sme povedali: „Samozrejme, že sa pomodlime!“

Keď som si to spätne premietal a premietam, bol to veľký apoštol, ktorému to nezjavilo „telo a krv“, ale Ježišov a náš Otec, ktorý je na nebesiach. Máme sa všetci veľa čo učiť, byť pripravení a otvorení na vplyv Ducha Svätého. Aj my zasvätení služobníci Božieho kráľovstva. A takto pôsobíte vo svete aj vy a aj takýmto spôsobom ohlasujete Ježišovu radostnú zvesť, jeho smrť a zmŕtvychstanie.

Veľkým apoštolom si ty, otec rodiny, keď prídeš večer k deťom a pozveš ich na modlitbu. Ony vedia, že si dnes mal ťažký deň v práci a možno ťa aj samé niečím prekvapili. Veľmi im dáš najavo svoju vieru a svoju lásku, ktorú má k tebe Nebeský Otec. Vďaka nemu máš život a svoju rodinu, manželku a deti.

A vďaka nemu sa pre nich obetuješ. Výnimkou nie si ani ty, matka, možno každý večer berieš svätý ruženec do rúk a modlíš sa za deti či manžela. A tak v tichosti prinášaš obeť. S láskou vychovávaš svoje deti a odovzdávaš im svoju vieru a lásku. Si veľkou apoštolkou. Ty, najmenší a mladý, nesmieš zaostávať a báť sa, čo povie partia alebo rovesníci. Je to tvoja viera, preto ju ponúkni aj neprajníkom. Je to ťažké, ale čo nič nestojí, za nič nestojí.

Apoštoli! Verím, že sa vám už toto oslovenie vôbec nezdá čudné a zastaralé. Otvoriť sa pôsobeniu a vplyvu Ducha Svätého je veľmi dôležité tak pre otca biskupa, kňaza, či laika. Všetci potrebujeme jeho posvätenie a posilu – ja, kňaz, ty, otec, matka rodiny, syn, dcéra, starý otec aj babka. Áno, je to jeho moc a láska, tak sa jej odovzdajme a nasledujme ho. Majme otvorené srdce, ktoré je najcitlivejšie na skryté pôsobenie Božieho životodárneho Ducha.

Pane, predstupujeme pred tvoju velebnosť a tvoj majestát. Posväť a požehnaj nás svojou Pravdou, milosťou a láskou. Nech sme vždy tvoji, nech ohlasujeme svojím životom a svojím postojom k pravým životným hodnotám tvoje evanjelium, nech sme stále tvoji verní apoštoli a učenici poslušní na povzbudenie Cirkvi a Teba, náš jediný Pán a náš jediný Boh.

Amen.

Na sviatok Cyrila a Metoda slovanských vierozvestov Mt 28,16-20

Svedkovia viery

Povzbudiť veriacich k nasledovaniu svätých, aby v nich videli príklad k opravdivému nasledovaniu Ježiša Krista.¹³²

Boh milosrdný a dobrotivý čaká na pokánie človeka, aby všetci boli spasení a prišli k poznaniu pravdy (porov. Tim 24,5), lebo Boh nechce smrť hriešnika, ale pokánie a život. Aj keby sa človek oddával zlu, Boh nedopustí, aby ľudský rod upadol pre slabosť a prišiel do pokušenia a zahynul. Preto po všetky roky a časy nám preukazoval mnoho milosti, ako na počiatku, tak aj teraz, najprv cez patriarchov a otcov a po nich cez apoštolov a mučeníkov, spravodlivých mužov a učiteľov, vyvoliac si ich z tohto nepokojného života. Lebo Pán pozná svojich, ako povedal „**Moje ovce počujú môj hlas a ja ich poznám a menom ich volám a idú za mnou a ja im dám večný život**“ (Jn 10,27-28). Aj nášmu slovenskému národu vzbudil učiteľov, ktorí osvietili náš národ, ktorého myseľ bola omráčená slabosťou a ešte viac diablovou lśťou tak, že nechcel chodiť vo svetle Božích prikázaní. Život Krista nám ukazuje, aký má byť ten, kto ho chce nasledovať a stať sa mu podobným, aby prijal Jeho dobrotu a odmietol lenivosť, ako sa o tom vyslovil apoštol Pavol: „**Buďte mojimi nasledovníkmi, ako som i ja Kristovým nasledovníkom**“ (Kor 14,16).

Milovaní bratia a sestry v dnešnom Božom slove sme počuli stať, kde Ježiš posielal apoštolov do celého sveta, aby učili všetky národy a krstili ich v mene Otca i Syna i Duch Svätého a aby zvestovali to, čo im sám ich učiteľ odovzdal počas jeho života na zemi (porov. Mt 28,19).

Aby sme aj my mohli poznať učenie Ježiša Krista, nášho jediného Pána, tak ako ho poznali apoštoli, vzbudil nám dnešných svätcov Cyrila a Metoda. Títo naši bratia sa narodili v meste Solúne v dnešnom Grécku. V Solúne žil urodzený a bohatý muž menom Leví. Bol nábožný a zachovával všetky prikázania Božie, ako voľakedy Jób. Žil so svojou ženou, ktorá porodila sedem detí, z ktorých najmladším bol práve Konštantín. Jeho matka sa volala pravdepodobne Mária. Ich syn pri krste dostal meno Konštantín, meno Cyril prijal krátko pred smrťou. O živote sv. Metoda nám pramene nič nehovoria, iba to, že vynikal urastenou postavou a nadaním pre právnické vedy. Preto zaiste študoval v rodnom Solúne pod otcovou starostlivosťou s tým úmyslom, aby po skončení vysokých škôl vstúpil do štátnej služby. Konštantínova matka ho

¹³² Porov.: RATAJ. A.: Seminár. Spišská Kapitula : 2004.

chcela dať dojke, aby ho pridávala, ale dieťa nechcelo prijať cudzích prs okrem matkiných. Stalo sa to prozreteľnosťou Božou, aby dobrá ratolesť dobrého kmeňa bola nadávaná nepoškvrneným mliekom. Keď bol chlapec sedemročný, mal sen, v ktorom rozprával otcovi a matke tieto slová: „Vojvoda zhromaždil všetky devy nášho mesta a povedal mi: Vyber si z nich, ktorú chceš za družku a pomocníčku rovnú sebe! Keď som vzhliadol a pozrel na všetky, videl som jednu, najkrajšiu spomedzi všetkých, ktorej tvár sa skvela a bola okrášlená zlatými šperkmi, perlami a všetkou krásou. A meno jej bolo Sofia, to jest Múdrosť. Tú som si vybral.“ Keď to rodičia počuli, povzbudzovali ho na započatej ceste. Či už bol ten sen skutočnosťou alebo iba zdaním, vyjadruje základné usmernenie celého Konštantínovho života: Cieľom jeho života nebude ľudská sláva a rozkoše, ale štúdium múdrosti: teológie a filozofie. Tu vidíme jeho túžbu po vzdelaní, po vzťahu s Bohom. Boh s ním uskutočnil veľké plány. Cez knieža Rastislava žiadal od cisára Michala, aby mu poslal biskupa, učiteľa a on poslal Cyrila. Pozval ho do svojho domu a povedal mu: „Viem, Filozof, že si ustatý, ale treba ti tam ísť na Veľkú Moravu, lebo nikto to nemôže urobiť, iba ty. Choď teda, zober svojho brata Metoda, lebo vy ste Solúnčania a všetci Solúnčania rozprávajú čisto slovensky. Cyril mu odpovedal: „Hoci som starý, ustatý a chorý telom, s radosťou tam pôjdem.“ A tak nesmeli odrieknuť ani Bohu, ani cisárovi podľa slova apoštola Petra, ktorý hovorí: **„Boha sa bojte, cisára si ctíte“** (1 Pt 2,11). Cyril a Metod odíduc, podľa svojej obyčaje, oddali sa modlitbe s inými pomocníkmi, ktorí boli toho istého Ducha. Čoskoro ich Boh, ktorý vyslyší modlitby svojich služobníkov, vypočul.

Zložili písmo a začali písať slová evanjelia: **„Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bolo Boh“** (Jn 1,1).

A tak priviedli slovanské národy do lona katolíckej Cirkvi. Uzákonnili spisovný jazyk, aby nám otvorili brány k Božiemu Slovu. Slovienčina bola povýšená na hodnosť liturgickej reči. Právom im patrí pomenovanie Otcovia vlasti, lebo im treba ďakovať za to, že sa slovanské národy dostali do počtu kultúrne najvyspelejších národov.

Toto veľké kultúrne dedičstvo vedel Cyril obhájiť aj pred inými. Raz sa mu stala takáto udalosť. Stretol Mohamedána a ten sa ho spýtal: „Ako to, že vy kresťania, hoci sa odvolávate na vášho proroka Krista, predsa jeho zákon nedodržujete jednako, ale jeden tak a druhý inak, ako sa komu páči. Kým my sa všetci držíme zákona nášho proroka Mohameda, ničoho neprestupujúc.“ Na to im Konštantín veľmi pádne odpovedal: „Náš Boh je ako morská hlbina. Mnohí sa chcú cez ňu prebrodiť, silní umom a pomocou jeho milosti ju preplávajú a vracajú sa, kým slabí sa buď utopia, alebo sú sem-tam zmätení. Vaše more však je plytké a pohodlné, takže ho môže prebrodiť každý, malý i veľký, lebo

váš zákon nie je nad ľudskú obyčaj, ale len čo každý môže vo svojich silách urobiť. Mohamed vám totiž nič nezakázal, nesputnal hnev a rozkošnosť, ale mu ešte popustil uzdy. Kristus však nie tak, ale zdola vedie človeka do výšin. Tu môžeme vidieť, aká je hlboká a vznešená naša viera, či už o Bohu, alebo o mravnom poriadku.¹³³

Tak ako sv. Cyril a Metod kráčali spolu a ohlasovali radostnú zvesť, tak aj my v každodennom živote môžeme ohlasovať Krista svojím každodenným životom, či už v rodine, keď rodičia dávajú príklad svojim deťom, deti v škole. Svojimi skutkami, či to je pomoc druhému, svojím správaním, úsmevom, tým sa zjednocujeme so samým Kristom, s jeho životom, s jeho učením.

Na svätých Cyrila Metoda hľadáme očami plnými vďačnosti a obdivu. Obracajme sa na nich prosbami a modlitbami, spojení v láske, ktorá nad všetkými víťazí. Vezmime si ich za orodovníkov na dobrej ceste, lebo zasluhujú úplnú dôveru. Oni sa týčia ako dva stĺpy nenarušenej viery, ako vzory potrebných čností, ako dve olivy, dva svietniky, dva olivové výhonky, čo stoja pred Panovníkom celej zeme a veľa sa modlia za celé sväté mesto, ktorým je Cirkev, aj za náš národ, aby ostal verný kresťanskej kultúre predkov. Nech nám pripomínajú, že dôstojnosť slobodných národov sa neopiera o vojská a hmotné bohatstvo, ale o svornosť občanov, o rodinné čnosti a o zachovávanie práva a spravodlivosti, o úprimnú úctu a ochranu všemohúceho Boha, ktorému patrí všetko a všetko musí slúžiť jeho sláve.¹³⁴

Preto snažme sa myslieť na dedičstvo, ktoré nám zanechali, aby sme si vážili svoju vieru rozvíjali ju, a tak napreduvali k svätosti.

Amen.

Pätnásta nedeľa v roku „A“

Mt 13,1-23

Prácou na pôde nášho srdca prísť k požívaniu ovocia vo večnosti
*Pôda nášho života.*¹³⁵

Videli ste už dvojčatá? Ak ste sa prizreli bližšie a chvíľu ich pozorovali, mohli ste zbadáť, že nie sú úplne rovnaké. Aj keď sa veľmi na seba podobajú, sú medzi nimi malé rozdiely. A tak možno povedať, že na svete sú rôzni ľudia.

¹³³ Liturgia hodín III.

¹³⁴ Lacko, M.: *Svätý Cyril a Metod*. Rím : SúSCM, 1992.

¹³⁵ Porov.: KRUSINSKY, F.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2004.

Počuli sme podobenstvo, v ktorom **„rozsievač vyšiel rozsievat'. Ako sial, niektoré zrná padli na kraj cesty... iné padli na skalnatú pôdu... zasa iné padli do trnia... iné zrná padli do dobrej zeme a priniesli úrodu“** (Porov. Mt 13, 3-8).

Podobenstvo sa nachádza nielen u Matúša, ale aj u evanjelistov sv. Lukáša a sv. Marka. Avšak len v Matúšovom evanjeliu môžeme nájsť zmienku o zasiatych viacerých zrnách. Marek a Lukáš hovoria iba o štyroch zrnách. Tento rozdiel možno pripisovať rozdielnosti postáv evanjelistov. Evanjelium svätého Marka je najstarším evanjeliom. Písal ho človek, ktorý poznal sv. Petra a Pavla a pochádzal zo židovstva. Matúš bol Žid a vo svojom evanjeliu sa v každom rozprávání zameriaval na podrobnosti. A tiež je nám známe, že bol aj súčasníkom Ježiša. Lukáš pochádzal z pohanstva a bol spoločníkom sv. Pavla na jeho cestách. A tak môžeme vnímať tento rozdiel ako rôzne pohľady pisateľov.

Obsah je stále ten istý. Ak sú tu medzi nami nejakí gazdovia a poľnohospodári, mohli by rozsievačovi vyčítať, že nešikovne sial, keď toľko zrn vyšlo nazmar. Nie je však siatie ako siatie. Sú tu určité rozdiely, nakoľko hovoríme o inej krajine. Treba si však všimnúť, že v Palestíne sa seje pred orbou. Rozsievač z podobenstva teda kráča po nepooranom strnisku. Úmyselne seje aj na chodník, ktorý cez strnisko vyšliapali dedinčania, pretože aj chodník poorú. Úmyselne hádže semeno aj do trnia, pretože aj trnie bude zorané. A nečudo, že zrná obilia padajú aj na skalnú pôdu, pretože skalnatú pôdu bude vidno pod tenkou vrstvou ornice až vtedy, keď na ňu radlica pluhu narazí a zaškripe. Rozsievač teda seje i na cestu, do bodľacia, do kamenistej pôdy, hoci môže predpokladať, že na ceste zrno vtáky vyzobú, v bodľáci sa zas udusí a v kamenistej pôde uschne.

Z toho možno vidieť, že je rozdielna nielen pôda, ale aj spôsob rozsievania, ktorý sa používal v Ježišových časoch v jeho krajine. Rozsievač je Ježiš Kristus a semeno je Božie slovo, ktoré zasieval do pôdy ľudských srdc. On plným priehrštím rozdáva toto semeno okolo seba. Chce ho zasieť do každého srdca, aby prinieslo úrodu. Ale výsledok je rôzny. Niektoré semená prinášajú úrodu, a niektoré neprinášajú. Problém nespočíva v kvalite Božieho slova a tiež nie je chyba ani v Rozsievačovi. Chyba je v nás samých. V nás by sa malo Božie slovo rozvíjať a prinášať úrodu. Avšak skutočnosť je iná.

Túto skúsenosť mal i sám Ježiš. Vnímali, že nie vždy a u každého sa toto slovo ujalo. Ba naopak, niektorí ho celkom odmietali. Ale nielen Ježiš mal takúto skúsenosť. Aj apoštoli a nasledovníci učenia Ježiša Krista sa s odmietaním veľmi často stretávali. I dnes tomu nie je inak. Slovo Božie je často hanené, prekrúcané, zle vysvetľované a odmietanie je na dennom poriadku. Čo je príčinou toho, že Božie slovo nemá vždy úspech? Odpoveď nám dal Kristus v spomínanom podobenstve O rozsievačovi. Odpoveď veľmi

jednoduchú a zrozumiteľnú. Slovo Božie často padne na neúrodnú a nepripravenú pôdu. On ju nazýva „cesta“, „skala“ a „tŕnie“. Ale ak padne na úrodnú pôdu, úspech je zaručený.

Bratia a sestry! Ježiš nám týmito slovami ukazuje, že existujú rôzne druhy pôdy ľudského srdca. On je ten rozsievateľ, čo dáva svoj vklad do tejto pôdy a čaká, aká bude úroda. Semeno na ceste pozobali vtáky, lebo tvrdá pôda ho neprijala. Tvrdá pôda srdca Božie slovo odmieta, a tak nemôže nič zo seba odovzdať. Ďalšou pôdou je skalnatá pôda srdca, ktorá Božie slovo prijíma s nadšením, ale pod návalom problémov a starostí sa od neho odvracia. Tretím typom pôdy je dobrá pôda, ale naplnená aj burinou sebeckosti a egoizmu. Táto burina bráni Božiemu slovu, aby vzklíčilo, lebo by jej to bolo len na obtiaž a prekážalo by jej to. A tak je semeno pre chamtivosť neprijímané. Ak je pôda kvalitná a podmienky sú priaznivé, môžeme očakávať bohatú úrodu. Ale najprv je potrebné odumretie toho zrna, aby mohlo vydať svoj skrytý poklad, ktorý v sebe ukrýva a tým je nový klas. Dobrá pôda neobsahuje škodlivé látky, a tak aj my musíme odstrániť z pôdy našich srdiec zlo, aby mohlo klíčiť semeno dobra v našich životoch niekoľkonásobne.

Máme prehľad, aké postoje možno zaujať voči ponúkanému Slovu. Záleží na každom jednom z nás, akou pôdou chce byť. Sme ochotní na pôde nášho srdca pracovať? Táto práca však znamená zmenu. Zmenu nielen seba, ale aj vzťahov k našim blízkym a celému nášmu okoliu. Ale to nedokážeme vlastnými silami. Boh nás každý deň povzbudzuje, aby sme sa o to snažili, veď On sa nám ponúka ako sprievodca na tejto ceste premeny našich srdiec. Verme Bohu a nie vábeniu tohto sveta. Boh je naša pravá istota.

O tejto istote hovorí aj príbeh z knihy Vojna a mier, od L. N. Tolstého. V nej píše o francúzsko - ruskej vojne a spomína istého dôstojníka, Ivana Bolkovského. Tento vojak sa rád zabával s kamarátmi a zabúdal na svoje kresťanské povinnosti. Stalo sa však, že náhle musel opustiť dobrú spoločnosť a viesť svoje mužstvo do boja. Bitku prehral a on sám zostal ranený na bojišti. Bolo to za krásneho rána, vychádzajúca ranná zora usmievala sa na bojište, kde Bolkovskij ležal v krvi na tráve, obzeral sa dookola, až konečne pozrel na oblohu a zvolal: „Tak ma opustili všetci kamaráti, zábavy a teraz i svet ma zanechal, iba obloha nebeská sa usmieva na mňa v posledných chvíľach môjho života. Ona mi je vernou... Kiežby som ju skôr bol poznal!“

Život bez Boha je slabo alebo vôbec neobhospodarovaná pôda. Verím, že nik z nás nechce prísť o odmenu za našu námahu vynaloženú na tomto svete.

Touto odmenou je večnosť. Ježiš nám zaistil večný život svojou smrťou na kríži. Ponúka nám, aby sme ho neustálou prácou na sebe nasledovali. A garantuje nám, že plody našej snahy budú zúročené a budeme ich požívať v hojnosti.

Želám všetkým, aby sme mali dostatok síl pri obrábaní poľa našich sŕdc, vydržali do konca, a tak sa mohli radosť z ovocia v nebi.

Amen.

Šestnásta nedeľa v roku „A“

Mt 13,24-43

Boh je jediný kráľ nášho života

*Dovoliť, aby Ježiš vládol nad každodennými udalosťami v mojom živote.*¹³⁶

Príď tvoje kráľovstvo. Otče, príď tvoje kráľovstvo. Koľkokrát v týždni vyslovím tieto slová v modlitbe Otče náš? Verím, že nik z nás nepovie: Jedenkrát; a to v nedeľu na omši. Otče, príď tvoje kráľovstvo. Ale, pýtam sa: Vieme, o čo prosíme? Čo je Božie Kráľovstvo? A naozaj chceme, aby prišlo? Potrebujeme ho vôbec? Počúvajte Ježiša:

„Nebeské kráľovstvo sa podobá človekovi, ktorý zasial na svojej roli dobré semeno... Nebeské kráľovstvo sa podobá malému horčičnému zrnku, ktoré vyrastie na veľký strom... Nebeské kráľovstvo sa podobá kvasu vmiešanému do troch mier múky“ (Mt 13,24b.31-32.33).

Ježiš keď vysielal svojich učeníkov, hovorí im: ***„Chod'te a hlásajte: Priblížilo sa k vám Božie kráľovstvo“*** (Lk 10,9b). Hlavnou témou ohlasovania Ježiša Krista, jadrom hlásania evanjelia, je zvesť o príchode nebeského alebo Božieho kráľovstva. Prečo Ježiš hlásal Božie kráľovstvo a čo to znamená? Odpoveď musíme hľadať v Starom Zákone, v histórii Božieho zjavenia.

Keď sa Izraeliti usadili v Kanáne, všetky okolité národy mali kráľov, Izrael nemal kráľa, mal však vodcov, ktorí boli prostredníkmi medzi nimi a Bohom. Boli to Mojžiš, Jozue, potom sudcovia, ako napríklad Gedeon či Samsom. No Izraeliti chceli vojvodu, kráľa ako iné národy. Samuel, sudca a prorok, odmieta ustanoviť Izraelu kráľa, lebo to by znamenalo, že Izrael sa prestane utiekať k Bohu, svojmu jedinému vodcovi a svoju nádej a očakávanie

¹³⁶ Porov. : LEŠŇOVSKÝ, P. Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

bude skladať v pozemského kráľa. Nakoniec však na Boží príkaz prorok Samuel ustanovuje židovskému národu za kráľa Šaula. Šaul je pozemským zástupcom skutočného a jediného kráľa Izraela Jahveho. Od tejto chvíle je Boh označovaný titulom Kráľ. Preto v žalme 103 čítame: „**Pán si pripravil trón v nebesiach; kraľuje a panuje nad všetkými**“ (Ž 103,19), a v žalme 24: „**Kto je ten kráľ slávy? Pán zástupov, to je ten kráľ slávy**“ (Ž 24,10). V Izraeli sa čoraz viac upevňuje vedomie Boha Jahve ako Boha Kráľa a králi Izraela dostávajú svoju moc od Boha, mu slúžili, čiže záujmy Boha majú byť záujmami kráľov Izraela. Tak je to za vlády Dávida Asu, Jozafáta, Ezechiáša, Joziáša. Ale kráľmi sa stanú aj takí, ktorí sa odmietajú podriaďovať Božím zámerom, preto prichádza trest: asýrske a babylonské zajatie, zničenie chrámu a nakoniec rímska nadvláda. V týchto neľahkých chvíľach proroci oznamujú, že v posledných časoch príde Kráľ, Mesiáš, Syn Dávidov, Syn človeka a obnoví kráľovstvo Izraela a kráľovstvo Mesiáša sa rozšíri na celý svet. Prorok Sofoniáš hlása: „**Plesaj dcéra Siona, jasaj, Izrael, teš a raduj sa z celého srdca dcéra Jeruzalema, kráľom Izraela je Pán, nešťastia sa viac neobávajú**“ (Sof 3,14). Prorok Daniel píše: „**Videl som v nočnom videní, v oblakoch prichádza ktosi ako syn človeka. Jemu bola odovzdaná vláda a kráľovstvo, takže jemu slúžili všetky kmene a nárečia, jeho vláda je vláda večná, ktorá nezaniká, a jeho kráľovstvo, ktoré nezhyne**“ (Dan 7,13a.14). Asi štyristo rokov v Izraeli nastane ticho, nevystúpi žiaden Pánov prorok a židovský národ utláčaný Rimanmi žije v očakávaní príchodu Božieho kráľovstva. Ľud očakáva Mesiáša ako politického vodcu, ktorý odstráni vládu Rimanov a vybuduje pozemské Božie kráľovstvo.¹³⁷

Ján Krstiteľ hlása krst pokánia na odpustenie hriechov a mnohí si myslia, že on je hádam tým prisľúbeným Mesiášom. Aj Ježiš ohlasuje: „**Robte pokánie, lebo sa priblížilo nebeské kráľovstvo**“ (Mt 4,17), robí veľké znamenia a zázraky a ľudia hovoria: „Veľký prorok povstal medzi nami“. Ľud s nadšením a veľkým záujmom počúva Ježišove slová o nebeskom kráľovstve a pýtajú sa, kedy nastane. Ježiš im odpovedá: „**Božie kráľovstvo neprichádza tak, žeby sa to dalo spozorovať. Ani nepovedia <Aha tu je!> alebo <Tamto je!> lebo Božie kráľovstvo je medzi vami**“ (Lk 17,20-21). Tí najbiednejší a najúbohejší chcú vedieť, aké to bude v nebeskom kráľovstve. A Ježiš vysvetľuje v podobenstvách: Nebeské kráľovstvo sa podobá rozsievateľovi, horčičnému zrnku, podobá sa kvasu.

Drahí bratia a sestry, každý z nás túži byť šťastný, túži po pokoji a radosti. Aj ľudia, ktorí počúvali Ježiša, túžili byť šťastní a svoje šťastie videli v Božom kráľovstve, v kráľovstve, v ktorom vládne Boh. Vidím aj ja svoje šťastie

¹³⁷ Porov.: LÉON-DUFOUR, X.: *Slovník biblickej teológie*. Trnava : Dobrá kniha, 2003, s. 312-315.

v kráľovstve Boha? A ak nie, tak prečo? Možno preto, že som v úvodzovkách šťastný. Možno v mojom srdci nevládne Boh, možno v ňom vládne túžba po majetku, možno v ňom vládne nenávisť a neodpustenie.

Pomôžme si ešte jednou myšlienkou z Písma. Apoštol Pavol v liste Rimanom nás upozorňuje: „**Božie kráľovstvo nie je jedlo a nápoj, ale spravodlivosť, pokoj a radosť v Duchu Svätom**“ (Rim 14,17). Spravodlivými sa stávame vtedy, keď konáme to, čo chce Boh, vtedy vo svojom srdci nachádzame pokoj a radosť. No ak v našom živote vládne Boh iba počas nedeľnej svätej omše, nemôžeme dobre vedieť, ako a čo máme v udalostiach dňa robiť tak, aby to bolo v súlade s Božou vôľou. Raniero Cantalamessa hovorí, že život milosti sa v nás uskutočňuje v troch etapách. Prvou etapou je sviatostný život. To znamená, že Ježiš prichádza do môjho srdca vo sviatosti Eucharistie. Aby milosť Božia bola vo mne plne účinná, musí nasledovať etapa kontemplatívna, to znamená každodennú modlitbu, stíšenie sa, adoráciu a počúvanie Ježiša prítomného v mojom srdci. Milosť Božia začína v tejto etape kralovať nad naším životom, problémami a starosťami. Menia sa naše postoje, túžby a city v súlade s Božím zámerom, Boh lieči naše zranenia. Treťou etapou je etapa skutkov. Obnovený Božím Duchom svojím životom uskutočňujeme v sebe samých i vo vzájomných vzťahoch Božie kráľovstvo.¹³⁸

Koľko priestoru dávame vo svojom srdci Božiemu kráľovstvu? Ježiš, Kráľ, nechce len časť môjho srdca, chce srdce celé. Ježiš chce vládnuť aj v našich problémoch, koľkokrát sa trápime, ale neprosíme Ježiša, aby nám pomohol. Častokrát naše utrpenia, každodenné starosti prežívame bez Ježiša. Ježiš je živý Boh. Chce vládnuť nad celým tvojím srdcom, nad celým tvojím životom. Ježiš chce vládnuť nad tvojimi hriechmi. Nemôžeš dať Ježišovi len nedeľnú svätú omšu a dosť. Ježiš ti dáva celý svoj život, celú svoju moc, každý deň a každú sekundu tvojho života, dovoľ, aby usporiadal tvoje záležitosti. Duch Svätý, ktorého Kristus poslal do našich sŕdc, chce akoby prekvasiť celé naše vnútro, aby sa stalo novou kvalitou. V Duchu Svätom sme sa stali Božími deťmi, Duch Svätý nás pretvára na Božích synov a dcéry.

Zakladateľ Opus Dei, blahoslavený Josemaría Escrivá, o živote v Božej prítomnosti hovorí: „Ak chceme vykonať určitú prácu, použijeme na to vhodné prostriedky. Keby som žil pred niekoľkými storočiami, písal by som brkom; dnes píšem perom. Ale Boh to robí inak. Ak chce uskutočniť nejaké dielo, vyberá si neprimerané prostriedky, aby bolo zrejmé, že je to výlučne jeho dielo. Preto obaja – ty a ja –, ktorí poznáme ťažké bremeno našej biedy, musíme povedať Pánovi: Napriek svojej úbohosti sa pokladám za Boží nástroj v твоjich

¹³⁸ Porov.: CANTALAMESSA, R.: *Tajomstvo poslednej večere*. Bratislava : Serafín, 1999, s. 54.

rukách.“¹³⁹ Teda každý z nás je nástrojom v Božích rukách a Boh je kráľom nášho života. Dovoľme mu kraľovať v každej oblasti nášho života. S každým človekom má Boh svoj plán. Ak nepustím Boha do svojho života, stávam sa sám sebe kráľom a v mojom živote sa neuskutoční Boží zámer, ktorým je Božie kráľovstvo vo mne.

Pri dnešnej svätej omši prosme o príchod Božieho kráľovstva do celého nášho života, prosme Ježiša, aby bol Kráľom a Pánom nad celým našim srdcom. Len tak sa staneme spravodlivými pred Bohom a v našich životoch zavládne pokoj a radosť.

Amen.

Sedemnásť nedeľa "A"

Mt 13,44-52

Ako chcem získať Nebeské kráľovstvo?

Napredujem v snahe získať čo najbezpečnejšie účasť v nebeskom kráľovstve?

Je známe, že kto sa pýta, veľa sa dozvie. Pýtajme sa sami seba: Čo si ceníme najviac vo svojom živote? O čo by sme neradi prišli? Po čom najviac túžime?

„Pán sa v noci vo sne zjavil Šalamúnovi a povedal: **„Žiadaj si, čo ti mám dať“** (1 Kr 3,5). Vieme, čo Šalamún odpovedal. Pánovi sa odpoveď páčila, že si nežiadal dlhý vek, ani bohatstvo, ani život svojich nepriateľov, ale chápavosť, povedal: **„Dám ti múdre a chápavé srdce“** (3,12) a ešte dodal: **„Ale dám ti aj to, čo si nežiadal, aj bohatstvo, aj slávu“** (3,13).

Priateľ sa pochválil, čo zdedila jeho manželka po príbuznej v Kanade. Neuplynuli dva týždne a boli vykradnutí, prišli o všetko čo zdedili, ale aj o iné.

Študent sa pochválil pred spolužiakmi, že je na dobrej ceste získať zahraničné štipendium. Nezískal ho. Získal ho iný zo spolužiakov.

Irenke vždy, keď prišiel list od chlapca, tancovala od radosti. Spolubývajúca ju obdivovala, ako veľmi miluje svojho chlapca. Irenka si po troch rokoch našla iného priateľa, inú lásku.

¹³⁹ ESCRIVÁ, J.: *Vyhňa*. Trnava : Spolok svätého Vojtecha, 1999, s. 149.

Poklad. Jedno slovo, a predsa čo všetko si vieme pod ním predstaviť. Aké rôzne životné skúsenosti máme s hodnotami, vzťahmi, ľuďmi...

Ježiš nás oslovuje, aby sme sa zamysleli nad zmyslom, cieľom, poslaním života, keď hovorí o Nebeskom kráľovstve ako o poklade ukrytom v poli: „**Ked' ho človek nájde, skryje ho a od radosti, z neho ide, predá všetko, čo má a pole kúpi**“ (Mt 13,44).

Ježiš v podobenstve poukazuje, aby sme viac pozornosti venovali výberu hodnôt vo svojom živote. On prišiel, aby nám priniesol Nebeské kráľovstvo, to znamená, tú tajomnú skutočnosť, aká je pravda a život Boží obetovaný ľuďom. Ježiš v Cirkvi, ktorú založil, konkrétne a jasne učí viere, nádeji a láske, prostriedkom, ktoré máme využiť, aby sme svoj život úspešne prežili a získali večný život.

Nebeské kráľovstvo je poklad, jediný poklad, jediná pravá hodnota, ktorú by každý človek mal položiť na prvé, najčestnejšie miesto vo svojom živote a všetko v živote podriadiť tomu, aby získal tento poklad. Je správne, že si nielen uvedomujeme Ježišove slová: „**Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil**“ (Mt 16,26)? Človek sa má tak správať k svojmu životu, že všetko svoje počínanie podriadi tomu, aby získal Nebo. Od tohto pokladu by nik nemal rezignovať. Naopak, celé konanie života tak riadiť, aby nič neohrozilo tento poklad. Ježiš hovorí: „**Kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho**“ (Mt 10,39).

Nebeské kráľovstvo ako poklad sa nedá a nemôže porovnať a zrovnávať s inými pokladmi. Pretože všetky poklady sú len dočasu, ich hodnota končí tu na zemi smrťou človeka, ale to čo sme urobili preto, aby sme získali Nebeské kráľovstvo, smrťou nič nestráca. Nebeské kráľovstvo sa má stať jediným, pravým pokladom človeka, ktorému všetko podriadi, aby ho získal.

Ježiš hovorí v podobenstve, že tento poklad je ukrytý a nájsť ho, je obtiažne. Už dve tisícročia každému človeku Boh ponúka tento poklad. Ponúka ho tak veriacemu i neveriacemu. Každý ho môže nájsť. Jedná sa o zvláštny poklad, ktorý neoslňuje ako zlato a tomu, kto ho nájde, neprináša na zemi slávu, moc, ale častejšie kríž. Kto našiel tento poklad, sa žiada, že sa nemôže uspokojiť s tým, že ho už vlastní, ale že na poklad dáva pozor, že si ho chráni, opatruje, bdie nad ním... Pre poklad, ktorý človek získa, sa dokáže zriecť mnohých nedovolených, ale i dovolených, príjemných vecí. Správne zaobchádza s pokladom, vie s ním tak zachádzať, že jeho hodnota vzrastá. Vtedy sa plnia slová o talentoch, s ktorými má človek obchodovať až do chvíle, keď príde pán, ktorému odovzdá znásobený jeho majetok. Plnia sa aj slová o múdрых pannách, ktoré vždy majú dostatok oleja vo svojich lampách. Rovnako slová o sluhovi, ktorý bdie nad svojimi spolusluhami a stará sa o nich.

Nájdenny poklad a chránený poklad bude človeku odmenou, keď sa pán vráti na konci čias a Ježiš povie: „**Pod'te požehnaní môjho Otca, zaujmite kráľovstvo, ktoré je pre vás pripravené**“ (Mt 25,34).

My si kladieme často otázku s človekom z evanjelia: „**Učiteľ, čo dobré mám robiť, aby som mal večný život**“ (Mt 19,16)? Ten mladík zachovával všetky prikázania a predsa odišiel smutný, lebo dal prednosť pred nebeským kráľovstvom svojmu majetku.

Ježiš ako štedrý darca nám dáva všetko, a právom od nás žiada, aby sme my dali prednosť všetkému pred ním. Boh sa o nás nechce deliť s nikým a dokonca ani s nami samými. Boh má byť našim pokladom. Boh a nič a nikto iní. Vieme, načo sme na svete? Tak to uskutočňujeme v každodennom živote.

V tomto týždni máme sviatok sv. Márie Magdalény. To je pre nás podaná ruka, príklad pre nás, ako získať a chrániť si poklad, o ktorom Ježiš hovorí v podobenstve. Na jej príklade si môžeme pripomenúť, na čo nik z nás nesmie zabudnúť. Ježiš ju oslobodil od posadnutosti diabla a odvtedy ho milovala vrúcnou láskou. Zostala mu verná, hoci od následkov predchádzajúceho hriešneho života ju Ježiš neoslobodil.

Áno, na poklad, o ktorom Ježiš hovorí v podobenstve, striehne v našom živote veľa nepriateľov. Najväčší nepriateľom sme si každý sám so svojimi pokušeniami. Uvedomujeme si, že viera nám mnoho dáva, ale aj od nás mnoho vyžaduje. Nestačí len veriť, ale aj žiť podľa viery. „**Viera bez skutkov je mŕtva**“ (Jak 2,26). A preto pri získavaní a udržaní si pokladu nezabúdajme na pokušenia. Pokušením je všetko, čo nás zvádza na hriech. A hriech ničí poklad. Príčina pokušení väzí v náklonnosti k zlému, v zlobe diabla, v príťažlivej sile tvorov a v zlých príkladoch. Pokušenie jedným odmietnutím nekončí. Je to často celoživotný boj, ktorý končí až smrťou človeka. Stav pokušenia je bolestné skúšanie.

Veriaci by nemal zabúdať, čo sú príčiny, pre ktoré Boh dopustí pokušenie: Pokušenie je skúškou. Pokušenie má uponižiť. Pokušenie očistí. Pokušenie posilňuje v činnosti. Pokušenie rozmnoží zásluhy a odplatu.

Na človeka doliehajú rozličné pokušenia: proti viere, čistote, poníženosti, ale aj na zúfalstvo. Zo životopisov svätých vieme, že mnohí prešli týmito pokušeniami. Sv. František Assizský mal veľké pokušenia v oblasti čistoty viery. Aj dnes si ho ctíme ako anjela čistoty. Sv. František Saleský mal zasa pokušenie v oblasti zúfalstva. Vtedy volal: „Aj keď zabiješ, chcem dúfať v teba.“ A vieme, že našiel svetlo vo svojom živote.

Pokušenie zatvára zmysly človeka pred dobrým. Mnohí nevidia po dlhú dobu radosť z obetí, sebazaprenia, z tvrdej práce na sebe, zriekaní sa, ovládání... Ich príklady nás učia, že nemáme prosiť, aby sme boli oslobodení od pokušení, ale

máme prosieť o milosť nepodľahnúť pokušeniu. Kto nechce bojovať, zrieka sa víťazstva. Pokušenie ťa nemôže pošpiniť. Boh nedovolí skúšať nás nad naše sily. Diabol pohýna fantáziu, trápi zmysly, ale my si pripomínajme, že nemá moc nad naším rozumom a slobodnou vôľou. Sv. Hieronym odišiel z Ríma do ticha, samoty s tým, že sa zbaví pokušení a práve tam zažil oveľa väčšie pokušenia. Trpel, bojoval, ale nezhrešil. Jeho boj bol dôkazom lásky k Bohu. Je potrebné myslieť na slová anjelov pri narodení Ježiša: **„Pokoj ľuďom dobrej vôle“** (Lk 2,14). Pamätajme, že hriech spácha len ten, kto vedome, dobrovoľne a vo veľkej veci prestúpi boží alebo cirkevný príkaz.

Dnes si máme pod vplyvom podobenstva uvedomiť, že **„bude aj v nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie“** (Lk 15,7). Ved' či Ježiš nezomrel za hriešnikov? Stáva sa, že človek časom na poklad z podobenstva zabudne. Nie je zriedkavé, že Boh dáva znova človeku milosť, aby si uvedomil; čo je cieľ, čo je zmysel a poslanie jeho života. Preto máme v dejinách i dnes konvertitov. Náhle a neočakávane spoznávajú poklad, ktorý môže dať len Boh a ktorému sa nič nevyrovná.

Je správne, že si uvedomujeme slová: **„Hľadajte a nájdete! Klopte a otvorí vám“** (Mt,7,7)! A keď sme už našli, ďakujeme. Máme sviatosť, modlitbu, skutky kresťanského milosrdenstva...

Pri zjavení trom fatimským deťom Ferkovi, Hyacinte a Lucii v roku 1917 Panna Mária povedala, aby robili pokánie. To je výzva staronová pre každého z nás. Pokánie!

Keď máme pred očami Ježišov poklad, pokáním si ho môžeme nadobudnúť, udržať i znásobiť. Ak tomu veríme, je správne, že chceme dať jedinu odpoveď Ježišovi, čo on povedal slovami o ukrytom poklade: **„Keď ho človek nájde, skryje ho a od radosti z neho ide, predá všetko, čo má, a pole kúpi“** (Mt 13,44).

Šťastný je človek, ktorý našiel poklad, a preto si ho chráni. Človek, ktorý má poklad, nebojí sa obetí. Uvedomujeme si, že nikto z nás nie je vylúčený z Božej lásky. Pre každého z nás je pripravené Nebeské kráľovstvo. Len a len na každom z nás záleží.

Amen.

Osemnásť nedeľa v roku „A“

Mt 14,13-21

Slovo ako chlieb života

Skrze Ježišove slová zabezpečiť večné kráľovstvo.¹⁴⁰

Bratia a sestry! Prečo sme tu? Či to nie je len nanútenie zo strany inej osoby alebo z tradície? Dúfame, že nie je tak, že sme prišli hľadať Ježiša a jeho slovo.

V Božom slove sme počuli, ako Ježiš povedal: **„Nemusia nikam chodiť; vy im dajte jesť! Oni mu vraveli: Nemáme tu nič, iba päť chlebov a dve ryby... všetci jedli a nasýtili sa ...“** (Mt 14,13-21).

Motívom evanjelia nie je jedlo pozemské, ale duchovné. Ježiš posielal apoštolov, aby nasýtili zástup, hoci mu celkom nerozumeli a mysleli si, že ide o jedlo, ktoré človek potrebuje na udržanie svojho pozemského tela. Za Ježišom prišli muži, ženy i deti nie preto, aby sa telesne nasýtili, ale aby počuli a videli toho, ktorý im prináša oveľa viac, to viac sa rozumie Božie slovo. Ale aj tak, Ježiš má súcit s množstvom ľudí, a preto ich nechce rozpustiť fyzicky hladných. A zároveň tu nemyslí len na hladný zástup, ale najmä na apoštolov, aby pochopili, kto je Ježiš, akú má moc a čo je potrebné na dosiahnutie Nebeskej blaženosti. Táto skutočnosť má nesmierne veľký význam v duchovnom napredovaní.

Matúšov opis Ježišovho rozmnoženia chleba a rýb akoby dopĺňal prvé čítanie proroka Izaiáša, ktorý hovorí: **„Prečo platíte striebrom za to, čo nie je chlieb, a driete za to, čo nesýti? Počúvajte mňa a budete jesť dobroty a budete sa kochať v jedlách vybraných“** (Iz 55,1-3). Tí ľudia, ktorých Ježiš nasýtil telesným pokrmom, si ho kúpili nie peniazmi alebo inou mamonou, ale svojou pozornosťou a počúvaním jeho slov. Kristus prišiel na svet, aby daroval svetu to najlepšie, to o čom človek ani nechýroval a nebol by nikdy poznal. Ponúka nám lásku, lásku, ktorá nás vovedie do Božieho kráľovstva.

Tu akoby vyvieral prameň viery svätého Pavla v liste Rimanom: **„Bratia, kto nás odlúči od Kristovej lásky“** (Rim 8, 35.37-39)? A práve viera je tou neodškriepiteľnou podstatou spojenia Krista a človeka.

Ježišovi priniesli chleby a ryby a on pozdvihol oči k nebu, dobrorečil, lámal chleby a dával učeníkom a učeníci zástupom, už tu pri rozmnožení ide o predobraz ustanovenia Eucharistie. Eucharistia je veľkým tajomstvom, ktorú

¹⁴⁰ Porov.: MAJERČÁK, D.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

sa môžeme snažiť pochopiť iba svetlom viery. Ježišova prítomnosť v Eucharistii nás uschopňuje poznávať jeho obetu na kríži, lebo len cez kríž môžeme pochopiť zmysel nášho života.

Keby sa vás niekto spýtal, čo je pre vás najdôležitejšie v živote, určite by ste si vedeli spomenúť na rôzne situácie, ktoré vám prinášajú osoh, a keby ste im ich rozprávali, väčšinou by to boli veci, ktoré sa týkajú telesného uspokojenia a životného zabezpečenia. Hoci sú tieto materiálne veci potrebné a prispievajú k nášmu dobru, predsa nie je to všetko, čo potrebujeme k zmysluplnému šťastnému životu. Náš pohľad na materiálne veci by časom ochabol, keby sme v sebe nenachádzali prítomného Božieho Ducha. Síce je mnoho prostriedkov, ktoré nás odrádzajú od duchovného naplnenia nášho vnútra a vo svete je veľa zla, ktoré pokúša našu vôľu, či sú to peniaze, túžba po moci a autorite a toto všetko nám zaslepuje pohľad na duchovné šťastie. Napriek tomu môžeme toto zlo, ktoré nás obklopuje, odstrániť hľadaním a poznaním pravého Božieho slova. Veď aj zástupy v dnešnom evanjeliu, keď sa dopočuli, kde je Ježiš, pešo z miest išli za ním s takou túžbou ho vidieť, že si zabudli so sebou zobrať aj jedlo. Ježiš videl ich snahu a začal ich uzdravovať a nasycovať.

Kristus nám dáva svoje slovo, ale i seba v Eucharistii. Eucharistia nám dodáva silu povzniesť sa nad týmto svetom a zlom, ktoré nás napáda.

Grécke bájky rozprávajú o dvoch hrdinoch Herkulovi a Antheovi, synovi zeme. Zápasili. Silák Herkules dlho nemohol Anthea premôcť. Už ho aj niekoľkokrát povalil na zem, ale ako sa Antheus dotkol zeme, hneď zase zo zeme nabral nových síl. To spozoroval Herkules, a preto vyzdvihol Anthea do vzduchu a vo vzduchu ho aj zadusil.¹⁴¹

Tak je to aj s nami. Po celý život zápasíme s Herkulom, to jest s telom, s bohatstvom, svetom a s diablom, ale nič tento Herkules nezmôže, ak sa človek dotkne Boha svojou vierou a prijíma hodne a často Najsvätejšiu sviatosť, lebo v nej človek nadobúda nové a nové sily a potom už niet ničoho, čo by mohlo človeka premôcť. Beda ale tomu človeku, ktorý sa vzdaluje od Boha, od Pánovho stola, pretože poslanie Krista nespočívalo v zabezpečení pozemského života, ale života, ktorý nám prinesie večnú radosť.

Cieľom nášho putovania je nachádzať každodenne Kristovo slovo a vnášať ho do života. Možno sa v duchu pýtate, ako ho mám poznávať a žiť

¹⁴¹ /Logos, ročník II., str. 22, Praha 1947/

s Bohom? Boh nežiada od nás, aby sme sa teraz tvrdo postili, konali askézu, modlili sa od rána do večera, ale aby sme ho poznávali s láskou v druhých ľuďoch, zodpovednosti v práci, v úprimnej krátkej modlitbe, čítaním Svätého písma atď. Sú to väčšinou jednoduché veci, ktoré sa nám niekedy zdajú byť ťažké. Vždy konajme svoju prácu zodpovedne a spravodlivo v duchu pravdy. Nenechajme sa preto ovplyvňovať týmto svetom, ale kráčajme v duchu lásky s Kristom. Nech Kristus pretvára naše srdcia, aby sme sa s ním raz stretli v Nebeskom kráľovstve.

Amen.

Devätnásta nedeľa v roku „A“

Mt 14,22-33

Vystúp a pod'!

Povzbudiť veriacich, aby sa nebáli urobiť prvý krok, ktorým zanechajú starý spôsob života.¹⁴²

Dve slovíčka vystúpiť a vstúpiť. Jedno “písmeno“, jeden “ypsilon“ a úplne zmení nielen slovný zmysel, ale často aj zmysel života. Preto iste nie je jedno, či vstúpim alebo vystúpim zo zamestnania, nie je jedno, či vstúpim alebo vystúpim zo seminára.

I v dnešnom evanjeliu sme tieto dve slová mohli zaregistrovať. Evanjelista rozpráva:

„Peter vystúpil z lod'ky...“ o chvíľu ďalej zase: ***„A keď vstúpili do lod'ky, vietor utíchol“*** (Mt 14,29;32).

O tejto udalosti, ktorú sme si práve vypočuli, nehovorí len evanjelista Matúš, ale aj evanjelisti Marek a Ján. Ani jeden z nich, či už Marek alebo Ján, neopisujú túto udalosť tak podrobne ako práve Matúš. Je zaujímavé, že len Matúš na konci tejto state evanjelia hovorí o tom, ako ostatní učeníci hovoria Ježišovi: ***„Naozaj si Boží Syn“*** (Mt 14,32)! Ak prečítame ďalšie dve evanjeliá, nájdeme ešte jednu dosť podstatnú časť, ktorú ani Marek, ani Ján neopisujú vo svojom evanjeliu. Je to udalosť o apoštolovi Petrovi a o jeho zapochybovaní.

¹⁴² Porov.. NEUPAUER, R.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

Prečo je to tak? Prečo práve evanjelista Matúš opisuje celú túto udalosť tak podrobne, prečo len on na konci vyznáva ústami učeníkov, že Ježiš je Božím Synom a prečo len on opisuje zapochybovanie a záchranu topiaceho sa Petra? Matúš bol povolaním mýtnik. Mýtnikmi ľudia vtedajšej doby opovrhovali a odsúvali ich na okraj spoločnosti. A práve Matúš ako mýtnik bol v podobnej situácii ako apoštol Peter. Aj on sa topil v rozbúrenom mori. Tým rozbúreným morom preň boli peniaze a spôsob jeho života. Tak ako Ježiš hovorí Petrovi: **„Pod’“** (porov. Mt 14,25), – Peter vystúpil z loďky, šiel, zapochyboval, začal sa topiť a prosiť Ježiša, aby ho zachránil, tak aj mýtnikovi Matúšovi Ježiš hovorí: **„Pod’!“**, **„Pod’ za mnou“** (Mt 9,9). Predstavme si Ježišovo gesto, keď povoláva na mýtnici sediaceho Matúša. A pozrime sa na gesto Ježiša vo chvíli, keď zachraňuje topiaceho sa Petra: **„Ježiš vystrel ruku, zachytil ho...“** (Mt 14,31). Možno, že práve zachytenie Petra, oslovilo Matúša, pretože aj on zažil takéto zachytenie zo strany Ježiša. A zachytenie ho vyslobodilo z jeho dovtedajšieho spôsobu života. A práve to mohlo viesť Matúša, aby opísal túto udalosť tak podrobne.

Učeníci sa nachádzajú na rozbúrenom mori. **„Vietor dul proti nim.“** V tomto vetre neboli schopní poznať Krista, hovoria: **„Mátoha“** (Mt 14,24-26)! Aj keď sa im Ježiš prihovorí: **„Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa“** (Mt 14,27)! Ešte ani vtedy nie sú si celkom istí, či je to skutočne ich učiteľ alebo nie. Ved’ Peter mu hovorí: **„Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode“** (Mt 14,28). Svojho Pána spoznávajú apoštoli s istotou až vtedy, keď Ježiš vstúpil do loďky. Vtedy „vietor utíchol“ a vtedy vyznávajú: **„Naozaj si Boží Syn“** (Mt 14,32)!

Peter vystupuje z loďky. Vystupuje z loďky, aby späť do nej mohol vstúpiť spolu s Kristom a tým odstránil zmätok: **„A keď vstúpili do loďky, vietor utíchol“** (Mt 14,32). Až keď na loďke nastáva pokoj, učeníci sú schopní poznať Krista ako Božieho Syna.

Drahí bratia a sestry! Loďka, ktorá pláva na rozbúrenom mori, je náš život. Rozbúreným morom je prostredie a doba, v ktorej žijeme. Tak ako Ježiš kráča po rozbúrenom mori k svojim učeníkom, rovnako kráča aj k nám. Aj my ho častokrát rovnako ako učeníci nemôžeme spoznať a hovoríme: „Mátoha!“ Položme si otázku: „Čo nám bráni spoznať Krista?“ Nie sme to častokrát my sami? Nie je to spôsob nášho života? Aké hodnoty stoja na prvom mieste v našom osobnom či spoločenskom živote? Neuprednostňujeme „kultúru života“ pred „kultúrou“ smrti? Práca má prednosť pred rodinou, dôstojnosť človeka upadá na úkor peňazí, majetku či neviazaného spôsobu života. Človek slúži týmto veciam, namiesto toho, aby veci slúžili jemu. Ak takto pozeráme na človeka, ak milujeme materiálne veci a ekonomický zisk viac ako človeka,

položme si so sv. Jánom apoštolom otázku: „**Kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí**“ (1Jn 4,20)?

Drahí bratia a sestry, toto je tým rozbúreným morom, toto sú tie vlny, pre ktoré nemôžeme spoznať Krista kráčajúceho k nám. Ale tak ako učeníkom vtedy, aj dnes nám Ježiš hovorí: „**Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa**“ (Mt 14, 27)! Akoby nám chcel povedať: „Neboj sa urobiť prvý krok ku mne! Vystúp spolu so sv. Petrom z loďky, vystúp z loďky starého života, vystúp a pod!“ Akonáhle urobíme tento krok, musíme si byť vedomí, že pôjdeme proti tomuto svetu, mnohí ľudia nás nepochopia. Aby sme sa s takýmto nepochopením mohli „vyrovnať“, musíme chcieť zmenu života my sami. Každý sám musí chcieť byť skutočným kresťanom. Každý sám musí byť presvedčený o svojej úlohe kresťana v tomto svete. Ak o tomto budeme skutočne presvedčení, zistíme, že skrze nás, tam, kde vládne nenávisť, prichádza láska, kde je pochybnosť, prinášame istotu viery, kde je tma, prinesieme plamienok svetla, kde nastáva omyl, začíname byť svedkami pravdy. Sv. Jakub nás vo svojom liste vyzýva: „**Priblížte sa k Bohu a on sa priblíži k vám**“ (Jak 4,8)! Priblížte sa k Bohu! Apoštol Peter urobil len jeden krok, keď vystúpil z loďky. A Ježiš jemu, ostatným učeníkom na loďke, ale aj nám, prináša istotu. Istotu, že On je vždy s nami a od nás čaká naše priblíženie sa k nemu.

Bruno Ferrero vo svojej knihe *Vie to iba vietor* hovorí takýto príbeh. Jeden svätý muž stretol na prechádzke mestom žobrajúce dievčatko oblečené v handrách. V myšlienkach sa obrátil na Pána Boha: „Pane Bože, ako môžeš také niečo dopustiť? Prosím ťa, urob niečo.“ Večer v televíznych novinách videl oči mŕtvych umierajúcich detí a zmučené telá. Znova prosil: „Pane, koľko biedy. Urob konečne niečo!“ V noci mu Pán jasne povedal: „Ja som už niečo urobil, stvoril som teba.“

Aj my pozeráme na tento svet a dobu, v ktorej žijeme, ako na dobu plnú rozmachu, pokroku vo vede a technike a na druhej strane vnímame aj to, ako aj napriek tomu všetkému človek trpí. Možno aj my mnohokrát vzdycháme a sťažujeme sa Pánu Bohu ako muž v tomto príbehu. Neraz ste možno dostali otázku od ľudí, či môže existovať Boh, keď toto všetko dopustil a ak existuje, tak nech niečo urobí. Boh aj nám, tak ako tomuto mužovi odpovedá: „Ja som už niečo urobil, stvoril som teba.“ Áno, mňa, teba, teba, každého z nás stvoril Boh práve preto, aby sme svojím vlastným životom svedčili, že všetka veda, technika, celý ten pokrok stojí v službe človeku, slúži nám, nie my slúžime jemu. „Stvoril som teba.“ Pochopiť to znamená vyjsť zo seba, vyjsť od svojho „JA“ „EGA“, ísť ku Kristovi a vstúpiť späť na loďku nášho života spolu s Kristom. Vtedy vietor utíchne, nastane pokoj a my spoznáme, že Kristus je naozaj Boží Syn.

Vystúpiť a vstúpiť. Tak ako jedno písmeno úplne môže zmeniť význam slova, tak aj náš jeden jediný a úprimný krok smerom k Ježišovi môže zmeniť význam, zmysel a spôsob nášho života.

„Pane, pomôž mi urobiť prvý krok k tebe a v tichu svojho vnútra vyznať spolu s apoštolmi, že si naozaj Boží Syn. Prosím Ťa, aby som svojím životom o tejto pravde svedčil tým, s ktorými sa stretávam.

Amen.

Povýšenie svätého kríža

Jn 3,13-17

Kríž – znamenie lásky

*Žiť čo najbližšie ku Kristovmu krížu sa vypláca.*¹⁴³

Nielen človek, s ktorým sa dnes stretneme, môže znamenať veľa v našom živote, ale sú to aj veci, s ktorými prichádzame do kontaktu. Uvedomili ste si niekedy pri rannom zhone, čo pre nás znamená kríž, ktorý zdobí naše príbytky? V priebehu nášho života sa veľakrát zahľadáme na Kristov kríž. To v mnohých zlomových udalostiach. Hľadáme naň, pretože chceme z neho čerpať silu a odpovede na mnohé životné otázky. Kristov kríž je obklopený tajomstvom. Nosíme ho v podobe šperku či prívesku. Žehnáme sa ním pri modlitbe, ráno i večer, na začiatku i na konci svätej omše. Matka ho udeľuje deťom, keď opúšťajú rodné hniezdo. Na križovatkách poľných ciest sa starší ľudia pri ňom zastavia a s úctou sa mu poklonia. Ten istý kríž s ukrižovaným Kristom je vystavený potupe a výsmechu ľudí, ktorí žijú medzi nami. Mnohým až príliš zovšednel, zľahostajnel. Podobne ako ich vlastný život.¹⁴⁴

Dnes Cirkev vzdáva úctu Kristovmu krížu, na ktorom vrcholným spôsobom zažiarilo tajomstvo nekonečnej Božej lásky. ***„Ved’ Boh tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život“*** (Jn 3,16).

Dnešný sviatok má v cirkvi dlhú históriu. Prvýkrát sa slávil 14.09.365, keď sv. Helena našla skutočné pozostatky kríža. Slávenie tejto udalosti sa rýchlo

¹⁴³ Porov.: JURČÁGA, Peter: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

¹⁴⁴ Porov. JUDÁK, V.: *Pre nový Boží deň*. Nitra: Kňazský seminár sv. Gorazda, 2002, 80.

rozšírilo medzi kresťanmi na celom svete. V Ježišových časoch bolo dosť častým trestom ukrižovanie. Rimania mali pred ukrižovaním skutočnú hrôzu. Sám Cicero hovorí, že je najkrutejším trestom pre otrokov. Odsúdený musel niesť priečne rameno kríža za výsmechu a zúrivosti davu na miesto popravy. Nevieme, aký tvar mal presne Ježišov kríž. Nie je to ani podstatné. Dôležité je, že sa od neho neodťahoval a že ho vyniesol na kalváriu. Jeho kríž, ktorý niesol za nás všetkých, sa takto pre nás stal uistením, že každá ťažkosť, každý kríž nesený v spojení s ním, má zmysel.¹⁴⁵

Od čias apoštolov až do dnešných čias veľa ľudí nedokázalo prijať, že Boh sa stal človekom a zomrel pre našu spásu na kríži. Dráma kríža ostáva aj naďalej „*pre Židov pohoršenie a pre pohanov bláznovstvo*“ (1Kor 1,23). Vždy existovalo a naďalej aj existuje pokušenie odopierať krížu jeho hodnotu.¹⁴⁶

Napriek tomu, že staroveký svet sa chvel pri pomyslení na smrť ukrižovaním, na hrozný a ponížujúci spôsob popravy, kresťania uctievali kríž ako znak Ježišovho utrpenia a rovnako ako jeho víťaznú trofej v boji s diablom, hriechom a smrťou. Uctievali kríž, lebo Ježiš nám v ňom zjavil svoju veľkú lásku k nám a skrze utrpenie, ktoré na ňom znášal, nás zachránil a uzdravil.¹⁴⁷

Kríž nás učí, čo je láska. To, čo bolo drevo potupy, zmenilo sa na drevo života a rebrík spásy. Keď Ježiš rozpál ramená na kríži, naplnila ho veľká radosť. Chcel, aby všetci pochopili, že jeho ramená budú takto vítať hriešnikov, ktorí sa k nemu priblížia. Videl, ako ľudia budú milovať kríž a klaňať sa mu, pretože on na ňom zomrel. Videl mučeníkov, ktorí z lásky a na obranu pravdy zažijú podobný osud. Videl lásku svojich priateľov a ich slzy pri päte kríža. Videl triumfy i víťazstvá a veľké zázraky, ktoré sa v znamení kríža budú diať po celom svete. Videl aj nás, ako pri mnohých príležitostiach s úctou bozkávame kríž, videl i naše časté začínania odznova.¹⁴⁸ Ježišov kríž, ktorý je pre mnohých bláznovstvom a pohoršením, je pre nás školou každodenného života. Majme odvahu ísť ku krížu. V ňom sa prejavila nielen nekonečná Božia láska, ale dáva nám aj svetlo a zmysel pre každodenné situácie, ba vedie nás ďalej: v ňom sa nám odhaľuje tajomstvo Ježišovho i nášho zmŕtvychvstania.

Život prináša rôzne situácie, s ktorými si často nevieme rady. Skutočnosťou, ktorá najčastejšie vzbudzuje otázky, je utrpenie, bolesť. Stretávame sa s ňou v mnohorakých podobách a pátrame, aký zmysel sa za bolesťou skrýva. Kto úprimne hľadá, skôr či neskôr objaví zmysel bolesti, ktorá

¹⁴⁵ Porov. JUDÁK, V.: *Nový život s Kristom*. Kňazský seminár sv. Gorazda, 2001, s.110.

¹⁴⁶ Porov. CARVAJAL, F.: *Hovoriť s Bohom*. Bratislava : LÚČ, 1999, s. 292.

¹⁴⁷ Porov. MEDITÁCIE NA UTOROK. In: *Slovo medzi nami*. Bratislava: Redemptoristi, 2004, č.8, roč.5, s. 45.

¹⁴⁸ Porov.: CARVAJAL, F.: *Hovoriť s Bohom*. Bratislava : 1999, s. 291.

ho stretla. Utrpenie a bolesť prišli do nášho ľudského života spolu s hriechom. Skrze Kristov kríž sa však stali bránou, ktorá vedie od hriechu k svätosti. Kto sa má dlho príliš dobre, zabúda na Boha, cíti sa dobre v tom svete, kde je a po inom netúži. Ak sa však tento človek stretne s utrpením, uvedomí si svoju slabosť a spoznáva, že nemá toľko síl a čností, ako si myslel. Mnohokrát sa cítime bezmocní voči ľudskému utrpeniu, bolesti. Nemáme síl niesť svoj kríž, prijímať ho s láskou do svojho života. Z našich úst zaznieva výčitka: „Prečo práve ja, Pane?“ Moji drahí v Kristovi! Tak ako pri Ježišovom kríži, aj pri nás stojí Mária – Ježišova i naša milujúca matka. Ježiš nám na kríži nemohol dať väčší dar ako svoju matku. Mária stojí pri kríži plná nádeje. Je pre nás príkladom trpezlivosti, lebo veľmi miluje a láska matky siaha až za hranice smrti. My veríme, že jej slzy netiekli nadarmo, veď smrť jej Syna zvíťazila nad hriechom a smrťou. Kresťanský život má byť podobný Kristovmu životu. A čo iného nás môže zbližovať s Ukrižovaným viac ako kríž? Neraz sa tento kríž bude prejavovať drobnými nepríjemnosťami v práci, v škole, v medziľudských vzťahoch, ľahkou chorobou ... Utrpenie môže byť prostriedkom, aby sme sa cvičili v čnostiach a zjednocovali sa s utrpením Krista Spasiteľa, ktorý hoci bol nevinný, predsa trpel za naše hriechy.¹⁴⁹

Niet pochyb o tom, že utrpenie nám umožňuje rozvíjať sa, rásť. Z utrpenia môže vzísť schopnosť úprimne a nesebecky ľúbiť, dokonale a pravdivo pochopiť seba samých.

Na Kristovom kríži sa na nič nezabúda. Je tam výkrik operovaného, tragédia prepusteného z práce, vyhodeného z bytu, je tam hlad detí, zúfalstvo matiek, pokorenie nezamestnaného, muky chorej na rakovinu, opustenosť starca, chrčanie umierajúceho, dráma zvedeného dievčaťa. Dlhé hodiny nespavosti. Smútok tuláka. Fyzické mučenie, duševné úzkosti, nič sa tu nestráca. Aj v tomto zmysle je pravda, že Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť, čo zahynulo. Prišiel hľadať aj tvoju bolesť a našiel ju. Zmocnil sa jej. A tým vykonal veľmi veľa. Neprišiel nám totiž predniesť učeníu rozpravu o svojom utrpení, ani neodstránil ľudskú bolesť. Urobil čosi oveľa viac: Prišiel sa podeliť, zúčastniť, okúsiť a vziať na seba bolesť ľudí. Odvtedy človek chápe, že utrpenie nie je zbytočné. Celé dejiny spásy sa chápu z tohto pohľadu ako neustály prejav lásky Boha k nám a našim utrpením sa táto láska môže opätovať. Ako zásahy záhradníkových nožníc slúžia na zušľachtenie ovocia a zasiat zrna pre bohatý klas, aj utrpenie takto prijímané je zrieknutím sa divých plodov v záujme krásnej úrody.¹⁵⁰

¹⁴⁹ Porov. JURČAGA, P.: *Sestra Bernadeta a Rodina Nepoškvrnenej*. Špišské Podhradie: Kňazský seminár biskupa J. Vojtaššáka, 2003, s.4-5.

¹⁵⁰ JUDÁK, V.: *Nový život s Kristom*. Kňazský seminár sv. Gorazda, 2001, s.111-112.

To je len niekoľko pohľadov na kríž, o ktorom nám hovorí dnešný sviatok Povýšenia sv. Kríža. Preto prichádzajme ku krížu spolu s Máriou, Novou Evou a sprostredkovateľkou milostí, aby sme hľadali slávu v kríži nášho Pána Ježiša Krista. Pre svet je kríž bláznovstvo, ale pre nás je miestom odpovede. Odpovede ako ON miluje svet. Tak, že poslal svojho jediného Syna. Prajem vám i sebe, aby sme stále objavovali lásku Boha v každodennom kríži, lebo len tu sa môžeme úplne odovzdať Bohu, vyprázdniť svoje vnútro, aby vstúpil Boh, Pán pokoja a lásky.

Amen.

Dvadsať nedeľa v roku „A“

Mt 15,21-28

Keď sa zdá, že Boh mlčí

Poopraviť nesprávny názor na „mlčanie Boha“¹⁵¹

Vo východnej cirkvi je veľmi rozšíreným umeleckým prvkom ikona. Dnes už ikony bežne dostať v obchodoch. Ich repliky už možno zdobia aj mnohé naše príbytky. Jedna z takýchto ikon ma veľmi oslovila. Je na nej zobrazený dospelý Ježiš, ktorý mlčí. Áno mlčiaci Ježiš. Má pokojný pohľad, zomknuté pery a výraz tváre, aký majú len ľudia, ktorí vedia počúvať.

Prečo vám ale opisujem tento obraz, túto ikonu? V dnešnom evanjeliu sa totiž stretávame s takýmto „mlčiacim Ježišom“. Čítali sme: **„Ale on jej neodpovedal ani slovo“** (Mt 15,23).

Za Ježišom prichádza žena, kanánska žena. Aby sme lepšie mohli pochopiť túto situáciu, musíme si ju trochu predstaviť. Ježiš je obklopený množstvom ľudí. Každý od neho niečo chce. Všetci sú to rodení hebreji. Okolo neho je vrava a tu, do tejto vravy, zaznieva prosba ženy – kanaánčanky. Kanaán je územie, ktoré sa rozprestiera pozdĺž Stredozemného mora. Kanánci, ako ich hebreji volali, boli pôvodní obyvatelia, ktorí na tomto území žili ešte pred príchodom hebrejov z Egypta. Boli to pozostatky pohanských prímorských národov. Na kanaánskom území ležala i legendárna Kána, kde Ježiš urobil svoj prvý zázrak, keď premenil vodu na víno. Pravoverní Židia týmto územím

¹⁵¹ Porov.: FARKAŠ, E.: Seminárna homília. Spišská Kapitula : 2004.

opovrhovali, pretože jeho obyvatelia sa klaňali pohanským božstvám. No Kanaánčania boli šikovnými obchodníkmi a remeselníkmi, čo ich urobilo pre hebrejskú spoločnosť dôležitými. Od Kanaánčanov dokonca prevzali Izraeliti reč, písmo, stavitel'ské umenie. Kanaán bol teda z veľkej časti premiešaným územím, na ktorom boli osady židovské, rovnako ako i kanaánske. Ježiš chodil a pôsobil na tomto území, no jeho činnosť, ako sám prízvukuje, bola zameraná hlavne na židovských obyvateľov.

Táto pohanská žena prichádza za Ježišom a prosí ho o pomoc. A Ježiš mlčí. Až keď ho upozornia jeho učeníci, aby čosi urobil, pretože za nimi stále kričala, Ježiš reaguje dosť svojsky. Hovorí, že nie je hodné dávať chlieb šteňatám. V tamojšej kultúre sa chlieb považoval za základ stravy. Dnes už úloha chleba akosi ustupuje, ale ešte stále platí, že keď je chlieb, tak nehrozí hlad. Chlieb je a v minulosti vždy bol základnou istotou, ktorú sa snažil mať každý. Nikdy nesmel chýbať na stole. No a keď stolovali, vtedy sa jedlo rukami, tak si prsty neutierali do servítkov ako my dnes, ale si ich utreli na konci stolovania do kúsku chleba. A ten buď ešte šupli do úst alebo ho posunuli šteniatkam, ak také mali. Bol to zvyk. A ním sa i v dnešnom evanjeliu bráni spomínaná žena.

Vráťme sa ale k Ježišovým slovám. Teda skôr k jeho počiatocnému mlčaniu. Čítame, ako na neho žena nalieha: „**Pane, Syn Dávidov! Dcéru mi hrozne trápí zlý duch.**“ **Ale on jej neodpovedal ani slovo**“ (Mt 15,23).

Slová sú zaujímavé a majú iste oveľa hlbší obsah. Počujeme totiž, že pohanská žena nazýva Ježiša Pánom a Synom Dávida. Vedela kto je Ježiš, a poznala jeho pôvod, keď ho nazýva Pánom? Verila, že to nie je obyčajný muž, ale má isto veľa spoločného s Bohom. Napriek tejto jej viere Ježiš mlčí. Nehovorí ani slovo. Ale nikde sa nepíše, že by ju nevnímal alebo ignoroval. Nenachádzame ani slovíčko o tom, že by ňou opovrhoval, alebo jej situáciu nepovažoval za dôležitú. Len nepovedal ani slovo. Čaká. Doslova provokuje.

Tá žena totiž za Ježišom volala. Ježiš jej neodpovedá, pristupujú k nemu jeho učeníci a vravia: „**Pošli ju preč, lebo za nami kričí**“ (Mt 15,23b). Iste si vieme predstaviť, aký žalostný dokáže byť krik matky, keď potrebuje pomoc pre svoje dieťa. Ale krik v živote nikdy nič nerieši. Ježiš mlčí a čaká a provokuje túto matku, aby urobila i čosi viac ako len krik. Čaká, aby urobila krok viery, aby prišla osobne, aby bojovala o zdravie svojho dieťaťa. Pobáda ju, aby klopala, klopala na „nebeskú bránu“, aby jej mohol otvoriť. Vidíme, že žena potom prichádza a osobne sa rozpráva s Ježišom. Nebol to ľahký dialóg, ale Boh – Ježiš v ňom pomohol žene upevniť sa vo viere, že len Ježiš jej môže účinne pomôcť. A tiež v tom, že pre dobro svojho dieťaťa sa nevzdá v žiadnej situácii. A naozaj, jej dcérka je uzdravená.

Vďaka Ježišovmu trpezlivému mlčaniu sa odhodlala prísť osobne a načrieť až na dno svojich síl, aby vzápätí pocítila Božiu lásku na svojom dievčatku.

Takto sa Ježišovo mlčanie nezdá natoľko divným a tvrdým. Pretože je veľký rozdiel medzi tým, keď mlčí Boh, a keď mlčí človek. My ľudia často mlčíme, keď na nás iní volajú. Často mlčíme, keď sme s iným v hneve. Mlčíme, keď máme svoje tajomstvo, o ktorom nechceme nikomu povedať, ktoré je len a len pre nás. Mlčíme z nezáujmu o toho, kto k nám hovorí. A hlavne žiaci často mlčia, keď nevedia učivo v škole. A mlčíme, i keď už nemáme síl, aby sme niečo povedali. Ale sú tiež ľudia, ktorí dokážu mlčať múdro, ktorí vedia kedy hovoriť a kedy konať bez zbytočných slov. Alebo mlčia, aby slovom nepokazili dobro, na ktoré čakajú. Napríklad takí rybári, dokážu celé hodiny v tichu a mlčaní čakať, aby svojim rodinám doniesli ulovené krásne ryby. Oni sa múdрым mlčaním trochu podobajú Bohu. On vie presne, kedy prehovoriť a čo povedať. Verte mi, ešte sa nikdy nestalo, o čom by náš Pán nevedel. Stretol som sa už často s tým, že ľudia vyčítali Bohu, že mlčí. Práve v tých najrozhodujúcejších momentoch sa mnohí ocitávame akoby sami. Potrebujeme Boha, jeho pomoc, jeho prítomnosť a on, akoby si nás nevšímal. Dochádza k tragédiám, dochádza k nešťastiam v našich rodinách a nám sa často zdá, že sme na to všetko už len sami. Voláme k Bohu a on nič. Nevidíme žiadnu odozvu...

A vtedy, práve vtedy sme Bohu najbližšie. Práve vtedy na nás Boh dáva najväčší pozor. Mlčiaci Boh totiž čaká, je prítomný, vníma naše potreby, ale čaká na náš krok viery. Na utíšenie nášho kriku. Čaká, kým za ním prideme osobne, tak ako žena z dnešného evanjelia. Bez ďalších sprostredkovateľov, bez zbytočnej vzdialenosti, ale priamo blízko k nemu. Lebo až potom budeme správne disponovaní prijať jeho pomoc. Lebo blízkosť s Bohom, s Ježišom, si vyžaduje, aby sme sa sami, pokiaľ to dokážeme, zbavili všetkého, čo nám bráni byť s ním. A ten zvyšok, to už za nás urobí on. Pri Bohu sa každý očistí a je schopný prijať a hlavne vidieť jeho pomoc.

O mlčaní Boha hovorí tiež kniha *Stopy v piesku*. Jej autorka mala vo veľmi ťažkom životnom rozporení zvláštny sen. Snívalo sa jej, že sa prechádza po pláži s Ježišom. Keď sa obzrela, videla v piesku striedavo raz dvojce stôp a raz iba jedny stopy, potom znovu dvojce, a tak sa to striedalo. Pýtala sa: „Pane, čie sú tie stopy?“ „Sú naše, moje a tvoje, celý život kráčame všade spolu“. „Pane, ale ak si celý môj život pri mne, ako to že v tých najťažších chvíľach vidím len jedny stopy? Kde si bol vtedy?!“ spýtala sa ranená hnevom. „Tie jedny stopy sú moje. V твоjich najťažších chvíľach som ťa niesol v náručí...“

V tých najťažších chvíľach, keď sa nám zdá, že Boh mlčí, tak čaká pre naše dobro. A keď sa cítime byť ubití životom a sami, nesie nás v náručí.

Múdro mlčať v živote je vlastnosťou Boha, ktorú sa my ľudia učíme osvojovať si po celý život. Celý život sa učíme, čo znamená myslieť na dobro toho, kto k nám hovorí. Ako mlčať a pri tom ho nezraňovať, ale naopak čakať, povzbudiť. Neodpisovať, ale pomôcť.

Prajem nám všetkým, aby sme dokázali rovnako ako Ježiš na spomínanej ikone, byť mlčiacim, ale pritom zo srdca milovať. A vo chvíľach, kedy nás život nepríjemne prekvapí, prísť za Pánom a v najlepšej možnej blízkosti prijať jeho náručie.

Amen.

Dvadsať prvá nedeľa v roku „A“

Mt 16,13-20

Svedectvo života

*Povzbudiť ľudí, aby svoju vieru v Ježiša vyznávali nielen slovami, ale aj svojím životom.*¹⁵²

Život človeka beží nezadržateľne ako film. Od kolísky až po hrob sa odohráva jeden diel za druhým. Skladá sa z tisícok maličkostí, okamihov a udalostí, ktoré však všetky majú svoj význam a vytvárajú mozaiku života. Života, ktorý môže každý z nás prežiť iba raz. Každý má vo svojom živote určitý rebríček hodnôt. U každého z nás patrí Bohu iné miesto. U niekoho je Boh na prvom mieste, u niekoho na inom.¹⁵³

Dnes aj nám Ježiš kladie otázku: „***A za koho ma pokladáte vy?***“ (Mt 16,15).

¹⁵² Porov.: BALOGA, M.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

¹⁵³ „Blahoslavený si Šimon, syn Jonášov, lebo ti to nezjavilo telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach“ (Mt 16, 17). Povzbudiť ľudí vo viere, ktorá nie je od ľudí, ale od Boha.

„Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu“ (Mt 16, 18). Hovoriť o neporaziteľnosti Cirkvi, lebo je postavená na skale, Petrovi, apoštoloch.

„Tebe dám kľúče od Nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi“ (Mt 16, 19). Moc Sv. Otca a biskupov je od Krista.

Ježiš prichádza do okolia Cézarei Filipovej a tu nachádza miesto i čas, aby sa mohol dôverne rozprávať so svojimi apoštolmi. Chce vedieť, za koho ho pokladajú ľudia. Vo svojej otázke sám seba označuje ako Syna človeka. Ježiš bol človekom ako každý z nás. Viedol život obyčajného človeka. Jedol a pil, stretával sa s ľuďmi zo všetkých vrstiev. Nerobil medzi nimi rozdiel. Mnohým ľuďom sa to nepáčilo, hovorili o ňom, že je **„pažravec a pijan, priateľ mytíkov a hriešnikov“** (Mt 11,19). Bol človekom bez prístrešia, ktorý **„nemá kde hlavu skloniť“** (Mt 8,20). Musel trpieť násilie od tých, ktorí mali moc (porov. Mt 17,12). Poznal však aj svoju velebnosť. O sebe aj povedal, že bude sedieť po pravici Boha, v sláve svojho Otca (porov. Mt 26,64). Evanjelisti ho vykresľujú v jeho poníženosti i velebnosti.

Ľudia ho nevnímali iba ako obyčajného človeka, pretože jeho účinkovanie bolo spojené so zázrakmi a skutkami moci. Mysleli si, že je to Ján Krstiteľ, Eliáš, Jeremiáš alebo jeden z prorokov. Nepovažovali ho však za Mesiáša. Jeho osoba a správanie sa nezhoduje s ich predstavou o zachraňujúcom kráľovi. Oni čakali Mesiáša, ktorý bude mocný a vyslobodí ich spod nadvlády Rimanov. V tomto smere sklamal príslušníkov svojho národa.

Ježiš so svojimi otázkami neprestal. Opýtal sa učeníkov, za koho ho pokladajú. Plný dôvery ich dáva do protikladu so spomínanými ľuďmi tým, že položí dôraz na oslovenie „vy“. Odlišuje ich od ostatných ľudí a očakáva od nich iný úsudok.

Za všetkých odpovedá Peter: **„Ty si Mesiáš, Syn živého Boha“** (Mt 16,16). Jeho odpoveď je celkom iná ako všetky doterajšie. Tie, čo ho označujú pozitívne alebo negatívne, vždy ostávajú v rámci ľudských možností. Pomenovania „Kristus“, „Mesiáš“, „Pomazaný“ prekračujú každú ľudskú mieru, sú úplne a naprosto božského pôvodu. Ježiš je zmyslom všetkých slov SZ, je uskutočňovateľ všetkého, čo v upozorneniach a predobrazoch povedal celý SZ, kapitola za kapitolou.¹⁵⁴

Na otázky, ktoré nesiahajú priamo k nám, vie niekedy človek dosť pohotovo a aj dosť ľahko odpovedať. Keď mám hovoriť o niekom inom ja sám, alebo keď mám prednášať mienku niekoho iného, to mi obyčajne nerobí nijaký problém. Vo svojom vyjadrení k niekomu alebo k niečomu vyjadrujem postoj svojho života. Hovorím, aký vzťah zaujímam k človekovi alebo k veci.

Odpovedať na otázku, čo o Kristovi vravia ľudia, nie je ťažké. Tu sú všetci kresťania dosť pohotoví. Niektorí takmer jedným dychom odrecitujú, čo povedali o Kristovi teológovia od najstarších čias až po dnešok. Ťažšie je odpovedať, keď sa Kristus pýta: A čo hovoríte o mne vy? Čím som pre vás

¹⁵⁴ Porov.: RIENECKER, F.: *Wuppertálska študijná biblia*. Bratislava : Creativpress, 1992, s. 250 – 253.

osobne? Čo o mne hovoríte slovami, ale hlavne svojimi praktickými postojmi, svojimi skutkami?

Niet dňa, ktorý by si nevyžiadal od každého z nás odpoveď na túto otázku. Môžeme počítať s tým, že ani dnešný deň nebude výnimkou. Je to otázka nášho života. Niet záväznejšej, väčšej a rozhodujúcejšej otázky, akú si človek môže položiť. Hodnota celého nášho života závisí od odpovede na túto otázku: bol hocijakým človekom alebo bol Bohočlovekom? Rozhodnosť, s akou odpovedá Peter, je pre nás záväzkom. Na Ježišovu otázku dal vzácnu odpoveď a naplnil ju svojím vlastným životom.

Všetci sa máme snažiť odovzdať Kristovi celí. Každý podľa svojho stavu, skrze svoje povolanie, ktoré máme od Boha. Dieťa prejavuje odovzdanosť Bohu tým, že poslúcha svojich rodičov a venuje sa školským povinnostiam, pretože toto je práve jeho aktuálnym poslaním; rodič tým, že zodpovedne vykonáva svoju úlohu v kresťanskom duchu; kňaz tým, že sa stará o duše jemu zverené a starší ľudia svojím dobrým príkladom a dobrou radou.

Každý z nás pozná ten moment, keď už nestačí len opakovať o Ježišovi to, čo povedali iní. Vtedy treba vyjadriť svoj vlastný názor, nielen citovať nejakú mienku, vydať svedectvo a pokladať za záväzok dotiahnuť maximálne do dôsledkov požiadavky tohto zaangažovania sa. Najlepšími priateľmi, učeníkmi i apoštolmi Krista boli vždy tí, čo jedného dňa počuli v srdci definitívnu otázku; otázku, v porovnaní s ktorou sú všetky iné druhoradého alebo odvodeného charakteru a odpovedi na ňu sa nedá vyhnúť: Kým som pre teba? Život a celá budúcnosť človeka závisí od jasnej, úprimnej a jednoznačnej odpovede na takto postavenú otázku.

Predstavme si, že sa chceme previezť loďkou na druhý breh rieky. Ak by sme použili len jedno veslo, loďka by sa otáčala v kruhu. Aby sme sa dostali na druhý breh, musíme použiť obidve veslá. V našom živote je pre nás jedným veslom viera a druhým skutky. Tak ako sa nemožno s použitím jedného vesla dostať na druhý breh, tak nemožno prísť k cieľu, ktorým je večná blaženosť, len samou vierou.

Dnes ľudia nechcú počuť, aký bol Kristus, chcú na nás vidieť, aký je. Chcú ho poznať z nášho života. Slová sa stratia, ak ich nepodporia skutky. Aj sv. Jakub vo svojom liste píše: „**Viera: ak nemá skutky, je sama v sebe mŕtva. Ukáž mi svoju vieru bez skutkov a ja ti zo svojich skutkov ukážem vieru**“ (Jak 2,17.18).

Ježiš na svoju otázku čaká odpoveď od každého z nás. Skúsme to urobiť v dnešný deň a prosíme Nebeského Otca, aby nám dal silu byť vždy pozornými poslucháčmi tam, kde nám hovorí o Kristovi a dosť smelými vyznávačmi tam, kde sa o jeho božstve aj iní majú od nás dozvedieť, aby aj nám raz mohol Ježiš povedať: „**Blahoslavený si...**“ (Mt 16,17). Amen.

Dvadsať druhá nedeľa "A"

Mt 16, 21-27

Škola si vyžaduje prácu na sebe
Naša doba potrebuje svätých a vzdelaných kresťanov.

Pri slovách koniec prázdnin mnohí, najmä žiaci a študenti, zosmutnejú. Veď škola to je predsa zaťaženie, zodpovednosť a vyžaduje si to čas, pozornosť, námahu. Príslovie hovorí: „Kde nemôže vydržať obyčajný človek, pošlú vojaka. Kde nevydrží vojak, pošlú študenta.“

Ježišove slová, ktoré povedal učeníkom, patria aj všetkým, čo začínajú nový školský rok: ***„Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho“*** (Mt 16,24).

Slová na prvé počutie nepríjemne znejú, a predsa v nich cítiť oslovenie brata Ježiša, ktorý nám dáva nazrieť do svojho utrpenia. Aj apoštoli sú rozrušení, keď počúvajú, čo sa má s Ježišom stať v Jeruzaleme a Peter, ktorý len nedávno vyznal, že Ježiš je Boží Syn, teraz, hoci v samote, dohovára Ježišovi: ***„To sa ti nesmie stať“*** (Mt 16,22)! Za čo mu Ježiš nemôže dať pochvalu ako pri vyznaní, keď mu povie tvrdo, ale pradiivo: ***„Chod’ mi z cesty, satan“*** (Mt 16,23). Sú to na vysvetlenie ťažké slová, ktoré Origenes vysvetľuje tak, že Ježiš Petrovi chce povedať, že Petrovo miesto je za Ježišom a nie pred Ježišom. Petrovou úlohou bude Ježiša nasledovať tak, ako si to Ježiš slobodne vyvolil. Tieto slová, ktoré počuje Peter, patria púšťačovi: ***„Chod’ mi z cesty, satan“*** (Mt 16,23) a Petrovi: „Nasleduj ma“! Púšťač je zahnaný v Ježišovej prítomnosti a Peter je upozornený, aby nasledoval Krista. Púšťač, satan, sa nikdy nemôže stať Ježišovým nasledovníkom, pýcha mu nedovolí podriaďiť sa, preto je satanom. Na druhej strane, Peter sa môže myliť, môže padnúť a zhrešiť, ale pre neho vždy zostáva možnosť vstať a kráčať za Ježišom.

Počuli sme všetci slová: Človek sa učí do smrti. A nielen počuli, ale sa o nich i často presviedčame. Mladý kresťan, rovnako dospelý, učíme sa nielen základné veci potrebné pre život, ale celý život sa učíme nasledovať Krista. Ku škole kríža je potrebné pripomenúť Ježišove slová: ***„Pod’te ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním. Vezmite na seba moje jarmo a učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom... Moje jarmo je príjemné a moje bremeno ľahké“*** (Mt 11,28-30). Sebazaprenie konané vedome a

dobrovoľne v presvedčení, že chcem niečo veľké, cenné a krásne dosiahnuť, stáva sa príjemným a ľahkým.

Nielen v škole, ale rovnako na športovisku, javisku, v každom zamestnaní sa o tom dá presvedčiť. Žiť a konať s Kristom a pre Krista, pre vzrast Božej slávy na zemi, pre odmenu nielen na zemi, ale najmä vo večnosti. Vedieť si zadeliť čas. Vedieť zvládnuť, čo je prvoradá a čo nie, čo je povinnosť a čo zábava, vedieť si rozkázať, podriaďiť sa, vedieť mlčať a vedieť odpočívať, nie je maličkosť. Kto opravdivo študoval, vie, že “myslieť bolí“. Diabol sa bojí tých, čo milujú Boha a nasledujú ho v pokornej múdrosti. Diabol je prefikáný. S diablom sa nekoketuje. Naučiť sa prijať vôľu Božiu ako pravdu, ktorá nám otvára nebo, je pre kresťana viac ako obsiahnuť všetku múdrosť sveta. Nezabúdajme, že Boh Duch Svätý nám dáva svoje dary a medzi nimi popredné miesto majú dar múdrosti a rozumu. Je správne, že chcem dary, o ktorých Pán Ježiš hovorí v podobenstve o drachmách využiť vo svoj prospech. Znamená to, mať zmysel pre Božie veci. Boh si praje, aby človek urobil všetko preto, aby Boha čo najviac poznal, miloval a podľa toho aj žil. Škola a povinnosti vedieť a poznať čo najviac, nedotýkajú sa len prirodzených hodnôt, ale aj duchovných, vo vzťahu k Bohu, svojej duši, spáse... Karol Alexis poznamenal: „Potrebujeme vieru a nie učenie.“ Viera a veda nie sú dve nevlastné sestry. Naopak. Vzdelanému človeku viera pomáha plnšie prežiť svoj život. A viera nie je brzda k vzdelaniu. Viera pobáda viac poznať Boha i zo stvorených vecí a z filozofie. Na začiatku nového obdobia, akým je nový školský rok, je pojenie vedy a viery nielen si pripomenúť, ale čo najviac osvojiť. Nepreviňme sa proti pravde. Ako kresťania sme Bohom oslovení podmaniť si zem. Je to aj výzva Svätého Otca zapojiť sa do spoločenského diania, verejného života. Nedajme sa pomýliť a nepodľahnime lenivosti. Naším poslaním je budovať Božie kráľovstvo už na zemi. Tým si získavame zásluhy, aby sme boli spravodlivým Bohom - Sudcom raz odmenený. Prvý Boží príkaz je príkaz lásky. Memento povolania k láske. **„Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysl'ou“** (Mt 22,37). Ježiš nám len pripomína, čo už v Starom zákone Boh povedal ľuďom (por. Dt 6,5). Nik z nás, ani žiak, ani študent, ani poslucháč, ani vyučujúci, nik z nás sa nesmie dišpenzovať od príkazu lásky, ktorý nás zaväzuje pracovať aj rozumom, rásť v poznaní, objavovať Boha a žiť s Bohom.

Príkladov hodných nasledovania máme zo slovenskej histórie i súčasnosti viac. Splnili a plnia svoje poslanie. Boh nás stvoril na svoj obraz a z toho vyplýva, že ten, čo vo svojej múdrosti a láske stvoril svet, a dnes ho stále riadi, aj od nás právom žiada a očakáva, že splníme Jeho príkaz o našom poslaní na zemi: **„Podmaňte si ju“** (Gn 1,28). Neuposlúchnuť Boha si zasluhuje trest. Nikto

z nás sa nevysloví o nárokoch na nás kladených, že to nemusím vedieť, to nebudem potrebovať, apod.. Tak aj my nebudeme svojmu okoliu na pohoršenie. Ježiš rázne a jasne odhalil a poslal preč satana: „**Chod' mi z cesty, satan**“ (Mt 16,23), ale tak ako Petrovi, hovorí aj každému z nás: „Nasleduj ma! V duchu Ježišových slov sa uchránime aj inému hriechu, pýche. „**Ved' čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil**“ (Mt 16,26)?! A k tomu patrí pripomenúť, že je nepekné po ľudskej stránke, tým viac po kresťanskej, niekým pohŕdať, vysmievať sa, vyvyšovať, podceňovať, zaznávať a podobne. „**Kto mnoho dostal, od toho sa bude mnoho vyžadovať**“ (Lk 12,48).

Je povzbudením, že aj v našom okolí je mnoho takých, čo oslavujú Boha svojím nadaním, svojou usilovnou prácou, štúdiom, talentom, cvičením, koníčkami, športom, objavmi a umením. Pritom majú čas na Boha, vidíme ich v kostole, pristupujú k sviatostiam, vyznajú verejne vieru a ich každodenný život sa páči Bohu a sú svetlom, soľou i kvasom. A niet im čo závidieť. Ich život je tvrdá a náročná práca na sebe. Bohom sme všetci pozvaní.

Je na každom, kto teraz znova začína, ale i na rodičoch a nás každom, aby sme využili túto príležitosť k novému duchovnému i intelektuálnemu rastu. Nesmúťme za prázdninami. Naopak. Ďakujme Bohu za nové sily, zážitky, priateľov a vykročme vpred.

Amen.

Nanebovzatie Panny Márie

Lk 1,39-57

Spojenie Márie s Ježišom
Poukázat' na blízkosť Márie s Ježišom

Raz som v správach počul, ako sa v kontajneri našlo mŕtve teličko malého dieťaťa. Bolo zabalené v igelitke. Dost' silne to mnou otriaslo, keď som si vo svojej fantázii predstavil, čo to bolo za matku, ktorá to urobila. Úplne bezbrannému dieťaťu, ktoré je odkázané len na ňu - na jej ochranu, pomoc a starostlivosť. Aký je cit tejto matky? Čo prežívala? Čo ju spájalo s týmto dieťaťom? Azda nič? Čo spája matku s dieťaťom?

V dnešnom evanjeliu sme počuli, aké bolo stretnutie Panny Márie so svojou tetou Alžbetou. Mária ju pozdravila a tá, len čo začula tento pozdrav,

dieťa, ktoré nosila pod srdcom sa zachvelo radosťou. Alžbetu naplnil Duch Svätý, a tak mohla povedať: „**Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života**” (Lk 1,42). Mária bola naozaj požehnaná a toto požehnanie sa prejavilo tak v jej živote ako aj v smrti.

Slávime Nanebovzatie Panny Márie. Veríme, že bola vzatá do neba s telom i dušou.

Čo si myslíte, zomrela Panna Mária? A ako? Že zomrela, je isté. Tradícia hovorí, že dosiahla vek sedemdesiat dva rokov a zomrela bez bolesti, s láskou a z Božej vôle. Boh chcel, aby sa aj bolesťou, aj smrťou podobala Kristovi. Keďže nemala dedičný hriech, a vôbec - nemala žiaden hriech, vošla do neba ihneď po smrti, pretože sa nemala z čoho očisťovať. Jej život je veľkým vzorom a ukážkou, ako máme žiť, aby sme po smrti mohli vôjsť hneď do neba. Hovorí nám, že sa to dá. Dá sa žiť tak, aby človek neokúsil očistec, ale rovno nebo. Nanebovzatie Panny Márie bolo v roku 1950 vyhlásené za článok viery. Tento sviatok je starší ako sviatok Narodenia Panny Márie. Je to možno preto, lebo ani tak nezáleží na tom, kto sa kedy narodil, ale hlavne ako žil a ako zomrel - či to bolo s Bohom alebo bez neho. A na Panne Márii to vidíme najjasnejšie: vidíme, že žiť s Bohom v čo najužšom spojení sa oplatí. A aj keď v živote zakusujeme útrapy a bolesť (tak ako Panna Mária), na konci života nás čaká veľká sláva, radosť a odplata. Mária si zaslúžila celým svojím životom, aby jej panenské lono bolo oslávené spôsobom, ktorý dnes slávime.

Mária vždy a vo všetkom nasledovala svojho syna Ježiša. Aj v utrpení a aj v nebeskej sláve, keď sa stala Kráľovnou neba. Tak, ako sa snažila byť čo najbližšie k Nemu počas celého života, tak je veľmi blízko Neho aj v nebi. Takže jej príhovor u svojho syna má veľkú silu.

Ešte keď žila na zemi, raz (bolo to na svadbe v Káne), povedala Ježišovi: „Nemajú vína.“ A Ježiš, akoby proti svojej vôli, povedal: „Ešte neprišla moja hodina.“ a splnil túto prosbu svojej matky. A to bolo na zemi. A čo potom v nebi? Jej príhovor je veľmi silný. Mnoho veriacich to vie, a preto ju často prosí a dôveruje v jej pomoc. Aj na Slovensku je jej úcta hodne rozšírená. Vidno to aj z toho, že Nanebovzatiu Panny Márie je u nás zasvätených až stošeť kostolov.

Keď sa Mária v Ain Karim stretla s Alžbetou, tá dovtedy nič nevedela a ktovie, či vedela, že Mária počala. Ale z toho prvého okamihu všetko pochopila.

Podme si rozobrať tento okamih, okamih, keď pôsobí Duch Svätý. Na tomto stretnutí Márie s Alžbetou jasne vidíme, že Alžbetu naplnil Duch Svätý už len tým, že sa dostala do blízkosti Ježiša. Mária ho mala v sebe a Alžbeta

ľudsky nič nemohla vedieť. No už len tým, že sa dostala do jeho prítomnosti, Duch Svätý ju naplnil. A z plnosti srdca hovoria ústa. Preto mohla povedať: „**Požehnaná si medzi ženami a požehnaný je plod tvojho života**“ (Lk 1,42).

Tam, kde je Ježiš, je aj Duch Svätý a s kým sa stretáva Ježiš, toho Duch Svätý naplňuje. No ten človek musí byť pre Ducha Svätého, pre jeho pôsobenie, otvorený. Vieme, že Ježiš sa stretával aj s farizejmi či zákonníkmi, ale do nich Duch Svätý nevstúpil. Čiže záleží na tom, ako sa mu človek otvorí.

A ako je to s nami? Ako sa otvárame pre prijatie a pôsobenie Ducha Svätého? Cez deň máme na to veľa príležitostí: Pri čítaní Svätého písma, rozjímaní, modlitbe, pri prijímaní sviatostí, no a osobitne na svätej omši pri prijímaní Eucharistie. Vstupuje vtedy Duch Svätý do môjho vnútra a naplňuje ma? No tu nejde len o nejaký pocit, ide tu hlavne o moju vieru. V čo verím? Ako tomu verím? Do akej miery verím, že v Eucharistii je prítomný Ježiš? Ako si to uvedomujem, ako to prežívam? A potom, keď ho prijmem, verím, že zostáva vo mne? A ako dlho vo mne ostáva? Do akej miery verím, do tej miery získavam a do akej miery neverím, do tej miery strácam.

V Márii bol tiež Ježiš a aké to malo dôsledky? Už len svojou prítomnosťou spôsobovala druhým radosť. Prítomnosť Ježiša vo mne sa musí nejako prejaviť pri mojom styku s blížnymi, či už blízkymi alebo vzdialenými, priateľmi či nepriateľmi, známymi alebo neznámymi... A opačne, ako vnímam prítomnosť blížnych, ktorí práve prijali do svojho vnútra Ježiša, ktorí ho v sebe nosia? Ako som pre túto pravdu otvorený? Vchádza ku mne a naplňa ma cez nich Duch Svätý? Tak nejako ako naplnil Alžbetu cez Ježiša v jeho matke Márii.

Matka chce pre svoje dieťa to najlepšie. Zabúda na seba a myslí na to, čo jej dieťa potrebuje. A to hovorím o bežných matkách, ktoré sú omylné a hriešne. A čo potom Mária? Tá, ktorá bola bez hriechu. Uvedomme si, čo alebo lepšie koho, nosila pod srdcom. Čo pri tom prežívala? Keď sa Alžbeta dostala do jej blízkosti, naplnil ju Duch Svätý. Dávajme dobre pozor: Keď už len samotná blízkosť Ježiša naplnila Alžbetu Duchom Svätým a radosťou, čo sa muselo odohrávať v tej, ktorá ho nosila v sebe? Blízko pri svojom srdci. Ako silno musela byť Mária spojená s Ježišom... Nikdy nebol Boh tak spojený s človekom, ako práve v Márii. Nikdy nebol a ani nebude. Mária má z ľudí k Ježišovi najbližšie.

Spojenie Márie a Ježiša od počatia až naveky bude vždy to najbližšie, najtesnejšie, ako je len toho človek schopný. Môžeme teraz odpovedať na otázku zo začiatku: Čo spája matku s dieťaťom? LÁSKA. Aká veľká bola láska medzi Máriou a Ježišom? Na to snád' ani nejestvujú slová. No niečo nám môže napadnúť, keď si uvedomíme, že Duch Svätý, z ktorého sa v Márii počal Ježiš - len samotný Duch Svätý - je láska sama. Amen.

Dvadsať tretia nedeľa v roku „A“

Mt 18,15-20

Napomínanie

*Potreba vedieť napomenúť a napomenutie prijať.*¹⁵⁵

Častokrát v živote máme pocit, že niekto má niečo proti nám, chce nám poukázať náladu a povie napríklad: „Ty na to nemáš, urob to inak, nerob to tak, robíš to zle a podobne.“ V takýchto situáciách vieme byť veľmi znechutení a búrime sa s veľkým odporom. Cítíme sa urazení z napomínania druhých a urobíme si o nich svoj názor. Nevieme v tichu vypočuť názor druhého na naše konanie, neslušne mu skočíme do reči a povieme: „Ty tomu nerozumieš. Nevieš, ako to chápem ja“. Proste bojíme sa, ak nás niekto slovne napadne a povie nám, čo si o nás myslí.

Podobne je to aj v dnešnom evanjeliu, kde čítame: **„Keď sa Tvoj brat prehreší proti Tebe, napomeň ho medzi štyrmi očami“** (Mt 18,15).

Už v Starom zákone v knihe Levitikus je napísané, že nemáme prechovávať nenávisť k svojim bratom, ale ich máme trestať podľa práva a neponesieme následky ich hriechov.

Podľa židovského presvedčenia akýkoľvek priestupok, má zlé následky pre vinníka, ale aj pre spoločenstvo, pretože hriešnik sa stáva Božím protivníkom. Keďže Boh chce zdravý svet, koná nezodpovedne ten, kto mlčí pri priestupku svojho brata. Tak aj Rabín Channin hovorí: Jeruzalem bol zničený iba preto, že sa navzájom nenapomínali.

Pravidlo Kumránskej obce bolo: Každý má svojho blížneho napomínať v pravde a v pokore a v ľudskej láske medzi sebou. Nikto nemá hovoriť k druhému v hneve. Pre nás má význam starosť o spásu duše svojho blížneho. Veď Kristus chce spásu všetkých ľudí. Všetci sme údmi Kristovho tela a Kristus je jeho Hlava.

Význam pozemského života je pracovať na spáse. Tento cieľ má byť pre nás prvoradým a všetko ostatné, čo v živote podnikáme, má slúžiť tomuto cieľu. Ak by sme nemali tento cieľ na zreteli, hazardujeme so svojím budúcim šťastím. Preto je potrebné ustavične a vytrvalo bdieť nad našimi skutkami a pýtať sa, či nám osožia pre večný život. Vieme, že v nebi máme pripravené miesto. Toto miesto nepatrí iba nám, ale aj našim bratom a sestrám. Každý z nás má poslanie

¹⁵⁵ Poroj.: BOČA, M. : Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

priviesť seba aj svojich blížnych do večného života. Spýtajme sa každý seba: Záleží mi na spáse druhých? Pomáham svojmu blížnemu dosahovať spásu alebo svojím životom mu prekážam kráčať po ceste spásy? Napomínam svojho blížneho pre jeho dobro alebo zo svojej zloby, lebo mu chcem ukázať, že som od neho lepší? Napomínajme svojich blížnych s veľkou úctou, veď každý z nás uráža Boha.

Aj Pán Ježiš napomínal hriešnikov s veľkou láskou. Robil to preto, lebo mu záležalo na druhých. Týmto svojím konaním nám dal príklad, aby sme vedeli pochopiť blížneho a jeho stav, v ktorom sa nachádza. Konajme veľmi opatrne, aby sme to s napomínaním neprehnali a aby sme nemínali cieľ nášho napomínania, ktorým je zmena blížneho. Ak sa nám to podarí, získali sme svojho brata späť. Ak sa nám to na prvýkrát nepodarilo, snažme sa byť vytrvalí. Veď akú vytrvalosť musia mať rodičia so svojimi ratolesťami, aby z nich vychovali ľudí, ktorí majú cit a lásku k Bohu i ľuďom. Podobne aj my sa snažme mať trpezlivosť v napomínaní a nemávnúť rukou nad človekom, ktorý nás nechce počúvať a robí stále tie isté chyby a omyly. Pán Boh vidí túto našu trpezlivosť a určite nám ju odmení. Veď každé dobro, ktoré konáme s láskou, bude odmenené. A nielen to, Boh nám pridá ešte oveľa viac. Treba mať na pamäti tú skutočnosť, že my ľudia sme slabí a častokrát naše počínanie je impulzívne a chybu, ktorú sme vykonali si niekedy ani po dlhom čase neuvedomíme a nasledujú ďalšie a ďalšie. Čím častejšie robíme rovnaké chyby, tým nám je ťažšie počúvať napomenutie. Myslíme si, že pravda je na našej strane a naša tvrdohlavosť nemá hraníc.

Dospelý muž rozpráva o svojom detstve. „Keď som bol malý, chcel som byť dospelým mužom. Pozeral som sa, ako to robia tí veľkí. Snažil som sa správať ako oni. Jediné, čo mi však prekážalo, boli napomenutia rodičov. „Toto nerob..., tamto nesmieš...“ a pod. Nedokázal som to pochopiť, veď oni to robia tiež a ja chcem byť ako oni. V čase puberty sa to ešte vystupňovalo. Ustavičné zákazy, príkazy a napomenutia boli pre mňa hotovou pohromou. Myslel som si: „Nech mi dajú všetci pokoj, mám právo na svoj život. Prečo sa do mňa starajú, veď ja sa im do života nepletiem.“ Táto moja neposlušnosť skončila v spoločnosti kamarátov, ktorí mali rovnaký názor ako ja. Odišiel som z domu a túlal som sa s kamarátmi. Vtedy ma nezaujímal, ako sa asi cítia moji rodičia. Veď je to môj život.

Keď sme s kamarátmi začali brať drogy, cítili sme sa fajn. Po čase sme nemali na drogy peniaze a začali sme krahnúť. Pri jednej akcii nás chytili a dostali sme sa do väzenia. Vo väzení sa všetko zmenilo. Začal som si uvedomovať, čo všetko som svojím zlým počínaním zapríčinil. Uvedomil som si, prečo ma moji rodičia ustavične napomínali. Bolo to preto, lebo im na mne záležalo. Ich láska ku mne im to kázala. Teraz som sa zmenil. Napísal som rodičom ospravedlňujúci list. Rodičia ma čoskoro prišli navštíviť a

odpustili mi. Potom som sa vyspovedal. Chcem odkázať všetkým, aby dobré napomenutia brali vážne a neschádzali zo správnej cesty, veď Kristus nám posielal druhých ľudí, aby nám pomáhali ísť za ním.

Príklad tohto muža je výzvou, aby sme si uvedomili, že napomenutia, ktoré niekedy dostávame, sú pre naše včasné, ale najmä večné dobro, ktorým je spása duše.

Snažme sa vedieť kontrolovať svoje správanie tak, aby sme ho konfrontovali s Ježišovým životom, lebo len Kristus je cesta, po ktorej môžeme bezpečne doplávať do prístavu blaženosti. Kristus povedal veľmi jasne: „ ***Ja som cesta, pravda a život***“ (Jn 14,6). Záleží len na nás ako sa rozhodneme.

Amen.

Dvadsať štvrtá nedeľa v roku „A“

Mt 18,21-35

Odpúšťať

*Motivovať k vzájomnému odpúšťaniu si medzi sebou.*¹⁵⁶

Mnohí z vás už určite počuli alebo si sami položili otázku: Odpustí mi Boh moje hriechy? Alebo vyriekli vetu: Mne Boh neodpustí, moje hriechy sú veľké a strašné.

Pán Ježiš v dnešnom evanjeliu hovorí o odpustení, o závislosti medzi Božím odpustením a ľudským odpustením. „***Tak aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte zo srdca každý svojmu bratovi***“ (Mt 18, 35).

Dnešné evanjelium začína tým, že apoštol Peter pristúpil k Ježišovi a pýtal sa ho: „***Koľkokrát mám odpustiť svojmu bratovi? Azda sedem rás***“ (Mt 18,21)? Peter sa pýta túto otázku nie preto, že by pochyboval o tom, že je potrebné odpúšťať, ale od Ježiša sa chce dozvedieť koľkokrát má odpustiť, aká je horná hranica. Túto otázku zrejme položil preto, lebo vtedajšie rabínske školy učili, že je možné odpustiť len sedem rás. Peter dostáva od Ježiša odpoveď: „***Nie sedem rás, ale sedemdesiat sedem rás***“ (Mt 18,22). Ak Židia vyjadrovali

¹⁵⁶ Porov. : HOLÍK, M. : Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

číslo sedem to isté, čo my vyjadríme slovom veľa, potom Peter mal vedieť, že číslo sedemdesiat sedem znamená, že žiadna hranica neexistuje, má a musí odpúšťať vždy.¹⁵⁷

Ale prečo máme odpúšťať vždy? Ježiš na túto našu a istotne aj Petrovu otázku odpovedá podobenstvom o nemilosrdnom sluhovi. V podobenstve je reč o veľkom a malom dlžníkovi. Prečo o veľkom a malom dlžníkovi? Veľký dlžník mal vrátiť svojmu Pánovi desať tisíc talentov. Jeden talent bolo asi dvadsaťšesť kilogramov striebra, potom desaťtisíc talentov bolo dvestošesťdesiat ton striebra. Bola to ohromná suma. Je isté, že takýto dlh dotyčný sluha nemohol splatiť.

Malý dlžník dlhoval svojmu spolusluhovi sto denárov, čo bolo niečo viac, než priemer trojmesačného zárobku. V porovnaní s predošlým dlhom sa to za dlh ani nemohlo považovať. V tomto prípade bol prísľub vrátenia dlhu skutočne reálny.

Pán sa nad veľkým dlžníkom zľutoval. Prepustil ho a odpustil mu celú dlžobu, hoci bola veľmi veľká. Inak sa zachoval veľký dlžník voči svojmu malému dlžníkovi: „*Vrhol ho do žalára, kým dlh nesplatí*“ (Mt 18,30). Nič mu to však nepomohlo. „*Keď sa to dozvedel Pán, nie lenže odvolal odpustenie dlhu, ale „ho vydal mučiteľom, kým nesplatí celú dlžobu*“ (Mt 18,34). Pán Ježiš na záver upozorňuje: „*Tak aj môj nebeský Otec urobí vám, ak neodpustíte zo srdca každý svojmu bratovi*“ (Mt 18,35).¹⁵⁸

Evanjeliove podobenstvo je jasné a pôsobivé. Voči Pánu Bohu sme veľkými dlžníkmi, podobne ako sluha z podobenstva voči svojmu Pánovi. Naším dlhom sú naše hriechy, ktoré pramenia z neposlušnosti plniť Božiu vôľu, žiť podľa Božích a cirkevných prikázaní. Preto neustále potrebujeme Božie odpustenie.

Veľa ľudí v súčasnosti je presvedčených o tom, že ich hriech je veľmi veľký a Boh im ho nemôže odpustiť. Ale tento názor je nesprávny. Veď z evanjelií vieme, že Pán Ježiš odpustil aj veľmi ťažké hriechy. Odpustil verejnej hriešnici, ktorá páchala hriechy sexuálnej nemravnosti. Odpustil žene, ktorú prichytili pri cudzoložstve a chceli ju kameňovať. Odpustil tiež zločincovi na kríži, ktorý sa dopustil lúpežnej vraždy. To všetko boli veľké a ťažké hriechy. Z toho vyplýva, že veľkosť hriechu nie je prekážkou Božiemu odpusteniu. Preto sa nám natíska otázka, čo je prekážkou Božieho odpustenia?

Prekážkou, ktorá bráni, aby nám Boh odpustil je, keď my neodpustíme svojim blíznym, keď my neodpustíme svojim malým dlžníkom. Božie

¹⁵⁷ Porov.: BAJAN, S.: *Hovor, Pane, tvoj sluha počúva*. Rím : Slovenský ústav svätého Cyrila a Metoda, 1988, s. 748.

¹⁵⁸ Porov.: BIELECKY, S.: *Dovoľte deťom prichádzať ku mne*. Trnava : Dobrá kniha, 2002, s.108 – 109.

milosrdenstvo sa k nám prísne viaže na naše milosrdenstvo k blíznym. Kto nemá pre svojho brata alebo sestru milosrdenstvo, nedosiahne Božie milosrdenstvo, lebo hriešny človek má v sebe hnev a Bohu sa nepáči nijaká hnevливость. Keďže je to veľmi dôležitá požiadavka pre náš život, aby sme na ňu nezabudli, Pán Ježiš vložil do každodennej modlitby Otče náš prosbu: Odpusť nám naše viny ako i my odpúšťame svojim vinníkom.

Ako vidíme, odpúšťanie blížnemu je pre nás životne dôležité, dôležité pre našu spásu. Preto nám dal Pán Ježiš pred oči príklad svojho odpúšťania, kým tu na zemi žil. On láskyplne odpustil tým, ktorí mu ublížili. Najťažšie a najväčšie ublíženie zažil pri svojom ukrižovaní. Bol zosmiešňovaný, opľuovaný, udieraný, bičovaný po celom tele, trnám korunovaný a nakoniec pribitý na kríž. Hoci trpel v strašných mukách, visiac na kríži sa modlil za svojich mučiteľov: „**Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia**“ (Lk 23,34). Toto veľké odpustenie žiari ako veľké svetlo pred očami všetkých ľudí. A skutočne mnohí ľudia v priebehu dejín vo svetle Ježišovho príkladu odpustili svojim blíznym.

Počas druhej svetovej vojny žil istý muž Dapozzo, ktorý prežil osem rokov v nemeckom koncentračnom tábore. Započúvajte sa do jeho rozprávania o tom, čo zažil počas týchto rokov:

Odjakživa som mal mohutnú postavu, no vtedy som vážil sotva 45 kilogramov. Po celom tele mi bolo vidieť stopy po bitke, mal som nepríjemne zlomenú pravú ruku, no nikto mi ju nikdy neošetril. Na Štedrý večer v roku 1943 si ma dal zavolať veliteľ. Stál som pred ním bosý a do pol pásu nahý. On sedel za stolom prehýbajúcim sa pod množstvom jedál. Musel som tam stáť a umierajúc od hladu sa prizerať jeho kráľovskej večeri. Napriek tomu som sa zo všetkých síl snažil potlačiť v sebe nenávisť. Po večeri priniesol poddôstojník kávu a koláčiky. Veliteľovi veľmi chutili. Vtedy na mňa pozrel a povedal: „Vaša žena je vynikajúca kuchárka, Dapozzo.“ Nechápal som, čo tým chce povedať. Hneď mi to vysvetlil: „Vždy mi veľmi chutili koláče, ktoré vám žena už roky posiela.“ Mal som obrovské pokušenie nenávidieť ho. Moja žena a moje štyri deti si odtŕhali od úst, aby mi zo svojho slabého prídely múky, masla a cukru mohli upiecť koláče a tento chlap ich všetky jedol. Požiadal som ho, aby mi dal koláče aspoň ovoňať a pripomenúť si tak domov. Odmietol a zreval: „Von!“

Po vojne som sa veliteľovi dostal na stopu. Zmenil si meno a žil v ústraní, aby ho nikto nespoznal. V roku 1953 som ho išiel s jedným priateľom navštíviť. Nespoznal ma, a tak som sa predstavil: „Som číslo 17531. Pamätáte sa na Vianoce 1943?“ Zmocnila sa ho hrôza. „Prišli ste sa mi pomstiť?“ spýtal sa tlmeným hlasom. Namiesto odpovede som pred ním roztvoril veľkú škatuľu. Bol v nej vynikajúci koláč. Poprosil som jeho ženu, aby

nám urobila kávu. Nikto nepreriekol ani slova. Veliteľ sa rozplakal a povedal: „Ale ako mi to môžete odpustiť?“ „Z lásky ku Kristovi,“ odvetil som.¹⁵⁹

Áno, jedine láska dokáže odpúšťať. Ježiš odpustil svojim mučiteľom na základe svojej nekonečnej lásky, lásky k nám ľuďom. Túto lásku ponúka aj nám, aby sme aj my mali silu odpúšťať svojim vinníkom, svojim malým dlžníkom. Musíme odstrániť zo svojho života každé nepriateľstvo a každého milovať v Bohu, lebo na konci života budeme súdení z lásky. Dnes sa nezmení svet skrze rôzne celosvetové programy, ale skrze obrátenie srdca k láske. Toto obrátenie dosiahneme, keď budeme čerpať z nevyčerpatelného prameňa Božej lásky, z Eucharistie.

Zadívajme sa v tejto chvíli do svojho srdca. Neprechováame v ňom neodpustenie, hnev voči príbuzným, susedovi, predstaveným, voči blížnemu? Ak áno, uvedomme si, že je to prekážka postavená do cesty Božiemu milosrdenstvu voči nám. Uvedomme si, že nebeský Otec nám neodpustí, kým my neodpustíme. Preto teraz, v tejto chvíli sa rozhodnime odpustiť každému, na koho sa hneváme, aby sme sa mohli modlitbu Otca náš pred svätým prijímaním modliť s plnou opravdivosťou: Odpusť nám naše viny, ako i my odpúšťame svojim vinníkom.

Amen.

Dvadsať piata nedeľa v roku „A“

Mt 20,1-16

Neodsudzujme hriešnikov

Pomôžme blížnym k návratu ku Kristovi.¹⁶⁰

Poznáte príslovie: „Za málo peňazí, málo muziky“. Alebo iné: „Aká práca taká pláca“. Tieto príslovia vyjadrujú závislosť odmeny od vykonanej práce. Pre nás, ktorí chodíme po tejto Zemi, pracujeme a namáhame sa, je spravodlivosť veľmi dôležitou požiadavkou. A sme veľmi citliví aj na jej malý nedostatok. U Boha to je celkom iné. On si „môže dovoliť“ viac. Lepšie povedané: môže si dovoliť najviac. Už vernosť v malom odmeňuje a za nedokonalú lásku zahŕňa večnou blaženosťou.

¹⁵⁹ Porov.: LEFEVRE, P., RERRINET, B.: *Veľké pravdy v malých príbehoch*. Bratislava : Lúč, 2000, s. 124-125.

¹⁶⁰ Porov.: HRBČEK, Š.: *Seminárna práca*. Spišská Kapitula : 2004.

„Ja chcem dať aj tomuto poslednému toľko, koľko tebe“ (Mt 20,14b)!
Toto je veľkosť nášho Boha . V podobenstve spoznáваме dve Božie vlastnosti: spravodlivosť a milosrdenstvo. Ďalej nám pripomína Božiu veľkodušnosť voči „posledným“ a istotu odmeny a trestu na poslednom súde.

Kto sú to tí poslední? Môžu to byť časovo poslední, tí, ktorí uveria v Krista a dajú sa pokrstiť v pokročilejšom veku alebo tí, čo nastúpia na cestu pokánia až na sklonku svojho života. Ale môžu to byť aj postavením poslední, tí, ktorí sú odsúdení a neprijatí inými, o ktorých nemá nikto záujem. Týchto Pán zahŕňa osobitnou láskou. Aj týchto pozýva do svojej „vinice“ – do Cirkvi.

Evanjelium hovorí o Božej láske. Keď počúvame toto podobenstvo, sa akosi nemôžeme zbaviť pocitu, že hospodár sa nesprával celkom korektne. Nie žeby niekomu ukrivdil, to nie. Ale nezachoval priamu úmernosť medzi prácou a odmenou. Prekročil hranice ľudsky chápanej spravodlivosti. Túto Božiu vlastnosť by sme mohli výstižnejšie nazvať veľkorysťou alebo láskou. Podobenstvo vôbec nerieši problém, prečo všetci robotníci neboli najatí do práce, keď hospodár najímal prvých nájomníkov. Bud' tam v tom čase, keď sa najímalo, neboli, alebo ich hospodár nenajal, v presvedčení, že ich najme niekto druhý...nevieme. Tieto detaily môžeme nechať stranou, aby nám neuniklo to podstatné, čo nám Ježiš zjavuje o svojom Otcovi.

Podobenstvo, ktoré má len Matúš, sa skladá z dvoch častí. V prvej časti muž, ktorý vystupuje ako hospodár (oikodespotes), najíma postupne robotníkov. Pri vyúčtovaní ho však Sväté písmo nazýva pánom (kyrios). Názov podobenstva je „podobenstvo o robotníkoch vo vinici.“ V skutočnosti robotníci sú len vo vzťahu k hospodárovi či pánovi. Výstižnejší by bol možno názov „Podobenstvo o dobrom zamestnávateľovi“, pretože on je hlavnou postavou od začiatku až do konca.¹⁶¹

Novým prvkom, ktorý vnieslo toto podobenstvo, je neúmernosť Božieho obdarovania a ľudského konania. Dohodnutý denár na deň je bežnou odmenou za taký druh práce. Tento detail nepredstavuje nič mimoriadneho a nečakaného. Podobenstvo je vlastne o доброте Božej. Duch závidí a "domáhania sa domnelej spravodlivosti" stojí vo veľkom kontraste k доброте hospodára.

Odmena za vykonanú službu je opäť Božím darom. Tí, ktorí kvôli tejto "Božej nespravodlivosti" reptajú, sa správajú podobne ako starší syn z podobenstva o „márnotratnom otcovi“ alebo Jonáš, ktorý spoznal svoje poblúdenie ako posledný (Jon 4,1). Reptá taký človek, ktorý závidí, pretože vidí len vlastný zisk, sa neraduje z toho, že je hospodár dobrý, ba ani sa z toho

¹⁶¹ HARRINGTON D.J.: *Evanjelium podľa Matouše*. Karmelitánske nakladatelství kostelní vydří : 2003, s. 312 – 313.

radovať nemôže, pretože sa o hospodára a o "tých ďalších" nezaujíma. Keby vnímal nielen seba, ale aj ich, neprepadol by závisti, že je hospodár štedrý. On má však na mysli len svoj zisk, svoju stratu. A preto ani nedokáže vidieť, že je hospodár dobrý, má voči nemu čisto pracovný vzťah: dal som, máš dať. Hospodár je ten, kto má niečo dať, a nie ten, ktorý môže byť nad mieru dobrý, ktorý môže prekročiť čisto spravodlivé pracovné vzťahy, riadiace sa podľa zásady výkonnosti. On dáva, pretože je dobrý a veľkorysý bez miery. Na rozdiel od tých, ktorí vidia len seba a svoje požiadavky. Kardinál Newman vysvetľuje toto podobenstvo takto: Vinica je katolícka Cirkev. Keď zomrieš, Boh sa nebude zaoberať tým, ako dlho si vo vinici, ale sa opýta: „Si tu, alebo nie si?“ Ak si v nej, odmení ťa, dá ti najviac, večné spoločenstvo s ním. Oscar Wilde, notorický hriešnik bol prijatý do Cirkvi na smrteľnej posteli. Keď toto videli kresťania, ktorí sú vo „vinici“ dlho, možno od malička, snažili sa poctivo žiť a niečo v nej aj vytrpeli, keď títo videli, ako ľahko prišiel k veľkej odmene, tiež prežívali taký divný pocit Božej „nespravodlivosti“.

Práve takéto pocity nás usvedčujú z toho, že sme ešte slabými kresťanmi. Sme síce vo vinici, ale asi to tam dobre flákame... Ako dobrí kresťania by sme mali mať v zmýšľaní trochu bližšie k tomu Božiemu, mali by sme prežívať radosť z obrátenia každého hriešnika. Aké to je strašné, keď my, čo pravidelne opotrebovávame kostolné kľáčadlá, dokážeme surovo odsúdiť tých, čo by aj chceli patriť do Cirkvi, ale my im nedáme nádej, nepodáme pomocnú ruku.

Naša túžba po Bohu a večnej blaženosti sa principiálne nemôže izolovať od vzťahu s blíznymi. Sväté písmo na viacerých miestach zdôrazňuje nevyhnutnosť spoločenstva s bratmi a sestrami na dosahovaní spásy (*porov. Flp2, 12; 1Sol, 5;*). Na ceste k tomuto nášmu spoločnému poslednému cieľu nás spája hlavne modlitba a eucharistické spoločenstvo. No nesmieme opomenúť ani na ľudskú stránku nášho vzťahu k blíznym. Aj túto musí prenikať duch Božieho zmýšľania. Aby vám to bolo zrozumiteľnejšie, priblížme si to na skutočnom príklade.

Stalo sa, že stará komunistka, pani (alebo súdružka) učiteľka, ktorá po páde komunizmu neobrátila hneď kabát, ale si ešte istý čas držala svoju komunistickú hrdosť, dala sa na cestu pokánia. Začala chodiť do kostola, chcela si dať do poriadku manželstvo. No stalo sa, že práve tí „najlepší“ katolíci (aj tí, čo obrátili kabát len o 5 rokov skôr) začali šíriť jedovaté poznámky: Táto? Čo chce v kostole??? Nech si chodí na svoje komunistické schôdze a manifestácie. Až ju úplne odradili z dobrej cesty. Takéto správanie je pre nás kresťanov na hanbu.

Prijmíme tieto Kristove slová do nášho života v konkrétnych postojoch. Neodsudzujme tých, ktorí do Pánovej vinice prichádzajú neskôr, nezávidíme a nevyčítajme Bohu jeho lásku a veľkorysosť. Dávajme ľuďom nádej, Božiu nádej.

Amen.

Dvadsať šiesta nedeľa v roku „A“

Mt 21,28-32

Kto stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol
Sila odpustenia¹⁶²

Viete si predstaviť svoj život bez odpustenia? Ako by to vyzeralo, keby sme boli hneď odsúdení za každý svoj spáchaný hriech? Aké by to bolo na tomto svete bez sviatosti zmierenia, bez odpustenia, bez každodennej možnosti polepšiť sa? Musíme si priznať, že každý z nás túži po odpustení, po možnosti hocikedy napraviť svoj život. Ale aj napriek tomu, vďaka svojmu egoizmu, mnohí uberajú toto právo ľuďom okolo seba, odsudzujú ich a posudzujú.

V evanjeliu sme počuli výstrahu a napomenutie pre farizejov a zákonníkov, ale aj pre všetkých tých „spravodlivých“, ktorí radi posudzujú a odsudzujú: ***„Mýtnici a neviestky vás predchádzajú do Božieho kráľovstva. Lebo k vám prišiel Ján cestou spravodlivosti, a neuverili ste mu. Ale mýtnici a neviestky mu uverili“*** (Mt 21,31-32).¹⁶³

Spojenie Mýtnici a neviestky môžeme vo Svätom písme čítať niekoľkokrát. Boli to dva typy hriešnikov, ktorými sa za čias Pána Ježiša najviac opovrhovalo, pretože mýtnici okrádali ľudí pri vyberaní daní a neviestky sa dopúšťali sexuálnych hriechov. Židia ich taktiež považovali za kolaborantov s rímskou okupačnou mocou. Židia pokladali takýchto ľudí za stratených, nedávali im žiadnu možnosť polepšiť sa. Zo Židov týchto hriešnikov najviac

¹⁶² Porov.: HURÁK, J.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

¹⁶³ Pri prvom prečítaní môjho evanjelia som uvažoval o týchto kerygmách:

a, „Syn môj, choď dnes pracovať do vinice!“²⁹ Ale on odpovedal: „Nechce sa mi.“ No potom to oľutoval a šiel.

b, Išiel k druhému a povedal mu to isté. Ten odpovedal: „Idem, pane!“ Ale nešiel.

pranierovali farizeji a zákonníci. Títo zas naopak seba a svoje správanie dávali za vzor mnohým ľuďom.¹⁶⁴

Odsudzovanie a posudzovanie. Tieto pojmy sú nám veľmi dobre známe a určite sme sa s nimi stretli aj v našom živote. Ani dnešný svet nie je bez farizejov a taktiež v ňom nechýbajú novodobí mýtnici a neviestky. Nikto na tomto svete nie je dokonalý. Nikto nemôže povedať, že už na sebe nemá čo vylepšiť. To tvrdia iba novodobí farizeji a zákonníci.

V dnešnom svete je mnoho posudzovania a odsudzovania. Dáte mi za pravdu, že mnohí z nás už boli posudzovaní alebo odsudzovaní, či pre výzor tváre, životný postoj alebo len tak na prvý pohľad. Siahnime do svojej minulosti a možno si aj my spomenieme, že sme niekoho posudzovali alebo dokonca odsúdili.

Mahatma Ghandí pri jednej príležitosti, keď sa ho pýtali, prečo sa nestal kresťanom, povedal: „Keby nebolo kresťanov, už dávno som kresťanom.“

Veľa ľudí sa nazýva kresťanmi, mali by byť skutočnými ohlasovateľmi náuky Ježiša Krista. Namiesto toho hlásajú náuku odsudzovania a posudzovania. Kamarátka hovorí kamarátke: „S tamtou sa nedávaj do reči, lebo ona je taká alebo taká“. Manželia sa jeden na druhého sťažujú pred svojimi priateľmi - on je taký, ona je taká. Keď niektorí z týchto ľudí stretnú v meste na ulici bezdomovca, v duchu si povedia: „Tak mu treba, veď si za to môže sám.“ Ešte aj v kostole niektorí zazerajú jeden na druhého a sami pre seba hovoria, ako sa tento opovažuje vkročiť do kostola, aká drzosť, veď toľko zla popáchal, ten tu nepatrí.

Na to, že títo posudzovační ľudia nie sú v pozícii Pána Ježiša, ktorý vidí do srdca každého človeka, sú až príliš odvážni pri posudzovaní a odsudzovaní. Sv. Pavol vo svojom liste píše: „**Preto kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol**“ (1Kor, 10,12). Sv. Jakub nás vo svojom liste napomína a poučuje: „**Bratia, neosočujte jeden druhého. Kto osočuje brata alebo svojho brata posudzuje, osočuje zákon a odsudzuje zákon. Ale ak odsudzuješ zákon, nie si plniteľ zákona, ale sudca. Jeden je zákonodarca a sudca, ktorý môže spasit' i zahubiť. Ale kto si ty, že súdiš blížneho?**“ (Jak 4, 11-12).

Áno, iba jeden je zákonodarca, Boh. Pán Ježiš, aj keď vedel o chybách mýtnikov a neviestiek, nezastáva tieto chyby, ale tiež týchto ľudí neodsudzuje, lebo vie, že sú schopní vrátiť sa k Jeho Otcovi, ktorý je aj ich Otcom. A Otec má z týchto hriešnikov veľkú radosť, hovorí nám o tom sám Pán Ježiš: „**Hovorím**

¹⁶⁴ Porov.: Wuppertálska študijná biblia. *Evanjelium podľa Matúša*. Creativpress : Bratislava, 1992, s.315-316.

Sacra pagina. *Evanjelium podľa Matúša*. Karmelitánské nakladatelství : Kostelní Vydří, 2003, s. 327-329.

vám: Tak bude aj v nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú“ (Lk 15,7). Ubezpečuje nás, že každý, aj ten najväčší hriešnik má právo na odpustenie a nápravu. Odsudzujeme hriech, ktorý človek pácha a nie človeka. Človeku treba pomôcť, nezavrhnúť ho, ale pozdvihnúť ho z jeho biedy. Nie je umenie skonštatovať, že môj blížny je v bahne, ťažšie je ho z toho bahna vytiahnuť, lebo riskujeme, že sa zašpiníme. Našou úlohou nie je posudzovať a súdiť. Súd patrí Bohu! My sa učme od dobrotivého a milosrdného Boha.

Boh nikoho neposudzuje prísnejšie, ako si to zaslúži. Súdi spravodlivo, dobrotivo, láskyplne a s takou starostlivosťou, akoby to ani najmilosrdnejší človek nedokázal. Naša viera si bola toho vždy vedomá a vždy to aj hlásala. A práve preto pochopíme aj podivuhodnú vec, prečo sa katolícka Cirkev nikdy nevyjadrila o zavrnutí ani jedného človeka. Je to určite podivné, že katolícka Cirkev prehlásila už o mnohých ľuďoch, že sú celkom iste v nebi, hovoríme tomu, že sú blahoslavení, ale Cirkev neprehlásila ani o jednom človeku, že je v pekle, že je zatratený. Katolícka Cirkev obetuje svätú omšu za každého zosnulého i za popraveného zločinca, ale to, ako ďaleko je človek zodpovedný za svoj čin a koľko treba pripočítať z jeho hriešnosti na účet jeho narodenia, jeho výchovy, jeho dedičného zaťaženia, necháva milosrdnému Bohu. My to predsa všetko nevieme, nik to nevie, len všemohúci Boh. Môžeš uviesť mená najväčších zločincov sveta, mená tyranov, ktorí sa brodili v krvi, katov miliónov kresťanských mučeníkov prvých storočí a pýtaj sa katolíckej Cirkvi: „Boli zavrnutí?“ A odpoveď: „To je v Božích rukách.“

Určite poznáte staré slovenské príslovie: „Radšej hamovať ako banovať.“ To platí aj pri vynášaní sudov o našich blížnych.

Ako ilustrácia nám môže poslúžiť životný príbeh istého rímskeho kňaza, ktorého ľud nazýval "svätcom" a ktorý konal zázraky. Raz sa pokúšal obrátiť istého zločinca, ktorý bol odsúdený na smrť. Všetko bolo márne. Tri dni ho prosil, využil všetky svoje schopnosti, len aby nezomrel nezaopatrený, ale márne. Zločinec preklínal ďalej a cynicky odmietal spoveď. Kňaz šiel za ním až na popravisko. I tu ho odmietal. Kňaza nakoniec prešla trpezlivosť a zvolal: „Ľudia, poďte sem a pozrite sa, ako umiera hriešnik“!

Aké následky mal tento výkrik? Po 40-tich rokoch bol obnovený proces vyhlásenia za blahoslaveného tohto kňaza. Boli dokázané zázraky, ktoré vykonal, a predsa nebol vyhlásený za svätého, a to pre slová, ktoré vtedy vyriekol, lebo tieto slová neboli hodné svätca, ako aj našej svätej viery.

Bratia a sestry! Buďme hodní našej viery. Tešme sa každý deň z toho, že sa môžeme opäť a opäť vracat' k nášmu Nebeskému Otcovi. Túto radosť

môžeme čerpať zo sviatosti zmierenia a z Eucharistie. Neuberajme toto právo ani našim blíznym a neodsudzujme ich. Ale pomáhajme im bojovať s ich chybami, ktoré veľmi dobre poznajú a ľutujú, aby mali v srdci takú istú radosť z návratu a obrátenia ako my. Potom bude náš svet deň po dni radostnejší a viac sa bude podobat' nášmu domovu vo večnosti.

Amen.

Dvadsať siedma nedeľa v roku „A“

Mt 21,33-43

Rozhodnutie

Rozhodnutie sa pre Božie kráľovstvo.¹⁶⁵

Život nám každý deň prináša udalosti, kde sa musíme pre niečo rozhodnúť. Ovpływňuje nás spravodajstvo, televízia, rozhlas, noviny, časopisy i internet. Naše rozhodovanie je niekedy ťažké, takže si žiadame chvíľu na rozmyslenie. Tešíme sa tomu, keď nám niekto pri tomto rozhodovaní pomôže. Ale čo robiť v tej situácii, keď sme mimo dosahu ľudí, ktorí nám môžu pomôcť svojimi radami. Vtedy sa pýtame: Kto nám pomôže?

Niekedy sa nás snaží ovplyvniť spoločnosť. Pred niekoľkými rokmi sa na filmových plátnach objavil film pod názvom Hodina temnosti. Ide tu o príbeh archeológa. Jeho veľkou snahou je nájdenie Kristovho hrobu. Po dlhom a namáhavom čase sa mu podarí nájsť hrob starý 2000 rokov, presne podľa evanjelia. Hrob ale nie je prázdny, nájdu sa v ňom ostatky človeka stredného veku. Na kostiach je vidieť stopy po klincoch, rebrá má prelomené kopijou. Teda Kristus nevstal? Kresťanstvo je potom jeden obrovský omyl. Zvesť sa začína závratne šíriť po svete. Je toho plný rozhlas, televízia, telefónne esemesky.... Ježiš nevstal z mŕtvych. Hasnú svetla pri bohostánkoch, kňazi opúšťajú fary, odchádzajú rehoľníci, misionári sa vracajú domov. Rozpadajú sa rodiny, rehoľníci odchádzajú od nevyliciteľne chorých, na uliciach platí zákon silnejšieho, všade plno násilia, neprávosti, smútku, bolesti a závesti. Film sa končí slovami hlavného hrdinu: "Takto by vyzeral svet, keby Kristus nevstal z mŕtvych.

Keby to tak naozaj bolo, potom by sme sa dnes tu nestretli a nerozhodovali pre Božie kráľovstvo.

¹⁶⁵ Porov.: JURČAGA, Pavol : Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

V evanjeliu nám Pán Ježiš svojim podobenstvom chce pomôcť, aby sme sa všetci rozhodli pre Božie kráľovstvo v našom živote. Ak neposlúchneme jeho slová sám nám hovorí: „*Vám sa Božie kráľovstvo vezme a dá sa národu, ktorý bude prinášať úrodu*“ (Mt 21,43).¹⁶⁶

Ježiš v podobenstve ukazuje na trpezlivosť Boha hospodára vo vinici, ktorý posíla svojich sluhov jedného po druhom zberať plody. Sú to proroci Starého zákona. Napokon posíla svojho milovaného Syna, Ježiša Krista, ale vinohradníci ho zabili, chytili ho a vyvliekli z vinice. V tejto stati ide nepochybne o zmienku o ukrižovaní za múrmi Jeruzaleme.¹⁶⁷

Veriaci na sklonku prvého storočia v Palestíne alebo v Sýrii dobre poznali ekonomický systém, ktorý sa predkladá v podobenstve o vinici. Neprítomný vlastník prenajímal svoje hospodárstvo a vinicu sluhom, ktorí obrábali pôdu za poplatok alebo časť úrody. Väčšina podielu patrila majiteľovi pôdy. Plán sluhov alebo nájomníkov získať ako dedičstvo vinicu bol nezákonný.¹⁶⁸ Matúš tu ukazuje naprostú hlúposť celého plánu nájomníkov. Okrem ekonomickej znalosti mnohí čitatelia tohto podobenstva vedeli už o obraze Izraela ako vinice, ktorú im v Starom zákone predstrel prorok Izaiáš.¹⁶⁹ Izrael je Božou vinicou, Pánovým dielom, radosťou jeho srdca. Obohnať vinicu plotom, vysvetľuje svätý Ambróz, aby ju chránil svojou božskou mocou, aby nezakusovala zbytočné útoky duchovných škodcov. Pán v nej vykopal lis, do ktorého sa hromadí úroda božských hrozieň.

Ak máme prinášať Pánovi dobré ovocie, potrebujeme ho prosieť predovšetkým o silu odporu voči každému hriechu vrátane všedného, pretože aj ten uráža Boha. Duša, ktorej sa ošklivý, dobrovoľný všedný hriech postupne dostáva do hlbšieho priateľstva s Bohom.

Každý deň sa nám naskytá nespočetne veľa príležitostí ponúknuť Pánovi dobré ovocie od prvých chvíľ dňa, keď vďaka hrdinskej minúte včas staneme až po najmenšie umŕtvovania. Vždy je tu príležitosť usmiať sa, prehodiť úprimné slovo, prepáčiť omyl druhého.

¹⁶⁶ Ostatné kerygmy: **Istý hospodár vysadil vinicu.** (Mt 23,33) Vinica je Izrael, ktorý neodpovedal na Božiu výzvu. Je ňou aj Cirkev a každý jednotliviec. Pravý vinič je Kristus on dáva život a plodnosť ratolestiam totiž nám, čo skrze Cirkev zostávame v ňom a bez ktorého nemôžeme nič vykonať.

Keď sa priblížil čas oberačky poslal k vinohradníkom svojich sluhov, aby prevzali jeho diel úrody. (Mt 23,35) Ježiš v tomto podobenstve ukazuje na trpezlivosť Boha hospodára vo vinici, ktorý posíla svojich sluhov ako prorokov pozberať a pripraviť úrodu. Boh si teraz utvorí nový ľud.

¹⁶⁷ Porov.: HARRINGTON, D.: *Evangeliem podle Matouše*. Kostelní Vydří: Karmelitánske Nakladatelství, 2003, str.332 - 335.

¹⁶⁸ LIMBERCK, M.: *Evangeliem sv. Matouše*. Kostelní Vydří: Karmelitánske Nakladatelství, 1996, str. 208.

¹⁶⁹ FAUDENOM, A.: *Počuli sme slovo Pánovo*. Rím: SUSVCM, 1979, str. 873.

V dejinách spásy bol pre svoju nevďačnosť Izrael nahradený inými národmi, synagóga Cirkvou. Podobenstvo je stále aktuálne. Ak vinica Cirkvi neprinesie ovocie, ktoré od nej očakáva Boh, podstúpi taký istý údel ako Izrael. Toto sa aplikuje na všetkých pokrstených. Každý z nás má byť Pánovou vinicou a prinášať ovocie, predovšetkým tým, že prijmem Ježiša a budeme ho nasledovať a žiť začlenení do neho ako do pravého viniča. Veď v Novom zákone Ježiš sám jasne hovorí: „***Ja som pravý vinič a môj Otec je vinohradník. Ja som vinič a vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom prináša veľa ovocia, lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť***“ (Jn 15,1-5).

Boh nás chce posilniť, aby sme boli spasení. Ku každému človeku Boh posielala nielen prorokov, ale aj svojho Syna. Je tu teda čas nášho konania.

Legenda hovorí príbeh. Raz bol vraj Ježiš na futbalovom zápase. Urputne medzi sebou bojovali protestantskí úderníci a katolícki križiaci. Ako prví strelili gól križiaci. Ježiš nadšene tleskal a vyhodil klobúk do povetria. Potom vsietili gól úderníci. Ježiš opäť nadšene tleska a vyhadzuje klobúk do hora. To pomýlilo jedného z divákov, a preto sa ho pýtal: „Človeče dobrý, komu vlastne fandíš?“ Ježiš úplne zaujatý zápasom, odvetil: „Nefandím nikomu, jednoducho ma teší hra.“ Muž za ním zamrmľal: „Hm, to je ateista.“ Cestou domov, tí, čo boli s Ježišom, ho zároveň informovali o aktuálnej náboženskej situácii vo svete. Zaujímavé je, čo rozprávajú nábožní ľudia. Hovorí, že sa im zdá, že Boh je na ich strane, že ich podporuje a je proti druhým. Ježiš prisvedčil: „Práve preto nepodporujem žiadne náboženstvo, iba ľudí. Ľudia sú dôležitejší ako náboženstvo. Človek je dôležitejší ako sobota.“ Mal by si dávať pozor, čo hovoríš, vystríhal ho jeden z nich. Už ťa raz ukrižovali za to, že si hovoril podobné reči, nepamätáš sa? „Áno, a to práve nábožní ľudia,“ odpovedal Ježiš s ironickým úsmevom.

Legenda nám pripomína, ako Ježišovi záleží na každom jednom z nás, aby sem sa rozhodli pre Božie kráľovstvo.

I my sme za posledné týždne v nás počuli Ježišov hlas, presne tak, ako ho počuli apoštoli v evanjeliu. Ježiš je pravda, život, cesta. Cesta, na ktorej sa celé generácie i my striedame ako malé karavány, ktoré nesú kresťanstvo ako dedičstvo, aby ho odovzdali ďalej. My, ľudia máme byť niekedy ako patriarchovia, ktorí v mene spoločného dobra vieme sa rozdať v prospech Božieho kráľovstva. Otázka rozhodnutia, kam chceme patriť, je aktuálna aj dnes. Evanjelium dnešnej nedele nás všetkých vyzýva, aby sme s týmto rozhodnutím neváhali.

A tak Vám prajem, aby ste nie všetko mali dané darom.

Prajem Vám len čoho zväčša máte málo.

Prajem Vám čas. Čas tešiť sa a smiať a túto radosť aj iným darovať.

Prajem Vám čas pracovať a premýšľať, nielen pre seba, ale aj iným pomáhať.

Prajem vám čas v lásku veriť, znova dúfať a milovať

Nemá zmysel si tento čas nedarovať.

Prajem Vám čas seba samého nájsť a každý deň, hodinu, chvíľku ako šťastie prežívať a pre Božie kráľovstvo sa dennodenne rozhodovať.

Prajem Vám čas viny odpúšťať.

Prajem Vám čas na život mať.

Amen.

Dvadsať ôsma nedeľa v roku „A“

Mt 22,1-14

Pozvanie

*Ako pristupujeme k Ježišovmu pozvaniu?*¹⁷⁰

Na dôležitú slávnosť treba mať pozvánku. Niekedy na ňu netrpezlivo čakáme. Keď pozvánka príde, rozmyšľame, ako sa oblečieme, aby sme na takú slávnosť prišli patrične ustrojení. Keby niekto pozvánku zahodil, urazil by toho, kto na slávnosť pozýva. Urážka je tým väčšia, čím dôležitejšia je slávnosť. Pre usporiadateľa slávnosti je najbolestnejšie, keď vidí prázdnu hodovaciu sieň, lebo pozvaní neprišli. V takomto prípade chápeme jeho hnev a pobúrenie, lebo niečo také nečakal, keď posielal pozvánky.

Liturgia dnešnej nedele nám predstavuje našu spásu obrazom kráľovskej hostiny, na ktorú nás pozýva sám Boh. Ježiš ku každému z nás hovorí: **„Povedzte pozvaným: Hostinu som už prichystal ...“** (Mt 22,4).¹⁷¹

Pomocou ľudských slov nevieme tak ľahko vyjadriť spoločenstvo Boha s jeho ľuďmi. Preto Sväté písmo, aby zdôraznilo hodnotu spasenia, plnosť šťastia a radosti, ktorá plynie z tohto spoločenstva, používa obraz hostiny. Božie

¹⁷⁰ Porov.: JURČAGA, Peter.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

¹⁷¹ Ostatné kerygmy: „**Lebo mnoho je pozvaných, ale málo vyvolených.**“ (Mt 22, 14) – povolanie je určené mnohým, nielen niektorým. Ježiš povoláva mnohých – všetkých, za ktorých zomrel na kríži. Pod mnohými rozumieme ľudí, ktorí žili, žijú, alebo budú žiť.

„**Chod'te preto na rázcestia a všetkých, čo nájdete, zavolajte na svadbu.**“ (Mt 22, 9) – nikto nieje vylúčený z Božieho plánu spásy, ale človek, ak sa rozhodne ignorovať Pánom opakované pozvania vylučuje sám seba.

kráľovstvo je prirovnané k hostine, na ktorú mnohí odmietnu prísť, takže hostiteľ musí pozvať pochybných hostí, aby naplnil svadobnú sieň. Podobenstvo o svadobnej hostine má dve časti: pozvanie (22,1-10) a odmietnutie (22,11-13). V židovskej a rannej kresťanskej literatúre sa Božie kráľovstvo často prirovnáva k hostine. Ježišovo stolovanie s mýtnikmi a hriešnikmi a najmä posledná večera s jeho učeníkmi symbolizujú, aký bude život v Božom kráľovstve. Použitie obrazu svadobnej hostiny k učeniu o Božom kráľovstve je súčasťou tradície. Význačným motívom podobenstva, ktoré sme si vypočuli, je pozvanie. Niektorí prijímajú kráľovo pozvanie, iní nie. Boh prostredníctvom svojich služobníkov, Ježiša a jeho učeníkov, vyslovuje svoje pozvanie. Tí, pre ktorých sa najviac hodilo – židovskí vodcovia – ho odmietli a dokonca násilne zaobchádzali s poslami. Preto bolo pozvanie ponúknuté ľuďom vonku na cestách a tí ho prijali. Táto skupina predstavovala ľudí na okraji spoločnosti v Izraeli (mýtnikov a hriešnikov, ktorí prijali Ježišovo poslanstvo). Toto podobenstvo je náčrtom dejín spásy z kresťanskej perspektívy.¹⁷² Nestačí byť povolaný – pokrstený, nestačí prijať pozvanie na svadobnú hostinu. Omnoho viac záleží na tom, ako budeme na konci pred Bohom vyzerat'.¹⁷³

Podobenstvo nám hovorí, že Boh chcel založiť spoločnosť, ktorá by žila s jeho synom Ježišom Kristom v takom vzťahu ako nevesta so svojim ženíchom. A prial si, aby na svadobnú hostinu prišli predovšetkým členovia vyvoleného národa. Preto k nim poslal svojich sluhov, prorokov a apoštolov. Podľa zvykov tých čias, kráľ pozval sluhov, aby vopred pripomenuli pozvaným hosťom, že všetko je pripravené, no pozvaní odmietli prísť. Aby Ježiš poukázal v podobenstve na starostlivosť nášho nebeského Otca o svoje deti, hovorí: **„Povedzte pozvaným: Hostinu som už prichystal ...“** (Mt 22,4) Napriek tejto veľkej snahe hostia na to nedbali a neprišli. Preto poslal svojich sluhov na rázcestia volať všetkých bez rozdielu. Svadobný dom sa naplnil stolujúcimi a zhromaždenie rástlo. Dnes sú v ňom už milióny. Bohu však nejde o množstvo, ale o kvalitu. Preto si raz príde pozrieť svojich hostí a zadáva sa na každého osobitne. Zdalo by sa, že kráľ je nadmieru spokojný, lebo sieň sa zaplnila hosťami. Ale na slávnosti čosi zaškriľalo. Kráľ zbadal medzi hosťujúcimi človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného rúcha milosti a dal ho zviazať a vyhodiť do tmy. Keby prišiel večný kráľ viditeľne teraz medzi nás, koľkých by z nás musel pre chýbajúce svadobné rúcho milosti vyhodit'?¹⁷⁴

¹⁷² HARRINGTON, D.: *Evangelium podle Matouše*. Kostelní Vydří: Karmelitánske Nakladatelství, 2003, str. 335-337.

¹⁷³ LIMBERCK, M.: *Evangelium sv. Matouše*. Kostelní Vydří: Karmelitánske Nakladatelství, 1996, str.220.

¹⁷⁴ FAUDENOM, A.: *Počuli sme slovo Pánovo*. Rím: SUSVCM, 1979, str. 893.

Možno sa začudujete, keď poviem, že toto podobenstvo platí aj o nás. Môžeme sa považovať za šťastných, lebo po krste sme boli pripojení ku spoločenstvu, ktoré pôsobením Ježiša Krista vzniklo medzi Bohom a jeho ľuďmi. Môžeme povedať, že sme pozvanými hosťami. Tým, že sme boli pokrstení a vstúpili do spoločenstva Cirkvi, navonok sme prijali Ježišovo pozvanie. Ako je to však v našom vnútri – chceme opúšťať starý spôsob života a osvojovať si nový – Kristov? Ježiš nás mnohými spôsobmi požíva nasledovať ho, ale zároveň rešpektuje našu slobodu. A v tomto spočíva tajomstvo zla: my ľudia totiž môžeme odmietnuť Božie pozvanie. V iných podobenstvách sme videli, že si Boh žiada to, čo mu patrilo, ale v tomto podobenstve sa od ľudí nič nežiada, všetko je ponúknuté ako dar.

Pán nám ponúka nepredstaviteľné dobrá a my ich odmietame a často správne nedoceníme. Pozvaní na svadbu predstavujú napr. tých, čo sú pohltení vo svojej aktivite tak, akoby Boha nepotrebovali. Boh stále znova a znova opakuje svoju túžbu zapojiť sa do láskyplného dialógu so stvoreniami, ktorý nadobudne definitívnu podobu v nebi. Odmietanie Božieho pozvania, spôsob života akoby v ňom Boh nebol dôležitý, zanedbávanie prípravy na jeho príchod, to sú vážne veci. Nejestvuje nijaké prijateľné ospravedlnenie pre neúčast' na Pánovej hostine. Veď ide o absolútne dobro, našu spásu. Výhovorky ľudí z podobenstva sú v podstate rovnaké, aké aj dnes používajú niektorí ľudia.

Pán však chce, aby sa jeho dom zaplnil. Nikdy nerezignuje zo svojho spásneho úsilia: „**Chod'te preto na rúzcestia a všetkých, čo nájdete, zavolajte na svadbu**“ (Mt 22,9). Nikto nie je vynechaný z Božieho plánu spásy. Ale človek, ktorý sa rozhodne ignorovať Pánom ponúkané pozvania, vylučuje sám seba. Aby sa tak nestalo, už teraz nás požíva na svadobnú hostinu Baránka, čiže na Eucharistickú hostinu. Pred svätým prijímaním nám kňaz ukazuje Kristovo telo hovoriac: „...blažení sú tí, ktorí sú pozvaní na hostinu Baránkovu.“ Už teraz je svätá omša Baránkovou hostinou, lebo sa v nej občerstvujeme Kristovým telom. Jadro podobenstva treba vidieť v pozvaní. Boh požíva mnohokrát. Ježiš je náš hosťiteľ a pripravuje nám večnú hostinu v nebi. Ako hosť sedí pri stole svojho hosťiteľa a požíva vyberané jedlá, ktoré mu hosťiteľ ponúka, tak aj Ježiš nám chce dať po smrti podiel na svojej blaženosti. Boh od nikoho nič nežiada, všetko je dar. Pôvodní hostia na svadbu neprišli, ale svadobná sieň sa predsa naplnila. Keď si uvedomujeme svoju hriešnosť, musíme sa tiež považovať za nehodných hostí, ale Ježišovo pozvanie predsa platí. Nikto nie je vylúčený z Božieho plánu spásy. Tieto slová Kristus adresuje všetkým ľuďom, lebo pozvanie k spásu má všeobecný rozmer.

Bolo to za prvej svetovej vojny. Po celý deň bolo počuť dunenie kanónov a neskoro večer dorazil na obväžište veľký konvoj ranených. Istý mladý vojak upútal najväčšmi moju pozornosť spomedzi týchto nešťastníkov. Bol viac mŕtvy než živý. Mal veľký a krvou celkom premočený obväz, cez ktorý hľadeli iba dve veľké čierne oči. Keď ho položili na operačný stôl, a keď mu sňali provizórny obväz, videl som, ako sám lekár sa zachvel. Hoci bol navyknutý vidieť veľa biedy, nemohol sa ubrániť dojatiu pri tomto výjave. Celá jeho tvár bola iba sama rana. Výbuch granátu mu odtrhol bradu, nos a časť čela. Po obhliadke ihneď ustálili jeho údel: ľudská veda tu je bezmocná. Išlo len o to, aby mu urobili hrozné bolesti natoľko znesiteľnými, nakoľko sa to len dalo. Chýbali mu tiež prsty na ruke, ktorú si nešťastník držal pod obličajom. Jemne a s úplnou materinskou nehou, ktorú by nik nebol tušil u tohto statného muža, lekár obväzoval tieto hrozné rany a oči raneného posielali mu poďakovanie.

Nešťastník čoskoro stratil vedomie. Po tri dni klesala a stúpala horúčka. Mladý život (mal 25 rokov) bojoval zúfalo so smrťou. Na tretí deň večer prišiel ho nemocničný kňaz vyspovedať pomocou znakov. Na každú otázku mal ranený odpovedať stiskom ruky. Napokon sa ho kňaz opýtal. „Chceli by ste prijímať?“ A veľké čierne oči odpovedali: „Áno“. Samozrejme nebolo možné pomýšľať na ozajstné prijímanie svätej hostie kvôli jeho zmrzačeniu. Boh sa mal však k nemu priblížiť čo najbližšie.

Nadišla hodina, na ktorú nikdy nezabudnem. Bol večer. Posledné lúče slnka vrhali svoju načervenalú žiaru. Pomaly padal súmrak. Celá sála mlčala. Zrazu bolo počuť zvuk zvončeka na chodbe. Pri posteli umierajúceho umiestnili malý stolík, pokrytý bielym plátnom. Na stolíku bol kríž medzi dvoma horiacimi sviecami. Ranený bol pokojný a čakal na svojho Spasiteľa. Nemocničný kňaz trasúcou sa rukou držal hostiu pred umierajúcim a odriekal pomaly obdivuhodnú modlitbu, ktorá je iba túžbou a výrokom lásky k Eucharistii: „Duša Kristova, posväť ma, Telo Kristovo, spas ma...Krv Kristova, napoj ma...a daj mi prísť ku sebe, aby som ťa večne chválil v nebesiach, Amen.“ Amen zostalo bez ozveny. Ruky raneného boli rozťahané, jedna pokrytá obväzom a druhá celkom biela vystretá smerom k Hostii. Na posteli ležalo už iba telo smrteľne zraneného vojaka.

Kto z nás by netúžil nie telesne, ale duchovne sa stretnúť zo svojím Bohom – Sudcom? Často keď prijímame Eucharistiu, vyprosujeme si milosť byť účastnými na večnej hostine v Božom kráľovstve.

Svadobná hostina z evanjelia očakáva aj dnes všetkých pozvaných. Tak ako ku zranenému vojakovi aj ku nám prichádza Ježiš pod spôsobom chleba a vo svojej darujúcej sa láske opätovne vyslovuje svoje pozvanie. Nenúti, ale čaká na našu odpoveď. Boh neustále hľadá spôsob, ako sa ku každému priblížiť. Eucharistia a jej časté prijímanie sú pre nás istotou, že kráčame po správnej ceste k večnej svadobnej hostine. Kristus prítomný v Eucharistii sa dotýka našich srdiec. Voči nemu sme vždy dlžníkmi lásky. Jeho pozvanie aj napriek našej hriechnosti stále platí. Ježiš nás pozýva žiť tajomstvo Eucharistie. Amen.

Dvadsať deviatá nedeľa v roku „A“

Mt 22,15-21

Rubín človeka, láska Boha

Vzácnosť úprimnosti, pravdovravnosti voči Bohu aj človeku.¹⁷⁵

Obdivujeme spev vtáka, akoby ním hovoril o Bohu. Najkrajšie to býva za rána, je otvorené okno, jasná slnečná obloha. Ale aj každé iné zviera vydáva svoje prirodzené zvuky. Ono však nikdy nerozmýšľa nad tým, čo „hovori“. U človeka je to iné. Človek má srdce, ktoré je buď úprimné alebo pokrytecké.

„Učiteľ, vieme, že vždy vravíš pravdu a podľa pravdy učíš Božej ceste. Neberieš ohľad na nikoho, lebo nehladiš na osobu...“ „Ale Ježiš poznal ich zlomyseľnosť“ (Mt 22,16.18).

Pekne to povedali, ale Ježiš vedel, že je to zlomyseľnosť, dvojtvárnosť. Neprekážalo im, že vedel o nich všetko, že neberie ohľad na osobu, a aj tak sa takto pretvarovali pred jeho očami. Pred Ježišom sa však neskryli. Ježiš videl do ich srdca. Báli sa títo ľudia pravdy? To neviem, ale je isté, že vedeli lichotiť iným, a tak ho akoby obmäkčiť v jeho slabosti. Ale Ježiš miloval pravdu viac ako lichotenie. On sám je Cesta, Pravda i Život.

Katechizmus katolíckej Cirkvi o úprimnosti píše: Pravda ako správnosť v ľudskom konaní a v ľudskej reči sa volá aj pravdivosť, úprimnosť alebo priamosť. Pravdivosť alebo pravdovravnosť je čnosť, ktorá spočíva v tom, že sa človek prejavuje pravdivý vo svojich skutkoch a svojimi slovami hovorí pravdu, pričom sa vystríha dvojtvárnosti, pretvácky a pokrytectva“ (KKC 2468). Neúprimnosť má svoje dôsledky. Človek, ktorý nie je úprimný, si ľahko zdeformuje svedomie a príde až k vnútornej slepote pre Božie veci. Vyplýva z toho otázka: ako posilniť úprimnosť? Prvý prostriedok je modlitba. Druhý je denné spytovanie svedomia. Tretí prostriedok je otvorenosť pre duchovné vedenie a čo najúprimnejšia spoveď.

Prečo je pravda taká dôležitá? Lebo ona v našom počínaní má byť odrazom nášho vzťahu k Bohu.¹⁷⁶ Cez pravdu spoznáваме seba, a tak sme bližšie k ceste obrátenia. Vieme byť k sebe pravdiví, či k dobrým vlastnostiam, čnostiam, ktoré máme, alebo aj k chybám. Nechceme byť ústupčiví vo vyznávaní Ježiša v pravde, ale i pri jej hovorení neurážame iných. Nikdy sa

¹⁷⁵ Porov.: KAČALJAK, M.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

¹⁷⁶ Porov.: CARVAJAL, F., F.: *Hovoriť s Bohom* 2. Bratislava: LÚČ, 1999, s. 149 – 153.

nebát' povedať pravdu je tiež vlastnosť čnostného človeka, ale z lásky k blížnemu je niekedy lepšie mlčať. Ale nie mlčať z nedbanlivosti alebo zo zbabelosti. Je treba vedieť, skrze Ducha, kedy byť úprimný a kedy mlčanlivý. Spomeňme si na Ježiša pred Pilátom alebo Herodesom. Herodesovi nepovedal ani slovo, Pilátovi iba podstatné. V modlitbe, ktorá predchádza náš rozhovor, sa pýtame Boha na jeho vôľu, ako to urobiť, ako to povedať a či to povedať. Ježiš učí pravdivo a my učíme spolu s ním kdekoľvek sme, životom alebo slovom. Robila to podobne aj sv. Mária Bernadeta Soubirousová, ktorej sa zjavila Panna Mária v Lurdoch ako Nepoškvrnené Počatie. Keď iní útočili na Bernadetu, chystali jej rôzne pasce, namietali ohľadom zjavenia, ona vždy odpovedala úprimne a vecne.¹⁷⁷

Farizeji si ani nemysleli, akú povedali veľkú pravdu o Ježišovi. Je naozaj taký, ako ho opísali. Ale ich úmysel bol iný, na rozdiel od slov. Náš život s Ježišom je úprimným. Stane sa nám, že nehovoríme druhým všetko alebo veľmi málo, lebo im akosi nedôverujeme.

Boh nám povedal cez svojho Syna, že urobí pre nás čokoľvek. Nešiel a neprichádza k nám okľukou, ale ide priamo k srdcu. Úprimný človek sa nebojí posudzovania sa ľuďmi, ale prijíma sa taký, aký je. Pred Bohom je pokorný, ale s Bohom veľký. Za stred života si Ježiš vybral srdce, nechal si ho aj prebodnúť, otvoril nám ho. Aj my si môžeme otvoriť svoje srdce úprimnosťou voči nemu. Spáchali sme hriech, tak poďme k Ježišovi, pokorme sa pred ním, úprimne oľutujeme a on nás nenechá odísť bez požehnania a odpustenia!

Sv. Tomáš Akvinský hovorí: „Ľudia by nemohli spolunažívať, keby si vzájomne nedôverovali, keby si navzájom nehovorili pravdu.“

Vieme, že môže prísť strach z toho, ako tí druhí zareagujú, či sa na nás nenahnevajú. To nech nás netrápi. Ak je to správne a Boh to chce, treba povedať úprimne pravdu. Nechajme sa viesť Duchom, aby sme získali jeho ovocie, ktoré vymenúva sv. Pavol: Lásku, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrotu, vernosť, miernosť, zdržanlivosť (*porov.: Gal 5,22*). Nie je ľahké klamať a hovoriť peknými slovami. Ale to nevyjadruje moju úprimnosť a pravdovravnosť. Tým sa môžem tiež ukázať, že zvonka som vybielený hrob a vo vnútri... je to jasné. Ďalej poznáme. Preto „pravdovravnosť zachováva správny stred medzi tým, čo treba povedať a tajomstvom, ktoré treba zachovať: zahŕňa v sebe česťnosť a diskretnosť“ (*KKC 2469*). Bohu sú milí úprimní ľudia, lebo sú pokorní. Na tom je viditeľné to, že úprimnosťou druhému ukážem, že mu dôverujem. A som si istý, že Boh ma nikdy nesklame, pred ním sa nechcem nikdy urobiť niekým iným, ako som, ani pred ľuďmi. Úprimnosť je veľkým rubínom, nezaplatiteľná

¹⁷⁷ Porov.: MEČIAR, K.: *Životy víťazov 2*. Bratislava: 1998, s. 81 – 88.

čnosť: Možno sa nám niekedy stane, že budeme chcieť počuť, čo si o nás druhí myslia.

Predstavme si, že sme napr. podnikateľmi. Zavoláme si svojich radcov, priateľov, sľúbime im odmenu a možno vyšší plat. Radcovia jeden po druhom prichádzajú, hovoria pekné slová a prehnané chvály. Ale na rad príde niekto múdry, tvoj azda nie najlepší priateľ: „Radšej by som mlčal“, povie, „lebo pravda sa nedá kúpiť. Chceš vedieť, čo si myslím? Myslím si, že si človek s mnohými slabosťami a chybami, rovnako ako my. Ale tvoje chyby majú oveľa väčšiu váhu, lebo všetci tvoji zamestnanci nedostávajú spravodlivú mzdu. Myslím si, že vydávaš priveľa peňazí na rôzne zbytočnosti, oslavy sviatkov, výstavbu chát, kupuješ drahé autá.“ Ty sa zamyslíš. Potom každému splníš svoj sľub a toho človeka urobíš svojím zástupcom.¹⁷⁸

Ty sa potom zrazu meníš. Spoznáš svoje chyby a budeš ich chcieť odstrániť. Je ťažké prijať pravdu od toho, koho nemám až tak rád. Je však ťažké ju prijať aj od priateľa, lebo zbadám, že pozná aj moje slabosti. Je nájdené tvoje choré miesto a Boh sa stane твоjím lekárom, lebo si sa pokoril.

Ježiš, hoci nás pozná ako hriešnikov a slabochov, vie, že mu dôverujeme a nepretvarujeme sa.

Chcem sa spolu s vami pred neho každý deň postaviť ako dieťa a byť jeho úprimným priateľom. **„Lebo keď som slabý, vtedy som silný“** (2 Kor 12,10). A ešte by som mohol povedať: **„Dávajte, čo je cisárovo, cisárovi a čo je Božie, Bohu“** (Mt 22,21). Teda, čo je hriech a slabosť, to je moje; milosrdenstvo a odpustenie patrí Bohu.

Ježišu, ty si začal svoje účinkovanie skutkami a potom si vyučoval. Nauč ma vydávať o tebe svedectvo príkladom. Nemôžem predsa žiť dvojaký život; nemôžem učiť niečo, čo sám nepraktizujem. Daj, nech sa viac usilujem, aby moje vyučovanie a konanie nebolo v rozpore.¹⁷⁹ Pane, ty si Pravda, posväť ma pravdou.

Amen.

¹⁷⁸ Porov.: LEFEVRE, P.: *Veľké pravdy v malých príbehoch*. Bratislava: LÚČ, 1994, s. 10.

¹⁷⁹ Porov.: ESCRIVA, J.: *Vyhŕňa*. Trnava: SSV. 1999, .b. 694.

Tridsiata nedeľa v roku „A“

Mt 22,34-40

Milovať Boha a blízneho ako seba
Najväčšie prikázanie je láska.¹⁸⁰

Dnešná nedeľa má pre nás ľudí, hľadajúcich odpoveď na tajomstvo Božej lásky a na jej uskutočnenie v každodennom živote, zvláštny význam. Odhaľuje nám totiž odpoveď na skrytú túžbu človeka po šťastí a večnom živote a zároveň nás pozýva k jej naplneniu.

O tom hovoria aj slová o láske Boha k ľuďom ***„Milovať budeš Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou mysl'ou... Milovať budeš svojho blízneho ako seba samého“*** (Mt 22,37.39).

Slová, ktorými k nám Ježiš dnes hovorí, sú akousi ozvenou ešte zo starozákonných čias: ***„Počúvaj, Izrael: Pán, náš Boh, je jediný Pán“*** (Dt 6,4)! Boh je tá plnosť lásky, ktorá sa k nám skláňa a vychádza nám v ústrety.

Zákonník chcel Ježiša „skúšať“, čiže prejsť mu cez rozum, preto mu položil otázku ohľadom najdôležitejšieho prikázania Mojžišovho zákona. Rabíni uvádzali 248 príkazov a 365 zákazov; platia všetky rovnako, alebo je niektorý spomedzi všetkých najdôležitejší? Odpoveď je, potom ako ju vyslovil sám Ježiš, úplne jasná. Bola jasná aj predtým, ale teraz sa oznamuje ľuďom všetkých čias. Nie je to len najdôležitejšie prikázanie spomedzi všetkých; zahŕňa v sebe všetky ostatné. Bez lásky sa ani jedno prikázanie skutočne nesplní, všetky ostávajú prázdne; iba láska ich naplňa. Prikázania lásky zahŕňajú lásku k Bohu, aj lásku k blížnemu. Podľa zákonníkov všetky prikázania platia rovnako, majú tú istú dôstojnosť a tú istú záväznosť. Ježišova odpoveď nie je nezvyčajná. Nezvyčajné je zostavenie a postavenie týchto prikázaní na jednu úroveň. Obidve prikázania sa nachádzajú aj v Starom zákone: ***„Nebud' pomstivý proti príslušníkom svojho ľudu a nehl'adaj voči nemu pomstu, ale miluj blízneho ako seba samého! Ja som Pán“*** (Lv 19,18)! A na inom mieste, to známe, slávnostné: ***„Počúvaj Izrael, Pán je náš Boh, jediný Pán! A ty budeš milovať Pána, svojho Boha, celým svojím srdcom, celou svojou dušou a celou svojou silou. A tieto slová, ktoré ti ja dnes prikazujem, nech sú v tvojom srdci, poučaj o nich svojich synov a sám uvažuj o nich, či budeš sedieť vo svojom dome, či budeš na ceste, či budeš ležať alebo stáť. Priviaž si ich ako znamenie na ruku, nech sú ako znaky medzi tvojimi očami, a napíš si ich na veraje svojho domu a na dvere“*** (Dt 6,4–

¹⁸⁰ Porov.: MORES, R. : Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

9). Tu sú, ale tieto prikázania od seba veľmi vzdialené. Ježiš ich stmelil do jednoty, a to svojím slovom a svojím činom.

Keď sa pozrieme na Ježišovu požiadavku, na jeho príkaz lásky, zdá sa priam nemožné, aby sme ju uskutočnili, vynára sa v nás otázka, kde nájsť silu, kam sa obrátiť? Ale sám Pán nás povzbudzuje a poučuje: „**Nebojte sa! Ja som s vami až do skončenia sveta**“ (Mt 28,20). Vieme dobre, že bez neho nemôžeme nič urobiť. A tak očakávame znamenie a silu zhora, aby sme prijímali Božiu lásku skrze Ducha a mohli ju tak darovať druhým. Sme pozvaní čerpať z tajomstva Eucharistie milosť a silu.

V júni 1881 zomrel v Paríži kňaz Alojz Gaston de Bourger, povestný katolícky spisovateľ. Ešte v tom čase, ako ho vysvätili za kňaza, už o niekoľko dní zažil jednu z najväčších tragédií, aká môže v živote stretnúť, stratil zrak. Matka i celá rodina to považovali za veľké nešťastie, ale sám kňaz Alojz Gaston videl v strate zraku Božie požehnanie. A skutočne, slepota mu neprekážala v práci pre dobro duší. Kto nevie, že kňaz Alojz Gaston je slepý, keď číta a počúva, aké množstvo náboženských diel napísal, nebude chcieť veriť, že ich autor bol slepý. Iba v jednom prípade pozdávalo sa mu utrpenie ťažké, a to preto, že nemohol navštevovať Sviatosť tak často ako predtým. V tejto veci sa vybral do Ríma v roku 1856 k pápežovi Piovi IX., aby ho poprosil o dovolenie mať Sviatosť Oltárnu vo svojej izbe. Také privilegium nedávali len tak ľahko, preto pápež spočiatku nesúhlasil. Ale keď sa zadíval prosebníkovi do očí, vyčítal z nich veľký smútok a tichý žal, a preto nemohol mu odoprieť túto prosbu. Objal slepého kňaza, pritúlil si ho k srdcu a povedal: „Dovoľujem ti mať v izbe Sviatosť na tvoju potechu“. Po návrate do Ríma kňaz Alojz Gaston dal napísať na tabernákulum slová: Na potechu. V tejto kaplnke prežíval väčšiu časť svojho života, často tu prebýval pol dňa, v noci si odtrhol zo spánku prinajmenej dve hodiny. A z jeho úst bolo často počuť slová: „Za tri veci ďakujem Bohu každý deň, že som kňazom, že som slepý a že mám v izbe Sviatosť Oltárnu.“

Nápis „Na potechu“ svieti neviditeľne na každom svätostánku, na každom oltári v našich kostoloch, kde sa uschováva Sviatosť Oltárna. Naplnení milosťou Eucharistickej lásky, objavujeme Krista v každom človeku. Ako nám sám povedal: „**Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili**“ (Mt 25,40). Tu dostávame silu pre službu podobne ako sv. Ján Kanty.

Na Štedrý deň bola v Krakove tuhá zima. Ulice prázdne. V domoch radosť a veselosť. Sv. Ján Kanty sa vracal domov po koncebrovanej sv. omši v mariánskom kostole. Zrazu na chrámových schodoch začul tichý ston. Bol to starec, biedne oblečený, stonal od hladu a zimy. Medzi handrami bolo vidieť jeho vychudnuté a uzímené telo. Keď

to sv. Ján videl, vyzliekol si plášť a zaodel bedára, vyzul si obuv a podal ju starcovi. „Pod, brat,“ povedal mu „zješ niečo teplého.“ „Nech ti to Pán Boh odplatí, pán môj,“ povedal stavec, „ale už nič nepotrebujem. Bol som uzimený a zaodel si ma, bol som smutný, túžil som po teple ľudského srdca a potešil si ma. Môj hlad a smäd si ukojil svojou láskou a obetavosťou. Teraz mi už nič nechýba.“ V hlase úbožiaka znela taká sila a moc, že sv. Ján Kanty mu dal ešte na dôvažok veľký kus chleba a odišiel so spoločníkom domov. Vstúpili dnu. Sotva zastali na prahu, keď z hrude sv. Jána vyšiel výkrik úžasu, radosti a blaženosti. Pod obrazom Panny Márie ležal starostlivo zložený plášť, obuv a chlieb. Splnili sa tak Kristove slová: **„Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“** (Mt 25,40).

Boh vložil do nás veľkú moc k premene sveta. Je to jeho láska v nás zadarmo daná, aby sa rozlievala ďalej, aby naplnila hlad a smäd, aby dala odpoveď na otázku, aké je najdôležitejšie prikázanie, aby sme objavili črty Kristovej tváre, v každom chorom, pocestnom, väznenom ... Sám Ježiš nás volá, aby sme mu pomohli pri vytváraní jednoty vo svete: **„Aby všetci boli jedno“** (Jn 17,21). Sám Ježiš musel prejsť cez bolesť a utrpenie, aby vošiel do slávy a ukázal nám, že pravá láska vždy bolí a čosi stojí.

Nech nám pohľad na križ dodá odvahu nastúpiť na cestu, ktorou išiel náš Pán. Nech nám on sám pomôže nájsť v srdci odpoveď na jeho slová: „Žízňim!“ Nech nás naplní vodou života a uhasí smäd po láske.

Amen.

Slávnosť Všetkých svätých

Mt 5,1-12a

Aj v dnešnej dobe sa dá byť svätým
Robiť rozhodnutia podľa blahoslavenstiev.¹⁸¹

Chcem vám pográtulovať všetko najlepšie k meninám a vyprosovať veľa Božieho požehnania a milosti od vašich patrónov. Určite sa pýtate prečo. Je to jedna z vecí, ktoré ma naučili v Poľsku. Tam je v kalendári jedno meno aj päťkrát v roku. Pýtal som sa prečo. Povedali mi, že meniny majú podľa svojho

¹⁸¹ Porov.: TOPOR, P.: Seminár. Badín : 2005.

patróna a gratulujú si dvakrát v roku. Na sviatok patróna a dnes, lebo majú meniny všetci svätí.

Ako sa však môžeme stať svätými my? Na to nám dnes v evanjeliu Ježiš dáva svoj recept – osem blahoslavenstiev.

Tento sviatok má svoj pôvod v rímskom Pantheone, kde si Rimania uctievali všetkých svojich bohov. Neskôr pápež Bonifác VI. tento rímsky chrám zasvätil neznámym rímskym mučeníkom, ktorí položili svoj život v časoch prenasledovania. Potom to doplnili veriaci o všetkých neznámych i známych svätcov. Takto vznikol dnešný sviatok.

Cesta k svätosti je rôzna. Najskôr boli svätí len mučeníci. Neskôr k nim pridali aj tých, čo žili čnostným životom – vyznávačov. Tak sa ich počet rozširoval.

Každá doba má svoj ideál svätosti. Jedno mali však spoločné. Boli to obyčajní ľudia. Boli to ľudia, ktorí sa snažili plniť Božie prikázania. Oni vnášali do svojho života to, čo sme počuli v dnešnom evanjeliu. Snažili sa byť chudobní v duchu, hladní po spravodlivosti, milosrdní, plačúci, odmietnutí kvôli Ježišovi Kristovi a prenasledovaní pre spravodlivosť.

Možno sa zdá, že boli zvláštni. Bolo to preto, že hovorili pravdu. Dnes sú často obdivovaní a na výslni, ale nie vždy to tak bolo v ich dobe. Oni vždy s pokorou počúvali hlas Cirkvi, aj keď ich napomínala. Oni dali svedectvo, že je to možné. Nemôžeme povedať, že dnes je to už neaktuálne. Stačí, ak si dnes pripomenieme, že Svätý Otec v súčasnosti oveľa častejšie poukazuje na svätcov. Nehľadá ich v minulosti, ale v prítomnosti. O tom nám svedčí aj to, že za jeho pontifikátu sa vyhlásilo asi najviac svätých. Vydajme sa na cestu blahoslavenstiev. Nie je to jednoduché, ale je to možné.

Niektorí by mi azda povedali: „Byť svätým, to je prežitok. Čo by som ja robil ako svätý? Modlil sa a bičoval, ako to robili svätci?“ Áno, s pokorou by som si musel priznať pravdu. Pri tom by som však neskončil. Musel by som vám povedať aj to, že zle chápete svätosť. Predstavujeme si svätých ako tých, čo žili v stredoveku. Tam niekde v tej dobe sa zastavil náš pohľad na svätosť a takto ich vnímame. Dnešných svätých si však nevšímame. Oni sa angažujú podobne pre druhých, len o tom nehovoria nahlas – nezáleží im, či si to niekto všimne, alebo nie. Dokážu sa podeliť s druhými, a nežiadajú za to odmenu. Dokážu sa podeliť s bližnými, keď to je potrebné druhým. Dokážu plakať s plačúcimi, majú s nimi spolucítanie, keď vedia, že sa im stala krivda a trpia nespravodlivosťou. Veľa s pokorou znesú, lebo nechcú byť arogantní. Hovoria málo a viac konajú. Robia to, čo by sme mali robiť my. Nestážujú sa, neohovárajú, neklebetia

a nešomrú. Vedia, že tým nič nedosiahnu. Oni túžia po spravodlivosti, ako by mal po nej túžiť každý človek. Nielen dať každému, čo mu patrí, ale dať mu viac a zachovať si pri tom čisté svedomie. Oni neodsudzujú, sú milosrdní. Prečo? Majú úctu voči človeku, aj keď je to náročné. Odpúšťajú, lebo nechcú byť pomstychtiví. Dávajú pokoj a snažia sa zmieriť s človekom. Premieňajú tento svet od nenávisti k láske. A nakoniec sú ešte aj prenasledovaní, lebo hovoria pravdu a sú výčitkou pre druhých, ktorí nechcú konať správne. Majú predsa odmenu v nebi. A nielen tam, vždy budú mať aj úctu u ľudí.

Či nechcete byť aj vy spravodlivými? Nelipnúť na peniazoch, nepovyšovať sa? Či môže ešte niekto povedať, že nechce byť chudobným v duchu, byť tichý alebo milosrdný? Nechce ísť po ceste svätosti?

Aká je svätosť dneška? Pre príklad by sme tu mohli vymenovať niekoľkých svätcov dneška, ako napr. Matka Tereza z Kalkaty, páter Pio, Jerzy Popiełuszko, Zdenka Schelingová, Vasil Hopko...

Spomeňme si ešte jednu lekárku. Žila v Taliansku. Mala svoju rodinu. Potom otehotnela. Keď bola na vyšetreniach, lekári zistili, že má nádor na maternici. Ako lekárka hneď pochopila, čo to znamená. Mala tri riešenia: ísť na potrat, zabiť svoje dieťa a zachrániť si život. Mohla ísť na chemoterapiu alebo dať si vyoperovať časť maternice, čoho dôsledkom by bola smrť dieťaťa. Mala aj túto možnosť: donosiť svoje dieťa s rizikom, že potom môže byť už na liečbu neskoro a zomrie. Vybrala si túto možnosť. Svojmu mužovi povedala, že v prípade, ak by sa ho lekári pýtali, koho majú zachrániť, či ju alebo dieťa, má to byť ich dcéra.

Aká bola táto žena? Bola tichá, pokorná, chudobná v duchu a robila všetko, aby dosiahla vnútorný pokoj. Aby nemala výčitky svedomia. Táto žena sa volá Gianna Beretta Molla a na jej svätorečení boli jej deti i manžel.

Ukázala nám hrdinské svedectvo, ako realizovať Ježišov recept na svätosť. Vezmime si z nej príklad. Robme častokrát hrdinské rozhodnutia, ako ich urobila táto jednoduchá žena.

Podme sa modliť, aby sme dokázali prijať do srdca blahoslavenstvá. Pane, daj nám silu a odvahu, aby sme sa dokázali rozhodovať podľa tvojho receptu na svätosť – blahoslavenstiev. A tak premieňali svet k dobru a my sa stávali svätými.

Amen.

Slávnosť Všetkých svätých

Mt 5,1-12a

Nasledovať Krista

Ako nasledovať Krista a slúžiť mu vo svätosti.

Kto je svätec? Čo si predstavujeme pod týmto slovom? Keď nám niekto hovorí o svätosti, často máme pocit, že je to niečo, čo sa nás vôbec netýka. Inokedy sa mám vyjaviť táto predstava, že by sme museli zmeniť život, a to je nereálne, a tak sucho skonštatujeme, že to nie je pre nás.

Evanjelium však hovorí niečo iné. Ukazuje nám všetkým cestu a nekonštatuje len tak sucho, ale vyzýva ľudí, ktorí žijú túto svätosť k radosti: **„Radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi“** (Mt 5,12).

V Starom zákone slovo svätosť znamená „odrezať, oddeliť“, čiže naznačuje odlúčenosť, teda stav, kedy sa človek oddelí od hrubého, nečistého, aby mohol realizovať Božie zámery. Novozákonná terminológia rozlišuje medzi svätosťou, ktorá je najvlastnejšou podstatou Boha a svätosťou, ktorou sa vyznačuje jeho ľud. Izrael sa stáva svätým, pretože si ho Boh vyvolil, oddelil od iných národov a posvätil ho, aby sa skrze tento národ posvätili aj ostatné národy. „Bud'te mi svätí, lebo ja, Pán, som svätý a ja som si vás oddelil od národov, aby ste boli moji!“ (Lv 20,26) Boh dáva Izraelskému národu prikázania a pozýva tento ľud k svätosti. On z akejsi nevysvetliteľnej lásky žije a kráča uprostred svojho ľudu. **„Uprostred teba ja som svätý“** (Oz 11,9). Prejavuje sa mu v oblaku, v arche zmluvy.

Ináč to nie je ani v Novom zákone. Tu sme povolaní všetci k svätosti: **„Vy teda bud'te dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec“** (Mt 5,48). Boh nás volá na dôverné zjednotenie so sebou. Cesta k svätosti vedie cez kríž. Túto cestu nám jasne ukázal Kristus svojím životom. Aj dnešné Božie slovo nám to hovorí: Blahoslavení plačúci, lační a smädní po spravodlivosti, blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať a všetko zlé na vás nepravdivo hovoriť, to všetko sú kríže a ťažkosti, ktorými musíme v živote prejsť, aby o nás platilo: **„radujte sa a jasajte, lebo máte hojnú odmenu v nebi“** (Mt 5,12).

Dnes si spomínáme na všetkých tých, ktorí sa nebáli nasledovať Krista a pevne kráčali za ním. Možno častokrát v bolesti, trápení a osobných prehrách. V duchovnom boji, kde bolo veľa zlyhaní. Vždy však mali pred sebou živého Krista, ktorý povedal: **„vo svete máte súženie, ale dúfajte, ja som premohol svet“** (Jn 16,33). Žili s ním v dôvernom spojení, naplnení jeho milosťou, a tak

vítazili v tom životnom boji. Do tohto spoločenstva s ním sme pozvaní všetci. To spoločenstvo s Bohom sa najdokonalejšie prežíva vtedy, keď človek plní Božiu vôľu vo všetkom, keď si plní svoje povinnosti potrebné svojmu stavu. To je podstata svätosti, aby sme nasledovali Boha v plnení jeho vôle. A Božou vôľou je, aby sme sa stali svätými. Sme k tomu všetci pozvaní. Túto Božiu vôľu môžeme nasledovať v pokornej a tichej modlitbe, tak ako ju nasledovali svätí. V modlitbe, tichu a hlbokkej Božej prítomnosti nájdeme jeho svätú vôľu. Keď sa nemodlíme, len veľmi ťažko spoznáme to, čo Boh od nás žiada v konkrétnej chvíli. Bez modlitby nie je možné nadobudnúť ani Boží pokoj, ktorý je ovocím dôverného spojenia s ním. Preto vrúcne túžme po svätosti, lebo keď ma človek veľkú túžbu a zhoduje sa to s vôľou všemohúceho Boha, vtedy ju Boh naplní. A Boh pokoja a lásky bude prebývať s nami. Svätými nie sme v dokonalosti, ale v nasledovaní. Boh takejto duši sa ponáhl'a na pomoc a dáva jej svoju milosť, pretože vidí jej úprimnosť srdca. Ako to hovorí sv. Pavol v liste Korinťanom: **„budú sa za vás modliť a túžiť po vás pre nesmiernu milosť, ktorá je vo vás“** (2Kor 9,15). Taktiež dôverujúcej a čistej duši Boh nič neodmietne. Takúto dušu Boh osobne chráni. Dôvere sa učíme celý život a je to niekedy veľmi ťažké, pretože sme náchylní sa spoliehať na vlastné sily. Bohu sa veľmi nepáči naša nedôvera k nemu, keď vidí našu ľahostajnosť, on ktorý nám dal celého seba, ktorý dal za nás svoj život. Toto všetko sú prostriedky k osobnej svätosti.

„Raz šiel Gabriel so svojou mamkou nakupovať. Cestou na trhovisku prechádzal okolo veľkého kostola. Gabriel sa rozhliadal po kostole a povedal: „Mamička, pozri, aké špinavé sú tie veľké okná. To je ale škaredé.“ Mamka nepovedala nič, vzala Gabriela za ruku a vošla s ním do kostola. Okná, ktoré zvonku vyzerali šedé a špinavé, dnu boli žiarivo pestré a svietili jasnými farbami. Gabriel sa divil a pozorne si okná obzeral. Nad hlavným oltárom bolo nápadne krásne okno s mnohými postavami svätých. Cez jednu postavu práve presvitlo slnko, takže bola mimoriadne jasná. Gabriel sa opýtal: „Mamička, kto je to?“ „Tu vpredu,“ odpovedala matka, „to je svätec, svätý Martin.“ Gabriel si to dobre zapamätal. O niekoľko dní mali v škole náboženstvo. Učiteľ sa zrazu opýtal: „Kto mi vie povedať, kto je svätec?“ V triede zavládlo ticho. Len Gabriel zdvihol ruku a povedal: „Ja to viem. Svätec je človek, cez ktorého svieti slnko!“¹⁸²

Túžme potom, aby v nás Kristus svietil. On je tým Slnkom, ktorý môže žiariť a pôsobiť cez nás. Je to najkrajšie poznanie, keď si uvedomíme, že sme Kristovi a že jedine jemu patríme.

Nasledujme Ježiša, tak ako ho nasledovali tí, ktorí sa už teraz tešia plne z jeho prítomnosti. Nebojme sa zveriť mu svoj celý život. Na neho zložme

¹⁸² Richterová, M.: *Mozaika radosti*. Bratislava : Lúč, 1997.

všetky svoje starosti, lebo on sa o nás postará (porov. 1Pt 5,7) a tak budeme mať radosť zo života. Odvážne žime život viery, aj vtedy keď sa nám bude svet smiať, pretože keď vás budú hanobiť pre Kristovo meno, ste blahoslavení, lebo Duch slávy a Boží bude na vás spočívať (porov. 1Pt 4,14). S dôverou sa obracajme aj k svätým a hlavne k tej, ktorá je ich kráľovnou, pretože ona nám pomáha kráčať cestou svätosti, aby sme Božiu vôľu plnili dokonale a aby sme tak mohli svojím životom vzdávať čo najväčšiu slávu Najsvätejšej trojici.

Amen.

Slávnosť zomrelých

Jn 14,1-6

Kaucia z dušičky

*Pomoc dušiam v očistci.*¹⁸³

Myslím, že skoro každý z nás si vie predstaviť scénu z amerických filmov, kde sa postava ocitla vo vyšetrovacej cele. Strávi tam noc a ráno jej je oznámené, že môže ísť domov, pretože bola zaplatená kaucia.

Možno sa zdá tento obraz neaktuálnym na dnešný deň, no naopak. Dnešok je ako stvorený na to, aby sme boli i my tými, ktorí môžu zložiť „kauciu“ za vyslobodenie duší.

Počas spomienky všetkých verných zosnulých sa rozpráva o dušiach, o viere v stretnutie s Kristom a o možnosti akejsi pomoci. Sú to akési tri nosné piliere.

Veríme v stretnutie s Kristom. V čítaniach zaznela táto myšlienka. Jób prekrásne hovorí: „*Veru, ja sám ho uvidím*“ (Job 19,27a). Pavol v liste Korint'anom dopĺňa: „*Máme od Boha príbytok nie rukou zhotovený*“ (2 Kor.5,1). A Kristove slová v evanjeliu sú akoby odpoveďou na ich vieru a ubezpečením, že ich viera je správna, keď hovorí, že im ide pripraviť miesto (Jn 14,3).

Veríme v Dušičky, ako sa zvyknú nazývať duše zosnulých veriacich, ktorí ešte nie sú oslávení v nebi, no čakajú na túto chvíľu. Pripravujú sa očisťovaním. Tak ako keď príde domov a naše ruky sú špinavé. Zájdeme najprv do

¹⁸³ Porov.: STEINHÜBL, P.: Seminár. Badín : 2004.

kúpelne, aby sme si ruky očistili. I tieto duše. Sú pozvané do Božieho príbytku, no musia sa ešte očistiť, upraviť.

Tým tretím pilierom je naša pomoc. Cirkev učí o úzkom spojení medzi oslávenou Cirkvou (tými, čo sú už v nebi), trpiacou Cirkvou (tými, čo sú v očistci) a putujúcou Cirkvou (teda nami, žijúcimi) A dnes zaznieva tá výzva k pomoci veľmi jasne. Aby sme pomohli a orodovali za tých, ktorí si sami pomôcť nemôžu. Teda pomohli dušiam v očistci a to Láskou, modlitbou a skutkami milosrdenstva.

Je dôležité, aby bolo naše srdce otvorené potrebám druhých a to i tých, ktorí už nie sú fyzicky tu medzi nami prítomní. Hovorí sa, že láska nepozná hranice. A táto veta platí i o dobrých skutkoch a najmä o modlitbe. Preto nebojme sa použiť všetky tri tieto prostriedky, ktoré neobmedzí ani smrť, na pomoc dušiam túžobne čakajúcim stretnutie s Kristom.

Boli sme malí chlapci na základnej škole, kde sa nám nejako zasekli dvere a my sme sa nemohli dostať von. Dodnes si pamätám na to, ako nás školník vyslobodil. Vedeli sme, že až tak veľmi nevinní nie sme, pretože sme tým dverám dávali zabráť, no predsa len to oslobodenie bolo pre nás veľkou záchranou. Je to detská príhoda, no duše v očistci sú tiež akoby za zamknutými dverami a my sme práve tým školníkom, ktorý im pomôže.

Obetujme dnešné naše modlitby za tieto duše. Nik z nás presne nevie, koľko dobra tým môžeme spraviť. No a keďže dobro sa ohraničiť nedá, máme pred sebou široké spektrum možností, ako možno zložiť tú spomínanú kauciu.

Amen.

Tridsiata prvá nedeľa v roku „A“

Mt 23,1-12

Len jeden je váš Otec, ten nebeský
*Vyzdvihnutie a objasnenie Božieho otcovstva.*¹⁸⁴

Prvé slová, ktoré každý z nás vyslovil, boli asi mama, tata. Keď si spomenieme na detstvo, máme možno pred očami otca, ktorému bežíme do

¹⁸⁴ Porov.: PIATAK, J. : Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

otvorenej náruče; u ktorého hľadáme ochranu pred nepriateľmi. Koľkokrát, sme už povedali : „Ocko, oci?“ Nielen ako deti, ale aj teraz, keď sme dospelí? Určite to bolo veľa krát. Dnešné evanjelium nám ale hovorí:

„Ani Otcom nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský“ (Mt 23,9).

Prečo? Prečo nám to hovorí? Ako to máme chápať? Keď sa pozrieme do Svätého písma, v Starom zákone nájdeme skôr napísané, že Boh je mocný, svätý, nekonečný, ako to, že je Otec. Keď rozpráva starozákonný človek o Božom otcovstve, hovorí len obrazne. Hovorí o tom, ako sa s otcovskou láskou stará o svoj ľud a ako považuje Izrael za svojho prvorodeného syna. Všetko, čo Boh robí v dejinách Izraela nie je nič iné, ako to, že v konkrétnych situáciách uskutočňuje otcovskú lásku. Ved' kto vyviedol Izrael z Egypta, kto ho viedol na púšti, kto mu dal zákon, kto ho chránil pred rukou nepriateľa? Stále to bol Boh – Otec. Otec má všetko pevne vo svojich rukách, nič ho nemôže prekvapiť. Preto starozákonného Boha môžeme nazvať „Otec Izraela“.¹⁸⁵ Je to Otec plný nežnosti, lásky a starostlivosti. To sú vlastnosti, ktoré pripisujeme otcovi v prirodzenom poriadku. Človek v starom zákone ešte nebol schopný – a bez Kristovho vtelenia vôbec nie – vysloviť pojem „Otec“ a prežívať pritom synovský vzťah v plnej miere. To bolo možné až Ježišovi. Ježiš prišiel, a povedal: Abba! Ocko, Otecko! Všetci sa na neho začali pozerat', čo to hovorí. Z jeho slov totiž vyplynulo, že jeho vzťah s Otcom vylučuje akýkoľvek odstup medzi ním a Otcom. Jeho dôverný vzťah nie je poznačený nijakým tieňom ani zdržanlivosťou.¹⁸⁶

Boh je Ježišov Otec, ale Ježiš aj svojich učeníkov upriamuje na neho a odporúča, „aby sa k tomuto úplnému otcovstvu utiekali aj oni. Dáva im na vedomie, že jeho Otec sa stal ich Otcom“¹⁸⁷. Po zmŕtvychvstaní hovorí Márii Magdaléne – **„Môj Otec a váš otec“ (Jn 20,17b)**. Ježiš nám jednoznačne ukazuje, že jeho vzťah k Otcovi je iný. Jeho synovstvo je vlastné, kým naše adoptívne. My sme jeho adoptívne deti. V Liste svätého Pavla Rimanom čítame: **„Ved' všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Božími synmi. Lebo ste nedostali ducha otroctva, aby ste sa museli zasa báť, ale dostali ste Ducha adoptívneho synovstva, v ktorom voláme: »Abba, Otče!« Sám Duch spolu s naším duchom dosvedčuje, že sme Božie deti“ (Rim 8,14–16)**. Aké radostné vyjadrenie, plné nádeje a dôvery! Sme nebeským Otcom adoptovaní; prijal nás za svojich synov

¹⁸⁵ Porov.: MARTINI, C. M.: *Návrat k Otcovi všetkých ľudí*. Apoštolský list. Bratislava : DON BOSCO, 1999, s. 28 – 31.

¹⁸⁶ Porov.: GALOT, J.: *Za koho ma pokladáte?* Trnava : Dobrá kniha, 1999, s. 97

¹⁸⁷ Porov.: GALOT, J.: *Náš milujúci Otec*. Trnava : Dobrá kniha, 2001, s. 30.

a dcéry. A teda nie kvôli našim zásluhám, ale pre jeho lásku môžeme ho synovsky dôverne osloviť: »Abba, Otče!«

My uznávame, že sami si nevystačíme, že sme slabí, že potrebujeme pomoc. A Boh sa nás ujíma. To znamená, že nás zahrňa už počas života mnohými darmi. Ešte ani tento svet nebol a už nás miloval. **„Láskou odvekou som ťa miloval, preto som ti zachoval priazeň“** (Jer 31,3). Kto z nás pozná mená všetkých hviezd na nebi? Asi nikto. My často zabúdame aj mená našich známych. No Boh pozná každého z nás po mene. Po mene nás zavolať, aby sme existovali. Ochraňoval nás, keď sme boli ešte len pod srdcom našej mamy. Nedovolil, aby sa nám niečo stalo. On hovorí: **„Či zabudne žena na svoje nemluvňa a nemá zľutovanie nad plodom svojho lona? I keby ona zabudla, ja nezabudnem na teba“** (Iz 49,15). Otec nás má ukrytých v dlaniach, chráni nás. Bez jeho vedomia sa nám ani vlas na hlave neskriví. Ak o niečo ideme prosiť, on o tom už vie, a často nám dáva oveľa viac, ako prosíme. Ja viem, často sa nám zdá, akoby ho nebolo. No práve vtedy sa na nás uprene pozerá a chce nám pomôcť. Áno, tak veľmi nás miluje. My sme často takí ako deti na piesku. Aj ja som taký bol. Povedal som: „Keď mi nepožičiaš to auto, tak sa s tebou nebudem hrať.“ No nielen deti sú také, aj my dospelí. No Boh, Otec, nám nedáva podmienky. On nehovorí: „Ak ma nebudeš počúvať, už ťa nebudem mať rád.“ Pred naším Ockom sa na nič nemusíme hrať. Nepotrebujeme mať perfektné značkové oblečenie a drahé auto, aby nás mal rád. Pozrite na poľné ľalie. Nesnújú, ani netkajú a Boh ich odieva do nádherných šiat. Pozrite na nebeských vtákov. Nesejú a nežnú a Boh ich každý deň živí. My máme pre nášho Otca väčšiu hodnotu, oveľa väčšiu ako vtáci a všetky zvieratá spolu. Nemiloval by nás o nič menej, keby sme boli ešte väčšími hriešnikmi, ako sme. Pred ním nepotrebujeme žiadnu masku. Pre neho nie je dôležité, čím sme boli, čím sme, aké sú naše hriechy, neresti, nedostatky. Naopak, všetky naše problémy a hriechy môžu byť teraz príležitosťou, aby sme zakúsili jeho lásku, ktorá je vždy verná. Boh nás miluje bezvýhradne, pretože jeho láska sa nemení. On nás nemiluje pre naše prednosti, ale s našimi prednosťami.

Často hovoríme: Chcem vyštudovať, potom si chcem poriadne zarobiť, kúpiť auto, dom.. Stále len ja chcem. Myslíme, že máme so svojím životom ten najlepší plán. No prejde pár dní či rokov a hovoríme, že to nemá zmysel. Boh nás stvoril. Vie, čo je pre nás najlepšie. Áno, náš Nebeský Otec nás pozná lepšie, ako my seba. Má s nami veľký plán. S každým, ako tu sedíme, či stojíme. On **„je schopný okrem tohto všetkého urobiť oveľa viac, ako prosíme alebo chápeme“** (Ef 3,20). On hovorí: **„Ako sú nebesá vyvýšené nad zem, tak sú moje cesty vysoko od vašich ciest a moje myšlienky od vašich myšlienok“** (Iz 55,8-9). Prečo to hovorí? Lebo nás pozýva k svätosti. Hovorím, pozýva, lebo k ničomu

nás nenúti. Boh nás miluje, pozýva nás, aby sme uverili v jeho lásku, aby sme uverili v neho a dôverovali jeho plánu viac ako svojmu. Ale pozor! Prvá vec, ktorú Boh od nás žiada, nie je to, aby sme ho milovali, ale aby sme sa nechali milovať ním. Nie my máme prísť k nemu. On je ten, ktorý chce prísť k nám. Ešte skôr, než my začneme hľadať jeho, on už hľadá nás. V jeho rukách je iniciatíva.¹⁸⁸

Možno sa teraz niekto pýta: Čo mám robiť? Na to je jednoduchá odpoveď. Nechaj sa milovať Otcom. Dovoľ Ockovi, aby ťa miloval. Ukáž mu, že chceš zakúsiť jeho starostlivosť. Povedz mu, že stojíš o majetok, o dedičstvo, ktoré ti dáva, ako svojmu adoptívnemu synovi, adoptívnej dcére. Povedz mu, že stojíš o jeho plán.

Pamätám si, ako mi raz veľmi pomohla jedna pieseň. Bol som na stretnutí s mladými po svätej omši a oni začali spievať: „Abba, Abba, Otče, hrnčiarom si ty sám a my tvojou hlinou a dielom rúk твоjich. Otče, s pomocou твоjich rúk chceme sa podobať na Ježiša.“ Jednoduchá pieseň. Dovtedy som rozmýšľal, čo je mojou úlohou, ako konať, ako sa správať k svojmu nebeskému Otcovi. Vedel som, že on ma miluje, ale nevedel som, čo mám robiť ja. Tam som našiel odpoveď. Mojou úlohou je milovať Otca a robiť veci tak, ako on chce. Nechať sa formovať ako hlina v rukách hrnčiara. Nechať sa premieňať jeho láskou. Počúvať Otca, ktorý je najláskavejší, najmúdrejší, najchápavejší.

Áno, taký je náš Otec. Kto sa mu vyrovná? Kto sa mu vo svätosti podobá? Kto môže povedať, že je ako on. Taký je len jeden, ten náš.

Preto povedal Ježiš slovami: „**lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský**“ (Mt 23,9).

To znamená, že pred sebou máme veľký vzor. Nášho Otca, ktorý je v nebi. Vzor zvlášť pre všetkých mužov. On je nám príkladom v tom, ako konať. Nikdy nebudeme taký ako on. No vieme, že vždy môžeme ukazovať na jeho lásku a veľkosť svojím životom. Otcovia, vy ukazujte svojim deťom Nebeského Otca. Nemusíte pri tom často ani veľa hovoriť. Ukazujte svojim deťom že ich milujete v každej chvíli. Vtedy, keď vám pomôžu, keď donesú zo školy dobrú známku, ale hlavne vtedy, keď niečo vystroja, keď sa trápia, keď potrebujú podržať, povzbudiť.

Preto sa teraz spoločne modlime. Otče, ďakujem, že som tvoje milované dieťa, že sa o mňa staráš, že ma chrániš. Ďakujem, ti za môjho ocka, ktorý je so mnou – tu na zemi! Za jeho život. Za jeho ruky, ktorými mi prináša chlieb na stôl. Za jeho starostlivosť a lásku.

Amen.

¹⁸⁸ Porov.: FLORES, J.H.: *Chod'te a evanjelizujte pokrstených*. Prešov : Rím, 1997, s. 20-23.

Tridsiata druhá nedeľa v roku „A“

Mt 25,1-13

O pripravenosti

*Povzbudiť veriacich k bdelej a aktívnej pripravenosti Ženícha.*¹⁸⁹

Smrť. Niektorí ľudia sa nad ňou vôbec nezamýšľajú a žijú okamžik prítomnosti; iní sú zas prestrašení, ako to dopadne, či ešte niečo bude po smrti. My kresťania však máme istotu z viery v zmŕtvychvstalého Krista, že On ešte príde. Tak nás vyzýva k bdelosti a pripravenosti. Slová ako spása, večný život, hriech, odpustenie, očistec, duše zosnulých, sa v slovníku novembrových dní často vyskytujú. Aj liturgia nás povzbudzuje, aby sme otázku svojej spásy a druhého príchodu Krista na konci vekov nenechali plávať, ale zamysleli sa spolu nad našou pripravenosťou.

V dnešnom na prvý pohľad možno tvrdom a prísnom úryvku z Matúšovho evanjelia badáme neoblomnosť Ježišovej výzvy k bdelosti. „... **A tie, ktoré boli pripravené vošli s ním na svadbu a dvere sa zatvorili**“ (Mt 25,10). Ženich prišiel a začala svadobná hostina. Hlúpe panny, ktoré neboli pripravené, nevošli a ženich ich nepoznal.¹⁹⁰

V izraelskej spoločnosti má obraz svadby významné postavenie. Mnoho prorokov poukazuje na Izrael ako nevestu vystrojenú pre ženícha.¹⁹¹ Preto Ježiš používa toto prirovnanie aj vo svojej dobe. Niekedy sa sám nazýva ženichom.¹⁹²

¹⁸⁹ Porov.: POLÁK, V.: Seminárna práca. Spišská Kapitula. : 2004.

¹⁹⁰ Pri prvotnom uvažovaní nad evanjeliovou perikopou mi napadli aj iné kerigmy na ohlásenie Ježišovho posolstva z dnešného úryvku. Uvádzam ich tu pre komplexnosť a usmernenie, čo ma po prečítaní Podobenstva o desiatich pannách oslovilo a čo by sa dalo ešte ďalej rozvinúť v prípadnej ďalšej homílii na to isté evanjelium:

1. KE – „Panny si vzali lampy a vyšli naproti ženichovi.“ (Mt 25, 1) – poučiť veriacich o veľkej túžbe a pripravenosti na príchod Krista, pravého Ženícha, v sláve;
2. KE – „Múdre panny si vzali s lampami aj olej do nádob.“ (Mt 25, 4) – porozprávať veriacim a rozobrať myšlienku, v čom spočíva pravá múdrosť, či v množstve titulov pred menom, alebo v bdelej a aktívnej pripravenosti a správnom využití každého okamihu na budovanie Božieho kráľovstva;
3. KE – „Ženich prichádza, vyjdite mu v ústrety!“ (Mt 25, 6) – očakávanie ženicha sprevádza netrepezlivosť a veľká oslava. Poučiť ľudí o pripravenosti, o ochote vyjsť Ženichovi – Kristovi v ústrety v každú chvíľu. Dnes sa aj nás Pán Ježiš pýta: Vychádzate s radosťou so zažatými lampami naproti Ženichovi? Ste pripravení na jeho príchod?

¹⁹¹ Napríklad Iz 54, 5: „Bo manželom ti bude tvoj stvoriteľ, Pán zástupov je jeho meno“; Jer 31, 32: „... to moju smluvu oni zrušili, hoci som sa ja bol stal ich manželom, hovorí Hospodin.“; Oz 2, 18: „V ten deň – hovorí Pán – bude ma volať: »Môj manžel!«“.

¹⁹² „Vari môžu svadobní hostia smútiť, kým je ženich s nimi? No prídu dni, keď im ženícha vezmú; potom sa budú postiť.“ Mt 9, 15; porov. Mk 2, 19 – 20 a Lk 5, 34 – 35.

Prvky svadobnej oslavy v tomto podobenstve zodpovedajú historickým správam z prvého storočia. Dejiskom podobenstva je ženíchov dom. Desať panien očakáva ženíchov návrat z domu nevesty. Tam odišiel, aby dohodol a podpísal svadobnú zmluvu s nevestiným otcom. Iste tam musel aj niečo vyjednávať, tak sa čakanie predĺžilo. Nakoniec ženích privádza nevestu do svojho domu alebo domu svojho otca.¹⁹³ Panny, ktoré vychádzali oproti, vítali pár a ukazovali mu cestu. Rátalo sa s návratom po zotmení, lebo panny mali lampy zažaté. Tým oznamovali netrpezlivosť a pripravenosť všetkého a všetkých na začiatok oslavy novomanželov. Po návrate s nevestou mohla začať slávnosť.

Úryvok z evanjelia zapadá v kontexte do celkového rámca veľkej Ježišovej eschatologickej reči. Tá začína opisom znamenia konca sveta (*porov. Mt 24,4–14*), zničenia mesta Jeruzalema (*porov. Mt 24,15–19*) a opisom druhého príchodu Krista (*porov. Mt 24,20–31*). Nasleduje výzva ľudu k bdelosti na príklade hospodára, ktorý bdie, aby ho zlodej neprekvapil a neobral o majetok (*porov. Mt 24,42–44*). Pokračuje podobenstvom verného sluhy, ktorý dobre hospodári s majetkom pána, stará sa o spolusluhov a je pripravený, a to nielen naoko, ale úprimne a múdro pripravený, odovzdať správu z dobre vykonanej práce, z múdrej a bdelej pripravenosti. Ale beda zlému sluhovi, ktorý bláznivo a hlúpo hospodári (*porov. Mt 24,45–51*).

V postupnej gradácii predchádzajúcich podobenstiev nasleduje trilogické stupňovanie výzvy na bdelosť. V podobenstve o desiatich pannách je to rozvinuté na príklade pripravenosti svadobného sprievodu na ženíchov príchod. Eschatologická reč ďalej napínavo pokračuje podobenstvom o nečakanom príchode človeka z cesty a účtovaním so sluhami a napokon o poslednom súde.

Panny v dnes prečítanej časti veľkej reči o posledných veciach vedia, že ženích iste príde, preto si berú lampy. Po dlhom čakaní prichádza na panny spánok a zadriemu. Všetkých desať zaspí. Pán nevyčíta desiatim pannám, že zaspali. Veď rovnako od únavy zaspali aj múdre, aj hlúpe panny.¹⁹⁴ Čím sa múdre panny stanú múdrymi a hlúpe hlúpymi je olej. Je to skutočnosť, že múdre panny vzali do rezervy olej na doplnenie lúč. Hlúpe na to nemysleli.¹⁹⁵ Teda dôležitou podmienkou pripravenosti tu napodiv nie je bezsenné či fyzické bdenie. Ale pravou podmienkou pripravenosti je olej do lúč, kvôli ktorému museli bláznivé panny odísť a prišli neskoro. Keď už boli dvere zatvorené.

¹⁹³ Porov.: HARRINGTON, D. J.: *Evangelium podle Matouše – Sacra pagina*. Kostelní Vydří : Karmelitánske nakladatelství, 2003, s. 377.

¹⁹⁴ Podobenstvo sa neobracia proti samotnému spánku panien. Porov.: LIMBECK, M.: *Evangelium sv. Matouše – Malý Stuttgartský komentár*. Kostelní Vydří : Karmelitánske nakladatelství, 1996, s. 249.

¹⁹⁵ Porov.: REINECKER, F.: *Evangelium podľa Matúša – Wuppertálska študijná biblia*. Bratislava : CREATIVPRESS, 1992, s. 350.

Podmienka oleja delí skupinu. V starších prekladoch Svätého písma čítame „rozumné“ a „bláznivé“¹⁹⁶ panny. Po polnočnom krikú a príprave lám sa ukazuje nepripravenosť a nedbalosť nerozumných panien ako ich duchovný spánok už od začiatku. Primerane sa nepripravili, rýchlo vzplanuli a rýchlo zhasli v svojej túžbe.

Čo možno chápať pod olejom pripravenosti? Ako naň nezabudnúť? „Do vtedajšej lampy sa dalo vliať len málo oleja. Preto vedľa lampy vždy stál krčah s olejom, ktorý jednoducho patrila k lampe. Bolo tiež samozrejmé, že ho brávali na dlhšiu cestu, alebo keď sa na niekoho dlhšie čakalo. Kto to neurobil, bol považovaný za nepozorného, ľahkovážneho, neporiadneho, hlúpeho. A práve takouto hlúposťou sa previnilo päť nerozumných panien. Neboli teda svetácke, neboli zapletené do hriechu, ale hlúpe. Ježiš nám celkom jasne a zreteľne hovorí, že v súvislosti s olejom ide o nepostrádateľnú, ničím iným nenahraditeľnú duchovnú hodnotu, ktorou sa máme zásobiť hneď na začiatku života viery. Táto duchovná hodnota, ako zhodne tvrdia vykladači Písma, je Duch Svätý.“¹⁹⁷ Začať v Duchu, ale potom stať – to je hlúposť. Byť spokojný s jedným zážitkom obrátenia alebo inými „skúsenosťami s Bohom“ a nepokračovať v živote „v Bohu“, nerásť v posväcovaní sa, to je hlúposť.

Položme si otázku: Čo nám chce Pán týmto podobenstvom povedať? Hlavnou témou celej eschatologickej reči je pripravenosť a bdenie na Pánov druhý príchod. Aj v tomto podobenstve nám Pán Ježiš chce „znázorniť“ a objasniť bezpodmienečnú nevyhnutnosť k pripravenosti! Hoci aj múdre panny zaspali, predsa boli pripravené. Pripravenosť je prvoradou myšlienkou podobenstva. Pretože boli múdre panny pripravené vtedy, keď na tom záležalo, sú pomenované múdrymi.“¹⁹⁸ Požadovaná bdelosť nespočíva v tom, aby sa u učeníkov neobjavili príznaky únavy, ale podľa podobenstva pripravenosť znamená skôr vážne počítať s tým, že nebeské kráľovstvo ešte nie je zavŕšené.¹⁹⁹

Pán Ježiš nás dnes očividne pobáda k bdelosti, nie k bdelosti bez oddychu, čo môže viesť aj k poruchám na zdraví, ale k múdrej bdelosti a pripravenosti. Lebo rozdiel medzi múdrymi a bláznivými pannami vytvára ich prístup k očakávanému ženíchovi. Prezieravé starajú sa o svoje lampy, o svoje duše, mali v nádobe pripravený olej, milosť a lásku prítomnosti Ducha Svätého.

¹⁹⁶ SVĚTÁ BIBLIA: z pôvodných jazykov preložil Prof. Jozef Roháček. Banská Bystrica : Slovenská biblická spoločnosť, 2002, s. 40. Český preklad Svätého písma uvádza „pošetilé“ a „prozíravé“ („bláznivé“ a „predvídave“; vlastný preklad do slovenčiny).

¹⁹⁷ REINECKER, F.: *Evanjelium podľa Matúša – Wuppertálska študijná biblia*. Bratislava : CREATIVPRESS, 1992, s. 352.

¹⁹⁸ REINECKER, F.: *Evanjelium podľa Matúša – Wuppertálska študijná biblia*. Bratislava : CREATIVPRESS, 1992, s. 351.

¹⁹⁹ Porov.: LIMBECK, M.: *Evanjelium sv. Matouše – Malý Stuttgartský komentár*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1996, s. 250.

Pevne, aktívne a vytrvalo očakávali ženícha. Nespoliehali sa len na prvotný zápal a horlivosť, ale snažili sa vytrvať, až kým slávnostný sprievod nevojde na hostinu. Žili a konali podľa múdrej vety: „Žite tak, akoby mal Kristus prísť o hodinu, ale pracujte tak, akoby ste mali pozemsky žiť sto rokov!“

Nie je správne, že bláznivé sa uspokojili s prvotnou horlivosťou a nič viac pre ženícha neurobili. Keď však zistili, že robili nemúdro, museli odísť a vrátili sa, keď už dvere boli zatvorené.

Príkladom múdrej a prezieravej pripravenosti nám môže byť aj jedna situácia z primičnej slávnosti. Novokňaz mal veľmi ťažký život. Ešte v deň primičnej svätej omše vybavoval potrebné veci na skrášlenie jeho rukami prednesenej eucharistickej obety. Primiciant veľmi vnútorne šťastný v závere svätej omše ďakuje všemohúcemu a milosrdnému Bohu týmito slovami: „Pane, Bože milosrdenstva, Ty ma poznáš a vieš, že som Tvoj. Dnes som si ráno ani nevyčistil topánky, ani som sa nestihol oholiť, ale som tu, som Tvoj a dávam Ti svoje srdce. Lebo nie vonkajšok je dôležitý, ale Ty vidíš do vnútra. Som pripravený pre Tvoje dielo. Ďakujem Ti.“

Vidieť v tom odovzdanie sa Bohu v celej svojej bytosti človeka. A dokonca veľkú aktivitu a mohutný olej pripravenosti. Teda múdrosť pre Božie kráľovstvo a pre službu vo vinici Pánovej. My, ja, aj vy, si túto múdrosť vyprosujeme. Ale dôležitá je tu aj pokora. Ak by pochabé panny nezotrvali v svojej pýche, ale povedali si, kým tu ženích nie je, vráťme sa po olej do lámp, potom by bol výsledok a záver podobenstva pre ne úplne iný. Stihli by ešte svadobný sprievod a dvere by sa nezatvorili pred nimi.

Na výzvu Pána Ježiša odpovedajme múdro a pripravené. Pozdvihnime si srdcia na modlitbu a vyprosujeme si v dnešný deň a cez Najsvätejšiu obeť Eucharistie túto pripravenosť a múdrosť. Ja sám na sebe pociťujem veľkú potrebu a nutnosť neostať na plytčine citu, ale zatiahnuť na hĺbinu (*porov.: Lk 5, 4*). Pane a Bože náš, sme nehodní a slabí a Ty to veľmi dobre vieš. Potrebujeme Tvoju pomoc, aby sme mohli bez vonkajších a vnútorných prekážok kráčať v ústrety Tebe, pravému a večnému Ženíchovi a raz vojsť na večnú svadobnú hostinu v nebi s Tvojimi svätými. Pomôž nám múdro a predvídavo bdieť v každom okamihu nášho života.

Amen.

Vernosť

*Povzbudiť veriacich k vernosti nášmu Pánovi.*²⁰⁰

V knihe Jána Pavla II. Nebojme sa pravdy je uvedená prednáška na tému Kríza človeka, ktorú uvádza Albert Camus. V roku 1946 na Kolumbijskej univerzite v New Yorku povedal s očividnou úprimnosťou: Ak človek v nič neverí, ak mu nič nedáva zmysel, v ničom nevie nájsť hodnotu, tak je dovolené všetko a na ničom nezáleží. Preto niet ani dobra ani zla a Hitler aj mal, aj nemal pravdu. Ak nič nie je ani pravdivé, ani zlé, ak je jediným kritériom prospech, tak jediným platným pravidlom je to, ktoré nás núti nadobudnúť čo najväčšiu vplyv, čo najväčšiu moc. Autor chce poukázať na to, že ak človek nemá zmysel života, ak nemá správne hodnoty, ktoré určujú smer jeho života, je schopný konať veľké zlo a neverí základným hodnotám, ktorým verí spoločnosť, zameriava sa len na vlastné potreby, nevníma potreby iných. Nie sú vernými vo svojich záväzkoch, preto by som chcel poukázať na vernosť, ktorá je v dnešnej dobe narušená.

Aj Ježiš nám v dnešnom evanjeliu hovorí: ***„Správne, dobrý a verný sluha, bol si verný nad malom, preto ťa ustanovím nad mnohým, vojdí do radosti svojho pána“*** (Mt 25,21).

Toto podobenstvo o talentoch (Mt 25,14-30) je v prvom rade podobenstvom o správnom postoji a správaní vzhľadom k druhému príchodu Syna človeka. V tomto evanjelium sa dôraz kladie na pozitívne konanie, ktoré stojí v protiklade s bojazlivosťou či nečinnosťou. Matúšov kontext venuje pozornosť Ježišovej výzve k neustálemu bdeniu, lebo nikto nevie, kedy Syn Boží príde (porov. Mk 13,35). Táto téma rozvíja podobenstvo o dvoch služobníkoch (24,45-51), o desiatich pannách (25,1-13) a o talentoch (25, 14-30). Všetky tri podobenstvá prispievajú k názornému príkladu toho, čo spôsobuje zodpovedné konanie v príprave na príchod Božieho Syna. Matúšove evanjelium sa objavuje ako tretie v treťom cykle troch podobenstiev o pánovi domu, ktorý je určitý čas neprítomný, a ktorý sa neočakávane vracia, aby vykonal vyúčtovanie alebo vyniesol rozsudok. Pán odcestoval. Po dlhšej dobe sa vracia a robí vyúčtovanie. Tí, ktorí si počínali správne a zodpovedne, sú pozvaní, aby vstúpili do radosti svojho Pána (porov. 25, 21-23). Ale tí, ktorí zlyhali v rozvíjaní svojich darov a

²⁰⁰ Porov.: RATAJ, A.: Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

talentov, či už to bolo zo strachu alebo z lenivosti, sú vyhodení vonku do temnoty (25,30). Podobnosť vyúsťuje v súdnom pojednávaní (Mt, 25, 21-23), kde Ježiš jedná ako sudca všetkých ľudí.²⁰¹

Podobnosť o talentoch sa jasne týka posledného súdu a poukazuje na to, ako by sa mal človek správať, konať pri jeho očakávaní. Jeho posolstvom je nabádať k činnosti, zodpovednosti za svoje skutky, pozýva k práci na svojej spásy a nie k bojzlivosti a malátnej nečinnosti. Evanjelium nás vyzýva, aby sme sa vyhli strachu a zaháľaniu, lebo takýmto správaním nerozviníme svoje dary, ktoré sme dostali od Boha.

Každým darom, ktorý sme dostali a ktorý rozvíjame, stávame sa vernými Bohu i Cirkvi. Ako boli verní dvaja sluhovia svojmu Pánovi a rozvinuli talenty, ktoré im zveril, tak aj my máme byť vernými Bohu. Matka Tereza nás povzbudzuje: „Buďte verní v malých veciach, lebo v tom je naša sila, lebo pre Boha nič nie je malé.“ Keď budeme verní v malých veciach, môžeme byť verní vo veľkých. K vernosti k Cirkvi a Kristovi nás vyzýva sám Svätý Otec počas poslednej návštevy našej vlasti. Hovoril nám všetkým: „Buďte verní Kristovi, buďte verní jeho evanjeliu spásy, ktorá má moc obnoviť ľudí i celú spoločnosť.“

Počul som mladého chlapca, ako si spieval pesničku, v ktorej odzneli slová: „Ten kto vernosť vymyslel, pritom na mňa nemyslel.“ Ale je to práve naopak: Ten kto vernosť vymyslel, na teba myslel. Vernosť, to je ťažisko na pravú lásku.

Položme si otázku: Je ťažké byť verným? Je to naozaj ťažké, ale aj krásne. Futbalový zápas je ťažký alebo ľahký? Je ťažký, ale aj krásny. Tak je to aj s vernosťou. Vernosť sa nezaobíde bez bolestí, ale keď ich prijímame s vierou, Boh nám bude oporou.

Bola raz jedna svätica (myslím si, že to bola svätá Terézia), ktorá sa po pokušení sťažovala nášmu Pánovi a hovorila mu: „Kde si vlastne bol, Ježiš môj najdrahší, kde si bol cez tú strašnú búrku? Naš Pán jej odpovedal: „Bol som v strede tvojho srdca a tešil som sa, keď som videl ako zápasíš.“

Tri veci sú nevyhnutné, ktoré nám pomôžu bojovať proti pokušeniu: V nevere modlitba, aby nás osvietila; sviatosti, aby nás posilnili a bdelosť, aby nás chránila. Ó, aký múdry a verný kresťan je ten, ktorý dokáže znášať nevýhody svojho stavu s pokojom a odovzdanosťou. To je cesta k svätosti a k šťastiu a náš doklad pre večnú blaženosť v nebi.

²⁰¹ Porov.: HARRINGTON, D.: *Evanjelium podľa Matouše*. Karmelitánské nakladatelství : Kostelní Vydří, 2003, s. 381 – 383.

Skúškou vernosti je celý náš život či v kňazstve, manželstve, alebo v rehoľnom živote. Tam sa ukáže, akí sme odolní voči pokušeniam dnešného sveta, ktoré dopadajú na každého človeka, staršieho alebo mladšieho a nemožno sa tomu vyhnúť.

Tak ako mladý vojak nemá strach vstúpiť do boja proti nepriateľovi, tak každý kresťan sa nesmie báť pokušení. Všetci vojaci sú dobrí v kasárňach. No až na bojovom poli sa ukáže, ktorí sú odvážni a ktorí sú zbabelí. P. Gerson Goldman, OFM napísal vlastný životopis. Volá sa Svetlo kríža v tieni kríža. V ňom opisuje svoje zážitky z druhej svetovej vojny. V tom čase bol františkánskym bohoslovcom a mal skončené iba filozofické štúdiá. Vo vojne pracoval ako sanitár, takže sa staral o zranených. Videl však mnohých umierajúcich, z ktorých mnohí zomierali bez nádeje a sami. Každý deň hľadel do oči smrti. V mnohých však videl aj túžbu po Kristovi, avšak ako bohoslovec v tom čase nemohol nosiť pri sebe Eucharistiu. Napokon si však toto povolenie veľmi zaujímavo vynútil u jedného talianskeho biskupa. A tak nosil sv. prijímanie vo vojenskej prilbe a dával ho umierajúcim. Raz sa strhol zvlášť prudký boj. K pátrovi dokrival jeden ranený a hovoril, že dole pred mestom to vyzerá strašne. „Leží tam veľa protivníkových i našich ranených“, konštatoval. Páter – sanitár sa spýtal šoféra: „Tak čo, Müller, ideme?“ „Samozrejme“, odvetil. A tak znova zliezli, teraz už bez vojakov, k bojovej línii. V ľavej ruke držal prilbu s hostiami, v pravej vlajku Červeného kríža.

Keď dorazili dole, bolo to ozaj hrozné: obrovský rachot, samé strely, granáty, jednoducho hrozný zmätok. Ešte pár minút padali strely, ale potom nepriateľ zbadal vlajku Červeného kríža: „Stop firing! – Zastaviť paľbu!“ Zrazu bolo ticho, všetko zmĺklo, nepadol viac ani výstrel. Páter pomaly prechádzal pomedzi nepriateľskú líniu a kričal po nemecky, po anglicky, po taliansky: „Prinášam vám telo Pána!“ Všetci hľadeli na zastávajúci tank a páter Gedeon so svojim vzácnym nákladom vystúpil. A potom rozdával sv. prijímanie každému, kto oň požiadal. Potom prichádzali aj zdraví a rovnako prosili o sv. prijímanie. Na celom fronte bol pokoj, z oboch strán sa všetci nemo prizerali tomu, čo sa tu dialo. Keď vyčerpali zásoby, povedal: „Teraz ma môžete zajať“. Ale oni odvetili: „Vráťte sa, priniesli ste nám Pána!“ Bola to zvláštna polhodina mieru uprostred vojny, ktorú priniesla Eucharistia. Do tvrdého boja prišiel Kristus so svojou ponukou a priniesol seba i pokoj. Potom sa diali zaujímavé veci. Pátra predvolali pred hlavného generála, ktorý ho hneď povýšil. Hovorí mu: „Goldmann, vy musíte byť v spolku s diablom, že ešte žijete. Robíte tie najbláznivejšie veci, a predsa sa vám nikdy nič nestane!“ Tu sa z ničoho nič ozval sanitárny šofér a hovorí: „Pane, to nie je pravda! Nie diabla, ale Boha nosí pri sebe!“ Pritom šofér nebol vôbec katolík.

Toto robí Kristus, Boží syn, keď prijmem jeho ponuku. Len aby sme ho nepotrebovali iba vtedy, keď je nám už naozaj zle; on chce s nami nielen plakať, ale aj tešiť sa.

V úvode som uviedol slová Alberta Camusa, ktorý rozprával o tom, že ak padajú a strácajú sa trvalé hodnoty, ak niet pravdy, spravodlivosti, ak všetko je relatívne, tak aj život človeka sa stráca v hmle a v ničom nemá istotu.

Avšak dnešné evanjelium nás vyzýva k vernosti, k vernosti voči Pánovi. Prosme preto teraz dobrotivého Boha, aby nám pomohol byť vernými sluhami, a to po celý život.

Amen.

Krista Kráľa „A“

Mt 25,31-46

Ježiš v našom blíznom

Poukázať, že v každom človeku je prítomný Ježiš.²⁰²

Jeden môj kamarát mi raz znechutene povedal, keď sme sa raz spolu rozprávali o viere: „Hm, viera. Apoštoli to mali ľahké: Videli Ježiša, dotýkali sa ho, počúvali ho, videli všetky tie zázraky, ktoré vykonal, im sa potom ľahko verilo, že Ježiš je Boh... Keby som mal aj ja takú skúsenosť s Ježišom, veril by som aj ja. Ale keď sa s ním nemôžem osobne z očí do očí rozprávať, keď sa ho nemôžem dotknúť, keď ho nemôžem vidieť a pozorovať na vlastné oči, aký potom mám mať k nemu vzťah? Ako ho nakoniec mám mať rád, keď ho nevidím, nepočujem, nedotýkam sa ho, keď je proste odo mňa na míle vzdialený? A nerozprávaj mi také frázy, že je tu, všadeprítomný, že je bližšie, ako si dokážem predstaviť, že ma nekonečne miluje... Čo mám z toho, keď to vôbec necítim? Vôbec tým nežijem. Čo mám robiť, aby nebol tak ďaleko, aby som mohol byť pri ňom bližšie, aby som ho mohol proste zažiť?“

Myslím si, že takéto otázky majú viacerí mladí ľudia, a nielen oni...

V evanjeliu sme počuli o poslednom súde a o tom, ako to tam bude prebiehať. Okrem iného sme z úst Ježiša počuli vetu: „***Čokoľvek ste urobili jednému z týchto najmenších, mne ste to urobili***“ (Mt 25,40).

²⁰² Porov.: RIMBALA, J. : Seminárna práca. Spišská Kapitula : 2004.

Ježiš v tejto vete ukazuje, že je medzi nami prítomný nielen v Božom slove, sviatostiach, a to najmä v Eucharistii, ale aj v našich blížnych, na čo často zabúdame.

Je to práve človek, ktorý v hierarchii stvorenia stojí najbližšie k Bohu. Ježiš vykúpil človeka práve tým, že sa sám stal človekom. Boh pomohol človeku ako človek.

Ved' aj najväčšie prikázanie „*Miluj Boha celým srdcom...*“ je doplnené o vzťah s človekom: „*Miluj svojho blížneho ako seba samého.*“ A práve sme počuli, že skutok vykonaný pre blížneho je zároveň skutok pre Boha. Bohu sa páči, keď ho môžeme milovať v našich blížnych, hlavne v tých, ktorí sú na tom najhoršie.

Keď sa chceme stretnúť s Bohom, ideme do kostola, viac sa modlíme, možno sa viac odtiahneme od hluku a hľadáme Ho v tichu. Je to nakoniec dobré, no akosi zabúdame, že sa s Ním môžeme stretnúť aj v tých našich najmenších blížnych, v tých najvšednejších situáciách. Často počujeme: „...Teraz počkaj, ja sa idem pomodliť, potom ti pomôžem...“ Tu niekde by sme mali hľadať korene farizejstva a súčasného formalizmu. Ľahko sa dá sklznúť do farizejstva tým, že vypočítavame, koľkokrát sme boli na omši, svätom prijímaní, ako dlho sme sa modlili a čítali Sväté písmo.

Naopak, ťažko je byť farizejom, keď si môjho najmenšieho brata v núdzi všímam, zapieram sa a pomáham mu v skrytosti. Ťažko je byť farizejom, keď robím dobré skutky, ktoré ľudia nevidia, ktoré vidí len Boh. Ťažko je byť farizejom, keď si to nechám len pre seba (a tiež pre Boha), keď to beriem ako samozrejmosť, keď na svoje dobré skutky zabúdam...

Ježiš nás nebude súdiť podľa toho, koľkokrát sme čítali Božie slovo, koľkokrát sme boli na omši, či na adorácii... Táto perikopa z evanjelia nám hovorí, že budeme súdení podľa našich skutkov.

Ľahšie je počúvať Božie slovo na omši, ľahšie je sadnúť si do prvej lavice v kostole, prikyvovať kňazovi na všetko, čo povie a vyhlasovať o sebe, že som katolík. Oveľa ťažšie je však vyjsť z kostola von a ROBIŤ to, čo som počul... Všimnúť si biednych, snažiť sa im nejako pomôcť a pýtať sa: „Čo by teraz na mojom mieste urobil Ježiš?“

Ľahšie je povedať: „Milujem Ježiša“ perami, ako to isté povedať rukami, nohami či celým svojím telom a trebárs aj bez slov. Práve preto sa Ježiš stotožňuje s našimi blížnymi. Áno, On sa nám dal za pokrm v Eucharistii, no to, či je niekto dobrý človek, nezistíme podľa toho, koľkokrát bol na svätom prijímaní. Farizeji často radi sedávajú na prvých miestach v chráme, no kto vidí do človeka? To, čo človeka prezradí, sú skutky. A svoj vzťah k Ježišovi môžeme najlepšie prejať práve cez ne.

Je to ako v bežných vzťahoch v našom živote. Keď mám niekoho rád a tento človek práve potrebuje s niečím pomôcť, nebudem mu vykladať, ako ho mám rád, ako veľmi mi na ňom záleží a aké vrúcne city k nemu prežívam. Oveľa cennejšie bude pre neho to, keď zistí, že ho mám rád aj rukami. Veľké veci sa nedajú zabaliť do slov a ak áno, tak nikdy to nebudú tie pravé slová, slová proste nestačia. Veľké veci sa dejú bez veľkých slov a energia týchto slov sa potom dostáva do skutkov. A takouto veľkou vecou je iste láska.

Matka Tereza toho veľa za svojho života nenarozprávala. Stačilo, že videla biedu, špinu, utrpenie a bolesť a jednoducho konala. Jasné, že aj niečo hovorila, no väčšina ľudí si ju pamätá ako osobu, ktorá vždy, kde mohla, pomáhala, utešovala, obšťastňovala... Úžas budia jej skutky, ktoré zostanú nesmrteľné. Skutky, za ktoré je iste teraz v blízkosti Toho, komu nimi slúžila...

Ježiš nám teda dáva poznať, ako ho môžeme mať radi, ako mu možno túto lásku prejaviť. Môžeme aj slovom, no ešte hodnotnejšie to bude, keď to urobíme skutkami, tie ukážu oveľa viac ako slová.

Ježišu, vďaka ti, že nás tak veľmi miluješ, až tak, že chceš byť čo najbližšie pri nás. A tiež ti ďakujeme, že nám ukazuješ, čo máme robiť, aby sme mohli byť bližšie pri tebe aj my.

Amen.

ĽUBOMÍR STANČEK - Rozdávať slovo

Ľubomír STANČEK

ZA

Prvé vydanie

Tlač: Tlačiareň J. Kušnír, združenie podnikateľov

Vydala

Nadácia Kňazského seminára biskupa Jána Vojtaššáka

Spišská Kapitula – Spišské Podhradie

2007

ISBN 80-89170-21-8

EAN 9788089170210